VALENTIN SILVESTRU

CE MAI FACI?..

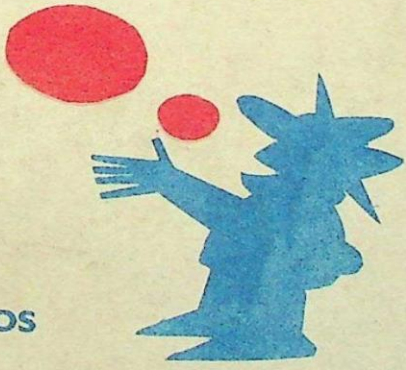

EDITURA ALBATROS

VALENTIN SILVESTRU
CE MAI FACI?
PROZĂ UMORISTICĂ

EDITURA ALBATROS
BUCUREȘTI — 1989

RELIEFURI COLINARE

SPECTACOL ÎN AER LIBER

Prezentatorul, în frac prea strâmt, sufocat de papionul vișiniu, zâmbește cu 32 de dinţi albi-albi, orchestra izbucnește din toate ţuctromboanele și bateriile ei, reflectoarele sfârtecă întunericul, megafonul tună: a început spectacolul de revistă la grădină. Undeva, în vecini, latră furioși câinii aduși special la ferestre, la restaurantul din preajmă îi dă drumul și formaţia muzicală a localului, cu un lălăit prea lung, emis de trei cântăreţe cu atestat, în rochii șliţate până la șold. Dar revuiștii de pe scena în aer liber îşi continuă eroic programul, aruncând în arenă opt balerine îmbrăcate în paie și vată, sugerând penele de struţ și blana de zibelină.

„Stimaţi spectatori — anunţă o voce frumos timbrată, de la un microfon invizibil — sunteţi insistent rugaţi să ţineţi copiii pe lângă dumneavoastră”. Ca la un semnal, douăzeci-treizeci de nevârstnici fug spre scenă. Întâi se aşează în preajma ei, jos, pe prundiș. Apoi se târâie, cu viclenie copilărească, până la scara ce urcă spre podium.

Pe urmă se caţără încet, înghiontindu-se și drăcuindu-se, pe trepte, în perspectiva certă de a se aburca.

Solista bate, nervoasă, din picior, se uită cu un ochi vânăt la grupuleţul agresiv, mai mângâie un căpșor bălai, mai face un gest cu vârful ascuţit al pantofului spre un ocheșel care pare s-o apuce de gleznă, însă evident zadarnic.

Plasatoare trupeșe năvălesc spre șatra adunată pe scăriţă și o împrăștie cu perfide pișcături, secrete ghionturi și duioase îndemnuri șuierate: „Înapoi la părinţi”, „Huști”, „Haţ”. Copiii se risipesc tropăind. Câţiva revin însă de îndată, înaintând precauţi pe genunchi și pe coate, ca soldaţi! pe câmpul de instrucţie, conspectând suspicioși împrejurimile. „Fui să iau o brânză cu smântână — îşi începe corpolentul actor cupletul, râzând spre contagiune — hă, hă… La un început de săptămână, hă, hă… Însă de la prima linguriţă, hă hă…”

La prima linguriţă, fetiţa împopoţonată, trimisă de ai săi cu trei narcise, prea mari pentru ea, să le ofere probabil *la sfârșit* celebrului cupletist, se clatină în echilibru instabil și cade, ţipând, peste comparșii îngrămădiţi iar pe scăriţă. Ţipete, larmă, mame și taţi repezindu-se să-și salveze odraslele, plasatoarele înfuriate dând o

mână de ajutor artistului, galben, îmbrobonit, continuând, cu un râs sugrumat. „Văd că în paharu' acela scurt, hă, hă… Este, măi fârtate, doar iaurt… hă, hă…"

Copiii au renunţat deocamdată să se mai urce pe scară. Acum răsfiră, cuminţi, pietrișul grădinii şi-şi aruncă unii altora pietricele, distrându-se benign, ignorând parcă baletul năpustit într-un dans cu tauri și toreadori, răcnind coral „Ole!" Fetiţa cu narcisele pășește din nou, candidă și diafană, spre scenă, dar intervenţia de tigroaică a plasatoarei, care pândea, cu o nuielușă, din umbră, o face să cetească ușor, ca și cum n-ar fi observat-o, spre aleea din stânga, privind nevinovată, cu capul întors, spre cântăreţul în blouson noir, care ţine microfonul în pumn ca pe o grenadă, şoptindu-i „Iubito, te aștept diseară-n crâng". Patru-cinci băieţei se iau binișor după copila cu flori, care, ajunsă la capătul aleii, revine în pași gânditori și se așază, din nou, pe treptele scăriţei. Alţi șase-șapte ar dori și ei să stea acolo.

O mică busculadă, care se rezolvă cu aruncarea de pe trepte, prin împingere, a unui făt bucălat, cu cercei, în pantaloni de cowboy și maiou pe care scrie „Love"; e probabil, fructul unei familii tari, căci nu ţipă și nu protestează, ci doar se ridică și năvălește cu capul în grămadă, sub privirile înfricoșate ale solistei, care tocmai venea spre marginea scenei ca să invite pantomimic spectatorii să bată din palme.

Cea mai insistentă, bravând orice primejdie, e o jună de vreo cinci anișori, cu izmenuţe de mătase ieșind de sub o prea scurticică rochiţă roșie și purtând patru funde verzi. Curajul, neobișnuit, i-l insuflă maică-sa, un pachi derm întunecat care s-a descălţat şi-o îndeamnă, mereu, cu glas surd, „Du-te, mămicuţo, du-te acolo sus, la hartiști, să te vază lumea și pă tine, hai, du-te, că ei iubește copiii". Într-adevăr, fetiţa dă, hotărâtă, într-o parte, două consore mai mici, prăbușește în prundiș un ţânc care activa la o goarnă mică, din fericire fără sunet și se urcă de-a dreptul pe scenă. Artista, care povestea în versuri săltăreţe cât de mult ar fi vrut ea să joace rolul principal într-un film românesc de actualitate, vede, uluită, la pasajul „Oh, Buftea-Buftea", tânăra spectatoare înaintând spre ea cu mânuţele la spate, aude râsetele din grădină și se trage binișor spre fund. Ceilalţi copii o urmează însă pe cutezătoare, plasatoarele irump din nou, notificând, din trap, neștiuţilor părinţi, „pe noi ne amendează, să știţi", micuţii sunt evacuaţi cu dificultate, ac triţa revine, halucinată, la rampă, cu oful ei cinematografic, dar opulenta matroană bronzată ereditar, care se distrase vizibil în decursul întâmplării, îşi mângâie fericită fata și-i șoptește la ureche: „Să plece relele astea, mămicuţo, și te duci din nou, auzi?"

Cealaltă fetiţă, cu narcisele mozolite și rupte, se oprește buimacă în faţa scenei și întoarce căpșorul spre grădină, căutându-și tatăl pe care, însă, nu izbutește a-l identifica. Balerinul solist, cu pelerină violetă, bate step în lumina *special scăzută*; orchestra se oprește o clipă, pentru ca publicul să poată asculta călcâiele dansatorului tocind podeaua. Fetiţa și-a văzut în sfârșit tatăl, și-i *strigă bucuroasă, agitând ce-a mai* rămas din buchet: „I le dau lui ăsta*?" Fără să mai* aștepte răspunsul i le aruncă între picioare, fugind tropăţel prin grădină. Dansatorul întrerupe o clipă, fâstâcit, ca să nu calce neașteptata vegetaţie. Moment oportun pentru cowboy-ul cu cercei, apărut ca prin minune în faţa lui, ca să-i împărtășească brusc, cu glas tare, cel mai intim sentiment al său: „Nene, eu vreau pipi!"

CIUPERCILE

Orașul moldovean e scăldat, în amurg, într-o lumină dulce și clară; umbrele caselor și pomilor vârstează șoseaua ca pe un covor bucovinean. Deși la ceasul asfinţitului, piaţa e încă plină de zarzavaturi, pepeni și pește.

La o tarabă mai lăturalnică, un flăcăuaș cu bască pe capul chilug și tricou de pe care rage mut un hipopotam, vinde ciuperci alb-cafenii. „Hai să luăm și noi ciuperci".

— Mă îndeamnă nevasta. „Nu-s șiupersi — corectează băiatul — aiestea se cheamă bureţi". „Bine — zic — le luăm ca bureţi. Dar cum știm dacă sunt buni sau otrăviţi?"

„Cum să hie otrăjiţi, dacă i-am mâncat eu chiar az dimineaţă?" „Pe aceștia nu i-ai consumat — observă cu îndreptăţire nevasta — că de aceea se află aici. Ai mâncat alţii". „Tot de-aiștia — susţine băiatul — că doar nu-s nebun la cap să aduc la piaţă fel di fel".

Urmează o studiere mai atentă a numitelor plante, din care reiese că ar putea fi comestibile, dar că sunt suspecte a adăposti în interiorul lor și oarecari fiinţe vibratile. „Nu-i nimica, doamnă — protestează iar vânzătorul — nu sunt jiermi, pacatili mele, iaca, rup codiţâli să videţi… Așa capătă bureţii găurele negre de la ploaie". „Nu sunt de la ploaie, nu mă prosti tu pe mine, că și eu îs moldoveancă, dacă vrei să știi". Ba sunt de la umezeală, ba nu sunt, hai să luăm totuși, fiindcă, în furia lui demonstrativă, tânărul a și început să rupă una după alta toate pălăriile grase și cozile lor albicioase inspirându-mi un sentiment de jenă și altul de simpatie.

Ne angajăm deci în tratative comerciale: Cum dai? Patru lei grămada. E scump. Nu e scump. Mai lasă. „Nu mai las, că li-aduc tocma di diparti şi mă costă și pi mini". „Ce te costă?" — vrea să știe nevasta. Eu însă nu sunt interesat de costuri, astfel că achiziţionăm trei grămezi într-o pungă făcută cu iscusinţă de junele comersant din patru pagini ale ziarului „Sportul popular". Și hai la restaurant: s-o rugăm pe bucătăreasă să ni le frigă.

— Eu le-aș pripara — zice bucătăreasa dolofană privind punga și zâmbindu-ne cu doi dinţi de aur — dar nu mă lasă șăfu", care-i foarte săver, m-o amenințat că mă sancţionează". „Vorbim noi cu şefu'" — mă ofer.

„Apăi nu aiesta de la noi, de la ristaurant, aista-i tânăr și blând, aceala mai mari, de la complex, șăfu care-i şi piști noi, şi piști complex, cu hotel cu tăt."

Mergem la hotel, la șef. „Care-i problema?" — zice, îndatoritor, invitându-ne să ne scufundăm în fotoliile din faţa biroului, în care stăm pe întuneric. Expun problema.

„Nu vă sfătuiesc să consumaţi ciuperci luate din piaţă după-amiaza — zice — deoarece organele sanitare de resort fac control numai dimineaţă și ce se vinde după amiaza e nesigur, fiind adus uneori de vagabonzi". „Să mergem mâine să ni le ștampileze" — e de părere nevastă-mea. „Stimată domniţă, așa pot să vi le ștampilez și eu, că am cu ce. Dar au fost accidente grave. Mie însumi mi-au murit acum doi ani cumnatul și cumnata de la ciuperci, a rămas teafără numai fetiţa, pe care uite că o cresc eu". Invocarea unei atare circumstanţe mă înfioară. Apuc punga

și decid s-o aruncăm. Șeful mi-o ia binișor și mă îndeamnă numaidecât la chibzuinţă: „Să nu ne pripim. Îmi daţi voie să le examinez? Că eu sunt cam de pe aceste meleaguri și cunosc”. Examenul e parţial concludent. „Noi le zicem, pe aici, opticică. Sunt bune. Dar s-ar putea să se strecoare printre ele și din cele rele. Le vreţi fripte sau tocană?”

Trecem deci la problema culinară: semnalăm, firește, că bucătăreasa e benevolentă dar că a evocat o interdicţie. „Pe bucătăreasă am găsit-o frigând o fleică personală direct pe plită — ni se relatează — ceea ce e contrar normelor igienico-sanitare; mai era asistată și de bărbatul ei în stare de ebrietate; *de aceea* am oprit funcţionarea plitei”. Apreciez că dacă așa stau lucrurile, măsura e *justă.* „Și pe urmă — adaugă șeful — nici nu se recomandă să consumaţi ciuperci seara. Lăsaţi totul pe mâine, când vi le pregătim tocană. „Eu nu vreau tocană — zice nevasta. Mai bine renunţăm; dacă e vreuna otrăvită? că una, ajunge. „Miluţa — strigă șeful către recepţionară — ia cheamă-l tu pe Iftim, să vină urgent până aici să ia ciupercile în primire”. „Le ţin eu la frigider până mâine — se oferă, îndatoritoare, Miluţa apropiindu-se iute și apucând punga — că m-am uitat și eu la ele și n-au nici pe dracu’. „Fata e de pe-aici — ne explică șeful — de pe aceste meleaguri și cunoaşte. „Eu de când eram mititică am tot mâncat la ciuperci și n-am avut nimica, mâncaţi-le, doamnă, sunt tare bune, da’ numai cu sare, pe plită”. „Eu am recomandat tocană — observă, rece, șeful — și tocană rămâne. Anume, cu smântână.”

Apare și Iftim, responsabil juvenil, prelung și bălan al restaurantului. Conspectul său e pozitiv și serviabilitatea de nivel european: „Eu le fac acum, la moment, cum vreţi dumneavoastră — zice, aruncând o privire fu gară în pungă. Și să n-aveţi temere, că eu sunt de pe-aici, din satele din împrejurimi, și astea din pungă n-au nimica, puteţi să le mâncaţi sănătoși. „Dar seara cad cam prea grele la stomac* — observă Miluţa, luând punga cu intenţia de a o pune în frigider. „Le poţi frige chiar acuma — îi zice șeful lui Iftim. Dai dispoziţie să se reaprindă plita. Dar să nu-l mai găsesc pe bărbatul bucătăresei că-i ţine trena, că te sancţionez și pe tine. „Da’ parcă l-am văzut când a intrat, pe nemernicul acela?

Că dacă-l videam, îi trăgeam ș-o palmă, că doară ne cunoaştem di mici, că şi el îi tot di pl meleagurile istea, da’ s-o strecurat ca o șopârlă, lua-l-ar boala.

Și Iftim înșfacă punga cu ciuperci. Nevastă-mea îi ia delicat punga și reamintește în surdină tragica întâmplare povestită de șef, privitoare la rudele sale defuncte.

Miluţa notifică discret, în aparteu, că „Erau să moară, da’ o avut noroc di feţișoară, care o început să ţâpe şi-o vinit ceia cu Salvarea şi i-o salvat. „Ia cheam-o și pe Lionora — zice șeful apucând punga — că ea e de p-aicea, de pe aceste meleaguri, să se uite și ea. Lionora e contabila complexului și apare rapid, foșnindu-și rochia verde de mătase și clătinându-și avan sânii ca doi harbuji. „Poate totuși că-i mai bine tocană — meditează Iftim — că ies vreo trei porţii; așa, pe plită, se strâng, se fac micușoare”. „Sunt bune — vestește Lionora, veselă, după ce a cercetat sumar punga. Eu, când am vreme, bag în mine câte-un lighean de-aiestea.

Îs bureţi, arde-i-ar foc', că tare-s gustoși… Cât aţi dat doamnă pl ei? Că tâlharii aiștia di băieţi dacă-i lasă ai lor să vândă, mai vor să câştige și pe deasupra și jăcmănesc". „Le faci acuma, urgent, tocană cu smântână" — decide șeful.

„Sara nu-i recomandabil" — spune Miluţa. „Daţi-le încoace — smulge iar punga Iftim — că într-un sfert de ceas îs gata şi vi le-aduc chiar eu la odaia undi şădeţi.

Le vreţi la odaie?" „Să lăsăm pe mâine, la zece — zic și eu luându-i punga — nu de alta, dar dimineaţa putem, la nevoie, să facem apel la organele sanitare". „Ba nu – zice Miluţa apucând ea punga — că noi am avut săptămâna trecută un neamţ din Refegeu, care era cât pe-aici să deie ori' popii, şi o venit doctor' la un' noaptea de i-o făcut injăcţie, iar a doua zi sărea teafăr prin faţa hotelului ca un ţap… Așa că dacă-i nevoie şi-i caz de ceva, aiștia vin rapid". „Dacă dumnealor le vor neapărat fripte, dai drumul la plită *imediat"* — îi or donă șeful lui Iftim. „La tocană vreţi și ceapă, ori numai smântână?" — întreabă Iftim, recuperând din nou punga.

„Ceapa îi dă savoare» — îşi amintește șeful, uitând ordinul anterior. „Da aţi obsărvat — întreabă, grijulie, Lionora, luându-i punga lui Iftim — dacă nu mișcă ceva într-însele? Că uneori au mișcători, știţi dumneavoastră»… „Aiestea n-au — spune Miluţa, cotrobăind febril în punga ajunsă acum în posesia ei, băgându-și în ea și nasu-i ascuţit. Și pe urmă, chiar dac-ar avea, devreme ce le frigem, *aceia* se ard de nu rămâne nici scrumul dintr-înșii".

Iftim smulge punga de la Miluţa, se răsucește pe călcâie și pleacă în pas gimnast, amintindu-ne, voios, că ne așteaptă mâine la zece, la separeu". „Vă doresc noapte bună — se înclină șeful. Și ședere plăcută în localitate".

„Cum o cheamă pe fetiţă?" — întreabă nevastă-mea.

„Care fetiţă?" „A cumnaţilor… Orfana pe care-o creşteţi dumneavoastră". „A! Maricica. Acuma n-o mai cresc eu. S-a măritat. De trei ani. Băiatul e șofer". „Vă mulţumesc pentru bunăvoinţă — zic. Noapte bună.

„Dacă le-aţi fi vrut fripte — zice șeful, răsucind comutatorul pentru o lumină de cincisprezece waţi — eu dădeam drumul la plită, însă trebuie să ţinem seama și de economie, că instalaţia consumă". „O ultimă informaţie — intervine, de sus, nevastă-mea, care a și urcat scările. Aici, în oraș, Salvarea ce număr de telefon are? Ca mâine, pe la zece, să fim pregătiţi. „Doamnă — o asigură șeful — mâine voi fi personal în restaurant și voi gusta eu întâi din tocană. „Nu trebuie să guști personal — spune Lionora — pui o linguriţă de argint în cratiţă și dacă se înnegrește, e clar. „Asta e — confirmă șeful. Linguriţa de argint o aduci tu, de-acasă. Și să fiţi toţi acolo, la ora zece, la separeu, ca martori, că noi, cu complexul nostru, suntem primii pe judeţ și nu vreau reclamaţii ulterioare.

O MAMĂ DISTRATĂ

Tânăra femeie, soţie și mamă, îmi povestește că e foarte distrată și că în acest sens i se întâmplă lucruri curioase. Mă interesez ce lucruri anume și cât de curioase. Îmi spune că și-a uitat copilul în tramvai și când a ajuns acasă și-a amintit că trebuie să-l ia de la creșă.

S-a îndreptat deci spre această instituţie, unde i s-a făcut cunoscut, cu mirare, că tocmai îşi ridicase personal odrasla, alta nemaiexistând la acea oră în incintă. Între timp, la capătul liniei de tramvai, un colectiv pedagogic amator, format din manipulanţi, controlori și călători, căuta, prin mijloace blânde și adecvate, să afle de la fe tiţa ce stătea cuminte pe banchetă unele date de stare civilă necesare plasării ei pe orbita părintească.

— Totul s-a terminat cu bine, evident — îmi mărturisește, zâmbind, tânăra doamnă. Dar putea să iasă și rău.

— Da — confirm — sunt și imprevizibilităţi.

— Alai ales că ea e atât de supusă și tăcută! Un copil foarte bun.

Remarc, în treacăt, că un copil, mai ales de sex feminin, ascultător și taciturn, e un avantaj dublu; în asemenea caz, procentul de întâmplări rele care l-ar putea paște e mai mic. Interlocutoarea îmi replică, surâzătoare, că e un avantaj în anumite privinţe, iar în altele dimpotrivă. O rog, desigur, să se refere la privinţele în care ceea ce eu presupun a fi avantaj se schimbă în contra râul său.

— Un exemplu — îmi relatează — e legat de baie.

Am pus ligheanul cu apă și șampon pe aragaz și fetiţa în lighean. Obișnuiesc să las așa, totul, la foc scăzut, până ce apa începe să se clăbucească și fetiţa să se încălzească. Între timp însă a sunat telefonul în cealaltă cameră; era bărbatu-meu, care mă întreba ce caută auto mobilul nostru în faţa Oficiului de pensii și Prevederi Sociale și anume parcat în așa fel încât nu se poate nici intra, nici ieși din clădire. Mi-am amintit că, într-adevăr, îl lăsasem acolo, întrucât ducându-mă la acel oficiu ca să mă interesez ce se aude cu dosarul tatălui meu, funcţionara m-a rugat s-o scuz cinci minute fiindcă se aduseseră scrumbii la magazinul alimentar. Bineînţeles că am însoţit-o și eu, dar cum era prea multă lume la rând ne-am dat întâlnire pentru a doua zi și m-am în tors liniștită acasă, mergând pe jos, deoarece ascultasem dimineaţa, la radio, sfatul medicului despre însemnătatea mersului pe jos pentru fortificarea organismului. Bărbatul meu mi-a spus că e de acord să merg cât mai mult pe jos dar că în același timp mașina noastră merge pe sus, ridicată cu macaraua miliţiei și că, prin urmare, ar fi oportun să mă duc chiar eu să plătesc amenda și s-o scot din garajul acelei autorităţi, unde tocmai fusese du să l-am explicat că nu am posibilitatea s-o fac chiar în acea clipă, el s-a supărat puţin, eu am început să-i povestesc ceva nostim ca să-l împac; de fapt, îi relatam ce se vede pe fereastră, în stradă, unde doi tineri se pu pau cu intermitenţe, pentru că măturătoarea îi muta de colo-colo. La un moment dat am observat însă că geamul se aburește și că odaia e plină de aburi; am lăsat deci telefonul și m-am dus în bucătărie, unde fetiţa dă dea în clocot. Ea, sărăcuţa, stătea liniștită, nu spunea nimic, dar se vedea limpede că n-o prea aranja situaţia.

O privesc amuzat pe tânăra doamnă cum istorisește fără sfială și fără neliniște și o întreb cu delicateţe:

— Cum luptaţi, stimată doamnă, împotriva acestui, să-i zicem, neajuns? Fiindcă îmi închipui că distracţia pe care o evocaţi v-ar putea produce unele dezagremente. Îmi spune că a consultat un psihiatru, care i-a dat niște pilule. Sunt eficiente? –

întreb. Nu știu – zice — le iau doar de azi-dimineaţă. În orice caz, au un gust excelent. Iar eu mă omor după dulciuri.

— Să nu râdeţi — adaugă — dar am uitat câte trebuie să iau pe zi. Presupun că am și consumat până acum vreo trei-patru.

— Aveţi produsul la dv?

Mi-arată o cutie pe care scrie „Ciocolax".

— Vă rog să mă iertaţi, dar acesta e un purgativ, mai ales pentru copii. Sau, cel puţin, așa cred. Mai aveţi și altceva în poșetă?

Nu, nu mai are altceva, dar îşi amintește că, într-adevăr, îl cumpărase pentru fetiţă, în timp ce produsul re comandat ei îl uitase, probabil, la farmacie. Insist:

— Nu cumva l-aţi cumpărat, totuși, dându-l fetiţei și luându-i-l din greșeală pe-al ei?

Se gândește o clipă, apoi se luminează:

— Ba să ştiţi că așa s-a și întâmplat. Mă duc, iute, după ea, la creșă. Noroc că v-am întâlnit, vai!

Și se depărtează grabnic, alergând graţios. O privesc îndelung, surâzând și eu, dar de-abia după ce-o pierd din vedere, îmi dau seama că am rămas cu poșeta ei în mină…

IPOTEZE DE GRADUL TREI

Trăim o epocă a marilor descoperiri ştiinţifice. Dar în același timp trăim și o epocă a micilor descoperiri ştiinţifice, cărora adesea nu le dăm importanţa cuvenită. Despre ele aflăm arareori și doar citind cu luare-aminte revistele-magazin, almanahurile de la mijlocul și sfârșitul anului, publicaţiile de vacanţă, ghidurile staţiunilor balneoclimaterice, broșurile privitoare la regimul alimentar în bolile tubului digestiv și alte asemenea — căci alt minten ne scapă. Excepţional de instructive în această privinţă sunt rubricile specializate ale televiziunii, datorită cărora căpătăm cele mai variate cunoștinţe în domenii neînchipuit de vaste. Totul e să le prinzi, căci nu totdeauna sunt anunţate în sumar.

De pildă, s-a constatat că delfinii nu numai că au o inteligenţă foarte vie, dar pot și convieţui mult timp împreună cu oamenii, într-un mediu dat, fără să împrumute nimic din firea acestora, adică să se enerveze, să ceară ceva, să cadă pradă somnului în timpul unor munci etc.

Dimpotrivă, ei continuă să-și păstreze natura jucăușă chiar până la vârste foarte înaintate, înmulţindu-se fără termen și fără limită, dar în cantităţi modice. Doctorul în ştiinţe MacEvans Richard Lott jr., bun cunoscător al vieţii și obiceiurilor acestor mamifere marine, a ajuns la concluzia că fiii nu moștenesc datele părinţilor dar că, în schimb, maturii îi imită adesea pe cei tineri, mai ales când aceștia nu imită la rândul lor pe nimeni, iar femelele au o capacitate mai mare decât a masculilor în a-și însuși recomandările dresorului și în a-l urma.

Ceea ce e ciudat, e că, deși consumatoare de pește, animalele, atât de agere, refuză să-l mănânce marinat, chiar cu riscul de a muri de foame.

Un astronaut vede totuși Pământul (de la aproximativ 300 km înălţime) cu 1 — 1,5 centimetri cubi mai mic decât e în realitate. Această descoperire — făcută după observaţii care au durat opt ani — e considerată a fi capitală pentru înţelegerea modificărilor de psihologie comportamentală a pionierilor Cosmosului. Se pare că ei văd Soarele, prin hublourile navei, cu 2 — 2,5 centimetri cubi mai mare, planeta Venus cu 1,7 — 1,9 centimetri cubi mai mică, iar alte corpuri cerești cu 1,2 — 6,4 centimetri cubi mai mari ori mai mici. Fenomenul lasă să se presupună o contracţie a retinei sau o dilatare a ei, care pot duce la anumite defecţiuni în conducerea manuală a navelor prin spaţiile siderale. E probabilă, în viitor, dotarea astronauţilor cu ochelari variabili care să se autoregleze auto mat în funcţie de mai mulţi parametri, fie ei și necunoscuţi.

Un grup de cercetători care s-a aflat multă vreme printre indigenii din sudul insulei Borneo a observat că aceștia se ung, pe vreme de ploaie, cu untură de raţă le întregul corp făcându-și-l astfel impermeabil. Căutând a afle raţiunea acestui fapt, au primit explicaţia că este în ritual (de origine necunoscută) de închinare către zeul ploii, tunetului și fulgerului, care, în imaginaţia lor, are cioc de raţă. Totuși, ungându-și și ei pielea cu acea untură, cercetătorii au sesizat că la dânșii (sau *asupra d inșilor* — pronunţare și ea corectă, după aprecierea reputatului lingvist V.G. Minte-scurtă, făcută în Revista Comisiei pentru lubrifianţi) procedura nu are niciun efect, fiind pătrunși iute și radical de apa de ploaie. Că petenia acelui trib și-a exprimat părerea că aceasta se întâmplă din cauză că sunt catolici.

Muzica împotriva colesterolului? Iată o ipoteză îndrăzneaţă, lansată de laboratorul de la Springshausen, unde s-au studiat îndelung variaţiile cantităţii de colesterol din sânge. S-a constatat că audierea Capriciilor lui Paganini timp de un sfert de oră duce la creșterea colesterolului cu 0,04 unităţi convenţionale, în timp ce un adagio dintr-o simfonie de Schumann îl scade cu 0,17 unităţi. După date absolut provizorii, pe care specialiștii amintiţi le produc cu cea mai mare rezervă, se anvizajează și alte influenţe psihosomatice ale muzicii asupra organismelor vii. S-ar părea că *Anotimpurile* de Vivaldi au un efect afrodiziac, marșul din *Maeștrii cântăreţi* de Wagner provoacă un fel de coșmaruri violete, *Cavaleria ușoară* de Souppe mărește pofta de mâncare, aria mare din *Muta din Porţiei* de Auber e soporifică, iar *După-amiaza unui faun* de Debussy scade tensiunea arterială și reglează secreţiile pancreasului.

Nu s-a putut lămuri încă toate implicaţiile acestor relaţii, până acum necunoscute științei. Dat fiind gradul de periclitate pe care-l prezintă analiza susziselor fenomene, experienţele se fac deocamdată pe vaci.

Dacă un om aleargă în linie dreaptă, el parcurge o distanţă de 100 metri în aproximativ 25 de secunde. Dacă aleargă în zigzag, poate străbate aceeași distanţă în 35 — 40 de secunde. Dacă aleargă în linie curbă, realizează 60 — 65 secunde. Ce se întâmplă însă dacă aleargă *în salturi,* sau într-un mod absolut

dezordonat, adică fără nicio noimă, încetinind și accelerând ritmul, oprindu-se o fracţiune de secundă, dând în lături etc?

Profesorul Gerd Rockmann și asistenţii săi de la un centru vest-german de medicină sportivă din Saar, pretind că timpul de parcurgere a distanţei poate fi calculat totuși cu precizie dacă se stabilește un raport matematic între geometria figurilor folosite de alergător, circumferinţa sa craniană, lungimea tălpii și presiunea atmosferică din locul unde se desfășoară proba. Ecuaţia ar fi:

$\frac{v}{y}$ a^{14}+x-α = $\frac{v\beta}{B(a-b)}$, în care α (alfa) ar reprezenta puterea de orientare a individului, iar β (beta) coeficientul de fantezie în alegerea traiectoriei.

Se consideră că în acest fel se poate ajunge la de terminarea, cel puţin teoretică, a unor timpi de activitate cotidiană. De pildă, s-ar calcula cu precizie cât va face servitoarea, trimisă să cumpere ziare, până la chioșc și înapoi, presupunându-se că pe parcurs va fi acostată de unu-trei indivizi, va căsca gura la vitrine, va aștepta schimbările semafoarelor și așa mai departe. La fel, traseul ce-l urmează un om ebrietat între localul din care iese și domiciliu, durata trecerii unei hârtii prin câteva servicii administrative (transportată de un curier), umblatul prin vagoane al unui conductor de tren, în timp ce trenul stă sau aleargă, iar cei fără bilet sunt de ordinul zecilor etc.

Ouăle de cioară conţin, se pare, o substanţă care le împiedică să crape la ger — e rezultatul unui studiu întocmit la Upsala, în Suedia. Ceea ce pare de domeniul miraculosului e că această substanţă trece și în structura celulară a corbilor, care și ei sunt foarte rezistenţi la temperaturile scăzute. La -40° un corb nu-și pierde niciuna din disponibilităţi. La — 65° el dă doar semne de neliniște.

De abia la -76° Celsius prezintă simptome de alergie la frig. Se crede că și-ar păstra funcţiile vitale până aproape de zero absolut, când se presupune că totuși s-ar lichefia, ca azotul, păstrându-și însă, în linii generale, forma.

Printre alte consecinţe, nebănuite până acum, ale stării de imponderabilitate e și scăderea unor tensiuni spirituale, cum ar fi ura, dispreţul, megalomania, viclenia și paraponul. Cea mai senzaţională constatare e însă aceea *privitoare la* atenuarea prostiei terestre.

În cursul unui zbor orbital secret, nedezvăluit nici oamenilor de știinţă, NASA a introdus în naveta spaţială și un imbecil notoriu — asistat, evident, de un psihonaut.

Chiar după al cincilea zbor circumterestru — pe o orbită eliptică — imbecilul a început să recite din Longfellow, a descris corect un pinguin și a exprimat câteva opinii rezonabile privitoare la viitorul sistem de guvernământ din insulele Galapagos, actualmente locuite doar de broaștele ţestoase.

Se crede că un azil de cretini pe Lună, sau chiar pe un satelit artificial, ar degreva Terra de un mare număr de persoane — care acum produc altora felurite dereglări — și le-ar da totodată posibilitatea să devină folositoare prin recitări, descrieri și păreri în indiferent ce materie, furnizate asteroizilor, cometelor în trecere

prin galaxie, și poate, unor inteligenţe extraterestre.

FĂNICĂ

N-a fost ușoară instruirea brigăzii. Fabrica n-avusese niciodată brigadă artistică, mai toţi tinerii erau în echipele de cor și dansuri, iar eu, trimis fiind de Uniunea Scriitorilor să ajut, habar n-aveam cum se pornește asemenea treabă; două luni a durat până s-a înjghebat formaţia și s-a pus pe picioare programul. În timpul repetiţiilor un băiat s-a însurat, altul ne-a părăsit fiind captivat de parașutism, o fată și-a pierdut vocea, iar prietena ei s-a supărat că n-are niciun cuplet comic; dar vreo șapte-opt s-au ţinut de treabă fără oboseală și fără ca pricii, culegând ei înșiși fapte și întâmplări pentru texte, încercând mereu alte bucăţi de muzică — unul fiind acordeonist — repetând și câte doi, pe-acasă, inventivi, tenaci, talentaţi foc.

Cel mai artist din toţi mi s-a părut a fi un vopsitor de vreo nouăsprezece ani, subţirel și negru, peste măsură de neastâmpărat și șoltic: Fănică. Maistrul îl lăuda drept *cel mai* harnic și grijuliu om din secţie. Dar în timpul liber îi trebuiau numai câteva secunde pentru te miri ce năzdrăvănie: luat din scurt, făcea ochii mari și te întreba el, pe neașteptate:

— Asta-i faptă de om întreg?

Şi-şi dădea un calificativ atâta de aspru că te simţeai dator să-l aperi împotriva lui însuși. Iar dacă începea să râdă, contamina tot atelierul.

Când s-au ales cei ce doreau să facă parte din brigadă.

Fănică a cântat un cuplet satiric hazos împotriva beţiei, a compus pe loc un dans gruzin în vârful sandalelor, ne-a dat spre dezlegare cinci ghicitori și a scos din muzicuţă o rumbă cubaneză scăpărătoare. A fost primit în brigadă cu aplauze.

Peste câteva zile a adus o schiţă umoristică: „Compoziţie proprie”. A lecturat-o în faţa colectivului, cu multă însufleţire.

— Am citit-o în „Urzica” — a spus indiferentă Titina.

— Sigur, de-acolo am copiat-o — a adeverit Fănică.

Dar ia uitaţi-vă ce frumos am scris-o!

Și ne-a arătat mândru foile caligrafiate îngrijit, în cerneală violetă, mirându-se apoi peste măsură că a putut provoca astfel supărare.

A fost cel dintâi care a învăţat textul și care și-a însușit interpretarea cea mai potrivită. Propriu-zis nici nu mai avea ce căuta la repetiţii, încheiase perioada de pregătire mult înaintea celorlalţi. Dar la prima „generală”, în prezenţa membrilor comitetului sindical, a schimbat câteva din numele celor criticaţi în cupletele lui cu altele, necunoscute nouă, și i-a improvizat o epigramă președintelui pentru că a întârziat un sfert de ceas faţă de ora programată.

— Cu epigrama sunt de acord — a aprobat omul – dar nu înţeleg de ce criticaţi muncitori care nu mai lucrează în fabrica noastră. Ia zi, Fănică, de ce? Că tu i-ai pomenit.

Fănică nu s-a tulburat:

— Să-i invităm la premieră. Dacă acolo unde s-au transferat nu este brigadă?

Cine să-i critice?

O zi înainte de spectacolul inaugural a venit nu știu de unde cu o ţarcă îngrozită, vopsită ca o pupăză, propunându-ne să-i facem loc în program, într-un număr inedit: „cioara vopsită”.

— Fii serios, Fănică, mâine e spectacolul.

— Dă drumul animalului — s-a supărat Vetuţa — că dacă-l văd mi se face rău, nu mai pot scoate o vorbă.

A plecat surprins, sincer dezolat. După o jumătate de ceas de așteptare am hotărât să începem fără el. Dar toc mai atunci a reapărut. Ţarca era albă, fusese muiată în duco.

— Fac un număr cu porumbelul păcii. Ia ascultaţi…

Noroc că acordeonistul a scăpat instrumentul; Fănică a tresărit și pasărea zăpăcită i-a ţâșnit din mină pe fereastră, năucă.

A doua zi, când în sala clubului nu mai era loc nici pentru o floare și când Turturică se pregătea să bată al doilea gong, m-am uitat lung, pentru ultima oară, la Fănică. Titina îl suspecta că are de gând să spună poezia ei, înainte de a deschide ea gura, iar acordeonistul daţi nea informaţia că după ce-și va face numărul la muzicuţă, tânărul vopsitor se va lansa în jonglerii cu șepcile, bâștile și pălăriile spectatorilor din rândul întâi.

…Supoziţii false. Reprezentaţia n-a avut accidente, a reușit pe deplin.

Fănică a strălucit. L-au și bisat în două rânduri. Când Vetuţa, emoţionată, a încurcat un vers, el i l-a suflat discret; în culise murmura și textul celorlalţi, dovedind că învăţase, uimitor, întregul spectacol.

La sfârșit, brigada a fost ovaţionată, conducătorii fabricii s-au urcat pe scenă și i-au îmbrăţișat pe artiști, președintele sindicatului le-a înmânat solemn un „Certificat de naștere”.

Am ieșit din club după ce s-au risipit spectatorii și am pornit-o împreună, grozav de fericiţi, aducându-ne aminte de cele mai mici greșeli și de cele mai izbutite momente, proiectând spectacolul următor, propunându-ne să mărim brigada, să facem un turneu… Fănică dispăruse pe nesimţite. S-a întors cu un buchet enorm de trandafiri și, cu degetele însângerate de ţepi, mi l-a pus în braţe recitind gâfâit o scurtă alocuţie omagială versificată.

La ieșirea din fabrică, portarul m-a salutat ceremonios și mi-a făcut stânjenit observaţie, alegându-și cu greutate cuvintele:

— Nu vă supăraţi, trandafirii… Nu șade frumos să-i rupeţi… V-aţi făcut un păcat. Noi i-am pus pentru frumuseţea curţii și pentru toţi muncitorii. Dacă fiecare și-ar lua acasă… Vă rog să nu vă supăraţi, dar altă dată…să știţi. Nu-i obiceiul la noi.

Îl căutam cu privirea pe Fănică.

Dispăruse iar.

Ne aștepta însă în staţia de tramvai.

Băieţii voiau să-l bată. Finică s-a ferit agil și, de la distanţă, s-a interesat candid:

— A zis portarul c-am rupt florile pentru mine?

Înseamnă că minte…

— Totuși, Fănică… nu se făcea, ce naiba…

— Ia lăsaţi-mă-n pace… Daţi-le încoace, că le pun la loc. Vă aduc eu de-acasă toată grădina.

Până s-apuc a răspunde, mi-a smuls buchetul și-a zbughit-o.

Seara am găsit trandafirii acasă, cu un bilet: „N-a vrut să-i mai primească. A zis să-i puneţi în apă cu zahăr și să-i fie rușine că n-a știut. Vă salut în numele brigăzii și să fiţi atent că înţeapă. Fănică”.

INTERFERENŢE CULTURALO-CULINARE

Ciufulită, transpirată, dar fermecătoare ca totdeauna în rochia ei japoneză de casă, nevastă-mea se războiește cu cratiţele în bucătărie, în timp ce eu citesc, pe cana prea, maldărul de reviste și ziare pe care le-am cumpărat de la chioșc, după ce am scos alt vraf din cutia de poștă, unde-mi vin de obicei abonamentele. Firește, când spun de obicei, rostesc un eufemism.

— Ascultă — zice, abordându-mă din pragul ușii cu un aer atât de decis, încât mă ridic în capul oaselor. Ce zi e azi?

— Duminică.

— N-ar fi cazul să-mi acorzi și mie puţină *atenţiune,* cum te-am auzit rostind cuvântul într-un discurs?

Îi amintesc, cu câtă drăgălășenie pot, că i-am propus să mergem la ștrand, apoi în vizită la mătușa Angela și pe urmă la cinematograful „Patria”, unde rulează un film *mongol cu* caracter istoric.

Mi se răspunde că toate-s bune și frumoase, programul întocmit astfel e fascinant, dar mâncare pentru azi-mâine-poimâine cine face?

— Tu faci, îi comunic fără echivoc, și pentru asta îţi port cea mai fierbinte recunoștinţă.

— Bun, mi se spune, hai atunci să trecem pe *planul echităţii,* despre care te-am auzit vorbind la radio destul de mult*: opt* minute.

Declar că sunt gata să trec pe acest plan, iar ca dovadă, părăsesc de-a binelea canapeaua, intrând în papuci și luând o poziţie verticală corespunzătoare.

Mi se propune anume să îmbinăm în mod echitabil preocupările *când ne aflăm amândoi sub același acoperiș,* în sensul ca în timp ce ea bate maioneza și curăţa șalăul, eu să-i citesc cu glas tare ce e mai interesant în ziare și reviste, *ca să nu rămân confuză în marile probleme, iar tu să nu te simţi izolat de familie sub raport intelectual.*

Propunerea mi se pare rezonabilă. Împing deci fotoliul cu rotile în spaţiul propice dintre masă, cuier și aragaz, pun publicaţiile cotidiene, săptămânale, mensuale și trimestriale sub mine (că alt loc n-am) — urmând a le scoate una câte una — și-mi continui lectura.

— Ia auzi — zic — ce scrie aici, la rubrica științifică: dacă un om ar fi congelat în 1985, el ar putea fi scos intact și readus pe deplin la viaţă în 2685, fără a i se schimba nimic din constituţia psihică sau din caracter.

Nevastă-mea bate ouăle cu înverșunare, gustă rezultatul pe un vârf de deget și face o observaţie marginală:

— În legătură cu problema asta ar fi bine să te ocupi puţin de frigider, am impresia că e ceva în neregulă la congelator, mă îngrijorează.

Convenim amiabil că vom chema mâine specialistul cooperativei de resort. Totuși, trebuie să știu:

— Te interesează ceea ce-ţi citesc, ori ba?

— Sigur că mă interesează; dar alege și tu subiecte mai acătării.

Răsfoiesc alte două publicaţii, arunc o listă enormă cu dimensiunile osiilor, reclamă a fabricii de vagoane, pe care o găsesc într-o revistă literară („nu, nu, n-o arunca, te rog, îmi trebuie la spălatul geamurilor!"), o ridic, o reîmpăturesc frumos și apoi mă scufund într-un studiu ce privește consecinţele economice ale politicii de apartheid în lumina crizei mondiale a energiei provenite din surse convenţionale.

— Iată ceva interesant — îi atrag atenţia — dacă politica regimului actual din Africa de Sud continuă, iar companiile transnaţionale nu renunţă la favorizarea…

— Ascultă — zice, privind adânc și crispat în castron — tu de unde ai luat ouăle astea?

Mi-amintesc că de la Aprozar.

— De la Aprozar, sau din piaţă, de la ţărani?

— Nu, de la Aprozar.

— Află că printre ele erau și stricate: cel puţin două.

Caut să aflu dacă incidentul ar putea compromite maioneza. Nu; sau nu integral. Dar e de ţinut seama pe viitor.

Cum dezbaterea problemelor social-politice nu pare să fie pe placul tovarășei mele de viaţă — căci altfel cum să-mi explic devierile ei spre chestiuni minore și întreruperile? – decid să trec la literatură. Îi citesc deci o poezie de trei strofe, care nu-i stârnește nicio reacţie, fiindcă văd că toarnă liniștită oţetul în castron. Îi mai ofer finalul unei cronici la o carte pe care o citise — dar îmi notifică, scurt, că „ăla n-are dreptate, mie romanul mi s-a părut execrabil, degeaba îi dă tot cu «codul semantic»" — și în sfârșit, găsesc ceva care am sentimentul că o reţine. „Asta da, te rog să mi-o citești mai rar și mai cu dicţie, că uneori vorbești atât de încet încât nu te aud nici cei care stau lângă tine în prezidiu, la șezători.

Îmi dreg vocea, măresc volumul emisiei și caut să rostesc cuvintele cât mai distinct. E vorba de capacitatea neobișnuită a unei femei din Paraguay de a ghici gândurile celor din preajmă, la răsăritul și apusul Soarelui.

Printre altele se conchide că „Savanţii consideră această femeie ca neavând nimic anormal, ci doar o potenţă psihică specială bazată pe fenomene ce au fost deja investi gate de știinţă dar care n-au putut fi deocamdată elucidate până la capăt". „Deci nu-i anormală" — stabilește și ascultătoarea mea. „Se pare că nu". „Dacă nu-i anormală, *logic* rezultă că-i normală". „E și nu e. De vreme ce poate cunoaşte ceea ce e ascuns în cugetul altora, adică poate dezlega taine pe care altminteri ne străduim în zadar să…" „Eu una, dacă aș cunoaşte-o, aș verifica-o imediat, dându-i pe mână peștele ăsta".

Nu înţeleg legătura. Sunt însă ajutat numaidecât s-o realizez:

— Tu, *ca șalău* l-ai cumpărat?

— Da, mi s-a dat asigurarea că din această specie ar face parte.

— Știi ce cred eu? Eu cred că-i ceva oceanic. Înghetat. Și că se numește mierlușcă.

— Merluciu.

Mă rog. Sau Sabie, cu S mare, că-i substantiv propriu. Ori și aici mă corectezi?

— Nu vreau să te supăr, dar are totuși unele semnalmente de șalău.

Îl aduce spre geam; îl privim amândoi intens. În lumina caldă a soarelui duminical începe să arate a crap.

— Zi mersi să nu fie somn!

Sunt gata să zic mersi, dar nu pot să mai jur pe nicio specie.

Îl trântește plictisită în lighean și se reîntoarce la chestiunea paraguayană:

— I se dă și adresa, acolo, în revistă, femeii aceleia?

— De ce să i se dea adresa?

— Ca să-i trimit peștele, să-i stabilească ea identitatea. Ori pe tine, ca să vadă ce-i în mintea ta când achiziţionezi animale necunoscute.

Îi propun să trecem la alt compartiment publicistic, anume la un dialog dintr-un mensual, între doi dramaturgi, care se plâng pe patru pagini că regizorii le deturnează sensul pieselor și cer desființarea acestora. Dar sunt oprit cu vădită amărăciune:

— Așa înţelegi tu să-mi ușurezi muncile casnice?

Încerc să-mi scuz poate inadecvata selecţie, dar sunt rugat să mă reîntorc în odaie, pe canapea, și să-mi văd de-ale mele până va fi gata masa, deoarece în curând urmează scoaterea găinii din cuptor „și nu știu ce articol îmi vei mai citi ca să-mi justifici de ce era, de fapt, o pasăre sălbatică și nu una domestică”. „Adică ce pasăre sălbatică? Vultur? Struţ?” „Oho, bine-ar fi. Dar tu ești în stare, în timp ce-ţi citești ziarul la coadă, la Gostat, să lași să ţi se pună în sacoșă o cioară”. „Gostatul nu distribuie ciori”. „Las’ că mă pricep și eu puţin la viitorologie. N-ai spus tu, deunăzi, la Dalles, că nu trebuie să ne cantonăm exclusiv în prezent?”

Vreau să-i explic ce-am vrut să spun exact la Dalles, cu fraza evocată, dar sunt sărutat cu seninătate pe-o ureche și întrebat cât e ceasul.

E unu și jumătate.

— Atunci dă drumul la televizor și vezi, când apare

Julio Iglesias, să mă chemi și pe mine, că îmi place să curăţ morcovii pe cântecele lui.

PARODII
BREVIAR DE LITERATURĂ CONTEMPORANA

Seara pe trepte
Nuvelă psihologică

Stăteau pe scara de gresie a verandei, în amurgul învăpăiat, pipăind cu privirea orizontul curb. Ascultau o mierlă pierdută în desiș. Tăceau. O tăcere de coral.

El trăia un sentiment tulbure, amestec de blazare cinică și entuziasm călduţ, ceva care-l sfâșia și-l aduna iarăși, strivindu-l ca o roată de cauciuc moale, a cărei urmă o simţea în carne, însă fără durere. Își aminti, pe neașteptate, de Stavroghin: oare o confesiune îl va elibera? Izbăvirea vine desigur prin mărturisiri, unchiul Feodor Dostoievski rămâne unic în privinţa asta, dar, ha, ha — și un râs interior mut îl scutură pentru o clipă, dând o convulsie bizară umerilor săi largi — dacă ea va înţelege cumva *contrariul,* adică încercarea de a masca prin cuvinte o stare interioară confuză, bătrânul Wundt spusese ceva în acest sens, înaintea lui Freud, iar Jung confirmase experimental, nu, nu, și-apoi ea era, poate, o bovarică, se gândea la plăcerea *ei,* nu la durerea *lui.* Un liliac întunecat zbârnâi deasupra lor, femeia își încolăci, de spaimă probabil, picioarele şi-şi umezi buzele, ochiul de bărbat în toată puterea cuvântului nu-l putea înșela, da, da, ea se temuse o *clipă,* fiindcă numaidecât se claustră iarăși în muţenie, bătându-și rar genele lungi, ca niște elitre, și suspinând ușurată. El îi privea braţele goale, cu câte o gropiţă senzuală la articulaţia osului cubitus, părul uleios ieșind de sub basma, tăietura fină a gâtului ogivându-se spre umăr. Semăna puţin cu Fornarina lui Rafael, o văzuse la Dresda și nu se putuse des prinde șase ore de pânză, madona sixtină, he, he, și papa Iuliu travestit în călugăr, prăbușit în adoraţie, în genunchi la picioarele ei fine ca niște campaniile, ar fi vrut atunci să audă psalmi, Bach, Palestrina, Montecuculi; nu importă ce, ceva cald și fluid care să-l înfășoare ca fularul de mătase ce i-l aruncase în jurul gâtului, la Singapore, contesa belgiană nebună ce-l înhăţase ca pe-un lift-boy, murmurându-i totuși, pierdută, strofe întregi din Shelley pe de rost, însă aici, în seara aceasta de aramă coclită, pierdută între dealuri copleșite de fagi, nimic nu-l mai putea zdruncina, amintirile piereau treptat, și ea, stând cu o treaptă mai jos, pe scara aceea de piatră confuză, într-o arcuire excitantă a trupului scund, fără talie dar de o zvelteţă surprinzătoare în întregul său, în tremurul abia perceptibil al pielii sub rochia ușor înfiorată de boarea serii, parcă evitând să-l privească și totuși ţinând palma-i brună atât de aproape de laba lui de urs, atât de aproape încât i-ar fi putut-o atinge dacă ar fi mișcat-o un milimetru! – ce însemnătate poate căpăta un milimetru! cum spusese Gay-Lusac când izbutise să măsoare presiunea atmosferică, nu, omenirea nu poate renunţa la fizicieni, ah! deșartă speranţă poezia ca panaceu, sepulcru al speranţelor noastre — ei bine, atunci năvăli brusc peste el scena citită în George Eliot, cu pastorul muribund și tânăra lui soţie, fascinată și totuși retranșată, în conacul acela fantomatic și atât de material, unde se păstrau ecouri din veacul de mijloc, o nu, pe toţi dracii, mai bine

în *Ospătăria „La Regina Pédauque”,* cu un vin bun și un bușteан mare pe foc, alături de papa Anatole France, cu neuitata lui tichie de cărturar bonom!

Se ridică atât de iute încât femeia, care se rezemase totuși de el, fără ca vreunul dintr-înșii să-și dea seama, căzu într-un cot. Ce ai, scumpo, te-ai lovit, te doare? Nu, răspunse ea moale, dar se vedea clar că-i vine greu să se ridice, el îi întinse mâna, ea se înălţă, trupurile lor se atinseră o clipă, marea mugi, cu toate că nu era prezentă, dar ca imagine subsecventă a psihicului agitat, (desigur ea poate apărea aproape concretă și lichidă), un fulger despică cerul, din adâncuri se auzi ca o scrâșnire ciclopică, totul se estompă, culorile se efasară, în aer pluti o vibraţie neliniștită, ea se desprinse încet, încălţându-și papucii de pâslă, pe care-i lepădase cu graţie, în neștire, unul ajunsese pe ultima treaptă a monumentalei scări, el vru să-l apuce dar fu încercat, ca o tăietură de brici, de complexul lui Ruy Blas în faţa Reginei, sunt totuși un plebeu incorigibil îşi zise, apoi brusc simţi cum îi crește la loc complexul de superioritate, o văzu ca pe o Cenușăreasă, îi sună chiar în urechi un pasaj din uver tura lui Rossini „La Cerentella”, ha, ha, îi veni în minte Tarantella, apoi tarantula, vru să-i strige Lampedusa, dar se reţinu cu greu, căci numele ei era Paraschiva și luând-o de braţ îi spuse:

— Hai !

Ea dădu supusă din cap, îl urmă pierită, ca în transă, și se pierdură amândoi, ţinându-se pe după cap și pe după brâu, ca soldaţii și bucătăresele duminica după amiază pe aleile Cişmigiului. Administratorul Vilei Scriitorilor îşi ștergea rece ochelarii, spunându-le în gând, de la fereastra lui de la mansardă, du-te tu băiete, du-te pe aceeași cărare unde i-a purtat pe atâţia înaintea ta…

Iar ei, cu vocea imprecativă a lui Menelau, homeridul Menelau ce-și scuipa vorbele turpidei Elena, iar ţie, dacă te întorci iarăși tocmai mâine la prânz, cum ai obiceiul, îţi tai ziua din salariu, nenorocito, că te-am angajat femeie de serviciu, nu animatoare ocazională…

Pădurea tăcea și doar foșnea enigmatic, ca un văl uriaș de catifea despre care Byron ar fi scos un singur suspin: ah, velur al nopţii, înfășoară-mă !

Misterioasa coliziune din spaţiul intergalactic

Proză, ştiinţifico-fantastică

— Să vină X, 42 Cz + V 18,06 pe ipsilon — rosti metalic și impersonal computerul.

Nava intergalactică plutea lin prin abisul albastru.

Cel chemat nu catadicsea însă să vină. Luase o pastilă de cromoflexoveril și dormea respirând prin pori, într-o stare vecină cu catalepsia.

Computerul apăsă, cu un gest reflex, pe butonul cvadruplu din despărţi tura a cincea a ecranului fosforescent. Comandantul adjunct avu senzaţia că e înșfăcat de două cângi, târât ca un covor pe un parchet lunecos și depus pe scaunul de comandă, în mai puţin de o secundă.

— Te-ai obrăznicit, hahaleră! îi spuse Computerului, în glasul său simţindu-se însă o undă afectivă.

Dar computex-ul nu avea programate invectivele, de aceea nu reacţionă, ci îi transmise, scurt, esenţialul:

— Corp străin periculos în pătratul 18 C W — 26 R 14 ZGR. Ia măsuri.

Omul declanșă instantaneu stetoscoparafonul. Totul aici se punea în mișcare instantaneu, uneori gândurile luând-o chiar înaintea formulării lor.

— Tu vezi ceva prin distanţoscop? îl întrebă pe o fiţerul de serviciu de la etajul unsprezece al colosalei nave și care se numea Muc. Avea încredere în acest Muc, tot atât cât în suprainteligentul Computer; fusese elevul lui preferat la școala profesională de zbor fără ridicare de pe sol, prin mijloace telehipnotice; și era dotat cu un creier tot atât de perfect cât și mușchiulatura de atlet antic, având în plus capacitatea de a mirosi de departe ceea ce nu vedea cu ochiul liber și invers.

Glasul tenoral al tânărului vibra plăcut în încăpere:

— E ceva de formă paraoctoedrică și de culoare betrav-muriu dar parametrii obţinuţi prin calcul fac deocamdată imposibilă identificarea completă. Proporţiile oscilează. Evoluţia corpului e neregulată. Pare o aglomerare de obiecte cosmice în dezagregare.

Comandantul adjunct sună alarma.

De ce nu-și anunţa comandantul șef — veţi întreba? De ce lua singur măsura extremă, adică alerta de gradul 0^{483}?

Ei bine, trebuie să vă transpuneţi cu imaginaţia în mileniul 9 al erei noastre, când navele intergalactice, că lăuzite de un centru automat aflat pe Titan, nu mai aveau decât comandanţi-adjuncţi, postul prim fusese des fiinţat ca inutil: adjuncţii se dovediseră buni cunoscători ai tuturor problemelor; comandanţii nu făcuseră decât să le creeze subordonaţilor direcţi perimate tendinţe carieriste, printre care aceea de a le lua locul.

Alarma aduse, firesc, la posturi, întregul echipaj de oameni, roboţi, computere și cimpanzei specializaţi în combaterea asteroizilor prin laser cu aminoaciziribonucleici necristalizaţi.

Computerul principal avusese dreptate. La intersecţia echinocţială a bandei de portocaliu intens cu spectrul de purpuriu în nuanţă feniciană se zărea acum, distinct, o concreţiune întunecată, diformă, venind spre ei lent.

Frânele uriașe ale navei vibrară scurt; ea execută, cu eleganţă de balerină, o piruetă de 36 de grade cu 8 și apoi o cădere de puterea a unsprezece megaherzi, ceea ce, după măsurătorile din vremurile antecosmice, ar fi însemnat cam optsprezece mii de kilometri virgulă șase sute doisprezece spre unghiul de sud-sud-est.

Fenicentrografolul, aparat ultrasensibil de detectare a jocului forţelor gravitaţionale și antigravitaţionale, în formă, în limbajul laconic al cifrelor și literelor, pe fâșia de librilin ultratransparent: A L 2 — Kapa — Tros — G.

— A intrat în sfera noastră gravitaţională — transmise ofiţerul Muc. Nu mai putem scăpa de el!

Comandantul adjunct surâse galeș:

— Sau de ea…

— Și nici el, sau ea, de noi — adăugă, totdeauna metalic, Computerul.

Grupa de cimpanzei trase amorsa tunului cu laser, care putea face firimituri un întreg continent în mai puţin de șase decenii.

— Vreau descrierea exactă a obiectului — rosti, de astă dată dur, conducătorul navei. Niciun atac până nu știm cu cine avem de-a face.

Aparatele ţăcăneau în surdină. Lumini multicolore se stingeau într-o parte ca să se aprindă în altă parte și să se stingă din nou în cu totul alte părţi. Un ţiuit vag străbătea imensa navă de la un capăt la altul și viceversa, uneori rămânând parcă suspendat în aer. Inimile — celor care aveau — băteau într-un ritm mai precipitat decât la recenta, iminenta ciocnire cu o planetă ne cunoscută, care tocmai îşi schimbase orbita și care, până la urmă, fusese transformată într-o grădină cosmică am bulantă de zarzavaturi stelare.

Pe ecranul enorm din cabina de comandă apărură, ca într-o pictură pointilistă, câteva oase de găină, o sticlă goală de șampanie, fragmente de pâine uscată, două pa hare cu picior, un fost ciorchine de strugure, acum ca o grămăjoară de sârme, o pereche de tacâmuri oxidate…

Un râs unanim zgudui nava, fără însă şi deterioreze poziţia, de o precizie extremă, în spaţii.

— Ce curios! – spuse, într-un târziu, comandantul-adjunct — să te întâlneşti pe Calea Lactee cu amintiri ale unor zboruri arhaice, când se călătorea de plăcere în rachetuţe de două persoane!

— Dar nu se învăţa oare, pe atunci, că nu e permis să se arunce resturile mesei prin hublou? mormăi șeful grupei de cimpanzei. Și, cu un gest hotărât, pulverizâ mizeriile, dintr-un singur jet al razei distrugătoare, rămânând meditativ-supărat o milisecundă, adică atât cât îi îngăduia serviciul.

…Nu-i răspunse nimeni.

Un nou și nobil stabiliment pe harta judeţului, o realizare frumoasă care inspiră respect și deschide o vastă perspectivă

Reportaj literar

Fanfarele dimineţii răsună

Aro-ul de teren înainta precaut pe panta abruptă; dimineaţa era rece și umedă, vieţuitoarele nevăzute șușoteau în iarba înaltă. Volanul îl mânuia cu dexteritate un bărbat zdravăn, cu mânecile suflecate. Îl întrebai:

— Mai e mult până la Zdroboleanca?

Râse fără să-mi răspundă.

După un minut lung, îmi răspunse fără să râdă!

— Ehe!

Tocmai voiam să intru în vorbă cu el, să văd dacă are familie, să-i cunosc antecedentele, să-mi dau seama dacă poate fi un eventual erou al reportajului meu, când, pe neașteptate, în vârful dealului apăru un peisaj copleșitor, cvasifantastic: într-o vale adâncă, verde, satul, strâns între coline. Prin mijlocul său, panglica argintie a unui râu. Ori poate un pârâu. Peste râu, un pod de metal și piatră sclipitor. Strălucind în zare. Clopotnița unui monument istoric medieval. Și, peste toate, ca în acordurile unei simfonii grave, neauzite, soarele, izbucnind triumfător, trimițându-și toate razele sale prietenoase asupra caselor și livezilor, dându-le un aspect imaterial, de parcă ele ar fi răsărit atunci, nu el.

Nu, n-am fost de acord să trecem mai întâi pe să sediul Consiliului popular — cum mi-a propus șoferul (am aflat, mult mai târziu, că-l cheamă Niță și că are la bază un curs intensiv de limba olandeză, fiindcă începuse prin a fi mulgător și în această calitate lucrase, la specializare, lângă Amsterdam, trei luni, după care ajunsese gestionar la oraș, la un magazin de storuri din paie și scaune de răchită, ca în urma unui denunț fals în obsedantul deceniu să fie trimis spre reeducare la o școală de tractoriști, devenind paznic de noapte și abia după trei ani reabilitat și ridicat șofer pe o autobasculantă.

Destine!) Nu, i-am comunicat cu hotărâre, nu la Consiliu, unde aș fi putut să jur că acei oameni harnici absentează, fiind de mult pe câmp (ceea ce ulterior mi s-a și confirmat de către diverși). Și nici la sediul Cooperativei agricole de producție, unde n-aveam cu cine vorbi, deocamdată, în afară de cine știe ce contabil șef sau paznic proverbial. Eram nerăbdător să ajung de-a dreptul la obiectiv, noua și moderna maternitate de scroafe de la *Zdroboleanca,* despre care se dusese vestea în județ.

Osmoze poetice între oameni și animale

Elegantul autoturism de teren, mândrie a întreprinderii muscelene de resort, se roti scurt și se opri, printr-o măiastră manevră a experimentatului Niță, drept în poarta nobilului lăcaș.

Poate că aici cititorul va rămâne puțin contrariat, iar criticii literari, acești veșnici căutători de noduri calitative în papura reportajelor, vor strâmba din nas: *nobil?*

Își are acest prețios adjectiv locul lângă substantivul denumind un asemenea așezământ zootehnic? Ei bine, da, dragi tovarăși, îmi iau răspunderea cuvântului și nu-l voi retrage. Căci ceea ce fac acele ființe, aparent greoaie și inestetice, atât de criticate până și în folclor, este acum, aici, un gest de noblețe — pentru rasa lor, firește. Dar și pentru toți dintre noi inclusiv. Am văzut scene tulburătoare: grija mamelor pentru progenituri, împinsă până la sacrificiul de sine; tandrețea acelorași mame pentru drăgălașele dar neajutoratele vietăți pe care le-au adus pe lume, ajutorul reciproc ce și-l dau una alteia, în prinderea puradeilor — ca să le zic așa, cu un termen din alt domeniu — rătăciți, copilărește, dintr-o stănoagă în alta (dacă am reținut bine denumirea despărțiturilor respective). E ceva care te răscolește

și-ţi aduce aminte că întreaga natură și mai ales necuvântătoarele împrumută de la om calităţi pe care noi între noi ne-am dezvăţat să le mai apreciem la justa lor valoare.

Condus, cu amiciţie, prin întregul stabiliment, de zootehnicianul șef Mariţa Dudă, o femeie bună la suflet, numai inimă și creier, tehnicianul veterinar Colea Ţacaliuc, un om puţin chel dar sobru, și brigadiera Vasilica Pătrunjel, fruntașă în producţie de patru ani fără între rupere, lucru de care nu mi-a pomenit niciodată, dar care era știut, am putut cunoaşte multe din tainele ne pătrunse ale locului. Și, aș îndrăzni să afirm, din poezia lui. Căci, oricât ar protesta esteţii cu nas subţire, aici există ceva inefabil, parfumul misterios al creaţiei eterne naşterea ca proces ineluctabil. Mi-am amintit de alt fel, printr-o ciudată asociaţie de idei, câteva versuri vechi ale lui Demostene Botez: „Cânta o catirincă în colţul unei strade / Cânta o catirincă un cântec de demult /

Erau în el acorduri de triste serenade / Și fără voie, parcă, am stat ca să-l ascult".

Da, am ascultat biografia senzaţională a scroafei

Constantina, care acum era gestantă și avea o statură impunătoare. Mă privea cu ochii ei inteligenţi de record mană a ţinutului și parcă-mi spunea: „Nu te teme pentru mine, voi reuși și de astă dată!". BZI-am despărţit de ea reconfortat și, evident, optimist. Apoi am făcut cunoştinţă cu simpatica Minodora, care a adus pe lume doisprezece purcei, albi-negri-roz. Ce forfotă veselă și ce larmă candidă la mamelele matroanei, care, răsturnată într-o poziţie totuși deloc indecentă, pentru a le facilita accesul la surse, le privea cu o netăinuită dragoste și comprehensiune impetuosul asalt. Iat-o și pe neastâmpărata Camiluţa, ai cărei copii sunt mai dezvoltaţi și care mă scrutează cu oarecare neliniște: nu cumva vreau să-i răpesc vreo odraslă?

— Cred că e ceva mai rea decât celelalte — am spus, bizuindu-mă doar pe cunoștinţele despre faună dobândite în cei doi ani urmaţi la Facultatea de piscicultură și privind adânc în ochii ei mici și mobili.

— Aţi ghicit-o — îmi răspunse șefa de fermă — noi am poreclit-o „Drăcoasa". E tare neascultătoare. Însă are și perioade de cuminţenie, când o iubim.

Tehnica îşi spune și ea cuvântul — dac-o întrebi!

O impresie puternică mi-a făcut aparatura: câtă grijă pentru animal ! E adăpat modern, automat, hrănit cu substanţe speciale, de înaltă concentraţie fizico-chimică, beneficiază de un control medical competent și periodic și tratament cu cele mai puternice pesticide. O, dacă ar putea vorbi! Câte n-ar povesti ele, aceste necuvântătoare

— Unele, mai bătrâne, dintr-o experienţă directă, cele tinere, din povestirile înaintașelor — cum o duceau odinioară, în vremurile de restriște, nevoite, într-o stare de semisălbăticie, să-și caute singure hrana, să se lase mistuite de boli necunoscute, să aibă un biet și trist sfârșit carnavalesc într-o seară de iarnă, printre cheflii… Ei bine, acum, aici, au parte de o îngrijire la nivel mondial.

Și sunt conștiente, poate, că fiii și fiicele lor vor călători până departe (mi s-a dat o listă emoţionantă și de beneficiari externi de pe mai multe meridiane și paralele ale bătrânului nostru mapamond), aducând locului de baștină recompensa cuvenită pentru felul cum s-au născut, au crescut și au trăit.

M-am despărţit de însufleţitoarea maternitate de abia spre prânz, după ce văzusem și auzisem tot ce se putea ști despre acele ființe minunate în despărţiturile lor confortabile.

În loc de epilog și rămas-bun

Am luat masa cu oamenii locului, la cantina fermei.

Mărturisesc — poate e o slăbiciune sufletească, luaţi-o cum vreţi — că n-am consumat decât ciorba de ciuperci, cartofii de garnitură, fasolea verde și pepenele de desert.

Nu m-am putut atinge de cotlete. Mi s-ar fi părut o im pietate…

O EXPUNERE ACCIDENTATĂ

Am fost invitat, cu insistenţă și căldură maximă, să ţin o conferinţă la cursurile de reciclare din întreprinderea de fabricat mașini de tuns oile. Personalul are vârsta medie de 19 ani, mi s-a notificat, și-i puteţi vorbi despre orice. După expunere veţi avea bunăvoinţa să le răspundeţi la întrebări.

Eu sunt specialist în creșterea lăptucilor sub folii de polietilenă și le-am răspuns că n-am nimic împotrivă să ţin un discurs, dar cum să-i cointeresez pe ascultători?

Și pe urmă, ei n-au un program? Nu trebuie să li se predea anumite teorii, metode, idei?

„Nu, mi s-a spus, cei mai buni meșteri în fabrica rea utilajului cu pricina sunt chiar în întreprinderea noastră, de altfel unica din ţară pe profil, așa că în materie nu e nimeni care să le predea ceva nou, toţi angajaţii noștri s-au perfecţionat și-s abonaţi la revistele corăspunzătoare. Trebuie însă să-i reciclăm, din când în când, astfel că pe ei îi interesează totul și consideră aceste ore de curs ca un „moment recreativ”.

Am acceptat. M-am prezentat în ziua și la ora slabi lită. Sala era tapetată în vinilin albastru, iar plafonul în portocaliu. Scaunele fiind libere, adică nebătute în cuie, fiecare se așeza cum îi plăcea. Se aflau în incinta luminoasă și plăcută vreo șaptezeci de persoane de ambe sexe, cuviincios îmbrăcate și sensibil atente. Când am intrat, m-au aplaudat. Când m-am așezat, m-au aplaudat din nou. Col ce mă însoţea m-a prezentat sobru și le-a zis că voi vorbi pe un subiect liber. Iar au aplaudat. Mi s-a părut o clipă că au un tic nervos colectiv.

Apoi însoţitorul m-a rugat în mezzovoce să-l scuz că pleacă pentru cincizeci de minute, întrucât trebuie să alăpteze copilul în locul nevestei, care e parașutistă și azi are concurs mondial. Va reveni însă, neapărat, spre sfârșit.

Am debutat ceremonios, cu cea mai aleasă formulă de politeţe și am asigurat

asistenţa că voi căuta să nu abuzez de răbdarea ei. „Veţi răspunde la întrebări?” — m-a interpelat pe neașteptate o fată cârnă, cu guleraș alb. „Fireşte” — am zis. „Atunci — a continuat, rece — de ce aţi ales un subiect liber?” „Ca să pot divaga, să nu ţin propriu-zis o dizertaţie”. „Ce înţelegeţi prin libertate?” — s-a ridicat un flăcău bălan. „Dar prin subiect?” — a intrat altul în vorbă.

Și, într-o clipă, întrebările m-au potopit. Le puneau succesiv, dar precipitat, și se refereau la probleme ne cunoscute mie, formulate în termeni ce-mi erau total străini: „Ce diferenţă vedeţi între o felucă și o brigantină?” „Care sunt dimensiunile exacte ale stelei Betelgeuse din constelaţia Orion?” „Cum priviţi elementul caracteristic al geografiei microneziene?” „Definiţi structura moleculară a icosaedrului de gips”. „Faceţi portretul moral al Papei Paul al III-lea”. „De ce dacă acceleraţia unui corp *A* e direct proporţională cu forţa *F* care i-a imprimat-o, e totodată invers proporţională cu masa lui *M?”* „Ce-a spus Octavian August când a deschis sarcofagul lui Alexandru Macedon?” „Ce reţete prescria Alkmaion din Crotona bolnavilor de hidropică?” „Ce diferenţă e între adagio și andante?”

„Staţi așa — am strigat. Înţeleg setea dumneavoastră de cunoștinţe, dar aștept să mă întrebaţi fie despre tunsul oilor, fie despre lăptuci, intraţi măcar în zoologie și botanică, la astea m-am pregătit”. „Astea le știm — mi-au răspuns. Vă întrebăm despre ceea ce nu știm. „Vă rugăm să ne reciclaţi cum se cuvine — a rostit, plângăreţ, o lungană. Că pe urmă ne chestionează și pe noi și dacă nu știm, ne pune notă rea”. „Pe dumneavoastră v-am prins, dumneavoastră să ne lămuriţi” — a adăugat, ferm, cineva care chelea și totuși nu părea a depăși vârsta milităriei. „Bine — m-am resemnat — voi încerca să mă achit, însă în următoarea ordine: întrebare-răspuns. Cine e nelămurit, poate să pună și o întrebare suplimentară — dar atât. De acord?

Au aplaudat confirmativ. Câţiva mi-au surâs. Vag. S-a înălţat o mână, aducând după ea, la vedere, o persoană obeză ce păruse până atunci a fi pitită sub scaun:

— Se zice că aţi fi absolvit universitatea fără să vă fi terminat liceul. E adevărat?

Am răspuns netulburat:

— Îi vestesc pe toţi bârfitorii mei să se spânzure înainte de ultimul pătrar al lunii acesteia; de șireang mă voi îngriji eu.

— Cine aleargă mai iute: calul sau iapa?

— Cei mai iuţi sunt caii spanioli care provin din iepe portugheze fecundate de vânt, după cum afirmă anticii.

S-au auzit câteva strigăte răzleţe de bravo.

— Ce reprezintă, pentru dv. Un, microb?

— Un microb este un animal foarte invizibil care trăiește pe lângă casa omului, ba uneori și mai aproape.

Un băieţel de nu mai mult de optsprezece ani, dar care arăta a fi tată de familie după mustăţi și guler tare, se interesă dacă să se căsătorească sau nu:

— Oricum vei face, te vei căi.

— Ce relaţii există între un unchi bătrân și un ne pot nevârstnic?

— După ce vă voi fi spus că cel bătrân e unchiul celui tânăr, mă voi considera

scutit de-a mai adăuga că acesta din urmă e nepotul celui bătrân.

— Care e cel mai bun sistem de a păzi casa?

— O fată bătrână. Când o casă e locuită de o fată bătrână nu mai e nevoie nici măcar de câini de pază.

— Cum știm dacă o cauză în Ucigiu e juridică sau nu?

— După două sute cincizeci de amânări toate cauzele devin juridice și după douăzeci și cinci de dosare ale uneia și aceleiași pricini, cu atât mai vârtos. Ajungem la o limită: dincolo de ea începe faptul juridic, vecin în absolutul lui cu matematicile, cu filosofia și cu ştiinţele hematice care consistă în a căuta lucrul în sine: sune tul sunetului, sâmburele germenului, măduva gămăliei.

Aici tăcură. Se uitau la mine puţin miraţi. Nu mai văzui nicio mână interogativă. Tocmai mă pregăteam să-i întreb eu pe ei de ce nu inventează și o mașină de bărbierit caprele de vreme ce au ajuns să tundă oile electric, când omul care mă prezentase, reapăru.

— Stimat auditoriu — spusei — nu pot încheia prelegerea fără a vă furniza bibliografia. Căci ceea ce v-am împărtășit n-a fost din capul meu, ci din cărţi. Notaţi, aşadar, autorii citaţi: Rabelais, Pliniu cel Bătrân, G. Topârceanu, Socrate (din Atena), Alphonse Allais, Balzac, Tudor Arghezi.

— Aoleu — gemu, fin, cel de-alături — nu-i încărcaţi prea mult?

— Nu cred. Foamea lor de carte e pantagruelică, m-a impresionat.

Omul dădu din cap blând:

— V-am spus că-s băieţi buni.

Am încheiat cu o maximă, un proverb și o vorbă de duh. Au aplaudat vijelios.

— Dacă sunt întrebări… – s-a interesat cel de alături.

— Una singură — preciză cârna cu guleraș, care por ni se tirul: când va mai reveni conferenţiarul în rândurile noastre?

— Când va putea — se ridică de pe scaun cel ce mă însoţea. Și întrucât nu mai aveţi alte probleme, cred că sunt în asentimentul vostru să-i mulţumim din suflet pentru instructiva expunere și să-l rugăm, într-adevăr, să revină printre noi cât mai curând posibil.

Am ieșit din aplauze, în timp ce două pioniere rumene îmi dădeau garoafe cu busuioc în ţiplă și-mi șușo te-au ceva ininteligibil, încercând să mă sărute. În biroul directorului eram așteptat cu coniac, cafea și cartea de onoare în care urma să semnez.

— A fost o expunere minunată — îl informă însoţitorul meu — păcat că n-aţi avut vreme s-o ascultaţi.

— Ședinţele astea… – se scuză directorul. Însă data viitoare, promit, orice-ar fi…

POEZIE ORGANOLEPTICĂ

Din analiza făcută la centrul judeţului reieși că „Festivalul vinului" nu avusese, după trei ediţii anuale, succes, nu dobândise „relief" — cum se pronunţase un profesor de geografie pensionar —, nici prestanţă — cum declarase un fost maestru de dansuri moderne, acum croitor de gulere la teatrul de stat. Se stabili deci că o comisie alcătuită din câţiva competenţi de diverse specialităţi să studieze dacă e cazul să se continue — într-o altă formulă — sau să se renunţe. Ţinutul avea vinuri vestite și o producţie bogată, dar organizarea unei manifestări de „cultură viticolă și cercetare oenologică", așa cum fusese subintitulată, era pretenţioasă; uite că nu izbutise.

Competenţii se adunară la sediul Direcţiei agricole, unde întoarseră chestiunea pe toate feţele și, firește, pe toate dosurile. Un inspector propuse desfiinţarea festivalului, ca nerentabil. Alt inspector ceru înființarea unui festival pomicol, întrucât judeţul strălucea prin perele și corcodușele sale. „Și ce sesiune ştiinţifică să ţinem noi despre zarzăre?" — întrebă președintele comisiei, care era economist-șef la Fabrica de jartiere. Nu, propunerea nu era rezonabilă. Se mai profilară, pe cerul discuţiei, o ipoteză privitoare la o reuniune despre istoria Orientului, un târg al lactatelor tradiţionale, o expoziţie de furci, că poate și greble din feudalismul târziu până azi, dar era limpede că nu se nimerea un înlocuitor convenabil pentru ce era sortit să dispară. „După părerea mea — rosti, într-un târziu, vicepreședintele comitetului de cultură – festivalul nostru n-a reușit fiindcă n-a avut parte de o personalitate marcantă". „Ba a avut — protestă directoarea întreprinderii „Vinalcool" — l-a avut pe dom'profesor Cloţopan de la Liceul agroindustrial, pe dom Popa de la I.A.S., pe dom Turturică…" „Sunt personalităţi – conveni vicepreședintele — dar nu marcante". „Dom' Turturică e foarte marcant — se încăpăţână directoarea – îl cunosc mulţi dincolo de graniţele judeţului". Vicepreşedintele explică răbdător ce înseamnă „marcant": un om celebru în toată ţara și care vorbește și la televizor. Și-l dădu ca exemplu pe un cântăreţ de muzică ușoară care-și povestise recent biografia la „Albumul duminical", relatând că rămăsese orfan de tată și cântase prima oară la o vârstă foarte fragedă, spontan, într-o luncă, luându-se la întrecere cu cucii. „Prin urmare — se supără șeful personalului de la cooperativa *Avântul mobilei* — dumneata ai vrea ca ăsta să vină aici și să facă niscaiva goange, în timp ce noi ţinem concursul…" „Nu m-aţi înţeles — explică iar, calm, vicepreședintele. E vorba să punem în fruntea ju râului un om de seamă din domeniul cultural. Dacă vrem ca festivalul să aibă prestigiu și răsunet, să scrie ziarele despre dânsul, apoi trebuie să-l lărgim, să-l facem interjudeţean, și mai ales să invităm oameni de cultură. Scriitori, artiști…" „Bun — aprobă președintele — vrasăzică noi mirosim buchetul vinurilor și ei, în timpul ăsta, dansează balet. Or ce dracu'?" Era rândul celui de la cultură să se șifoneze. „De ce nu mă lăsaţi, să-mi termin ideea? Puteţi s-o și respingeţi, dar întâi ascultaţi-o până la capăt". Directoarea observă că s-a făcut târziu și ea are de hrănit acasă un bărbat, două fete şi-o cumnată venită în vizită din Mehedinţi. Cel de la jartiere mormăi că o idee prea lungă îşi pierde

eficienţa pe drum. Președintele comisiei bătu în masă cu verigheta și-i ceru vorbitorului să-și exprime ideea până la capăt, cu condiţia ca acel capăt să nu fie prea îndepărtat. Activistul cultural tuși și reluă: „Dacă instalăm în fruntea juriului un om în semnat, numele lui îi atrage pe mulţi, care altfel n-ar veni. Și oare ce avem de pierdut? Până acum au fost președinţi oameni de știinţă viticolă. Punem o dată și un om de altă știinţă, sau de artă. Bunînţeles, unul cu aureolă". „Aici însă trebuie și pricepere, nu numai firmă".

„Eh, mare pricepere… N-avem un regulament? îi dăm regulamentul. Ceilalţi din juriu vor fi specialiștii noștri. Președintele e… așa… de protocol… el ţine discursul inaugural, salută, conduce, toastează…"

Pe la patru dimineaţa, comisia hotărî să propună o nouă formulă, cultural-științifică, a festivalului, să-i dea amploare interjudeţeană și să-l numească „Sărbătoarea lui Dionisos".

Propunerea fu acceptată și vicepreședintele culturii mandatat să aducă de la București o personalitate mar cântă, care să prezideze manifestarea.

Se găsi un poet corpolent, cu mustaţă stufoasă, redactor la o revistă importantă, autor de texte de cântece și marșuri, dramaturg de scenete în favoarea economiilor și prozator-agricol, în sensul că la aniversările de cifră rotundă ale cooperativizării scria evocări despre felul în care tatăl său se frământase dacă să intre sau nu. Primise oferta de președinţie după ce ceruse să se trimită câteva adrese prin care să fie solicitat: de la redacţia ziarului, de la Consiliul ziariștilor, de la Uniunea Scriitorilor și de la Sanepid, unde soţia sa de-a treia era deratizoare-șefă. Altfel se vădi a fi un om duhliu: povestea tot timpul anecdote, cunoștea amănunte picante din viaţa actriţelor de estradă și-i plăcea să bea „un vin bun — dar nu tare".

Vicepreședintele comitetului de cultură, directorul întreprinderii agricole de stat și profesorul de specialitate de la Liceul agro-industrial se însărcinară să-l pună în temă. În primul rând, să-l familiarizeze cu „tehnica de gustării" și cu modul de funcţionare a juriului. Astfel că vineri după-amiază (concursul începea sâmbătă dimineaţa) erau toţi patru așezaţi în jurul mesei, în salonul de recepţie al Consiliului popular, și desfășurau repetiţia generală.

„Noi am tipărit și un regulament — i se spuse oaspetelui — așa că am zice să ne ţinem după el". „Ne ţinem după ce vreţi dumneavoastră" — admise jovial mu safirul. Și pe urmă râse scurt: „Dar brânzica de colo e de mâncare?" „E special pentru operaţiune". „Aha… Și pâinica aia albă?". „Și ea. Le veţi consuma între două probe." „Sper să corespund — râse iar poetul. În orice caz, la mâncare puteţi conta pe mine". „Mă iertaţi — interveni, sfios, profesorul — printre condiţiile ce se cer unui bun degustător e să fie într-o stare de sănătate perfectă, fără gripă, guturai, obosit, să nu fumeze și să nu consume mâncăruri picante, grele, dulciuri, rântașuri".

Oaspetele atrase atenţia că el se poate ţine o jumătate de zi fără „mâncărică", dar după aia, dacă nu intră într-un „Borșuleţ, un ostropel, un iepuraș ceva, cu niște clătite", atunci i se distrug toate simţurile. «„A, nu — se sperie profesorul — în niciun caz. Iar simţurile trebuie să vă rămână intacte. Chiar așa zice și regulamentul: „Să aibă o bună memorie olfactivă și gustativă, și să-și fixeze percepţiile prin repetarea

probelor”». „Domnilor — spuse grav Poetul — memorie am, guturai n-am, viciul fumatului mi-e străin dar dacă mă ţineţi înfometat, eu nu mai răspund de obiectivitatea mea”. Se propuse deci o pauză rezonabilă, în timpul căreia să se îngurgiteze.

— Acuma trecem la fapte — anunţă, solemn, directorul. Vinurile vor fi aduse în succesiunea regulamentară; de la alb la roșu, de la ușor la tare, de la sec la dulce, de la nou la vechi…

— De la Ana la Caiafa…

— Poftim? – întrebă directorul.

— Am glumit, dom’le… Daţi-i înainte!

— Eu zic să citim regulamentul și pe măsură ce citim…

Propunerea profesorului fu amânată. Căci mai întâi trebuiau chemaţi servanţii. Apărură deci două fete în costume populare și un flăcău în frac de culoarea leușteanului, cu papion portocaliu. Salutară respectuoși și puseră un bol mare de cristal în mijlocul mesei. Apoi turnară primul vin în paharele strălucitoare. Vicepreședintele de cultură aminti că aici intervine un crainic care anunţă soiul, anul recoltei, calităţile probei etc. Poetul întreabă că el ce face în timpul ăsta? „în timpul ăsta dumneavoastră ascultaţi”. „Și când mă reped la sorbitură?” „Tocmai că nu vă repeziţi”. „Daţi-mi voie, vă rog, se amestecă, plângăreţ, profesorul — cel mai bine e să ne ţinem de regulament. Eu citesc”.

Bine, dom’le, citește… Lăsaţi-l, domnilor, să citească…

— „Unu: Se toarnă vinul încet pe marginea paharului, care se ţine înclinat spre sticlă; dar se înclină și sticla spre pahar, ca vinul să se prelungească fără clăbucire sau tulburare, până la 1/3 din pahar”.

— Ia să văd: prin urmare, înclin și sticla, și paharul…

Dar jumătate din licoare se lăţi pe faţa de masă din borangic.

— Na, că am clăbucit-o — se amuză sincer experimentatorul.

— Apoi nu, dumneavoastră nu trebuie să manipulaţi sticlele și paharele — se amestecă directorul. Asta fac dânșii — și arătă către trioul înţepenit lângă perete ca sentinelele în post.

— M-am luat după regulament. N-a citit așa? N-ai citit așa, dom’le? îl interpelă aţos pe profesor. E și un principiu de fizică: dacă torni un lichid dintr-un corp înclinat în alt corp înclinat se varsă toată daravela… Aici trebuie să fie o greșeală de tipar în regulamentul dumneavoastră.

— Ascultă, Mitică — stabili, ferm, vicepreședintele – dă-l dracului de regulament. Încurci omul…

Profesorul numit Mitică se înţepeni în scaun, îndărătnic.

— Ba să mă iertaţi: dumnealui a greșit, fiindcă a turnat de sus. Ce scrie aici, negru pe alb?

— Ia să văd și eu — se repezi oaspetele — chiar ce scrie?… Da, dom’le, are dreptate: „Se evită turnarea de sus, care contribuie la aerisirea vinului și pierderea are mei sau a buchetului”. Sigur. Just. Să-l lăsăm să citească. Eu am greșit. Bravo, dom’le, dă-i înainte.

Se hotărî însă că președintele juriului nu toarnă. I se toarnă — „apoi se apreciază culoarea și limpiditatea vinului, îndreptându-se paharul spre surse de lumină (care trebuie să fie naturală sau de bec mat)".

Cum se înserase, lumina naturală nu mai putea fi folosită. Bec era, dar nu mat; se dădură asigurări că a doua zi va fi, timp în care Poetul, care ceru să i se spună Pătru, și nu pe numele de familie, dădu pe gât o dușcă de Merlot.

Profesorul, care în afară de Mitică se mai numea şi Ţuţulescu, schiţă un gest de revoltă, dar îşi reluă tot atât de brusc blândeţea iniţială, străpuns simultan de privirile celorlalţi doi localnici.

— Nu așa, dom' Pătru — zise, dulce — nu așa. Ca să puteţi aprecia aroma și buchetul vinului…

— Așa, așa… – încuviinţă poetul cu ochii bulbucaţi, înfulecând toată brânza și pâinea de pe farfurii și uscând într-o clipită paharul cu vin roșu.

— … trebuie să încălziţi mai întâi ușor paharul în palme, apoi să-i imprimaţi o mișcare de rotaţie pentru o mai bună volatilizare a elementelor buchetoase.

— Uite că-i imprim…

Și-l clătină haotic, după care-l dădu pe gât.

Ospătarul cu papion alunecă automat spre masă, urmat de cele două mameluce galeșe, cu părul în ochi, și umplu rapid paharul cu Cabernet negru ca păcura.

Directorul, care se numea Crampolea, se arătă dezolat:

— Iertaţi-mă, iertaţi-mă mult: dar nu trebuie să beţi, ci doar să gustaţi… Și înainte de a gusta, să inspiraţi de câteva ori brusc și mult din atmosfera paharului. Uitaţi-vă la mine…

Și, într-adevăr, îşi băgă nasul ca un plisc de erete în pahar, îl plimbă, adulmecând sforăitor la suprafaţa lichidului, apoi sorbi încetișor, ca dintr-o lingură de supă.

— Aţi înţeles?

Poetul bău și paharul de Cabernet, după care confirmă că a priceput exact, dar că se teme să inspire mult ca să nu ameţească.

— Altfel n-aveţi cum să notaţi parfumul specific…

Acuma fiţi vă rog atent ce spune regulamentul cu privire la examinarea probei cu ajutorul gustului.

— Hai că-s foarte curios… – dădu din cap Pătru cel burduhănos.

Profesorul îl rugă pe director să mai citească el, că lui i se uscase gura. Ciupi puţin și dânsul din paharul cu Aligoté, apoi se aplecă la urechea celuilalt:

— Spune-i dumneata să nu mai bea, ci să guste doar și să arunce restul în bol, că altfel se turtește.

— Am impresia că s-a și încleiat — îi răspunse celălalt, tot șoptit. Onorate tovarășe președinte — i se adresă apoi, ceremonios — să știţi că nu trebuie să beţi paharul întreg, ci doar câteva picături și într-un timp scurt.

— Circa un minut — aminti vicepreședintele culturii, tovarășul Hachiţă — deoarece, altminteri, organele gustului și mirosului obosesc repede, iar intensitatea senzaţiilor scade.

În acest moment al repetiţiei generale adunarea spori cu alţi doi combatanţi, trimiși ca observatori, ori poate pentru colorarea peisajului, o doamnă înaltă și scobită, cu o nobilă figură de cal de cavalerie scos la reformă și o alta în mărime naturală, atât de stufoasă încât nu i se vedeau decât ochii sticlind ca apa bălţii noaptea prin pa pură.

Se făcură bineînţeles prezentările, într-o ambianţă protocolar-familiară, în timp ce poetul îşi prindea greoi bretelele gumilastice, cândva scoase din funcţie și reintră în pantofii de pânză, discret părăsiţi sub masă.

— Doamna Pișcoiu Eleonora…

— De la ICLMFB — spuse baritonal cabalina.

— Ea e cu butoaiele… – se preciză.

— Aha! – făcu Pătru bucuros, aţi venit la timp, că acuşi le golim pe cele existente…

— Iar doamna Motocănescu Carmen Mihalaca e preşedinta Clubului „Femina"… Chiar voia să vă roage ca după terminarea operaţiunii să aveţi bunăvoinţa să vă întâlniţi cu membrele, să le recitaţi ceva… să le spuneţi ceva…

— Să povestiţi viaţa dumneavoastră biografică – graseie graţios și cu un surâs vast, noua venită.

Le pupară toţi mâinile, le poftiră să se așeze; li se făcu un rezumat al celor petrecute până atunci. Se ajunsese, aşadar, la punctul „Proba gustului".

— Doamnelor, plângeţi-mă — se alintă Pătru – n-am voie să gust decât câteva picături, după care trebuie să consum doar o bucăţică de pâine albă și să-mi re fac capacitatea gustativă clătindu-mi gura cu apă.

— Vai, dar e un regim foarte… dietetic — se exprimă Motocănească, surâzând iar cu toată gura ei supradimensionată.

— De exterminare, distinsă doamnă…

— Lasă că vă refaceţi la noi — murmură președinta clubului — s-au pregătit atâtea prăjiturele și lichioruri…

Directorul I.A.S. atrase atenţia respectuos că e o şedinţă de lucru și ca atare e nevoie de concentrare asupra obiectului:

— Aveţi, deci, în faţa dumneavoastră, o probă de Fetească regală în regim demisec, producţia 1978, ușor astringentă, cu conţinut de glucoza scăzut…

Pătru dădu din cap cu toată înţelegerea:

— N-o beau: o gust și o arunc.

— Daţi-mi voie: vă citesc regulamentul: „Se soarbe o cantitate de 5 — 15 ml (centimetri cubi)…

— Cum s-o măsor?

— Uitaţi-vă, așa: o simplă sorbitură — interveni, dogit, doamna Pișcoiu, dând pe gât cam o jumătate de pahar.

— În fond — reveni directorul — e vorba de cum scrie și aici, o cantitate mică dar suficientă „pentru a îmbrăca toate zonele cavităţii bucale".

Poetul luă puţin, clăti cu acel puţin toată gura, dădu ochii peste cap și, când îi deschise, le făcu cunoscut cu dezolare: „S-a dus!"

— Nu degustaţi corect — intră din nou în discuţie profesorul — fiţi — atent o clipă la mine.

— Sunt nespus de atent, însă brânzica asta sărată face o sete nebună. E telemea sau ce e?

Doamna Pișcoiu gustă și ea, și spuse că e caș sărat.

Mihalaca presupuse c-ar fi brânză de capră „fiindcă avem în judeţ, la Jomelia", domnul Ţuţulescu hotărî că e chiar telemea, „special preparată pentru concurs" și nu e atât de sărată „dacă se consumă în cantităţi mici". Se iscă o controversă cu privire la calitatea produsului, poetul întrebând dacă nu era mai indicată brânza de vacă, sărată artificial, după nevoie, şi-şi aminti că mâncase, la un schimb de experienţă în Norvegia, un produs excepţional în materie „pe care-l sărai cum voiai, ori îl lăsai așa".

„Norvegia e o ţară foarte rece, nu?" — cochetă, informativ, doamna Motocănescu, poetul spuse că el fusese vara și umblase în cămașă dar știa că spre nord e ceva mai îngheţată, doamna Pișcoi nu călătorise decât în Ce hoslovacia și anume la Bratislava, unde văzuse în piaţă raţe „de o mărime supranaturală", astfel că discuţia o luă la vale, directorului IAS fiindu-i destul de greu s-o readucă spre punctul de pornire, mai ales că poetul bău din nou întreg paharul cu Traminer, în timp ce-l asculta binevoitor pe profesor povestind cum arată filoxera la microscop.

— Domnule președinte, eu vă rog frumos să observaţi cum se poartă vinul în gură pentru o degustare optimă.

Poetul îşi mută, ascultător, scaunul lângă el, privind ţintă spre cavitatea bucală a aceluia.

— După sorbitură, se mestecă vinul din partea anterioară înspre cea posterioară a gurii și împrejurul limbii…

— Hm! – făcu Pătru cu gura plină.

— … în așa fel încât să îmbrace toate suprafeţele limbii și cavităţii bucale…

— Dar nu-l pot ţine, fire-ar-al naibii — răsuflă adânc, dar uşurat. Vedeţi dumneavoastră, domnule… cum aţi zis că vă zice? că de când mă orchestraţi aici am uitat cum o cheamă și pe mama mea…

— … Crampolea Ștefănică.

— … Vedeţi, iubite Crampolea și vicepreședinte al educaţiei poporului…

— Eu sunt directorul întreprinderii de stat, dumnealui e vicepreședinte…

— N-are importanţă, aici toţi suntem președinţi… Ce, dumneaei nu e? Ba e. Și dumneaei e directoare, la butoaie.

— … Deocamdată doar planificatoare-șefă…

— Mă rog, dar noi vă facem acum, aici, prin vot secret și unanim, președinta butoaielor. Este?

Se conveni că fenomenul e posibil și se râse puţin.

Doamna Pișcoi nu râdea însă, scotea doar un geamăt înfundat și pe faţa ei prelungă și osoasă se desena o cută lungă, transversală.

— Deci, nu trebuie să beţi, ci să plimbaţi vinul prin cavitate.

Pătru izbucni vijelios:

— Tocmai asta voiam să vă spun când m-aţi între rupt: cavitatea, de asta e cavitate, ca să se ducă lichidul într-însa. Ca în orice groapă — ca să mă exprim mai popular.

— Ei da — se amestecă, surâzător, vicepreședintele

— Dar cavitatea bucală e înnobilată și cu limba. Ori ce spune regulamentul despre limbă? El spune că după ce aţi *plimbat* — reţineţi, aţi *plimbat* — vinul, încheiaţi mestecarea cu „apăsarea lui în cerul gurii, ceea ce contribuie la decelarea senzaţiei de dulce, amar, acru, astringent”. Dacă nu decelaţi senzaţia, n-aveţi cum pune notele respective.

— Hopa! De note n-a fost vorba până acum!

— Dar ce facem noi de atâta timp? – se supără vizibil directorul IAS.

— Facem libaţii, domnule! Note să ne pună posteritatea… Allons enfants !

— Staţi puţin: tot ceea ce am discutat noi până acum, se notează de la unu la zece. P-ormă le facem media și dăm medaliile.

— Cui dăm medaliile?

— Pe categorii: vinuri curente, de masă, vinuri superioare, vermut, șampanie, rachiuri, coniac…

— E criţă — se aplecă vicepreședintele spre Eleonora Pișcoi — nu mai înţelege nimic. Am stâlcit-o.

Poetul mai bău un pahar rubiniu, pe urmă se ridică în picioare cu oarecare nesiguranţă și decretă că-i este clar cum trebuie să procedeze și că el va da zece la toţi, întrucât vinurile sunt excelente.

— Dansaţi, doamnă? – se întoarse apoi, pe neveste, către Carmen Mihalaca, ceea ce-i lăsă pe toţi cu gura căscată.

— Vai, domnule, dar cum… și unde… noi suntem aici la… în clădirea… Și n-avem muzică!

— Ba avem: dumnealui, care e președinte de butoi, va bate ritmul cu furculiţa în farfurie, iar dumneaei, care e cu femeile, și dumnealui, care e profesor de viţă de vie, vor cânta „Tangoul de demult”.

Vicepreședintele avu o idee fericită și promptă:

— Mai bine încheiem cu o ședzătoare literară… Să avem printre noi un poet de o asemenea mărime și să nu profităm…

Da, da… – bătură doamnele din palme, izbăvite ne recitaţi ceva, ne cântaţi dumneavoastră, vă rugăm mult, va fi de neuitat.

Eu am nevoie de ambianţă — mugi poetul — fără ambianţă sunt mort.

Trase o dușcă din paharul acum chihlimbariu și-l fixă cu arătătorul pe directorul IAS.

— L-am plimbat prin cavitate și l-am trimis în partea posterioară. Vă asigur că mi-a căptușit toate suprafeţele. Are zece plus, fiindcă e foarte dulce.

Apoi fu condus, la cerere, până afară, de unde reveni, însoţit de profesor, surprinzător de repede, nu însă înainte ca directorul Ștefănică să le comunice celorlalţi că „Am îmbulinat-o cu ăsta, mâine nu mai e bun de nimic”.

Se aduseră deci pui fripţi, care aşteptau de mult şi se alese, într-un fel de disperare, pentru stropirea lor, Merlot-ul.

— Vă pomenisem despre ambianţă — reluă Pătru, mestecând puiul cu oase cu tot, care se auzeau scrâşnind în gura-i enormă, ca pietrele dintr-un concasor — ei bine, eu înţeleg prin ambianţă un ocean de poezie. Cine ştie poezii? – se repezi, aruncând osul unic de picior, care rămăsese din pasărea friptă.

Cei trei servanţi aprinseră, mereu în trio, toate luminile şi se retraseră urgent la perete.

— Toată lumea trebuie să spună poezii — tună iar preşedintele juriului — fiindcă altfel nu pot intra în priză. Uite, să înceapă doamna Pişcot.

Doamna indicată („corect Pişcoiu" — cum notifică crunt — „De acord, Pişcoi", cum fu completată imediat)

se scuză că n-a avut niciodată asemenea „preocupări".

Vicepreşedintele se anunţă cu versurile unui poet aflat pe pagina întâi a tuturor ziarelor şi revistelor, dar mustaţa bălană a bardului şi puţinul său păr din cap se zburliră concomitent. Versurile fură respinse din capul locului, „deoarece, acela nu ne cinsteşte breasla, are atitudini sociologist-vulgare şi a fost stalinist militant în timpul cooperativizării". Directorul IAS, care se înveselise peste măsură, ceru să rostească el o poezie memorizată — „n-o să credeţi" — încă din şcoala primară: „La răsărit sub soare / Un negru punct se-arată / El vine, se întoarce / în cercuri line zboară / E cocostârcul ve se…"

— Domnule — hotărî iar bucureşteanul — Alecsandri e un rege, dar eu vreau poezie actuală. Credeam că sunteţi la zi cu literatura… Ce judeţ e ăsta?

— E rândul dumneavoastră — găsi iar salvarea, vice preşedintele — noi, toţi, am făcut ce-am putut. Acuma a venit vremea să vă ascultăm.

Poetul supse din carafă tot Merlotul, apoi se sui pe scaun în aplauzele fericite ale doamnei Mihalaca şi ale profesorului agro-industrial şi desfăcând braţele strigă:

Veacul acesta tropăie pe planetă
Şi-mpunge-n fund mileniu-îmbătrânit
Un negru duh călare pe-o rachetă
Ar vrea să ne trimită-n infinit
Voi generali bezmetici şi bicisnici
Plecaţi, vă zic…

Dar aici, gestul, fatal prea smucit, şi întoarcerea bruscă a trupului spre uşă, deteriorară radical echilibrul scaunului şi furtunosul tribun, care şi aşa era extern de instabil, se prăbuşi peste masa cu cristale şi oase de pui, într-un vaier cosmic garnisit cu oroarea sonoră a mesenilor.

A doua zi se anunţă publicului şi participanţilor că prezidentul — ilustră personalitate literară (care stătea rigid în fotoliu, cu un cucui vânăt în frunte şi un ochi ceva mai închis decât celălalt) — nu va participa la de gustare, dar va asigura obiectivitatea notărilor şi va da cerna diplomele, medaliile şi trofeele, într-un cadru

fes tiv, la terminarea concursului.

Sarcină de care, de altfel, se achită mulţumitor. La sfârșit, recită în aplauze și o „Poezie organoleptică” închinată judeţului, pe care vesti că o compusese „chiar în timpul ședерii” și în care slăvea „frumuseţea castă a femeilor, înţelepciunea virilă a bărbaţilor, capacitatea butoaielor din lemnul sfânt al codrilor seculari, culorile și gusturile vinurilor, unice pe pământ”, și înălţa un omagiu comitetului de cultură pentru priceperea de a îmbina arta și ştiinţa în scopuri practice.

I se aduseseră, de altfel, de dimineaţă, în cameră, două canistre de câte douăzeci de litri de muscat, astupate cu ceară roșie.

CEAŢA

Cum e ceaţă groasă și avionul nu poate decola încă, luăm cafele de la bufet, ori sucuri de culoare neagră, de fabricaţie locală, cu gust de terebentină amestecată cu săpun de rufe și ne așezăm pe canapelele confortabile de piele maronie, printre hârdaiele cu ficuși și oleandri.

Discuţia se încheagă repede, deși nu ne cunoaştem – dar ce altceva să faci când aștepţi fără termen?

— Am auzit — zice un bătrân cu un fel de fes în cap și papion galben la gât — că s-a descoperit un apa rat cu care avionul poate zbura și prin ceaţă. Sper să-l

Importăm și noi.

— Da — zice o doamnă cu basma și geantă pe umăr — Olciturile au o linie foarte elegantă. Mi-ar plăcea una gris cu dungă neagră.

— Dar acum ce aveţi ! — întreabă tânăra de lângă ea, care fumează Kent lungi.

— Acum am o Škodă; însă s-a ramolit. Eu, să ştiţi că virgulă cred în telepatie.

Tânărul cu blană de miel îşi aduce aminte și el:

— Aţi citit despre ce s-a găsit pe fundul Oceanului Pacific?

— Care fund? – vrea să știe unul mohorât, cu șapcă de lână. Că are mai multe.

— Nu cunosc care fund anume — că și teoria asta cu mai multe funduri e contestată acum — ce știm însă *precis* e că s-a găsit un schelet de om de trei metri lungime, a cărui vârstă e de unsprezece mii de ani. Ţinea în mână un glob de metal care arăta pământul.

— Cu statele actuale? – întrebă iar cel cu șapca.

— Asta nu se preciza; doar atât: că avea o gaură de glonţ în frunte. Un mister grozav.

Cel mai bine ar fi dacă s-ar găsi leacul cancerului, dom’le. – exclamă unul mic, cu abdomenul proeminent. Uite, zice că pentru *anumite forme* ar fi de efect o linguriţă de spirt medicinal zilnic pe stomacul gol și pe urmă frecţii generalizate cu fasole bătută.

Doamna cu basmaua prelungește imediat bătaia tematică:

— Eu, să ştiţi că nu mă încred decât în reţeta lui madam Druhuș de la Tismana.

— Cine e madam Druhuș? se interesează fata cu ţigările prelungi.

— E maseuză la Căciulata, dar de felul ei e din Tis mana și fiindcă s-a căsătorit

cu un terchea-berchea la Râmnic, iar ăla a lăsat-o și a plecat în Refegeu după vagabondă de acolo, ea s-a gândit să se recalifice și urmat la institutul de dantele cu ciocănele de la Piatra Neamţ după care au repartizat-o la Codlea, însă ei i-a plăcut de mică maseuză și uite așa a ajuns la Căciulata unde o duce foarte bine și e și în vorbă cu un factor poștal, poate că au să se și ia că el e văduv și ea are un apartament personal. Uite cum e reţeta: mănânci din două-n două ore și numai lucruri care se bat cap în cap.

— În capul cui? – întrebă cel posomorât, care, între timp, și-a tras șapca-scufie peste urechi.

— Vreau să spun — explică netulburată femeia – că adică, de-un exemplu, ou și marmeladă, caşcaval și măr, păstrăv și sfeclă. Eu am urmat două săptămâni la rând și m-am simţit alt om, vă rog să mă credeţi.

— Cât aţi slăbit? se interesează vioi cel cu burticică.

— Nu, m-am îngrășat cu trei kilograme, dar știţi de ce? Fiindcă n-am respectat *cantitatea.* Mâncam, de-un exemplu, ca o spartă, o franzelă întreagă cu unt și un kil de nuci. Or așa nu e bine…

— Visul — zice bătrânul cu papion — începe să fie studiat științific. S-au făcut și experienţe cu halucinogene. Uitaţi-vă: soră-mea, care trăiește la Feldioara, a visat într-o noapte că e pasăre și zboară pe ploaie. Mă credeţi că a doua zi eu, fratele ei, care stau la Tecuci — închipuiţi-vă ce distanţă! mi-am fracturat glezna călcând pe-un sâmbure de corcodușă?

— O știţi pe aia cu Bulă caloriferist? vrea cineva să schimbe direcţia.

— Stai, frate, se încăpăţânează bătrânul, se va spun povestea până la capăt.

— Lăsaţi, că știm și noi, protestează, amuzată, cea cu basmaua cadrilată. Fiindcă eu, sinceră să fiu, n-am crezut în ghicit. Dar după ce-am văzut o emisiune la televizor, ce mi-am zis? Ia să mă duc, să văd personal: e adevărat ori nu? Ei bine, am impresia că aici e o forţă supranaturală. Era o femeie mică, așa, întunecată și după ce i-am dat două sute de lei — că două sute i-am dat, imediat i-am dat, fără discuţie — s-a uitat în palma mea și mi-a spus că am spondiloză și că băiatul meu e slab la matematică. Am rămas paf! Pe urmă s-a uitat într-o oglindă și m-a întrebat dacă posed o rudă pe care s-o cheme Rariţa. Aflaţi că am! Era să leșin. Astea au ceva hipnotic în ele, sau analgezic, nu știu cum să spun…

— Nu zici că la Timișoara a trecut un Ozeneu? Era așa, ca un pepene și scotea un fel de flacără mov.

— Nu era Ozeneu, doamnă dragă, s-a dovedit a fi un fulger globular.

— Să mă scuzi dumneata, domnișoară, fulgerul globular a apărut în Islanda…

— Daţi-mi voie, că sunt mai bătăm, și citesc și eu „Magazinul", și mă uit și eu la Telenciclopedie: în Islanda sunt gheizerele.

— Acuma faceţi confuzie cu Statele Unite. Exista acolo un parc naţional cu rezervaţie. O rezervaţie.

— Rezervaţia e de zimbri. Și e la Haţeg, la noi, vai ce le-aţi mai încurcat, doamnelor și domnilor, zău. *Zimbrul* e pe cale de dispariţie, și — atunci…

— Ba nu dispare de loc, dimpotrivă. Lupii dispar. Și s-a descoperit că trebuie

păstraţi fiindcă de fapt ei mănâncă omizile…

— Lupii nu mănâncă omizi, domnule!

— Dar ce mănâncă dânșii?

— Dânșii mănâncă fursecuri.

— Bine că ești dumneata dăștept și știi ce consumă…fiindcă ai trăit laolaltă cu ei.

— Hai, dom'le, nu vă mai certaţi, ca copiii, pardon de cacofonie. De fapt, probabil c-aţi citit amândoi ceva despre ocrotirea balenelor. Ele pier, fiindcă nu se mai pot oua, din cauza poluării mărilor și se sinucid.

— Atenţiune — strigă megafonul, autoritar — călătorii pentru București sunt poftiţi în sala de plecare. Pregătiţi taloanele.

— Păcat! – zice, sculându-se, greoi, cel cu șapca tricotată — dacă mai stăteam un ceas, îmi puteam da și doctoratul.

— În ce? întreb.

— În știinţele oculte — zice.

Și ieșim pe pistă.

DOCUMENTE

Acum ascultă-mă cu luare-aminte,
căci am să fi povestesc ceva foarte ciudat.
ALFRED HITCHCOCK
(„Povești care nu trebuie citite noaptea")

Testament

Eu, Victor P. Suvârf, mandatar al bufetului T.A.P.L. din incinta cinematografului „Olimpia" și al grătarului din grădina aceluiași (vara), în deplinătatea facultăţilor mele fizice și psihice, am hotărât să-mi în tocmesc acest act ultim, testamentul, având în vedere mulţimea accidentelor rutiere și bolile necunoscute cauzate de microorganisme neidentificate încă.

Prin urmare: las întreaga mea avere soţiei mele Antoaneta Loredana, cu care am trăit în bună înţelegere — până azi — optsprezece ani și două luni, fără să avem copii. Nu posed alte rude colaterale, nici părinţi în linie directă sau urmași nelegitimi necunoscuţi, astfel că nimeni nu are dreptul să atace prezentul act pe cale legală sau pe orice alte căi.

Soţia mea poate vinde tot ce crede de cuviinţă, inclusiv casă, admit chiar să se recăsătorească, dacă socotește necesar, e liberă să procedeze cum va dori, după expirarea termenului de doliu pe care îl fixez la nouă ani.

Întrucât îi las bijuterii, un acordeon cu 120 de bași, 9 carnete de economii, un serviciu de fildeș natural pentru fumat și mai multă argintărie — în afară de alte mobile, covoare, haine și albituri — o oblig să se în grijească în amănunt de funeraliile mele. Ele se vor desfăşură astfel:

1. Se va programa o slujbă susţinută de reprezentanţii tuturor cultelor, deoarece, încă din timpul studiilor liceale, eu am fost pentru libertatea credinţei și nu vreau să mă dezic nici în ceasul ultim.

2. Cortegiul funerar va executa opriri: în faţa Teatrului de Operetă, unde se va intona „Vânzătorul de păsări” (fragmente); în Grădina Icoanei, unde m-am întâlnit prima oară cu soţia mea; la restaurantul „Doi cocoşi”, vestit pentru produsele sale; în comuna Corbeanca, judeţul Ilfov (cei mai buni pepeni); la Notariatul de stat al sectorului șase, ai cărui funcţionari m-au servit totdeauna cu cea mai mare amabilitate; la Parcul Privighetorilor din Pădurea Băneasa, pentru ca timp de minimum trei ore să-mi cânte aceste minunate păsărele create de natură.

3. Să fiu înhumat în indiferent care cimitir, cu condiţia ca mormântul să fie așezat pe un loc înalt, vizibil de peste tot. Mi se va construi un monument în formă de elice de avion, din faianţă și plexiglas colorat (brun, roz, mov) pe dimensiunile 16/42 metri, după proiectul sculptorului amator G. Crudu de la Sindicatul Credit-Finanţe-Bănci, pe care l-am aprobat personal în machetă.

În jurul monumentului se vor planta duzi, în care se va dezvolta producţia de viermi de mătase. Beneficiile obţinute vor reveni în părţi egale soţiei și Garajului „Ciclop” de sub hotelul „Intercontinental”.

4. În fiecare an, la data morţii mele, va avea loc o manifestare comemorativă. Se vor rosti unu-două dis cursuri, se va ţine un recital de poezie melancolică și un program de cântece și dansuri. Se vor lansa artificii.

Va fi grătar la preţuri populare și citronadă vărsată.

În cazul când soţia mea nu va putea — sau nu va voi — să îndeplinească cerinţele prezentului testament, atunci întreaga mea avere va reveni Consiliului popular al comunei mele natale Radoslavele — Teleorman, în vederea reconstruirii casei în care m-am născut (distrusă de cutremurul din 1940 — pe locul actualei crescătorii de crapi — urmând a i se pune și o placă memorială), cu intrare publică 2 lei, iar pentru elevi, studenţi, militari și copii sub șapte ani, 1 leu.

Semnez acest testament în trei exemplare dactilografiate. Pe care le depozitez într-un loc secret, ce-l voi dezvălui numai după încetarea mea din viaţă.

ss). Victor P. Suvârf

Contract

Subscrișii:

Panait Ciocănescu, maior în rezervă, membru al asociaţiei de ajutor reciproc a pensionarilor din Bucureşti, sectorul patru (responsabil cu excursiile în ţara şi peste hotare), membru al Asociaţiei filateliștilor din R.S.R., membru în comitetul de bloc Y 6Q A din cartierul Pantelimon-Fundulea, intrarea Gaiţa, nr. 2

și

Lovin Dudu Crainicei, avocat pensionar, licenţiat al Facultăţii de Drept din Evian-les-Bains (Franţa), membru al Asociaţiei pentru creșterea păsărilor de apartament și animalelor mici, filiala Ilfov, membru cotizant ARLUS (din 1948), fost consilier

juridic al Episcopiei de Argeș și dentist amator intervine următorul contract:

Primul cedează celuilalt loc de veci de 6,80 m² cuprinzând și una salcie plângătoare, înaltă de aproximativ 1,80 m, în incinta cimitirului Sfânta-Vineri, Aleea U, parcela P4 (dreapta). Locul e situat spre sud-est, în așa fel încât primește soarele în cea mai mare parte a zilei, pământul fiind aici sănătos, iar curenţii de aer stabili, condiţiile asigurând dezvoltarea favorabilă a vegetaţiei, în special a florilor perene. Totodată, așezarea sa face ca întreaga circulaţie umană să se efectueze numai pe o singură latură, celelalte trei fiind inaccesibile (una constând în parapetul de sud al suszisului cimitir), ceea ce avantajează enorm buna întreţinere și longevitatea mormântului, precum și liniștea și reculegerea necesară.

Al doilea cedează, în schimb, celui dintâi, loc de veci în interiorul cimitirului Străulești. Suprafaţă: 8,10 m². Botanică: un butaș de trandafir, douăsprezece gherghine șase bujori, diverse pansele, regina nopţii, ciclame. Vecinătăţi: cavoul personal al familiei Stratos Caprino (marmura albă, neagră și roșie), mormântul soţilor Fotescu și al fiicei lor Lupa Cristina, locul de veci (nefolosit încă) al doamnei Clementina Daniel, născută Smkobzwowsky (1902) și Aleea D26. Situat pe o ridicătura a terenului, cu fundament solid, locul dispune de o atmosferă ozonată intens și de puternice radiaţii solare în tot cursul zilei. În caz de ploaie, apa nu transformă solul în zonă mlăștinoasă, deoarece se scurge ordonat pe jgheaburile de ciment ce au fost montate pe dreapta și pe stânga, cu o ușoară înclinaţie pe direcţia nord-vest-sudest, în așa fel încât să inunde, în cel mai rău caz, parcela doamnei Daniel, încă în viaţă.

Dată fiind superioritatea locului din cimitirul Străulești, din punct de vedere climatic, geografic, al vegetaţiei și al vecinilor, Panait Ciocănescu se obligă a suporta în principal cheltuielile legate de actele dublului transfer. Lovin Dudu Crăinicel ia asupră-i cererile de audienţă și așteptările necesare la Direcţia spaţiilor verzi, parcurilor de odihnă și distracţie și cimitirelor, din Consiliul popular, precum și contactele cu administratorii stabilimentelor implicate.

Încheiat azi, 8 aprilie 1979, orele 12 A.M., în grădina Cişmigiu, în dublu exemplar, manuscris identic.

Decesul unuia din semnatari îl obligă pe supravieţuitor să continue formalităţile legale de transfer, dacă la data respectivă ele nu au fost încă încheiate. Decesul simultan, neprevăzut, al ambilor contractanţi anulează automat prezentul act și conservă situaţia existentă înainte de întocmirea lui.

ss). Panait Ciocănescu ss). *Lovin Dudu Crăinicel*

CEAS CALM SUB NUC

Stăm sub nuc și bem cafele. Cafelele sunt dulci și tari. Umbra nucului e deasă.

— Mâi muiere — zice stă pinul casei — dă și un fa guri de miere pentru musafir.

Mâncăm fagure. Foarte gustos.

— Auzi, muiere! – face iar amfitrionul. Adă și capșunica aia, s-o gustăm puţin.

Femeia aduce şi-o sticlă rubinie, aburită. Toarnă în paharele de cristal, cu picior înalt, ca de barză. Bem. E parfumată căpșunica.

— Muiere, dar tu de ce nu stai cu noi? Că dumnealui aici, în sat, la amândoi a venit în ospeţie. Nu? – mă întreabă, spre întărire de supoziţie.

Confirm.

Stăpâna casei aruncă un știulete în câine și rămâne în picioare:

— Ascultă, dacă tu îmi tot spui mie cuvântul ăsta, necivilizat, *muiere,* eu ţie cum să-ţi zic?

Bărbatul rămâne o clipă descumpănit, pe urmă se luminează:

— Homo sapiens.

Râdem.

Dacă-mi spui așa — adaugă — de-acuma încolo îţi spun și eu „Mon amour”.

— Adică Hiroshima, fire-ai tu al dracului de pezevenghi. – se răstește amuzată femeia. Și, în sfârșit, se așaza, nu însă înainte de a-i lua cafeaua din faţă drept pedeapsă și cu specificaţia că dacă o bea toată, iar o să horcăie la noapte.

— Cumetre ! strigă de la gard unul în maiou, tuns scurt. Ţi-am adus ceva pentru căţea, că am tăiat mielul.

Amfitrionul meu caută să vadă ce-i în pachet. Darul se acceptă.

— Rexona! – o strigă — du-te la cumătrul să-ţi dea ce zice el că-i de miel.

Căţeaua, neagră, lucie, aleargă bucuroasă la poartă.

— Dar de ce m-ai controlat în pachet? – se interesează cumătrul, intrând și așezându-se, nu înainte de-a ne informa că n-are prea mult timp de stat.

Amfitrionul povestește că săptămâna trecută, cumătră, nevasta cumătrului, i-a dat Rexonei bomboane chinezești de gutapercă („Tușea — și de aia…” — se scuză cumătrul). Numai că delicatesele acelea i-au făcut rău animalului. Că el n-are gusturi așa subţiri. „Și am hotărât prin urmare să facem controlul alimentelor la ani male” — mi se explică.

— Lele Marie, acasă ești? – se interesează o fată durdulie, de la gard.

— Ce-i, surato?

— Cu lelea am treabă, dacă-i acasă.

— Da’ tu n-o vezi cum șade aici cu noi?

— Vrasăzică acasă-i?

— Spune tu, Nuţo, ce-ai pe suflet nu mai ocoli — o încurajează femeia, ronţăind o pricomigdală.

Fata nu se mișcă de lângă gard:

— Auzi, îmi împrumuţi și mie, te rog frumos, pentru diseară, mesa matale cea roșcată și cordonul din Borneo?

Bărbatul e sincer intrigat:

— Da’ ce-ţi trebuie ţie atâtea? Te măriţi?

— Nu, nimica, dar diseară are onomastică Valerica. Și n-am ce pune pe mine. Să mă arăt și eu.

— Că dacă-ţi pui mesa, te pricopsești — remarcă tangenţial cumătrul.

E invitat cu asprime, dinspre gard, să nu se amestece, deoarece se știe că n-a ieșit de două zile la câmp și nici pe fiică-sa n-a lăsat-o la școală. „Iar o să ai de-a face cu mine”. Cumătrul e redus la tăcere.

Lelea Maria se ridică greoi și se duce pesemne să caute obiectele revendicate.

— Ce înseamnă cordon de Borneo? caut să aflu.

— Ei, un cordon verde, cu o piatră nestemată. I l-am luat când am fost în Indonezia. Cred că l-au purtat până acuma toate fetele din judeţ.

— E din piele de șarpe și cu cheutoarea de smarald

— Ne anunţă Nuţa, legănându-se bucuroasă pe poartă.

— Iar meșa e de la o gorilă… – zice cumătrul.

— Ba e de la „Romarta”, de la București.

Cumătrul nu se astâmpără:

— Dacă ţi-ai pune cordonul în cap și meșa la anti pod, l-ai da gata pe Ţumburuc ăla al tău.

Nuţa devine iar glacială.

— Auzi, nene Iosife? Dacă nici mâine nu vin te fata la școală, că știu de ce n-o lași, ca să smulgă fulgii de pe gâște, să știi că-ţi trimit hârtie de amendă prin miliţie.

— Ca ce, tu?

— Ca tată denaturat și antieducativ.

Meșa e, într-adevăr, strălucitoare, iar cordonul, lat, lung și de un verde ireal. Nuţa pupă mâna nașei, o ia de după gât și fuge fără bună ziua.

— Adio — o petrece stăpânul casei — și-un praz verde… À-propos: dumneata ești scriitor, ia zi-ne și nouă de unde vine vorba asta: *adio și-un praz verde?* Ce le gâtură să aibă rămasul bun cu leguma?

Până să răspund, strigă iar cineva de la gard; unul cu mustaţă scurtă și pălărie de panama:

— Veniţi la telefon, la mine, că al dumneavoastră cică e stricat. Vă cheamă de la centru.

— Iar îl convoacă la judeţ — bănuiește Maria — până pe la o marţi… Nu pun eu mâna odată pe judeţul acela, că tot părul din cap o să i-l smulg.

Bărbatul surâde și nu se prea grăbește.

— Sun eu mai târziu. Că acuma am musafiri din capitală.

— Să trăiţi, să aveţi parte de recoltă bogată — mă salută mustaţă de la gard — dar să știţi că vă caută tovarăşul Turcu personal și nu cred că e bine să-l lăsaţi *mască.*

Da, așa reiese după ritmul precipitat în care ne părăsește amfitrionul.

— Se ţin de capul lui să-l facă primar — îmi povestește nevasta. La oraș. Și el parcă n-ar vrea.

— Dar dumneata?

Tace.

Au venit și fetele de la școală. Li se propune câte. Un pahar de lapte.

Cea mică a luat un cinci la fizică, la lecţia „despre inducţia magnetică”. „Dacă mai vii cu asemenea note te tund 1” — e amenințată. Cea mare agită alte probleme.

E înscrisă la cercul de parașutism și săptămâna viitoare are „aplicaţie”, îi trebuie nu știe ce.

— Aţi și sărit, domnișoară?

— Numai din turn. Dar la toamnă…

— Până la toamnă — se mânie, brusc, mama — ia vezi de aterizează la punct fix în grajd și mulge vaca, auzi?

Că de la o vreme văd că te cam ferești de ea… Ori o consideri inamică?

Băiatul cel mic intra furtunos în curte cu bicicleta, oprindu-se drept în peretele bucătăriei de var… Comentăm toţi evenimentul. Tinerelul se supără pe noi. Ţipă:

— Tăceţi din gură, ca să înţeleg ce spuneţi! Prea vorbiţi toţi odată.

Și se duce în casă să vadă desene animate.

Se înserează.

— Alo! – sunt interpelat din casă, pe fereastră de către mezin. Alo!…

— Ce e, puiule?

— Vino la televizor, să te vezi cum vorbești. Înregistrare din concert!

— Mă, mamelucule — îl ceartă maică-sa, blând, că e slăbiciunea ei — așa se vorbește cu un oaspete?

— Mamelucă ești tu, care m-ai făcut — i se replică.

Și intrăm toţi, fiindcă a început să plouă. Vine și stăpânul casei, abătut, anunţându-și, surd, nevasta: „S-a semnat”. Maria oftează lung, uitându-se la copii.

UN NASTUROLOG AL EPOCII NOASTRE

Băiatul acela de o gârbovie impunătoare și o căruntеţe strălucitoare era cunoscut drept cel mai vestit colecţionar de nasturi al orașului. Când faima sa ajunse până în pragul redacţiei, fui trimis să-i solicit o convorbire, pentru ca toţi cititorii ziarului să poată intra în intimitatea personalităţii sale.

Al-a primit în grădină; pe o masă de plop îşi etalase o parte din reputata-i colecţie și o resorta.

— Operaţiunea resortării — îmi spuse — e necesară cam la opt luni o dată, din cauza mai multor factori, cur ar fi: dispariţia din circulaţie a unor exemplare, schirr bările în structura materialelor și chiar fluctuaţiile în puse de modă. Să vă dau exemple, ca să înţelegeţi mai adânc: odată cu proclamarea independenţei statului

Gambia, uniformele armatei au căpătat nasturi de os, de unde înainte erau de lemn îmbrăcat în ţesătura ves tonului, ca atare compartimentul militar al colecţiei trebuie reamenajat. Sau: până acum două luni, faimosul Courrdges confecţiona pentru unicatele casei sale de mode nasturi din vertebre de mamut de mărimea unei monede de cinci cenţi; recent a optat brusc pentru gheara de vul tur pleșuv, ca substanţă primordială, e necesară deci o reevaluare severă la capitolul „rochia modernă de ceremonie”.

Reieșea, într-adevăr, că e vorba de o colecţie foarte întinsă: se impunea deci să cercetăm originea ei. Felul cum s-au cristalizat sistemul de strângere și metodele de organizare ale colecţionarului. Interlocutorul fixă, ca început al

activităţii sale conștiente, vârsta de șase ani.

— Pe atunci am simţit primul impuls al unei pasiuni care avea să mă ducă mai târziu aici, unde vedeţi că am ajuns. Era într-o zi obișnuită a unei săptămâni de vară.

Copiii jucau bumbi — cum se spune în limbaj popular – pe un maidan din spatele casei părintești. Tehnica jocului era, firește, rudimentară, întrucât de abia se ieșise din primul război mondial și la ordinea zilei erau destule probleme ardente. Așadar, unul din jucători lovea bumbul de perete, acesta sărea până într-un anume loc. Al doilea jucător lovea și el bumbul său, ţinând ca el să cadă cât mai aproape de primul. Dacă distanţa era de cel mult o şchioapă, atunci al doilea jucător câştiga, însuşindu-și obiectul adversarului. Le-am cerut voie să ani» e și eu. M-au lăsat. Spre surprinderea tuturor, nasturele meu sărea totdeauna exact lângă cel căzut. Dovedeam un talent ieșit din comun. Cu ajutorul unui nasture de plapumă, pe care l-am tăiat în grabă — biata mea mamă, ușoară-i fie ţărâna, m-a iertat mai târziu — și cu un altul, scos cam brutal, ce-i drept, de la o pereche de in dispensabili paterni — sărmanul meu tată mi-a administrat, ţin minte, o corecţie extrem de dură pentru acest act, numit de dânsul „vandalism” — izbutii să câştig în numai șase ore de joc peste patruzeci de exemplare.

Ulterior s-a observat că am și o şchioapă foarte dezvoltată, ceea ce, bineînţeles, îmi întărea convingerea în vocaţie.

— De vreme ce spuneţi că pe atunci jocul era rudimentar, înseamnă că mai târziu el s-a perfecţionat. În ce au constat îmbunătăţirile?

— În jurul vârstei de zece ani, am ajuns la două concluzii importante. Prima: jocul trebuia eliberat din prizonieratul peretelui; sfera sa trebuia să se extindă și asupra altor poziţii fixe, cum ar fi gardul, marginea trotuarului, caroseria unui vehicul staţionar sau chiar corpul uman în repaus deplin, nemaivorbind de descoperirea — senzaţională pentru acea vreme — de aruncare a nasturilor în sus, eliminându-se astfel orice suport, jocul putând fi practicat deci și pe o întindere deșartă, cum ar fi o câmpie, un pustiu etc. Secundo: trebuia reglementată egalizarea monedelor aflate în competiţie, nu se mai putea concura cu un nasture de palton împotriva unuia de cămașă, era absurd. Am stabilit deci treizeci și șase de categorii — azi am ajuns la șaizeci și unu — în cadrul cărora am organizat ulterior, în timpul crizei economice, primul campionat din lume în limitele unui cartier, Mandravela, dobândind și prima cupă la toate categoriile, record care până azi n-a fost doborât.

Mă interesai cum a ajuns de la ideea de joc, la ideea de colecţie.

— Aţi intuit bine — îmi răspunse — saltul calitativ care s-a produs în conștiinţa mea. La un moment dat, în împrejurările când lumea pornise să se schimbe și știinţa descoperea noi mijloace de combatere a bolilor și secetei, de apropiere a planetelor, iar arta se îmbogăţea cu noi mijloace de expresie, cum ar fi senzaţia de relief, pictura pe azbest sau televiziunea școlară m-am gândit că e cazul să se revoluţioneze și atitudinea faţă de nasture. Până atunci văzusem în nasture un mijloc lu’ creativ, prilejul facil al acumulării nesăbuite de avuţii și onoruri; menţionez, de exemplu, că în anii grei ai războiului, în timp ce făceam serviciu militar la

intendenţa aeroportului Băneasa, ajunsesem să-mi ridic casa pe care-o vedeţi, exclusiv din jocul în bumbi cu exemplare sustrase de la uniformele românești și germane reformate. Dar să nu scormonim prea adânc trecutul. Așa dar, am avut, într-o clipă iluminată, revelaţia *colecţionării.* De unde până atunci îmi ţineam nasturii pe categorii primitive: lemn, metal, fildeș, cazeină etc., în vechi cutii de bomboane Kandia și cilindri verzui de măști de gaze, deodată am avut intuiţia unei alte organizări, pe categorii superioare și anume: după obârșie (folclorică, industrială, artizanală, cultă etc.), după îndeletniciri (ca zonă, tapiţerie, lenjerie), după naţionalităţi (pe zone geografice mari, pe ţări, pe neamuri), după substanţă (simplă, compusă, mixtă, naturală, sintetică) și așa mai departe.

În acest fel, o colecţie devine un fel de atlas universal, în care în loc de hărţi sunt nasturi. Ultima clasificare, la care lucrez acum, e după modalităţi funcţionale: încheiere, descheiere, fixitate, aparenţă falsă — ceea ce va arunca o lumină și asupra evoluţiei manipulării acestui obiect, intrat atât de larg în uz, precum și asupra contra dicţiei dintre utilitate și gratuitate.

Am fost apoi introdus în încăperea special amenajată, cu sute de sertărașe de plexiglas, unde la temperatura constantă de 18° Celsius, cu un sistem special de aerisire și în condiţii de perfectă sterilitate, se păstra acea colecţie unică. Formele și culorile erau într-adevăr ameţitoare. Un colţ al încăperii fusese rezervat laboratorului de studii.

— Ce fel de studii? – am reacţionat surprins.

— În primul rând, analize chimice ale substanţei, cu solvenţi moderni. Trebuie să știu care e alcătuit din brânză și acid clorhidric și care e din coarne de cerb, ori din trunchi de balsa, ce e metal pur și ce e aliaj. Priviţi acest bumb: din ce metal e?

Și-mi puse în palmă un model rotund, plin, greu, strălucitor.

— Pare aur curat!

— Vedeţi? Așa se înșală profanii: e plumb suflat cu aur, a făcut parte din garnitura valetului de cameră al lui Frederic cel Mare, regele Prusiei. Dar acesta?

— Os. Evident os.

Privii și în zare: dreptunghiul ce-l ţineam în palmă era de o transluciditate sidefie.

— Iar vă înșelaţi: e o combinaţie de masă plastică tratată cu formaldehidă și praf de grafit într-o soluţie saturată de bioxid de carbon lichid, la o presiune de două sute de atmosfere. Microscopul ce-l vedeţi aici mă ajută să pătrund în tainele alcătuirii materialului.

— Aveţi relaţii și cu alţi colecţionari?

— Desigur. Întreţin o vastă corespondenţă pe plan naţional și internaţional. Mă mândresc, cu cunoștinţe până în Noua Caledonie și în sudul Americii de Sud, până pe ţărmurile Mării de Behring și insulele Salomon, de unde, de altfel, am o serie unică de nasturi din dinţi omenești; le-am trimis în schimb o garnitură din sâmburi de cireșe pe jumătate acoperiţi de borangic. Sunt însă și la noi oameni care nutresc aceeași pasiune și cu care nă dăjduiesc să pun bazele primei societăţi de nasturologie din lume. La Congresul de constituire presupun că vom avea și o largă participare internaţională, cu ajutorul că reia am putea iniţia o viitoare Asociaţie

planetară.

— Aţi pronunţat cuvântul „nasturologie”. Ce sens are?

— Simplu: ştiinţa despre apariţia pe pământ, dezvoltarea, diversificarea şi răspândirea nasturelui, despre rolul său în natură şi societate, despre contribuţia sa la civilizaţia modernă. Unii colegi puriști și, după părerea mea, cam arhaizanţi, propuseseră la început termenul de „bumbologie”; mi s-a părut însă un barbarism. I-am convins.

— Să mă iertaţi — rostii cu sfiiciune, copleşit de importanţa ştiinţei nou născute — dar nu înţeleg ce s-ar putea discuta la o eventuală reuniune a savanţilor acestui domeniu.

Amfitronul zâmbi condescendent:

— Laicul are totdeauna reacţii faţă de orice ştiinţă.

Nu vă pot introduce în toate subtilităţile materiei noastre; vă voi arăta însă, iarăşi prin exemple şi direct, simplu, câte probleme neelucidate încă îşi aşteaptă, dacă nu rezolvarea — ceea ce poate secolul nostru n-o va cunoaşte — dar măcar dezbaterea competentă. După dumneavoastră, care soluţie e cea mai eficace: nasturele e patru găuri, cu trei, ori cu două?

Mă fisticii şi scăpai un răspuns stupid:

— Cu una.

— Aş 1 Majoritatea specialiştilor au ajuns la concluzia că găurile constituie — indiferent de numărul lor — un procedeu absolut depăşit şi că modalitatea viitorului e cheutoarea de sub bumb, care-i asigură şi un joc liber.

Dar disputa e în curs. Altă problemă: să aibă desene nasturele, sau suprafaţa să fie epurată de orice orna mente?

— Sunt două puncte de vedere?

— Sunt şaptesprezece până acum! – izbucni, triumfător, celebrul colecţionar: opţiuni pentru simplitate, pentru desen, pentru sculptură în relief, pentru încă strări din alt material, pentru denivelări etc. E o discuţie din cele mai pătimaşe, în cursul căreia s-au angajat polemici soldate cu procese ample. Două ţări cu industrii nasturi ere deosebit de puternice au şi ajuns, pe această temă, la un litigiu aflat acum pe rolul Tribunalului în ternaţional de la Haga. Vedeţi dar cât de necesară e teoria şi câte speranţe practice sunt legate de înflorirea ei reală. Căci, nu neg, se manifestă aici încă multă ignoranţă, destulă impostură şi — vai ! — chiar rea-credinţă.

— Ce viitor prevedeţi frumoasei dumneavoastră colecţii?

— Fără nicio îndoială, o voi amplifica până la proporţiile unui muzeu. Mijloacele de amplificare sunt foarte diverse. Toate fabricile noastre îşi trimit exemplare din primele lor şarje. Secretarul general adjunct al Naţiunilor Unite, preşedintele Asociaţiei mondiale pentru stârpirea lăcustelor, comandantul uneia din navele spaţiale, vrăjitorul-şef al celui mai vechi trib din bazinul fluviu lui Zambezi, doamna Quelly, iniţiatoarea mişcării britanice de protejare a smalţului dentar şi alte ilustre personalităţi au binevoit să mă onoreze cu nasturi din vestimentaţia lor de gală, precum şi din lenjeria de corp sau albiturile de pat. Un muzeu public este aspiraţia mea sfântă, pentru realizarea căruia nu voi pregeta nimic. Bineînţeles, un muzeu

unde să se facă proiecţii, să se studieze tratate de specialitate, iar tineretul să cunoască, printr-un aparataj electronic, regulile corecte ale jocului modern în nasturi.

— Aveţi, cumva, o deviză pe care aţi putea-o trans mite generaţiilor viitoare?

— Da. Prin nasturologie la o viaţă afectivă și inte lectuală superioară.

— Întâmpinaţi vreo piedică, la înlăturarea căreia am putea contribui?

— Presa ar putea să-mi dea un ajutor esenţial în lupta mea necurmată împotriva familiei, rudelor și vecinilor. Ei ţin morţiș să mă interneze. Or, vă daţi seama că într-o casă de sănătate, aportul meu la noua ştiinţă s-ar restrânge considerabil și planeta ar avea de suferit.

I-am promis tot sprijinul nasturologului nostru, publicând, în primul rând, interviul. Din nefericire, confesiunile sale au fost folosite ca armă împotrivă-i, de redutabilii inamici. Ei au izbutit în tenebroasa lor manevră.

Dar lumina nu poate fi înfrântă. Am auzit, mai târziu, că directorul spitalului a dispus ca toate cămășile de forţă să fie prevăzute cu nasturi. Am avut, în aceasta, un semn al răspândirii noii ştiinţe, chiar și în acel ciudat lăcaș.

FIARA DIN LIVADA CU MERI

Dominte dormea fericit în braţele nevestei, care-i acoperea spatele, și visa că se scaldă în mare, alături de doi delfini jucăuși. Dar se auziră, în livadă, niște zgomote ciudate și Filipa — căci pe tânăra femeie așa o chema – deschise ochii şi-şi ciuli urechile. Părea că cineva rupe vreascuri. Îşi scoase mâna de sub gâtul bărbatului și cu degetul arătător al celeilalte îl ciocăni uşurel în cap. Era un obicei al ei, de care n-o putuse dezbăra: când voia să-l trezească, ea îi dădea cu degetul în tidvă, ceea ce-l enerva grozav; odată îi și mușcase arătătorul — dar degeaba.

„Acum i-l rup” — se înfurie, mai ales că i se luase apa caldă din vis și dispăruseră și delfinii. Dar înainte de a se răsuci spre ea, auzi și el vreascurile și se ridică speriat în capul oaselor.

— Ce-o fi? – îşi șoptiră amândoi, în același timp.

El sări din pat, ea după dânsul. Dădură încet perdeaua într-o parte și se îngroziră. În livada de meri tineri, pe care-i sădiseră cu mâinile lor acum patru ani, o matahală uriașă, înspăimântătoare, un urs, poleit de luna plină, ru prea meticulos copăceii, mormăind mulţumit de fiecare asemenea ispravă.

— Îl omor! – fu puma reacţie a bărbatului.

— Nu te las afară! – ţipă, sugrumat, femeia, că te mănâncă.

— Nu vezi că ne distruge? Nu vezi ce ne face?

Vedea și ea; dar n-aveau arme în casă, nici măcar un ciomag. N-aveau câini. Nu era în preajmă niciun vecin.

Căsuţa, din cele ce se cumpărau pe atunci de gata, o așezaseră sus de tot, cât mai sub munte, ca să fie izolaţi, să aibă liniște, să nu-i bată nimeni la cap, să se iubească în voie și să facă plajă pe acoperiș. Pe locul împrejmuitor puseseră meri.

Dominte se pricepea; și taică-său, și bunică-său puseseră meri și se făleau a fi iscusiţi, știind să-i crească, să-i îngrijească, să-i facă a da rod bun și greu.

Acum priveau prostiţi cum îşi bate joc dihania de munca și de pomișorii lor. De la o vreme, ursul păru a se plictisi. O porni greoi spre casă. „Aoleu! – urlă femeia — vine peste noi!" Într-adevăr, păşea domol dar hotărât spre dânşii, călcând ca un moşneag, cu talpa lată.

Apăsă omenește pe clanţă, o făcu să zbârnâie în sus și în jos. Cei doi fugiră în cămăruţa din spate, gata să sară pe ferestruică. „Mai bine să stăm tupilaţi — o sfătui bărbatul — că altfel se ia după noi". Ursul mai zdrăngăni o vreme clanţa, mai zgârie uşa, apoi se întoarse pe călcâie, se așează pe toate patru labele şi-o porni, jucăuș, la deal.

A doua zi, Dominte patrulă prin faţa sediului din strada Episcopiei, a filialei Asociaţiei vânătorilor și pescarilor sportivi, până văzu că apare cineva care descuie lacătul. Năvăli peste acela și-i spuse povestea pe nerăsuflate.

— Deh! – oftă omul — nu e prima oară când auzim de asemenea evenimente. Dar n-ai ce-i face: animalul e *ocrotit.*

— Îmi strică bunătate de livadă. Poate să ne și omoare.

— Luaţi-vă un câine — fu sfătuit. Dominte se supără vizibil.

— Cum, nu veniţi să-l împuşcat!?

Celălalt îl ţinti cu o privire albastră, rece:

— Nici nu poate fi discuţie. Și te sfătuiesc și pe dumneata: nu cumva să-i faci vreun rău că-l plătești tot restul vieţii.

Dominte plecă furios, trântind uşa atât de puternic în cât șoimul împăiat din interior păru a-și fâlfâi aripile.

Mai făcu vreo câteva vizite în acea dimineaţă — la Consiliul popular, la Miliţie — dar se întoarse acasă foarte cătrănit.

Filipa o porni ea, după-amiază, să găsească un câine.

În noaptea aceea se întoarseră la locuinţa din oraș. Obţinură, de abia după două zile, un cotei mic, nervos, care, lăsat liber ca să dea piept eventual cu fiara, o rupse la fugă înainte de întâlnirea hotărâtoare, spre primul stăpân, probabil.

Cum nu se mai vedea urmă de urs, familia Cloţopan se reîntoarse, cu multă grijă, în căsuţa ei, socotind că a fost un accident și atât. Dar chiar în noaptea următoare ursul îi vizită din nou; mai sfărâmă vreo trei meri, distruse și coteţul improvizat al câinelui absent, jucând batjocoritor tontoroiul pe scândurelele lui și plecă, de astă dată pe două picioare, numai după ce încercă temeinic uşa, să vadă pesemne dacă e bine încuiată.

Dominte povesti cu groază și deznădejde ceea ce i se întâmplase, colegilor săi de serviciu. Era contabil la depozitul central al cooperaţiei locale și în jurul lui mișunau doi bătrâni conţopiști, un șef abulic și miop, vreo trei darnicele alburii, una chiar fără gene și care îngropase doi bărbaţi, un tinerel potopit de acnee, un paznic chior. Colegii tăceau înfioraţi, sau pur și simplu indiferenţi. Numai dubla văduvă avu o idee — haotică, dar idee — ca moșmartinul să fie otrăvit cu șoricioaică.

— Și unde să-i pun șoricioaica? – întrebă prostit povestitorul.

— Pe crăci. Pe crăcile pomilor.

Șeful îl sfătui să facă un memoriu, dar nu preciză și către cine.

— Dom-le — zise paznicul rezolut. Eu te duc la un naș al meu care a fost bulibașă. Acum e cărămidar, s-a lăsat de zlătărie. Dar a umblat mult cu ursii, că-i făcea și să joace. Luăm o sticlă de rachiu cu noi și ne sfătuim cu el. Că e cunoscător.

Tinerelul bubos, care îndeplinea funcţia de curier, dactilograf și cantaragiu la bascula mică observă, nu fără oarecare temei, că una e ursul dresat și alta acela sălbatic. Dar primi replica, nici ea ilegitimă, că niciun urs nu s-a născut dresat, ci *a ajuns* astfel din starea sa naturală.

Ajunseră, deci, pe seară, la Pantelimon cărămidarul — la acea margine de oraș de unde începe satul subordonat. Nașul tocmai îşi bătea unul din copii, care ţipa ca apucat — în timp ce ceilalţi se urcaseră pe garduri, de teamă că le vine rândul. Nevasta nașului făcea ciorbă într-un cazan, sub un șopron.

Se povesti. Se scoase clondirul cu rachiu. Se meditä îndelung. Nașul era un bărbat negru, pletos, altminteri destul de îngrijit îmbrăcat. Avea o privire cruntă și vor bea repede, mâncând cuvintele astfel că din când în când finul se simţea obligat să reia câte o vorbă, ca și cum i-ar fi tradus oaspetelui principal.

— Lui îi foame — conchise Pantelimon, la capătul unui șir de întrebări la care-și răspundea singur.

— Și ce să-i dau? – se interesă Dominte. Cam ce mănâncă el?

— Ce mănâncă el, n-o să-i dai dumneata — zise scurt nașul. Dă-i vacă, dă-i zmeură, dă-i oaie, dă-i fagure, dă-i și dă-i… Dar noi să încercăm cu altceva…

Dominte și Paznicul ascultau foarte atenţi.

Aici însă fostul bulibașă, se opri, îşi netezi pletele, ridică iar ceșcuţa cu rachiu și-l întrebă brusc pe fin:

— Mă, Ciușcă, finule, dar eu ce am din daravera asta?

Finul se uită la Dominte.

— Dumnealui e om de onoare — zise. O să te omenească în vreun fel.

— Da — întări Dominte. Fac cinste.

Reieși, într-un chip cam confuz, că „cinstea” ar trebui făcută nu în lichide, ci în bancnote. Asupra numărului lor și valorii se discută de asemeni cam amalgamat, dar se ajunse la un acord de principiu, că adică „să vedem atunci”, atunci fiind un termen indefinit însă posibil.

Conversau cu anume reţineri și cu multiple asigurări, cu rapeluri la onoare, la cuvântul dat. Ţiganca trăgea cu urechea de sub șopron, mestecând agale fiertura bolborosindă, dar zise și ea ceva, care stârni oarecare voioșie, că adică „să-l întrebaţi și pe urs dacă e de părere…”

— Aduci făină, de unde știi îi spuse Pantelimon lui Dominte. Făină și untdelemn. Face nevastă-mea o pâine mare, roată. De vreo trei kile. Uite-așa!

Și deschise larg braţele.

— Și?

— Și vin eu cu ea la dumneata. Noaptea. Să stau eu de vorbă cu ursul.

Nu era prea clar rostul plinii în proiectata convorbire, dar învoiala se făcea experimental, cărămidarul informase de la bun început că întreprinde „o încercare”.

Într-adevăr, în seara următoare se ivi cu plinea într-o traistă și se instală în fereastră, spre neplăcerea vădită a Filipei, care îi tot sufla în ureche bărbatului ei că „ăsta ne omoară mai degrabă decât celălalt…”

Stătură toţi trei în așteptare, pălăvrăgind, moţăind, până pe la vreo unu. Era o lună strașnică, aurind livada și o liniște de apă adâncă.

Pantelimon auzi cel dintâi pasul ursului. Urechea lui era mai fină; poate că și cunoștea mai îndeaproape umbletul fârtatului. În afară de traista în care adusese pli nea, mai avea la el și un ciomag foarte lung, un fel de prăjină cu o măciulie de fier la un capăt.

— Acum să staţi liniștiţi — spuse, în șoaptă. Și deschise ușa.

Ursul, care apucase iar o creangă de măr, rămase oarecum surprins. Ţiganul spuse un șir de vorbe, care su n-au ca o chemare; și mai făcu un pas dincolo de prag.

Ursul înaintă și el un pas, dar numai atât. Se auzi iar acea chemare tânguioasă, apoi poruncitoare. Și iar făcură amândoi câte un pas. Când Pantelimon socoti că a cheltuit destulă incantaţie, zvârli, pe neașteptate, pâinea spre urs. Acesta se feri ușor, o privi căzând, se apropie, o mirosi, o luă în labele de dinainte și începu să rupă tacticos din ea, fără să-l slăbească din ochi pe omul care ţi nea prăjina ca pe un catarg de drapel.

Când termină de mâncat, își șterse botul cu un gest omenesc. Bulibașa mai rosti o singură propoziţie în limba lui misterioasă și lăsă prăjina la pământ. Ursul urlă și el ceva cu botul spre lună și o porni rapid pe unde venise.

— Asta a fost! – spuse vesel Pantelimon. E gata…

Să-i dai franzelă de fiecare dată și ai scăpat.

Destupară o sticlă de whisky, care nu prea plăcu însă musafirului, și acela le lămuri, pe îndelete, procedura viitoare. Ursul va veni mereu după pâine. În fiecare noapte…

Ei să-i dea mereu mai târziu porţia, pentru ca să poată dormi liniștiţi. Sau mai devreme — în așa fel încât să-l obișnuiască a veni după ea în amurg.

Cum Filipa continua să fie speriată, iar Dominte nu realiza deloc cum să-l obișnuiască pe urs să poftească la o anumită oră, Pantelimon — care primi pe loc două sutare — se obligă să mai vină el însuși de vreo trei-patru ori, să le arate.

Într-adevăr, în a patra seară, ursul sosi pe la asfinţit.

Pantelimon nu mai — aruncă pâinea — o pâine obișnuită, de brutărie. Se duse cu ea spre fiară — ţinând sub braţul stâng prăjina cam cum ţin cavaleriștii lancea în cumpănire, înainte de a se ordona atacul — și i-o dădu personal în gură, întinzând braţu-i lung și păros.

— Vino și dumneata — îi strigă lui Dominte.

— Nu! – ţipă Filipa.

— Vino-ncoace — porunci, metalic, fostul bulibașă – să te cunoști cu el. Că e bătrân și blând. Și altă pretenţie n-are.

Dominte nu era fricos. Se apropie cu băgare de seama. Ursul mânca liniștit. „Nu te teme deloc — mârâi printre dinţi fostul ursar — că dacă era să sară, o făcea el și până acum. Și pe urmă știe că-l pot pocni cu fieru-n cap.

De unde putea ști ursul acest lucru? Evident că în formaţia îi putea parveni doar pe căi enigmatice. Și nici nu era sigur că omul ar mai fi avut vreme să mânuiască prăjina, dacă animalul și-ar fi manifestat dorinţa unei înfruntări directe.

Pantelimon îşi luă rămas bun. Lăsă prăjina acolo.

Ursul venea fix la ora cinci, bătea la ușă, ori o zgâlţâia încetinel sau mișca binișor clanţa. Dominte crăpa ușa și-i întindea pâinea. Acela o înfuleca tacticos și pleca, de la o vreme făcând și un fel de temenea cu dosul, ceea ce o amuza de-a binelea pe tânăra stăpână a casei.

L-au botezat, nu se știe cum și de ce, Ţuţu. Cu timpul s-au apropiat amândoi de el. S-au împrietenit. Nu făcea nicio stricăciune; avea poteca lui, pe care călca bătrânește. La un moment dat Filipa l-a fotografiat pe Dominte lângă urs, poză care a făcut înconjurul orașului.

Spre toamnă, au început să aibă vizitatori, care stăteau la o distanţă respectuoasă și aplaudau cina plinească a lui Ţuţu. Totuși, încet-încet, vreo câţiva tineri neînfricaţi cerură lui Dominte permisiunea de a-l asista — și acesta se învoi. Se fotografiară și ei cu ursul, care poza cu cea mai vădită bunăvoinţă.

— Trebuie să punem chestiunea pe o bază economică

— Îi spuse Dominte, la un moment dat, nevestei. Am avut și avem destule cheltuieli cu prietenul ăsta al nostru.

Astfel că oricine dorea să se fotografieze cu Ţuţu plă tea o taxă de zece lei și, bineînţeles, poza de 9 pe 12 centimetri, făcută de Filipa, cu din ce în ce mai multă artă.

Rezultă un venit nu lipsit de însemnătate, deoarece soseau doritori și din alte localităţi.

Când începu a se răci vremea și dădu prima ploaie mocănească, ursul nu mai veni la întâlnirea de la ora cinci. Nici în zilele următoare.

— Își caută loc de iernat — îl vesti Pantelimon, consultantul ursesc al lui Dominte. Și dacă n-o muri, vine iar la primăvară.

Soţii se mutară, bineînţeles, în casa din oraș, unde iernau și ei. Cum o bună parte a populaţiei avea fotografii, ca fiscul să nu-i amendeze pentru trafic ilicit ori profesie clandestină, sau mai știu eu ce, Filipa făcu cerere să intre ca membru la cooperativa „Fotografia populară”.

Așteptau, ca niciodată, primăvara. Se legaseră, fără să-și dea seama, și sufletește de blajina făptură a pădurii, consumatoare inocentă de pâine proaspătă.

Dar ursul nu se mai întoarse.

Dominte n-avea de unde să știe că pe versantul celălalt al muntelui, pe unde Ţuţu îşi avea pesemne sălașul, se organizase o vânătoare turistică și că un oarecare crupier îl împușcase, obţinând apoi, cu capul namilei, marele trofeu de nu știu câte sute de puncte la expoziţia mondială cinegetică de la Karlsruhe.

Fusese și ultima fotografie…

TEORIA LUI COSTICĂ

Ședinţa de producţie a început la ora 9. Referatul e lung și cam descusut. Vorbitorul enumera succesele din ultimii trei — ani și carenţele din ultimii doisprezece, insistând în mod egal asupra reușitelor în pregătirea unor montaje literare cu artiștii amatori de la ferma de pur cei din Cloţani, cât și asupra deficienţelor de concepţie în utilizarea neeconomică a petrosinului de către femeile de serviciu. Doi artiști emeriţi dorm ușor, rezemaţi de ca lorifer; actorii mai tineri ai teatrului se joacă, pe muchi băncii de lemn, cu o cutie de chibrituri. Casieriţa tricetează. Directorul pare a citi, scufundat, copia referatului, în fapt, însă memorizează ultima pagină a piesei radiofonice pentru tineret „Cezărică și Neptunel au grijă de Forfecuţa" în care el deţine rolul câinelui principal. Cea mai proaspătă pensionară a teatrului îi explică, în șoaptă, celei mai recente angajate — care i-a declarat că o „divinizează" — cum se bat ouăle ca să nu se taie maioneza.

Se termină referatul, se aplaudă cu satisfacţie și, scurt, se trece la discuţii. „Cine se înscrie, tovarăși?" „Care sparge gheaţa", „Dacă nu vrea nimeni, atunci plecăm acasă şi-o dăm dracului de producţie* etc. În sfârșit, se ridică greoi, masiv, interpretul rolurilor grave, nea Costică, glas timbrat, mânșete scrobite, postură impunătoare. A pus la pământ până acum patru spectacole, făcând harcea-parcea și o piesă istorică din fondul de aur, în schimb provoacă ilaritate, în matineuri, într-o comedioară austriacă în trei personaje, cu un singur decor și cu un singur costum, reprezentaţie în care-și scuipă de trei ori partenera și o dată se dă cu capul de un paravan până-l dărâmă, culegând — aplauze și chiote.

— … Dom-le — zice — eu n-am nimic cu referatul. Nici cu Sindicatul. Vreau doar să pun o problemă.

Tace important, dregându-și vocea.

— Pune-o, tovarășu' — îl încurajează, cald, delegatul

— De la Comisia municipală — că noi pentru ce suntem aici?

— Zi-i, măi frate! – îl îmboldește și președintele comitetului sindical — nu te sfii.

— Uitaţi care e problema…

— Hai, c-am și uitat-o — mormăie un imberb, din fundul sălii, care e student la seral și pompier de zi.

Nea Costică nu se supără:

— Sunt îndreptat gramatical; mă rog, de acord. Prin urmare, „Uitaţi-vă-ţi" care e problema: se tot face caz în discuţiile noastre despre ce — au scris criticii, ce-au spus „Specialiștii". În ghilimele. Ei bine, eu vreau să declar aici, o dată pentru totdeauna, că specialiștii nu mă interesează. Și ce dacă nu scriu despre mine? Publicul mă iubește și mă apreciază.

Și, ritos:

— Eu nu joc pentru specialiști.

Apoi, înfoindu-se:

— La urma urmei, cine e așa-zisul specialist? Ce înseamnă el? Ce face el?

În sfârșit, montându-se forte:

— Ei bine, eu pretind că nu există specialiști! Arătaţi-mi unul, de leac, și-s gata să-l mănânc!

— N-ai dumneata stomacul ăla… – râde sufleurul.

— Fii mai vegetarian, nene… – mormăie iar studentul-pompier.

— Eu — continuă netulburat oratorul — joc pentru spectator. Clientul nostru, stăpânul nostru. Mă aplaudă publicul, sunt fericit.

— Și dacă nu te aplaudă? Că se mai întâmplă…

— Intervine, parșivă, referenta literară, care are două facultăţi, dar până iese la pensie secretarul literar, care n-are niciuna, e încadrată pe post de garderobieră.

— Atunci sunt nefericit — dă replica, scurt, din zbor.

Interpelatul.

Un „bravo” răzleţ: două bătăi din palme prietenoase.

— Dacă-mi daţi voie să continui… Pot să continui?

— Dă-i înainte, nea Costică — e stimulat iar de la masa prezidiului, unde se toarnă acum apă dintr-o carafă cu colorit suspect, în pahare foarte ceţoase, de plastic.

— Vrasăzica, n-aș dori să fim puși mereu la remorca așa-zișilor „specialiști”. Propun ca în ședinţele de producţie să ni se redea de-acum încolo ce spune publicul.

Să se umble după el în pauze, la garderobă, după ce-a ieșit din clădire, pe străzile alăturate, să-i luăm pe spectatori la telefon dacă-i cunoaştem și să auzim ce declară ei, fiindcă ei ne iubesc sincer, nu ca alţii; dar să nu mai aud de „specialiști”, că mi se deschide ulcerul.

Se așază brav, somptuos, pe două scaune, împingând-o fără voie pe casieriţa tricoteză, care, fiindcă aţipise, se prăbușește ca o focă placidă, fiind ridicată, imediat, dao aripioară, cu scuze.

Se mai înscrie la cuvânt, cu dificultate, recuzitierul teatrului. Se plânge piţigăiat că i se pretind mereu, pentru spectacolul aflat în repetiţie, „luminări de doișpe”, ori el nu găsește pe piaţă decât ori de șase, ori „de acelea în cutii pentru brad, despre care regizorul zice că fac fum”.

„Și chiar fac” — strigă regizorul. „Eu n-am spus că nu fac; dar atunci de ce nu schimbaţi mizanscena? *. Regizorul tace.

Se precizează că „lista vorbitorilor rămâne deschisă”…

Referenta literară întreabă dacă e voie să pună o întrebare. Se acceptă, astfel că ea îl întreabă pe directorul adjunct când îi va da bani ca să tipărească programe.

Acesta răspunde că el aștepta din partea ei probleme de creaţie, nu de administraţie. Ea ripostează că aceasta e de creaţie. El replică, aţos „Ba e de administraţie”. Ci ne va da la masă bate cu pixul în tăblie: „Nu facem polemică, tovarăși”, și, după un consult rapid, în șoaptă, cu ceilalţi, decide „sistarea discuţiilor”, dându-i cuvântul directorului.

Acesta apreciază, concluziv, că a fost „în genere” o dezbatere fructuoasă și că „unele din probleme vor fi aprofundate în perioada ce urmează, pentru a li se găsi soluţia cea mai justă”. Felicită plasatoarele pentru că îşi fac datoria cu devotament,

„chiar și în condiţii climaterice complexe”. Mulţumește comitetului sindical pentru efortul depus în buna organizare a ședinţei. Asigură că ușa sa e totdeauna deschisă pentru cei ce vor să treacă prin ea spre cabinetul lui. „Și invers” — se aude o voce înăbușită, dar nu-i acordă nimeni importanţă, fiindcă în clipa când vorbitorul s-a așezat, toţi s-au ridicat ca dintr-un resort.

O lună mai târziu are loc noua premieră a teatrului cu o piesă de Păsărel N. Cuclescu. E un debutant în vârstă de 67 ani, ofiţer în rezervă, care până la această dată a scris numai reportaje, versuri și corespondenţe voluntare.

L-au adus spre scenă: o patimă devoratoare pentru teatru și cumnatul lui, care, fiind directorul întreprinderii de administraţie locativă a sectorului, a dat până acum opt apartamente și trei garsoniere oamenilor din teatru, alte cinci-șase promisiuni urmând a fi finalizate după primul spectacol.

Critica primește piesa cu răceală. Apar câteva cronici — una glacială, Elita ironică, o a treia povestind doar subiectul — dar, curios, nicăieri nu e pomenit și nea Costică. El nu are chiar rolul principal, dar deţine totuși un personaj important din acţiune, anume vicepreședintele cooperativei locale de consum, care manifestă o atitudine frumoasă faţă de problema cultivării plantelor tehnice, atitudine ce intră în conflict cu a primarului comunei, inamic declarat al cânepii, macului, susanului și sprijini tor al ovăzului, ce are o lungă tradiţie în ţinut. Ca să nu mai vorbim că eroul lui nea Costică intervine favorabil în intrigă — și cu succes — în logodna (iniţial stricată) a tinerilor intelectuali veniţi de la oraș, ajutându-i să se căsătorească și să-și aducă și toţi patru părinţii în sat, plus unele rude colaterale.

Îl îndurerează îndeosebi pe reputatul actor menţiunea finală din cronica celui mai important săptămânal cultural unde, după ce sunt înșiraţi absolut toţi interpreţii, chiar și cei episodici, se afirmă răspicat: „Alţii, fără însemnătate”. Ori la „alţii”… n-ar mai fi decât el.

Cronicile, afișate în holișorul de la intrarea în scenă, produc reacţii felurite. Toată lumea îl ia însă peste picior pe nea Costică pentru apostila cu „alţii”, și pe el îl seacă la ficaţi.

Se frământă vreo săptămână, apoi pune mâna pe stilou și-i scrie redactorului-șef o lungă epistolă. Îi povestește viaţa lui, îi relevă succesele avute, îi exprimă admiraţia pentru ţinuta gazetei și-i mărturisește, potolit, mâhnirea:

„Noi, actorii, nu putem trăi dacă nu suntem luaţi în consideraţie de critică și alţi specialiști. Ignorat de specialistul dv., critic temut și admirat, pe care-l stimez mult, și cu care nu ţin minte să fi fost vreodată în conflict, mă simt în situaţia de parcă nici n-aș fi jucat în această piesă”. Și-l roagă să binevoiască a da o completare, adică a-l îndemna „pe specialistul onorat al revistei dv”. Să revină asupra spectacolului și mai cu seamă asupra rolului vicepreședintelui, „pentru ca să pot învăţa și eu ceva”.

După două săptămâni apare, într-adevăr, o erată, în aceeași pagină a importantului săptămânal: „Dintr-o greșeală tipografică, la cronica teatrală din nr. 37 al revistei noastre, ultimul rând a apărut ciuntit, se va citi deci corect „Alţii, fără însemnătate, ca de pildă Costică V”.

— Dă-i încolo — caută să-l liniștească directorul seara, la arlechin, unde așteaptă amândoi să intre! scenă, iar nea Costică fierbe — nu ticăloșii de specialiș ne interesează pe noi, ci publicul. E publicul mulţumit. Pe el contăm. Uite-l cum te așteaptă!…

FLOTATII

EXAMEN DE ADMITERE

În jurul Facultăţii sunt mii de tineri, liniștiţi, râzători, gravi, angoasaţi, sumbri, prăpăstioși, aferaţi, flegmatici, flecari, taciturni, vreo câţiva nepăsători, iar alţi câţiva bui maci. Au dat examenul, așteaptă să intre la examen, îşi consultă cărţile, caietele, întreabă, răspund. O curiozitate în această mulţime forfotitoare de tineri ce asaltează berbecește porţile grele ale cetăţii științelor, sunt familiile. Căci cu unii au venit părinţi, fraţi și surori, mai ales unchi zeloși și rude combinatorii, gata „să intervină” în vreun fel — dacă o fi cazul. Pe una, cu cozi lungi și tocuri foarte înalte, o tot netezesc — o mamă și două mătuși — dându-i sfaturi de ultimă oră, la ureche. Un flăcăuaș mic și povârnit, cu ochelari, e centrul unui cerc viu de personaje cărora trebuie să le răspundă simultan și instantaneu, ca un dulău lovit cu pietre din toate părţile. „da, tanti”, „nu, nene”, „poate, mico”, „sigur, ticule”, „neapărat, gran’mam”, toţi și toate foarte generoși cu îndemnurile călăuzitoare din al doisprezecelea ceas. Două gemene oacheșe, intens gătite, cu rochii roz și șosete galbene, mănâncă seminţe, pe gardul de piatră, cu un întreg trib însoţitor, scuipă delicat cojile în palme și dau asigu rări liniștitoare, care nu au însă darul să-i calmeze pe cei din jur: „Da’ la geografie ştiţi, puicuţele mamei? Ştiţi bine? Că la Dunăre v-aţi încurcat voi, la bacalaureat, cum curge Dunărea, încotro se duce ea”… E cert însă că rozaliile tinere știu mai multe despre cursul fluviului decât bătrâna opulentă ce le ocrotește, astfel că dânsei nu-i rămâne decât să ofteze, cu încredinţarea, rostită categoric.

„Dacă nu intră, le măritǎm și gata, ce mai…”

Privesc solitar agitaţia aceasta atât de policromă, dar sunt reperat de trei indivizi maturi, cu pălării de paie pe ceafă și cămăși peste pantaloni. „Aveţi pe cineva înăuntru?” — sunt întrebat. „Deh” — zic, într-o dungă, adică nicicum. „Aşteptaţi să aranjaţi ceva? – aruncă unul, într-o doară. Că noi am avea o pistă. De aia vă întrebăm”. „Deh” — zic, iar, total imprecis. „Hai dom’le, că suntem oameni serioși, putem discuta4. „Ce să discutăm?” — întreb naiv. „Pe dumneata nu te interesează? „Nu, deloc.” „Copilul e tare la…?”. „O fi, n-o fi, vorba e că trebuie lăsat să se descurce singur și nici nu cred că e posibil vreun aranjament”. Cei trei se privesc, mă privesc și pe mine lung, pieziș, și îmi întorc spatele, dând din mâini a lehamite, adică „ia te uită cum stricăm noi orzul pe gâște…”

Mă depărtez și eu, reflexiv, gândind că, la urma urmei, nu orice familie e și bună, mai ales când e nebună…

PAPETĂRIE

Papetarul — căci cum altfel să-i spunem? – e ser viabil și prompt, dă și sfaturi de întrebuinţare, are la îndemână și câteva maxime utile. Cer o sută de plicuri, le scoate, le numără, se oprește, extrage două, trei, șapte din grămadă și mi le arată amuzat:

— Ia uitaţi-vă cum le-au făcut: sunt gemene și au câte două clape!…

Într-adevăr, au fost confecţionate în așa fel încât în unul sunt trei, inutilizabile. Le înlăturăm și mergem mai departe.

— Luaţi și pastă de lipit — zice — că nu se prea pot lipi cu ceea ce au pe ele; e un fel de clei de lemnărie.

Și-mi dă un tub dolofan, „Pescăruș”.

— Să vedem dacă merge, mă previne.

— Cum, adică, să meargă? Doar nu e cu mecanism.

— Ei, îşi are și el feleșagul lui.

Și, ca să-mi arate feleșagul în chestiune, îi deșurubează căpăcelul alb și apasă. Nu iese nimic. Apasă mai tare și produsul ţâșnește pe la coada tubului, care se desface ca o pleoapă. Încercăm altul: eu ţin de capătul din urmă, ca să nu se mai desfacă, el — apasă spre gura tubului. De astă dată obiectul crapă pe ambele laturi.

Împroșcând conţinutul pe toată masa.

— Vedeţi? Trebuie manevrat cu atenţie, v-am spus eu.

Manevrăm un al treilea, cu toată băgarea de seamă de care suntem capabili, dar, spre dezolarea noastră, sub delicatele apăsări repetate tubul se desface ca o păstaie.

Renunţăm. Mi se recomandă să folosesc „mai bine” albușul de ou proaspăt. Se ia oul, se sparge, se separă gălbenușul, apoi se moaie o pană în albuș și astfel se produce lipirea.

— E natural și eficace. Altceva mai doriţi?

Cer creioane colorate. Și o ascuţitoare. Ascuţim un creion de probă. Vârful se rupe imediat. Mai ascut și eu, mai ajută și vânzătorul, astfel că în curând obţinem un ciot nenorocit. După ce ne-am încleiat până la coate, acum suntem coloraţi cu un fin praf mov.

— Creionul se rupe fiindcă e mai mare decât „ambrazura” ascuţitorii.

— Atunci daţi-mi una cu „ambrazura” moi mare.

— Nu există; acesta e stasul.

Sunt sfătuit să ascut creioanele colorate cu lama de ras.

— Priviţi: luaţi lama în dreapta, ţineţi obiectul cu degetele de la mâna stângă…

Mai ţineţi și papetăria în mână — am zis cuiva ne văzut și neștiut.

Poate aude, totuși…

PURCELUL

Soţii Corobău au cumpărat un purcel, cu scopul declarat de a-l crește în balcon. L-au adus acasă într-un coș de papură, învelit cu o plăpumioară și au avut parte — în troleibuz, în tramvai, în curte, pe scară — de cele mai diverse drăgălășenii și felicitări. Au fost întrebaţi „ce mănâncă", „dacă mușcă", „cum o să-l învăţaţi să facă pipi", „până când îl creşteţi", „ce nume i-aţi dat", oferindu-se de către unii dezinteresate sfaturi de tipul „să-l ţineţi cât mai mult în apă", „daţi-i granule, numai granule cu fosfaţi", „vaccinaţi-l de pestă", „legaţi-i o funduliţă roșie și puneţi-i un cercel în ureche, e bine contra deochiului", „dacă e băieţel, feriţi-l de legături întâmplătoare"…

I-au construit deci o cușcă în balcon și i-au cumpărat o cădiţi de plastic, așternându-i și un strat gros de paie bine uscate. Însă fie din motive sentimentale — dor de mamă — fie din alte cauze, purcelușul se puse pe un guiţat disperat și continuu, zi și noapte, perforând urechile vecinilor. Pe de altă parte, fie din neobișnuinţă, fie din cine știe ce cauză, răsturna cu regularitate cădiţa făcând să treacă pe la ferestrele locatarilor de dedesubt un șuvoi continuu de apă amestecată cu lături, paie și dejecţii.

— Nu e bine — se pronunţă, expert, domnul Triculescu de la etajul doi — nu trebuie lăsat să facă scandal; asta îl și slăbește. Să-i puneţi o botniţă mică, așa, ca la căţei, ca să-i mai strângă guriţa; bun înţeles, să nu-l sufoce. Și să fixăm cădiţa în niște fiare.

— Eu aș încerca mai degrabă să-i creez reflexe condiţionate — îşi dete cu părerea amical domnul Claverdea de la patru, care fusese maistru săpunar în intendent diviziei a 7-a de cavalerie și conferenţiar asociat la Societatea pentru combaterea superstiţiilor. E adevărat — adăugă — că porcii se dresează greu, mai degrabă reușești cu o focă, dar s-au văzut totuși cazuri…

— Să-l dresăm ca să facă ce? – se interesă sincer doamna Corobău, proprietara.

— Să guiţe numai între anumite ore, să-și facă nevoile într-un recipient, etcaetera, adică să ducă un trai civilizat. Doar se află într-un bloc modern, nu?

Administratorul, domnul Zgubercescu, opină că-i lipsește libertatea „și porcii se resimt mult din cauza aceasta", sugerând să fie plimbat zilnic, o oră-două, cu o zgârdiţă, prin părculeţul dintre clădiri. Doamna Cefalonescu, pensionară a Centralei peștelui, sugeră să fie dus la Facultatea de medicină veterinară, „poate suferă de vreo boală ascunsă. Portarul, Frangulopol, bănui că, fiind în creștere, creatura ar suferi de singurătate, i-ar lipsi adică o tovarășă, ceea ce atrase replica hotărâtă a doamnei Bunicescu, profesoară: „E mult prea devreme, la ei nu e ca la oameni".

Era greu să se ia decizii competente, printre atâtea păreri contradictorii și, câteodată, fanteziste. Domnul Corobău refuză categoric să iasă la păscut cu preopinentul, doamna Corobău nu acceptă să-i pună muzică liniștitoare de trei ori pe zi „ca la vacile Siementhal", astfel că soţii, care trebuiau să care mereu hrană specializată, să cureţe până la exasperare lăcașul porcin și să suporte în casă

mirosul nu tocmai parfumat al oaspetelui, hotărâră că nu fusese o idee prea fericită și începură să se gândească la o soluţie de descotorosire. Puteau să-l taie (dar doamna se împotrivea din raţiuni umanitare) ori să-l vândă. Îl duseră în portbagajul mașinii la Obor, într-o duminică dimineaţa, unde fură însă amendaţi zdravăn pentru comerţ ilicit de animale vii; n-aveau niciun act doveditor privind provenienţa lui. Discutară cu administratorul blocului să-l vândă vreunui locatar, dar nu se găsi niciun amator. Îl duseră unei rude la ţară, la Corbeanca, dar acela refuză net, întrucât crescând nurci nu mai avea nici loc, nici răgaz să întreţină și porci. Hotărâră, deci, să-l taie chiar acolo, pe loc, pentru o masă comună, dar cineva de la Consiliul popular îi sfătui să nu facă acest gest înainte ca mititelul să ajungă la 100 kilograme greutate, căci tăiatul purceilor nevârstnici poate aduce supărări din punct de vedere administrativ și chiar pagube.

Îl reinstalară deci în balcon și-l puseră pe îngrășat, cu metode ştiinţifice recomandate la televizor duminica dimineaţa. Pe măsură ce înainta în etate, animalul nu mai guiţa decât surdinizat, emisiunile sonore baritonalizându-se treptat în grohăit, însă cantitatea și calitatea mizeriei ce o producea deveneau insuportabile. Familia Corobău se mută provizoriu la o soră în Cotroceni îngrijindu-se de porcul, acum adult, din două în două zile. Fiindcă venise toamna, luară și unele măsuri de ocrotire. Ideea doamnei Corobău de a-l îmbrăca frumos și călduros, cu un fel de vestă de pâslă, produse vietăţii exasperare, făcând-o să execute tumbe și să se dea cu capul de pereţi.

Mărirea cuștii nu era posibilă în locul știut. Se spori doar cantitatea de paie. La un moment dat, la prima lapoviţă de octombrie, îl mutară în baie, unde produse, în scurt timp, câteva serioase deteriorări ale instalaţiilor sanitare.

Cum timpul se îmbunătăţi, îl scoaseră din nou în balcon.

Oferindu-li-se de către amici o excursie montană, soţii Corobău acceptară să-și petreacă două zile de weekend într-o staţiune înaltă de pe Valea Prahovei, unde însă o neașteptată furtună de zăpadă de-o noapte îi împiedică să se întoarcă luni acasă. Ajunseră de abia miercuri, când găsiră o situaţie inedită. Porcul se izbise — ori se fie case — cu atâta ciudă și greutate de balcon încât sfărâmase vergelele subţiri ale parapetului și se prăbușise în curte, rupându-și picioarele. Comitetul de bloc fu nevoit — în ședinţă-fulger, la care asistă și un reprezentant al întreprinderii de administraţie locativă — să decreteze tăierea lui urgentă (întrucât proprietarii nu putuseră fi găsiţi) și împărţirea produsului, cu proces-verbal în regulă, tuturor locatarilor care doriseră a fi părtași.

Soţii Corobău încasară sumele cuvenite și se aleseră doar cu capul și picioarele frânte ale animalului. Din banii obţinuţi, la care adăugară încă vreo câteva mii de lei, putură să repare, în bune condiţii, balconul și baia.

În amintirea purcelului cumpărară, după o vreme, un canar cantabil, din partea căruia avură multe satisfacţii artistice — până ce acela muri de bătrâneţe.

LA PUNCTUL DE FIERBERE

CLIPĂ SPITALICEASCĂ

Sora îşi aprinse ţigara, dădu căruciorul de perete și-l spuse șefei de la etajul doi, care se pieptăna în geam:

— Pe ăsta îl bagi la 31.

— Cum o să-l bag la 31? – se minună șefa. Nu știi că ţin patul de două zile, pentru pacientul acela, de care a zis tovarășul administrator?

— Mie așa mi-a ordonat tovarășul director: „Îl duci la doi și spui c-am zis eu să-l bage la 31”.

Șefa puse delicat pieptenele în poșeta de lac, se stropi ușor cu un spray și se uită amuzată, prin ușă, la bătrânelul din cărucior.

— Știi că ești bine? Cum o să-l bag eu pe ăsta la 31?! Poate că tovarășul director nu știe ce e cu patul liber de la 31…

Sora aruncă mucul în recipientul de nichel și ridică din umeri.

— Eu ţi-l las aici. Ce faci cu el, e treaba ta.

— Ei, asta-i bună! – se supără șefa. Ia imediat căruciorul și du-te cu el învârtindu-te. Nu vezi că împiedici și circulaţia? Pe unde-or să treacă fetele cu micul dejun?

— Hai, hai, Anuţo, întinde-o cu stârvul ăla de-aici — râse una din fete, din Oficiu — că se acrește marmelada. Și nu te mai încontra atâta cu tovarășa Milica, fiindcă n-o să fie bine.

Bolnavul se ridică puţin în scaunul cu rotile și întrebă răstit:

— Eu cât mai stau aici?

Dar Șefa trânti ușa cabinetului și Anuţa dispăru urgent pe la capătul culoarului.

— Ia împingeţi-mă careva până la camera 31 — spuse pacientul celor care căscau gura la el.

Îl duseră la 31, și-l ajutară să se culce în patul curat.

Colegul din Rezervă îl salută bucuros:

— Bine-ai venit și hai noroc, chiar că-mi era urât singur.

După vreo zece minute, directorul, care era și profesor, sosi la vizită, însoţit de o droaie de studente intens parfumate și de câţiva studenţi de culoare cafenie. Intră, evident, și la 31.

— Ei, bravo, te-ai instalat, îmi pare bine… – și-l bătu, afabil, pe umăr, pe bolnav. Îţi place odaia?

— De plăcut n-are ce să nu-i placă — se proţăpi șefa, cruntă, în ușă. Dar să știţi, tovarășe director, că e foarte nedisciplinat. Noi tocmai îi căutam loc la etajul trei, și el s-a instalat singur, așa, de capul lui. Patul ăsta e rezervat pentru un tovarăș care vine diseară. Mi-a dat tovarășul administrator notă.

— M-a făcut stârv! – se burzului pacientul. Păi eu sunt stârv? Nu vezi că mai trăiesc?

Directorul spuse sec:

— Rămâne aici.

Iar pe cel din pat, îl amenință cu degetul:

— Bine, măi tată, te aduc și eu o dată în spitalul meu și tu te porți urât cu personalul?

— M-a făcut stârv — ridică tonul bătrânul — fire-ați ale dracului de nenorocite ! Lasă că pun eu ordine aici, dacă directorul ăsta, pe care degeaba l-am bătut când era mic, nu-i în stare. Să-l trimiți imediat la mine pe administrator — se răsti — să văd și eu ce mutră are.

— Mai vreți o pernuță? – se fasoli șefa, cu fața ca de ceară.

— Hai, hai, cărați-vă de aici. Și tu, băiete, să vii fără escortă, dacă vrei să stai de vorbă cu mine. Auzi?

— Bine, tăicuță, bine ! — zâmbi directorul, dar cam pieziș. Acum stai liniștit, că mă întorc numaidecât.

Și ieșiră toți.

Șefa rămase țeapănă lângă ușă:

— Serviți un ceai?

— Adu rapid regulamentul de ordine interioară și statele de personal — urlă bătrânul. Să le studiez și eu.

Că eu am fost șeful personalului la Municipiu și uite ce păţesc dacă v-am lăsat să vă prăsiți pe-aici, ca muștele, fire-ați ale mamei cucilor să fiți…

CASCATORII

Este pus sub anchetă cetățeanul Mirel P., care s-a făcut vinovat de înșelătorie și favorizarea de înșelătorii.

Dacă ar fi să se aducă la viitorul proces toți cei implicați, într-un fel sau altul, ei n-ar încăpea în instanță. Căci omul nostru își oferea generos serviciile pentru procura rea celor mai diverse obiecte, printre care horoscoape personale până la sfârșitul mileniului, și, ceea ce e absolut surprinzător, miri. Nu mă mai opresc asupra malversațiunilor prilejuite de convenții mistificatoare pentru un etaj în plus la o casă și pentru marmură italiană la un cavou de familie, ci la chestia cu mirii.

Vasăzică, o femeie trecută de prima tinerețe, uneori și de a doua, rămasă în însingurare fie prin văduvie, ori divorț, fie prin jocul destinului, face cunoștință, întâmplător, cu un domn argintat, bine îmbrăcat, maniera care îi propune să-i vândă un soț. Ofertantul e gata să asculte cu atenție — și își și notează într-un carnețel legat în piele — cerințele exprese ale cumpărătoarei.

Domnișoara Eliana L., de 42 ani, economistă, care n-a fost niciodată măritată, i-a cerut un mire „șaten”, „ochi verzi”, „bun dansator”, aproximativ 1,60 — 1,65 înălțime, adică potrivit cu dumneaei la statură. Marina Flora D., în vârstă de 50 ani, divorțată de două ori, cooperatoare cu munca la domiciliu (cartonaje), a optat pentru un om mai tânăr ca ea „eu pe puțin șase ani”, care „să știe anecdote și bancuri”, iar în plus să aibă și priceperea „De a tăia lemne iarna”. Camelia Marijana F., șefă de depozit de deșeuri combustibile, deținătoare a „35 grame aur masiv”,

văduvă la 53 ani, a făcut o listă mai lungă de calităţi necesare, pretinzând ca viitorul ei mire să dispună și el „de cel puţin 10 grame de aur” sau „2 kilograme argint chiar în linguri, ori furculiţe”, să fie brunet, cu favoriţi și mustaţă, să aibă „talia subţire” și „O voce de tenor cu care să-mi cânte arii celebre”.

Pentru fiecare, Mirel P. aducea întâi fotografii, apoi când i se indica persoana, primea o sumă drept comision și aranja o întrevedere, fie numai cu solicitanta, fie și cu alţi membri ai familiei — dar numai pe încrengăturile tată, mamă, fraţi, surori, excluzându-se categoria unchi, mătuși, cumnaţi, copii laterali, vecini. La sfârșitul întrevederii, dacă se realiza un acord de principiu, intermediarul primea al doilea comision, după care se fixa logodna. Ori nunta. Ceremonia însă nu mai avea loc, din cauza neprezentării celeilalte părţi.

Escrocheria s-a desfășurat în chip itinerant în 11 — 12 judeţe, în orașe mari și mici. Comisioanele încasate va n-au între 5.000 și 15.000 lei, precum și obiecte de va loare. Mirel P. lucra cu opt comparși ficși și un număr — ce n-a putut fi însă stabilit — de colaboratori vremelnici, adică zilieri cu tarif sau, să le spunem, noptieri — fiindcă de obicei întrevederile erau aranjate seara, sau noaptea târziu. Intermediarul se înfăţișa cu mirele de comandă, îndeobște un bărbat prezentabil, între două vârste, care făcea faţă mai mult sau mai puţin mulţumitor „probelor”: dacă avea un număr prea mare de pantof, în raport cu cel stabilit, se trecea peste amănunt cu o glumă; dacă se ceruse ca pretendentul să știe două limbi străine, acela fredona ad-hoc două cântece în acele limbi, din repertoriul curent al restaurantelor. Dacă nu avea părul roșu (indicat ca o condiţie), prezenta o șuviţă scoasă din buzunar, pretinzând că a fost nevoit să se vopsească pentru a juca un rol într-un film etc.

Acţiunea împărţirii iluziilor matrimoniale și sporirii cantităţii de neconsolare pe cap de femeie solitară ar mai fi continuat, probabil, fiindcă niciuna din victime n-a reclamat înșelăciunea, unele așteptând cu alean, și după doi ani, ca mirele odată văzut, acceptat și achiziţionat, să se prezinte conform convenţiei. Ar mai fi continuat dacă mica trupă sentimentalo-itinerantă n-ar fi intrat într-un proces violent de destrămare. Fenomenul a debutat la un restaurant bucureștean, unde Mirel P. adunase cinci dintre comparși ca să le retribuie eforturile depuse la ultimele două aventuri, unde se recoltaseră importante sume de bani, bijuterii, stofe și un căţel de rasă dalmatină cu pete negre pe fond alb. Aici a avut loc o mică răzmeriţă. Un membru al colectivului, Alisandru T., cunoscut în cercurile de specialitate, adică ale logodnicilor de profesie, sub porecla de Gigi Drăguţu, a protestat împotriva relei împărţiri a prăzii, amenințând că va lua antrepriza pe cont propriu. Alţi doi i-au ţinut isonul. Mirel P. a încercat să-și impună aproape brutal autoritatea de șef. Unul i-a ţinut partea. S-a iscat o încă iertare. Reprezentanţii ordinii publice intervenind prompt, i-au transportat pe toţi într-un loc unde s-a putut colocvia în liniște asupra problemei. A reieșit, evident, ce și cum.

Tânărul procuror care se ocupă de caz are dificultăţi cu victimele: nu vor să reclame, ci îşi reclamă (unele) cel mult partenerii promiși. Întrucât la unele împrejurări din cele evocate au participat, cum spuneam, și membri ai familiilor,

care le-au încredinţat escrocilor bunuri, acte, librete de economii etc. (cineva i-a dat lui Mirel F o motoretă sub prestare de jurământ!), magistratul cu pricina i-a numit pe toţi *cascatori,* cuvânt inedit, provenind de la căscat și gură-cască. Procesul pungașilor e în curs. Procesul cascatorilor n-are cine-l face; e și fără sfârșit. Aici, acuzator din oficiu e doar opinia publică, iar apărător, compasiunea pentru prostia omenească râvnitoare de chilipir, ce se lasă jumulită cu candoare, interesându-se cu seriozitate când va căpăta penele înapoi.

DELICII POȘTALE

Mă prezint cuviincios la ghișeul poștal, spun bună ziua, întind plicul meu mare și zic: „Expres". „Recomandat"? – zice fata oacheșă, pletoasă extrem. „Nu — zic – «Expres»". – „Expres-recomandat?" zice. „Nu — zic – Expres fără recomandat". Ea se uită la plic, se uită la mine, se uită la unghii, îşi dă într-o parte părul năvălit pe-un, ochi și strigă spre altă persoană, în vârstă, care stă rezemată de calorifer și tricotează: „Tu, se poate expres fără recomandat?"

„Ce vrea?" — se interesează liniștită persoana tricotează. „Vrea expres fără recomandat. Se poate?" „Adă încoa' plicul, să văd și eu" — i se spune dinspre calorifer. „Se poate" — îi zice — după ce-l examinează îndelung. „Dar ce aveţi în el" — îmi strigă. „O scrisoare." „Așa de mare?", „Așa mi-a ieșit", „Şi-o vreţi recomandat expres?" „Numai expres fără recomandat. Nu se poate?" „Ba se poate, fata nu știe, că e cam nouă. În general, se poate. Dar plicul ăsta nu se poate. Recomandat se poate, dar expres nu se poate". „De ce nu se poate?" — întreb. „Fiindcă — zice — l-aţi adresat la o instituţie". „E o instituţie — zic — dar e o revistă". „Nu se poate expres la instituţii, se poate numai la particulari — zice. Că dacă acolo e închis, la revistă? înseamnă că a murit expresul", „Așa poate găsi închis și particularul… „zic. „N-o primești, tu!" — îi hotărăște, scurt, fetei de la ghișeu, și se retrage iar între andrele. „O iei înapoi" — îmi zice fata. „N-o iau înapoi, o trimitem expres pe răspunderea mea". „Nelo — strigă iar fata spre calorifer — dânsul insistă". „Cum adică insistă? – zice Nela. Aici nu e voie să se insiste. Aplică-i regulamentul". „Ba insist" zic. „Auzi — zice iar fata, căreia părul îi astupa acum amândoi ochii — insistă că adică pe răspunderea lui". Dinspre Nela nu se mai aude nimic. „Eu v-o iau — zice fata — dar nu răspund". „Bine — zic — nu răspunde, dar ia-o". „Costă zece lei" — zice. „De acord — zic — dar nu cumva depășește greutatea normală? Am impresia că e mai grea și prin urmare trebuie francată suplimentar". Fata o cântărește într-o palmă şi-şi face echilibru cu cealaltă mină. „Da — zice — e mai grea". „Cu cât e mai grea?" — întreb. „N-are importanţă — zice. Vorba e că-i mai grea, așa că dai 12 lei". „De unde știi — întreb — cu cât e mai grea?" „Din experienţă — zice — dacă pun mâna pe ceva știu cât e de greu sau de ușor". „Normal, cât costă?" — zic. „4 lei" — zice. „Deci, e mai grea cu încă 8 lei". „Da — zice — cu vreo 7 — 8 lei". „E mult" — zic. „Nelo — strigă iar fata — dânsul nu vrea să dea 12 lei, zice că e mult". „Dar tu cât i-ai cerut?" „12". „Vezi că face în total vreo 7 lei" — zice Nela, indiferentă. „Dă 9 lei și să terminăm odată" — zi ce

fata. „Dau cât vrei dumneata — zic — dar după ce cântărești plicul”. „Nu-l mai cântăresc — zice — că l-am apreciat din mină și eu dacă apreciez ceva din mână aș rămâne”. „Bine — zic — poftim șapte lei”. Fata pun timbre de șapte lei și-mi înapoiază scrisoarea. „Acum du-o la cutie”. „Nu intră în cutie — zic — e plic mare”. „Doar n-oi fi vrând — zice — să facem cutiile după plicurile dumitale…” „Nu — zic — am părerea că să lăsăm deocamdată cutiile așa cum sunt, dar uite că există și cazuri când plicul e mai mare decât cutia”. „Foarte rău — zice — trebuia să te gândești”. „Ai dreptate — zic — nu m-am gândit, regret, dar acum ce ne facem? «„Auzi, Nelo — strigă iar, spre fund. Plicul l’ dânsul nu intră în cutie și are pretenţie”. „Aoleu, dom’le — strigă Nela — ne faci capul calendar… Ia-i-l tu și lasă-l acolo pe masă” — zice, după care pleacă scârbită de toată daravela. „Lasă plicul aici — zice fata — şi vedem noi ce facem cu el”. „Adică ce-aveţi de gând sa faceţi?” — mă neliniștesc. „Bunînţeles, să-l expediem — Zice — ce alta?” „Mulţumesc” — zic și dau să plec. „Alo — mă strigă din urmă — nu iei și recipisa — „Ce recipisă?” — întreb. „De recomandat”. „Păi nu ne-am înţeles că-i numai „expres”? La „expres” — nu trebuie recipisă”. „Nu mă învăţa dumneata pe mine — zice — ce trebuie la ce și ce nu trebuie la ce. Vezi că eu, pe când mă tot băteai la cap cu altceva, totuși ţi-am și recomandat scrisoarea, întrucât să nu zici p-ormă că ţi-am pierdut-o”. „Sper să și ajungă” — oftez. „Dacă n-ajunge, tot la noi vii să reclami — zice — şi-o găsim”. „Bine — zic — sper ca în caz de ceva să te întâlnesc aici tot pe dumneata, împreună cu Nela, fiindcă altfel n-ar avea haz”. „Ei, asta-i bună — zice — da ce, noi de haz suntem puse aici?” „Dar de ce altceva?” — întreb. „Pentru populaţie” — zice.

Plec astfel lămurit, gândindu-mă să trimit totuși, de la alt oficiu, și o copie a scrisorii pe urma originalului, pentru orice eventualitate.

CINE SE MAI ÎNSCRIE?

Spectacolul cu piesa *Fetiţa unchiului e buimacă* de Codruţ Geambașu a fost pregătit timp de opt luni de către teatrul din P. La premieră, sala era plină de oameni însemnaţi din oraș și comune subordonate. Un trimis special al televiziunii filma, cu toate reflectoarele aprinse, iar un radioreporter local băga sub nasurile oamenilor un ciocălău negru somându-i să răspundă la întrebările: „V-a plăcut?” „Ce v-a plăcut?” „Mai veniţi odată?” „Veţi povesti și prietenilor?”

Chiar a doua zi apăru o cronică delirantă în cotidianul local. Autorul lucrării era comparat cu Homer și cu Sofocle, directorul teatrului considerat „omul providenţial*, regizorul (pensionar, fost contabil șef la Consiliu popular) „un talent de excepţie care dă peste nas estetizanţilor elitiști”, iar actriţa principală, „o fericită în pletire între Eleonora Duse și Antoaneta Căpăţână, celebra noastră solistă de operă din perioada interbelică.

În aceeași săptămână, postul de radio local transmise, timp de șapte zile, câte un sfert de oră, declaraţii ale unor gospodine, manipulanţi de tramvaie, agenţi Loto-Pronosport, cofetari, șoimi ai patriei care îşi exprimau „entuziasmul de nedescris* faţă de premieră, o oficiantă de poștă afirmând că „de-acuma încolo nu mai avem

nevoie de alţi autori și alte trupe. Dacă vor să vină, totuși, atunci da, dar numai ca să înveţe de la ai noștri cum se face o piesă”.

Revista de cultură a judeţului elogia, pe o pagină întreagă, structura piesei, structura autorului, structura spectacolului, structura repertoriului, structura sălii și structura publicului. Personajul central — un flăcău tomnatic, brigadier silvic, care, încurcându-se cu o motociclistă și aflând că e spioană încerca întâi să se sinucidă apoi o preda organelor de stat nevătămată (după ce o bătuse cu ghidonul vehiculului, rupt de dânsul din cauza furiei și deznădejde!) era socotit „un tânăr Hamlet furios”, apoi „o sclipitoare aşchie moromeţiană”. „un Vitoria Lipan — dacă se poate spune așa” și un „Sfinx oedipian avant-la-lettre cu inflexiuni macedonskiano-bacoviene filtrate prin Proust”. Erau admirate decorurile, costumele, muzica, mișcarea, luminile, ploaia din tavan și ninsoarea de jos în sus. Se făceau trimiteri la Stanislavski, Brecht, Grotovski Eugenio Barba și Nae Cosmescu, găsindu-se, în orice caz, „multe lucruri care lui Strehler, de pildă, i-ar smulge admiraţia”.

Aproximativ cincisprezece articole scrise de critici locali porniră vârtej spre toate ziarele, săptămânalele și lunarele centrale. Cum recent presa fusese criticată într-o ședinţă, legitim, că nu se ocupă decât de ceea ce se întâmplă în București, uitând mișcarea artistică din ţară, majoritatea acelor articole apărute prompt, cu ti duri vizibile și fotografii.

Televiziunea transmise o cronică și un interviu cu autorul, într-o după-amiază, în care acesta îşi povesti prezentul și trecutul, aduse la vedere cele două fetiţe nfiate, o rugă pe nevastă să cânte ceva la banju și arătă o pagină de manuscris ilizibilă din care reieșea că muncise până la epuizare pentru construcţia subiectului. „Am învăţat de la Tolstoi să transcriu” — spuse, cu modestie.

Unsprezece critici bucureșteni porniră spre P. ca să vadă și ei spectacolul. Reprezentaţia îi uimi: o povesti oară ridicolă, fără cap și fără coadă, cu mult sirop, câteva glume indigeste, situaţii ilogice, personaje aiuristice. O bătrână conversa cu un canar — care răspundea în triluri semnificative — motociclista se dezbrăca în furou ca să danseze conga în timp ce bărbatul prins în mrejele ei îi citea din Ecleziast ca să-i facă educaţie materialistă prin reducere la absurd, un vecin în pijama de finet aducea o clocitoare mecanică drept simbol al forţei distructive a științei din punct de vedere ecologic, strigând cavernos către sală „înapoi în peșteră!”

La terminarea spectacolului, directorul și autorul dă dură o masă în cinstea oaspeţilor. După câteva pahare de vin (excelent, de export) bucureștenii începură să-și chestioneze direct și amical confraţii locali: „Ce e mă, cu tâmpenia asta?”, „Aţi înnebunit?”, „Ce v-a apucat deaţi scris? „De la ce v-a venit?” și așa mai de parte. Confraţii locali trăgeau cu coada ochiului spre capul mesei, unde autorul — masiv, pătrat, liniștit — zdrumica în dinţii puternici un ciolan de porc și le suflau în urechi confraţilor centrali: „Mă, n-am putut altfel…” „Dacă aţi fi trăit aici, aţi fi făcut tot așa”, „Eu am copii la școală, înţelegeţi-mă”, „Nevastă-mea lucrează la el – și n-am două”, „Nu vă gândiţi că sunt și eu om de catedră?”, „Criticaţi-l voi și o să ne faceţi un

serviciu imens".

— Și cine-i ăsta, mă, că a făcut din voi toţi niște…?

— Se înfurie, cu voce tunătoare, unul din criticii cea trali, care nu se temea de nimic, iar când se îmbăta, ca acum, se transforma într-un taur.

Se lăsă o liniște grea, ceţoasă. Toţi căutau în lături.

Directorul zâmbi strâmb, se foi în scaun ca o cloșcă, apoi se ridică pe jumătate:

— Vă rog să mă iertaţi, mi se pare că nu v-am spus totul despre scriitorul nostru mult preţuit, Codruţ Geambașu. Dânsul — și-i făcu o temenea cu fundul — e un autor amator, dar în viaţa civilă — și râse scurt — în viaţa socială, nu-i așa, profesionalmente adică, e un om onorabil în orașul nostru: e directorul Abatorului.

Autorul lăsă osul, se șterse cuviincios la gură și rectifică imperturbabil;

— Întreprinderea de industrializare a cărnii.

După care întrebă dacă se mai înscrie cineva la cuvânt.

PREMIUL DE DEPARTE

Stimată tipografie, prin această scrisoare ţin să-ţi mulţumesc, cu căldură personală, pentru premiul obţinut de cartea mea *îndreptar pentru bătut toaca,* tipărită de dumneata în anul curent și trimisă oficial la târgul internaţional al librarilor din orașul scandinav Klaugborgenfind. Printr-o împrejurare pe care nu pot să mi-o explic, am fost acreditat și eu la acel târg, deși, de obicei, nu autorii pleacă la expoziţiile de carte, iar în majoritatea cazurilor nu se deplasează nimeni, pentru ca volumele să poată vorbi singure vizitatorilor, în toată voia și în deplină obiectivitate. Aici însă se organizează, la cinci ani o dată, o manifestare sui-generis, în sensul că standurile nu sunt ale ţărilor, ci ale genurilor și speciilor. Prin urmare, e un compartiment al romanului, altul al poeziei de transhumanţă, al dramaturgiei într-un act, precum și în două, în trei, în cinci, al manualelor școlare de toate tipurile, clasele și reformele, al tratatelor de aprins focul cu șomoiogul, cu oglinzi parabolice, prin amnar și cremene, al enciclopediilor de buzunar, de perete, de cufăr și câte și mai câte. Nu judecă un singur juriu, ci tot atâtea câte despărţituri sunt, astfel că fiecare conclav studiază timp de două până la cinci săptămâni tipăritură cu tipăritură și din scoarţă-n scoarţă, având la dispoziţie câte un traducător perfect autorizat și în deplinătatea facultăţilor mintale.

Juriul pentru umor și satiră, alcătuit din o sută nouă specialiști, mi-a acordat marele premiu cu bretea de elastic lată de un centimetru jumătate (materie rară) și medalia de fosfor — adică distincţia cea mai înaltă — însoţită de o diplomă prea măgulitoare pe care era desenat un înger cu copite.

Cum s-au petrecut faptele? Faptele s-au petrecut astfel: juriul a ajuns la cartea mea în ziua de 12 septembrie, în jurul orei 16,30, adică aproape de epuizare, căci citeau de la 8 dimineaţa. Preşedintele, o persoană respectabilă între două vârste şi două sexe, căci nu m-am dumirit nici acum ce era, a luat obiectul din raft. Interpretul a citit şi tradus titlul. Pe urmă a început răsfoirea. După opt pagini de text, onorata comisie a izbucnit în primul hohot de râs; un hohot mic, uşor scâncit,

dar prevestitor de bine, căci era colectiv. Ce se întâmplase? Urmau trei pagini albe. Gluma a părut nostimă. Apoi s-au ivit cincisprezece file cu textul întors, ceea ce a sporit sensibil veselia generală. Toţi au răsucit cartea, deși, după părerea mea, puteau foarte s-o citească întorcându-se ei cu capul în jos, căci câţi semeni de ai noștri ce au de lecturat felurite hârtii, n-o fac în această poziţie? După aceasta au observat, încântaţi. Că se repetă fascicola întâi, care nu mai avea însă nicio legătură cu a treia, întrucât a doua era sărită și legată la urmă, după tabla de materii. În continuare, capitolul al șaselea era așezat înaintea celui de-al cincilea astfel că un ţap bătrân care murea pe neașteptate lovit în insula Brăilei de un fragment de satelit dezintegrat în păturile dense ale atmosferei, apărea după aceea ca ied adolescent, discutând cu bunică-sa, cornuta a batrână, despre posibilitatea nutriţiei prin laser vitaminizat pentru salvgardarea astfel, în faţa asaltului caprinelor inconștiente, a salciei tinere, cerută intens la export sub formă de împletituri de uz casnic. În sfârșit, capitolul pe care îl intitulasem „Prefaţă", era cules într-un mod extrem de original, cu un rând lipsă din trei, ceea ce l s-a părut juriului a fi de un umor exorbitant, deoarece îl lăsa pe cititor completamente năuc.

Cum eram de faţa, m-au aplaudat puternic și îndelung; mi s-au strâns membrele superioare cu efuziune şi am fost pupat în cursul săptămânii — nu numai în ziua premierei — de diverse necunoscute, una mai stafidită ca alta, dar care se îngrămădeau toate la ţocăit, cu o încântătoare apetenţă.

În reportajul cotidianului celui mai răspândit care, acolo, apare într-o singură pagină, miercurea, se scria că succesul meu l-a întrecut chiar și pe acela al profesorului Sove Gobolin, al cărui studiu despre posibilitatea transformării lumânărilor în crenvurști prin metoda psihologiei convenţionale și iradierilor cu atomi de tămâie atrăsese atenţia însăși Comisiei de propuneri pentru Pre miul Nobel.

Exprimându-vă, aşadar, îndatorinţa mea pentru ceea ce am realizat cu dv. şi prin dv. Vă trimit și exemplarul în cauză, rugându-vă să tipăriţi un supliment de tiraj *după acest model.* În sensul de mai sus am stăruit și pe lângă Centrală să retragă de pe piaţă eventualele exemplare normale care, de-acum încolo, mi-ar știrbi prestigiul obţinut. Cu neascunsă admiraţie.

ÎNTR-O ODAIE GOALĂ

Bunicul având nouăzeci de ani, s-a pus problema să fie asistat de cineva în treburile zilnice. E singur în garsonieră; fii, nepoţi n-au cum să stea pe capul lui toată ziua, bună ziua. Iar el se plictisește. Pe afară nu prea mai iese.

Aflăm cu satisfacţie, din ziar, că tocmai s-a creat un „Oficiu de asistenţă la domiciliu pentru persoanele în vârstă". Tribul familial mă deleagă pentru contact.

Sunt primit într-o odaie goală, unde, la masă, o tânără rubicondă mușcă furioasă dintr-un crenvurșt zdrobit între două jumătăţi de franzelă.

— Da — îmi confirmă — aici e chestia. Mă scuzaţi că mănânc, dar mi-e foame; între timp însă vă ascult. Câţi ani are băbuţa?

— Nu-i băbuţă — zic — e moșneag și pășește pe 91.

— Mă scuzaţi, dar la noi asta-i problema…Femeile noastre refuză să se angajeze dacă aud că trebuie să-l ducă la… mă-nţelegeţi…

— Nu, nu trebuie să-l ducă, fiindcă umblă singur. Şi e destul de vioi. Dar să-l plimbe prin prin parc se poate?

— Cum să-l plimbe? Pe rotiţe?

— Nu, că nu-i rulment. Ce v-a venit cu rotiţele?

Fata se balansează, dar scaunul nu rezistă și trei dintre picioarele lui o pornesc pieziș. Se rostogoleşte o clipă, înjură fără mânie și-și scutură fusta. De-abia acum îmi dau seama cât e de dezvoltată. Îmi spune că obiectul a mai fost reparat de două ori, dar în loc să i se bată picioarele în cuie, i se lipesc cu clei, care nu "durează".

— Nu prea aveţi mobilier — remarc.

— Dar la ce trebuie?

Într-adevăr.

— Așadar, ce să facem pentru bunicul — care nu e pe rotiţe, ci pe propriile lui șuruburi?

— Vă scriu în condică și pe urmă vă anunţ.

— Cum mă anunţaţi? Că telefon n-aveţi.

— Mi-au dat lei de la Centrală. Ies după colţ și vorbesc cu ei de la public… Vă supără dacă beau și un suc?

— Vă rog…

— Cârnatul era tare piperat… Bun. S-a făcut. Vă trimitem o codană azi-mâine.

Mă interesez despre ce fel de codană e vorba. „Ce s-o găsi" — zice tânăra, deșertând de sus, în gura enormă, a doua sticlă de suc. Numai s-aveţi grijă…

— În ce privinţă?

— Dacă moșul poartă ceva dinţi de aur, inele, cer cei…

Conversaţia începe să mă pasioneze.

— Cercei nu mai poartă din armată, că el a făcut la corsari. Dar un dinte de aur are. Ce să-i facă? Să și-l scoată?

— Nu, vă spun doar ca să știţi. Că dacă-i fără, să n-aibă pretenţie. Femeile astea nu sunt ușă de biserică…

Pe urmă, să-l îndemnaţi să vă destăinuie dacă-l bate.

Nu înţeleg de ce e necesar să-l bată.

— Au, unele, obiceiul că-i cam caftesc. Și știţi de ce? Bătrânii sunt cusurgii, cer mereu aia, ailaltă, ba vor înăuntru, ba vor afară și atunci se întâmplă de-i mai pocnesc ca să se astâmpere. P-ormă-i ameninţă că dacă se apucă de pârât, îi omoară. Le arată perna.

— Ce pernă? – întreb, din ce în ce mai curios.

— De la cap. Că adică dacă nu-și ţin gura, îi înăbușă.

Mă sperii sincer.

— Mai cu seamă însă le fură mâncarea, să știţi.

Asta n-o pot îngădui și o mărturisesc; fata se așază pe masă — care scoate un geamăt greu — trage dintr-un pachet o ţigară lungă și mă întreabă dacă mă supără

fumul. Îi permit să aprindă, dar cer ritos ori să se trimită la adresa dată o femeie de încredere, ori lipsă.

— Ehei, dac-ar găsi una de încredere, ar face-o responsabilă — oftează tânăra și se balansează iar, jucându-și picioarele groase, încălţate în cizme de cowboy.

— Dar dumneata, ce ești aici?

— Adjunctă.

— Și șeful unde-i?

— N-avem. Dar, de fapt, la ce trebuie?

— Chiar.

Nu, nu cred că voi folosi serviciile lor, și o zic cu glas tare.

— Foarte bine — zice. Cu atât mai mult cu cât n-avem pe nimeni. Noi am dat anunţul, dar deocamdată n-avem ce oferi. Vă daţi seama că nu putem trimite în casele oamenilor pe oricine. Și cum nu s-a prezentat nimeni…

— Deci care ar fi rostul dumitale aici? Pentru ce te-au pus?

— Așa, pentru diversificarea serviciilor.

— Și să descurajezi solicitanţii…

— Îhî — face fata. Și-mi întinde pachetul. Mă iertaţi că nu v-am întrebat, fumaţi?

Nu fumez.

Dau să plec. Îmi strigă din urmă:

— Când vă face plăcere și aveţi timp mai treceţi pe aici. Că singură mă plictisesc.

CĂCIULA DE VIDRĂ

— Care ești responsabil aici? – spuse bărbatul ras și întunecat, pătrunzând în atelierul de blănărie fără să dea bună ziua.

— Ce doriţi? – răspunse omul de la tejghea, fără să ridice privirea, continuând să taie niște codiţe de dihor.

— Tu ești, bă? – întrebă iar noul venit. Și-i făcu semn nevestei, tot atât de dolofană și smeadă ca și el, înfășurată într-un șal cât un pled, să se așeze. Fotoliul gemu ca un animal rănit.

— Uite ce e — zise — vreau să-i fac cocoanei mele o căciulă.

Responsabilul spuse că se poate, dar cu materialul clientului. Clientul se pronunţă despre material cu cuvântul indefinit „canci" și preciză că plătește oricât, numai să fie vidră. Vidră nu este — anunţă celălalt — este nurcă sau nutrie; la nevoie și miel. Atunci zibelină – interveni femeia. Zibelină, numai la grădina zoologică – dădu adresa blănarul. Te duci şi-o iei de acolo — notă scurt clientul.

— Și ia ascultă, bă — îi notifică — mai lasă dracului cotoiul ăla pe care-l tot jumulești și fii atent la ce-ţi cer eu.

Și bătu în masă cu cele trei inele de aur masiv, în așa fel, încât omul de la tejghea deveni într-adevăr atent.

— Eu nu mă uit la bani, la mine nu contează. Contează să iasă așa cum vreau eu. Și cum vrea ea — adăugă, cătând pieziș spre morsa răsturnată în fotoliu. Zi-i

tu ce și cum, mamă — o îndemnă.

— Eu vreau o căciulă cu fular și cu spate — interveni cocoana, ridicându-se cu grozavă dificultate. Și să aibă și buzunare.

— Adică un fel de mantou? ori palton?

— Nu, nu. Am văzut într-un film italian. Pe cap ai căciulă. Iar căciula are așa, ca niște margini…

— Ca niște loitre la căruţă — ajută soţul.

— Da, și la spate acoperă vrasăzică tot spatele. Și are și buzunare în părţi.

Blănarul privi în zare, vădit deconcertat, apoi se scărpină după ureche. Întrebă precaut:

— Deci vreţi o căciulă cu buzunare la spate? Pentru ventilaţie, ori ce?

— Nu pricepe — îl specifică dezolată femeia, bărbatului.

— Bă — se răsti clientul — dacă tu iei cinci mii pe așa ceva, eu îţi dau zece, înţelegi? Numai să-mi fac damblaua.

Responsabilul era plin de bunăvoinţă, dar realmente nu înţelegea nimic, de aceea îi pofti pe cei doi în atelier, să stea de vorbă direct cu lucrătoarea specialistă. Lucrătoarea specialistă, cu nasul ascuţit și părul rar, împungea iute într-un cojoc. Răspunse, fără să ridice capul, că nu există căciuli cu spate și margini.

— Dânsa vrea să-și acopere capul, urechile, gâtul și spatele în același timp — îi explică, însă neconvins, responsabilul.

— Ascultă, fă — se oţeti clienta — tu ești atentă la mine, ori ce naiba? Că eu vă plătesc cât cereţi voi, nu mă tocmesc, dar înţeleg să mi se croiască așa cum cer.

— Mie să nu-mi ziceţi fă — protestă, fără supărare, lucrătoarea — pe mine nu mă cheamă fă, mă cheamă Mariena Gelsomina Căpău și sunt aici de optsprezece ani, așa că eu vă pot face căciulă și pentru spate, și pentru șale, și pentru fund chiar, numai să existe. Fiindcă dacă nu există, nu fac nimic.

— Vrea de vidră — mai aminti, moale, responsabilul.

— Vidră n-am eu — spuse lucrătoarea. Eu n-am vidră. Vidră are numai Gușuliţă.

Urcară deci cinci trepte și pătrunseră într-o chiţimie unde un cetăţean spălăcit, cu ochelari de sârmă, număra un morman de pielicele negre.

— Se poate și vidră, respectată doamnă — zise, ușor piţigăiat, Gușuliţă — eu însă v-aș recomanda astrahanul.

Se poartă astrahan. Eu vă dau astrahanul și Marlena vă croiește ce doriţi și în orice fel. Oaia rămâne sfântă. Mai ales dacă e neagră.

Clienta nu voia însă decât vidră. Astfel că se scoase la iveală, de sub un chepeng, o legătură de piei de vidră.

Gușuliţă le netezi și rosti o sumă piperată. Bărbatul spuse, flegmatic, să le intre bine în cap: pe el nu-l interesează preţul, numai vidra să fie veritabilă și să nu nă pârlească. Piţigăiatul îl asigură că fiara nu va năpârli.

Trecură înapoi la lucrătoarea cu cojocul și încercară să-i deseneze obiectul solicitat. Mâzgăliră o coală de am Balaj, dar chestiunea rămânea destul de ceţoasă. Fu chemat și tânărul Zdronţea, aflat în pivniţă, care, inventiv și ager, găsi numaidecât soluţia. Aruncă pe capul clientei o blană de marmotă, încă necusută,

care o făcu să semene cu Richard Inimă de Leu. Apoi îi arătă, împungând-o cu degetul: deci vreţi să vă înfăşoare capul aşa…

deci vreţi să vă acopere gâtul aşa… deci vreţi să cadă pe omoplaţi… până la mijlocul spatelui…

— Şi să aibă margini, la urechi…

— Şi margini la urechi… Aşa?

— Aşa, aşa… mormăi femeia. Asta pricepe — se roti către bărbatu-său.

— Nu uita buzunarele…

— Deci vreţi buzunare, aici… şi aici — împunse iar tânărul.

— Da, da — se lumină clienta. Şi-i trase un pumn prietenos în piept: Hai, şmechere, c-ai văzut filmul !

— Care? Acela japonez cu harachirii?

— Nu era japonez ! Era italian.

— Era japonez, pe onoarea mea, şi fata dintr-însul culegea un fel de fasole de pădure…

— Ba italian. Şi ea era contesă, la turnul acela care stă câş.

— Vă luăm comanda, dar durează cel puţin 3 luni – răci responsabilul animata conversaţie cinefilă.

— Într-o săptămână să fie gata-gata! hotărî bărbatul negricios. Şi puse pe tejghea un pachet de sute, legat cu un gumilastic. Ţi-am spus că nu mă uit la bani.

— Aoleo, vă cunosc — îşi aminti Zdronţea. Dumneavoastră sunteţi la măcelăria aceea mare, de la Sfântul Ilie, nu?

— Da, băiete, da — confirmă galeş celălalt. Şi dacă sunt bine servit…

— Nicio grijă — se amestecă responsabilul, care terminase de numărat sutele. Să luăm măsura doamnei. Cooperativa noastră e fruntaşă pe ramură. Dăm şi garanţii. Vineri facem proba. E bine?

— E bine — spuse clientul.

— Da, e bine — spuse şi clienta. După masă.

— Între 4 şi 7 — spuse responsabilul.

— Cel mai bine e pe la 5 — sublinie Marlena Gelsomina.

— 5,5 juma… – zise şi Guşuliţă.

— Veniţi când vreţi dumneavoastră — tranşă, veşnic voios, Zdronţea.

— Aşa bă, aşa… mormăi, în sfârşit satisfăcut, clientul şi ieşi el întâi, cu cocoana după dânsul, lăsând uşa deschisă.

CĂLĂTORIE PRIN PAMPAS

Ţinutul numit pampa (plural pampas) — în Sud-America e o toloacă imensă pe care hălăduiesc, libere, în iarba îmbelşugată, herghelii de cai domestici sau sălbăticiţi, comute juvenile şi adulte, şi alte animale de preerie. Pe sus se rotesc vulturi pleşuvi, zboară greoi prepeliţe galbene, se avântă cintezoi şuierători, gaiţe rapide şi alt pă săret angajat în lupta naturală pentru existenţă.

Mi s-a dat un automobil ca să umblu pe oriunde-oi vrea eu, să văd şi să cunosc

ţinutul. Mi s-a spus să ţin, îndeobște, șoseaua, dar s-a mai adăugat că o pot lua și halandala, pe unde-mi place, că de aia e pampa. Adică, dacă văd un trotuar mă pot urca pe el, chiar dacă nu mai rămâne loc de strecurare pentru cei ce merg pe jos; când mi vine pofta să mă opresc, un ceas ori trei zile, chiar lângă semnul care arată „staţionarea permisă numai cinci minute", să nu preget a o face, fiindcă așa e obiceiul. Și, în genere, să privesc cu dispreţ orice indicatoare de restricţie, deoarece acelea sunt puse numai pentru începători speriaţi și maturi proști. Cât despre viteză, mi s-a recomandat să apăs liniștit pe accelerator până la fund, fie că mă aflu în plin câmp, fie că trec printr-o localitate, deoarece cetăţenii din acele ţinuturi, ca și vietăţile lor domestice, când aud de departe zgomot de mașină s-au învăţat, reflex, să se ascundă în odăi, coteţe și grajduri până trece primejdia.

Prima împrejurare interesantă am trăit-o la o încrucișare de drumuri. Doi șoferi se întâlniseră bot în bot și se angrenaseră într-o discuţie care creștea la foc încins. "Aveţi, probabil carnet recent", a început cel care venea din stânga, cu un aer de intelectual. "Iar dumneata probabil că ai căzut la proba pentru acordarea priorităţii de dreapta" — a replicat celălalt, cu un aer vădit neintelectual. "Dacă nu știi să circuli pe drumurile publice, e mai bine să stai undeva într-un parc, să te odihnești — a fost fost răspunsul. "Iar tu ar fi bine să te duci unde te trimit eu acuma…" De aici încolo am avut impresia că n-ar fi chiar necunoscuţi unul pentru altul, fiindcă primul i-a zis celui de-al doilea "vită", în timp ce al doilea l-a numit „măgarule"; unul a evocat-o, într-o propoziţiune mai lunga, pe mama confratelui, iar acesta pe bunica preopinentului, împreună cu restul unei, se pare, numeroase familii, de unde rezulta, cel puţin în limba acelei ţări, că ar exista între ei oarecari legături de rudenie. Până la urmă, discuţia a fost tranșată prin faimoasa sintagmă pe care am auzit-o și în regiuni cu climă temperată: „Vorbește frumos, boule", căruia adresantul i-a răspuns rezolut „Ba tu", plecând apoi care încotro.

Dună parcurgerea câtorva zeci de kilometri am ajuns într-un fel de piaţă patrulateră în care erau marcaje pentru pietoni.

Cum zebrele — că aşa li se spune acolo, prin asimilare cu iepele slobode alb-negre ce forfotesc prin pășuni și fâneţe — erau puse pe toate laturile pieţei, o mașină care nimerea în mijloc aproape că nu mai avea cum să iasă, rămânând încarcerată, deoarece pietonii treceau tot timpul în toate direcţiile. De obicei ei stăteau cuminţi și nepăsători pe trotuare, însă o luau imediat din loc ca să traverseze când vedeau că se apropie un vehicul. Iar după ce se angajau în traversare, încetineau pasul, se opreau, îşi dădeau întâlnire la mijloc, unde întreţineau voioase conversaţii bilaterale şi de grup sau, după ce-o porneau, se răzgândeau de două ori până la cinci ori în legătură cu direcţia spre care o apucaseră iniţial, se scărpinau nedecişi în cap, privind la cer ca găina după ce bea apă. Pierzându-mi răbdarea, am claxonat, fireşte, după un vechi şi rău obicei. Am fost privit cu reproş, cu oarecare curiozitate, cu vădit dispreţ, notificându-mi-se toate aceste stări cu "Ho, mă, unde te trezeşti?" — presupunându-se deci că până atunci dormisem (ceea ce, la drept vorbind aș fi avut vreme s-o fac) — sau cu apostile vor bale de tipul „Ce spui Franţ „E grăbit, domnu'!" „Dacă aștepţi, tușești,

da?” „Vrea să arate și el că are claxon!” etc.

M-am eliberat cu greu din acel spaţiu închis și ani pornit-o ușurat, pe drumul larg; șoseaua avea acum patru benzi, despărţite de o pergolă cu scaieţi și alte plante ţepos-decorative peste care se suspendase, pe bulumaci, și o plasă de sârmă ghimpată, din aceea, mai brută, folosită de francezi la Verdun, în primul război mondial. Dar numaidecât am încetinit viteza, întrucât de dincolo veneau, sărind ca la cursa cu obstacole, tineri și tinere ţinându-se de mâini și râzând cu poftă de renghiul ce-l jucau astfel șoferilor, bătrâne care târau după ele copii melancolici, femei cu sarsanale pline de legume, moșnegi domoli ce făceau semne amenințătoare cu bastonul și alte persoane cu înfăţișări flegmatice, placide, ori crâncene; unul — căruia am îndrăznit să-i fac semn că nu pe-acolo e trecerea — m-a scuipat drept în parbriz.

Recunosc că am căpătat o stare nervoasă și un fel de pornire răzbunătoare, de parcă întreaga lume ar fi fost culpabilă. Astfel că — după ce s-a pornit o ploaie torenţială și s-au format vaste bălţoace — unde vedeam o aglomeraţie umană, treceam rapid pe lângă ea, și anume cât mai aproape de trotuar, ca să-i stropesc pe toţi din cap până-n picioare. Vedeam, prin oglinzile retrovizoare, pumni ridicaţi, înţelegeam, după mișcările buzelor, că mi se transmit cele mai frumoase blesteme din fondul ancestral al creaţiei populare, dar nu m-am lăsat până n-am izbutit să ridic simţitor planul de încasări al curăţătoriilor chimice din acea parte a globului.

Noaptea, la întoarcere, am avut de străbătut o pădure și câteva sate. În pampa, în aceste locuri, surprizele se ţin lanţ. În primul rând, mai toţi șoferii care vin din direcţie contrară umblă doar cu faza mare a farurilor, astfel că, orbindu-te, după fiecare asemenea întâlnire trebuie să te oprești. De ce să te oprești? Deoarece, în faţa ta, din întuneric, apare, brusc, câte un biciclist fără niciun semn reflectorizant. După ce un camion uriaș mi-a luat, pentru o clipă, lumina ochilor, am ajuns la un milimetru de o căruţă în care aproximativ doisprezece oameni de sexe și vârste diferite, claie peste grămadă, cântau în cor cântece de pahar, în timp ce caii mergeau la pas, în legea lor.

În satul ce a urmat, șoseaua era barată, din când în când, de șiruri de tineri ce se ţineau pe după cap executând frumoase figuri de dansuri, printre care cel malfrecvent era cel numit în acea regiune, bătuta pe loc. Tendinţa unora era de a lua și mașina la joc, ori eventual de a duce evoluţia coregrafică peste capotă.

În sfârșit, în satul următor, de unde nu mai era mult până la un oraș — după cum am văzut mai târziu — unii locuitori îmi dădeau a înţelege că ar dori să opresc și o făceau într-un mod original, în sensul că săreau cura joși în faţa mașinii agitând fie bancnote, fie recipiente de vegetale împletite despre care mi s-a spus că s-ar numi în limba maya „damigene”, fie canistre de benzină. Unul și-a împins în faţa farurilor logodnica (probabil), fecioara despletită și râzătoare făcându-mi și ea un semn ciudat a cărui semnificaţie n-am reușit însă s-o aflu niciodată.

Evident că, văzută din spate, mașina mea desena o traiectorie de slalom uriaș.

În cele din urmă, am revenit la punctul de plecare, unde mă aștepta gentilul meu amfitrion, Don Pedro, unul din cei mai vestiţi oameni ai urbei, de profesie cârnăţar,

personaj influent, proprietar ăl mai multor automobile personale, altminteri bărbat jovial și cât se poate de in datoritor. Stătea pe platforma de beton de peste drum de casa sa și-mi făcea semn să urc mașina chiar acolo. I-am arătat semnul ce strălucea în lumina farurilor: „Parca rea interzisă". „No, señor — mi-a strigat vesel. Dă-te jos și citește atent ce zice și dedesubt".

Într-adevăr, dedesubt era o tăbliţă abia vizibilă, pe care scria însă clar: „Cu excepţiile prevăzute". „Eu sunt excepţia, nicio grijă" — a exclamat jovial Don Pedro și ne-am văzut mai departe de treabă, trecând strada braţ la braţ, prin loc nemarcat, în timp ce autodubele, troleibuzele, autobuzele, tramvaiele, hodoroagele, tricicletele acoperite, tărăboanţele, Salvările claxonau, ţipau, urlau, înjurau — dar nici nu îndrăzneau să facă altceva…

O PARTIDĂ DE TABLE

Vecinul de etaj mă cheamă la el în balcon, să facem o tablă. Balconul dă spre curte, întrucât blocul a fost făcut cu faţada la spate și cu dosul la stradă, astfel că intrarea principală e pe o latură. Curtea e liniștită, la ora asta, nu se aude decât zuruitul zarurilor noastre. Ta cerea e ruptă însă de niște zbierete de copil, care vin chiar din casă. Mă opresc întrebător.

— Nu-i nimic — zice vecinul. Dă-i înainte. E ăla micu', al meu. Îl bate nevastă-mea.

— De ce? A făcut vreo năzdrăvănie?

— Numai una? Azi îl batem însă pentru cea mai boacănă… Uite, c-am dat un șase-șase și te-am închis… Vrasăzică îl bag în liceu, să-nveţe carte, să fie om, și el se duce la *tiatru.* Să-l stâlcesc, nu alta!

— Adică — zic, nedumerit — pleacă pe furiș de la cursuri?

— Nu, dom'le, se înhăitează cu alţii, niște pramatii, și se duc alaltăseară la *o pesă.* Îmi vine acasă pe la opt.

Îi dau câţiva pumni ca să aflu precis unde a fost. Cică i-a dus diriginta acolo… O nebună, am și reclamat-o. Dar se poate? Asta-i treaba ei? Să le bage prostii în cap? Să umble de haimanale, noaptea?

— Și-acuma — întreb, precaut — soţia dumitale îl bate în continuare pentru greșeala de alaltăieri?

— Nu, că azi a venit să-și ceară voie iar, cică așa li s-a zis de ia școală. Și vrem să-i scoatem *Hâtrul* din cap pentru câte zile o mai trăi.

Zbieretele încetează. Problema pare să se fi soluţionat.

Cum vecinul îmi ia o linie, până aranjăm piesele risc și eu o observaţie:

— Dacă nu-i stinghereşte învăţătura, teatrul nu cred să-i vatăme.

— Lasă-mă, domnule, în pace. Cum să nu-i strice?

Vede acolo tot felul de prostii, femei, chestii…

— Sunt și bărbaţi. Rolurile feminine s-au împutinat de tot.

— Mie să-mi înveţe, să treacă bine clasa. *Tiatrul,* distracţii, după ce-oi muţi. Ia vezi, c-ai greșit, ai pus mai încoace…

Mă scuz și îndrept eroarea.

— A dat un fel de nebunie în ei. Să nu crezi că n-am bucluc și cu fetele. Ăsta cel puţin e încă mic, nu înţelege. Dar mijlocia, Zenobia, ce crezi că-mi face?

— Ce?

— Am bătut-o săptămâna trecută de-am zvântat-o.

— La 14 ani ai ei o mai baţi, vecine?

— Păi cum vrei dumneata s-o educ? Și ce importă vârsta? E fata mea? Sunt tatăl ei? Am răspundere să nu crească strâmb?

— Ea cu ce a greșit?

— Aflu că a luat un cinci… La fizică, ori la dracu' știe care… Apoi de ce, fata tatii? – zic. N-ai ce mânca? N-ai pantofi, n-ai uniformă? N-ai caiete, creion, radieri mă rog?… Îi fac o *percheziţie* pe sub saltea și ce crez că găsesc?

— Hai că mă faci curios!

— O carte cu *poizii,* domnule. Auzi, dumneata, *poizii!*

Ce citea ea, în loc să mănânce fizica aia, ori ce-o fi fost!

O carte de unul Stănescu. Te pomenești că i-o fi dat-o chiar el, ca să se lege de ea.

— Dacă-i vorba de Nichita Stănescu…

— Așa, da; îl știi?

— A decedat, vecine, vorbești cu păcat. Un mare scriitor, un om de valoare…

— Ei, vezi? Dumneavoastră ne stricaţi copiii, din cauza dumneavoastră trebuie să-i învineţesc eu. Dacă i-e capul la *poizii,* cum o să-i mai fie și la ce are de învăţat?

— Nu cred că una și cu cealaltă se contrazic.

— Ei, vezi? Ţi s-a plâns dumitale? Că tot așa scâncea și ea… Eu însă atâta-ţi spun: dac-o mai prind cu ăsta, cu Stănescu, ori cu altul ca el, îi rup cozile.

— Vezi că pierzi — îi atrag atenţia — te apropii de-un marţ.

— Nu s-a terminat; dacă-mi vine un patru-patru…

Nu i-a venit.

Mai avem de jucat. El are o linie, eu un marţ.

— De ce ziceai — întreb — că a dat o nebunie în copiii dumitale?

— Fiindcă nici cu aia mare, Lilica, nu e în regulă. A bătut-o aseară, nevastă-mea, cu mătura. Și p-ormă i-am tras și eu până i-am umflat fundul.

— Vai de mine! Dar e-o domnișoară! Are 17 ani! Acuși e studentă.

— Cum o s-ajungă ea studentă, dacă se ţine c-un nemernic — pe care cred c-am să-l calc în picioare?

— La 17 ani, vecine… Are și ea dreptul, deh…

— I-am dat voie, să știi. Cu o condiţie: dacă are pe unul, să-l aducă încoace, să-l văz, să-l anchetez eu. Și p-ormă, dacă-i dau aprobare, bine… Dacă nu, nu.

— Și pe ăsta nu l-a adus?

— Ba da. 11 întreb eu de tată — mamă — fraţi — surori… Merge. Cercetez dacă bea. Nu părea. Când trecem la meserie, hopa! *Gurist,* dom'le. Învaţă să fie gurist, la *Consirvator.* Auzi, cu cine se însoţește Lilica mea: c-un *gurist* !

— E student. Probabil că urmează să fie solist la Operă. E ceva… foarte…

onorabil.

— Hai, fugi de-aici, vecine. Că nu ești mai bun ca ei.

I-am pus în vedere să dispară cât mai iute, că altfel îl sparg. Iar ei i-am interzis pe un an de zile să mai aibă prieteni. Călugăriţă să-mi fie. De nu, o omor. I s-a plâns mă-sii și aia a pus mâna pe mătură. Păi nu?

Îmi mai ia o linie. Partida e nedecisă. Nu mai joc. Trebuie să plec. Vecinul regretă sincer.

— Dar unde te grăbești așa?

— Mă duc la o expoziţie de pictură, vecine. Dar nu-ţi dau amănunte, că mă tem…

— De ce, vecine? – și mă privește bănuitor.

— Cum ești atâta de pornit pe literatură, pe arte, mi-i să nu-mi faci și mie educaţia cu vreo scatoalcă…

Vecinul se ridică fără zâmbet, închide cu pocnet cutia și mă privește strângând din fălci:

— Mde, mai știi?!…

SALONUL BEJ

Directorul staţiunii de odihnă, dispecerul șef și administratorul hotelului se înclinară zâmbitori, sărutară, ceremonioși, mina nevestei mele, mi-o strânseră cu efuziune pe a mea și mă însoţiră în cameră — care era, într-adevăr, sclipitor de curată și cu gust mobilată.

— În faţă aveţi munţii — ni se spuse — la dreapta râul, la stânga rondurile cu flori, dedesubt barul de zi cu o muzică foarte discretă. Sperăm, să vă odihniţi și să înmagazinaţi ozonul necesar.

Toate erau admirabile.

— Să coborâm la masă — spuse nevasta — că noi n-am mâncat de ieri. Tot pe drum.

Furăm conduși, de același trio, la restaurant. Dar nu intrarăm în sala de mese, ci cotirăm, călăuziţi cu gentileţe, spre o ușă laterală, pătrunzând într-un splendid sălon de culoarea cafelei cu lapte, cu mese sculptate și fotolii de vinilin, umbrite de un imens oleandru.

— Dumneavoastră veţi mânca aici. Sunteţi oaspeţii noștri stimaţi. Vă va servi numai Costică, cel mai bun ospătar al nostru.

Costică era, realmente, cel mai bun. Și extrem de prompt. Prânzul, consistent. Berea, rece și acidulată. Pâinea, proaspătă. Desertul, delicios.

Am dormit duși, în mireasmă de regina nopţii și susur de valuri.

Dimineaţa, mi-am pus o cămașă de vacanţă intens colorată, nevastă-mea a ţinut să umble-n papuci și ne-am prezentat la salon, să ne luăm micul dejun. Costică ne aștepta zâmbitor în ușă, ne-a urat o zi bună și ne-a întrebat, îndatoritor, dacă dorim ouăle „omletă, ochiuri sau hemendex”…

N-am apucat însă să optăm, fiindcă a apărut un bărbat crâncen, cu cravată de

piele, care ne-a făcut semn să ne ridicăm, arătându-ne și direcţia spre care să ne îndreptăm: ușa.

— Tu n-ai știut că aici vine delegaţia? – se aspri către Costică.

— Ce delegaţie? – am întrebat.

— O delegaţie de ziariști din America Latină. Nu puteţi lua masa aici. Mergeţi pe terasă.

Ne-am dus pe terasă, urmaţi de Costică, sugerând un câine credincios lovit pe nedrept. O ţinea numai în scuze și ne propuse câte două antreuri cu salam și caşcaval pentru fiecare, drept compensaţie. Leorbăiam ciorba și priveam prin perdelele subţiri de borangic la cei doi ziua riști latino-americani care-și scoteau tacticoși hainele, gesticulând către interpretă.

Pe la friptura de nutrie văd că vine iar spre noi bărbatul crâncen, cu cravata de bivol, flancat de șeful de sală și de un necunoscut foarte zâmbăreţ:

— Am înţeles — mă scol resemnat — mergem să ne mâncăm desertul pe iarbă.

Necunoscutul se înclină în unghi drept și îmi apucă amândouă mâinile:

— Îmi daţi voie: Niculescu, de la protocolul Consiliului. Eu îi însoţesc pe mexicani.

Mă scuz rapid, milităreşte:

— Să trăiţi, noi, de îndată ce ni s-a comunicat, am și evacuat salonul…

Persoana, toată în alb, râde ca de o glumă bună:

— Un exces local. Stupid. Șeful delegaţiei de alături e dl. Mora, directorul unui mare cotidian din ţara lui.

Zice că e prietenul dumneavoastră. V-a văzut pe fereastră și vă roagă, insistent, să luaţi masa cu el, dacă, desigur, vă face plăcere.

Îl cunosc, într-adevăr, ne-am întâlnit undeva, la un congres. La Viena, cred.

Ne îmbrăţișăm cu efuziune:

— Querido amigo !

— Care Mora!

O pupă, latin meridional, și pe nevastă-mea, care zâmbește cu bună-cuviinţă — ceea ce-i dă curaj și celuilalt delegat, să procedeze așijderea.

Mâncăm copios, bem un vin nemaipomenit, „care se găsește greu în comerţul de stat și cooperatist” — ni se precizează, la ureche — și pălăvrăgim voioși vreo trei ore, dându-ne din nou, reciproc, cărţile de vizită și urându-ne la revedere „oriunde”. Dl. Mora pleacă de la noi direct în Alaska, să vadă nu știu ce conductă.

Două zile luăm masa liniștiţi în salon, singuri, serviţi impecabil de înaripatul Costică. A treia zi, suntem scrutaţi cu un ochi întunecat de o persoană congestionată, cu guler de celuloid, care după ce ne privește fix, iese grav.

Apare numaidecât administratorul hotelului, fâstâcit și vizibil transpirat. Ne cere o mie de scuze. Face o sută de temenele. Însă tovarășul Consilier al Ministerului, care a venit cu familia (sunt nouă persoane) și care-l așteaptă și pe ministrul adjunct cu doamna, a fost foarte supărat „Că a găsit lume străină în *salonul bej a* i-a promis că-l dă afară și ne-a poftit să trecem imediat „în restaurant, la un loc cu toată lumea, să nu umblăm după favoruri”.

Trecem, bineînţeles, cu castroanele în mâini și lingurile la subsuoară, în restaurant, lângă doi bătrâni cuminţi, care-și moaie pâinea în supă și o clefăie cu demnitate. Consilierul sosește cu toţi cei opt ai săi în monom, defilând printre două șiruri de ospătăriţe, mistuindu-se apoi în răcoarea salonului. Culoarul viu se păstrează, întrucât, între timp, a apărut și adjunctul, cu soţia, o femeie încă tânără, cu coc înalt și mers elastic. Ca toate femeile, cum e și în urma bărbatului ei, aruncă o privire circulară peste sala de mese. O descoperă, cu un ţipăt prietenos, pe ne vastă-mea. Bărbatu-său rămâne pe loc. Lumea se uită la noi. Ne ridicăm, firește, în picioare. Cei doi bătrâni, năuciţi, se scoală și ei.

Doamnele se sărută, se mângâie, sporovăiesc gureșe

„Tu aici?" „când ai venit?" „vai, ce-ai slăbit!", „dar ce bine-ţi vine cocul!" etc. Adjunctul n-are încotro, se apropie destins și curios. Ne recomandăm, se recomandă.

— Dragă — face doamna — ea e profesoara mea iubită, de care ţi-am vorbit de atâtea ori. Iar dânsul e soţul ei, trebuie să-l știi.

Soţul dă din cap că mă știe, dar nu prea convins, apoi observă maliţios că stăm în centrul salonului ca niște artiști amatori pe o estradă cu public gratuit împrejur și propune, afabil, să luăm cina împreună.

— Cum putea fi tovarășa, profesoara ta — îi zice, nevestei sale, în timp ce călcăm din nou pe lunga cărare persiană din salon — când e mai tânără ca tine?

— Vai! – se roșesc amândouă. Și nevastă-mea ex plică; „Suntem de-o vârstă… Dar eu eram mai veche în meserie și de aceea…"

Consilierul e în picioare, cu tot tribul personal. Îi suntem recomandaţi, și pe faţa lui negricioasă se lăţește imaginea celei mai furibunde fericiri:

— De când voiam să vă cunosc! Dacă știam… Dacă aș fi știut că sunteţi aici…

În patruzeci de secunde se lungește masa, se trag fotoliile alături, se aduc tacâmuri noi și o luăm de la capăt, mâncând încă odată salamul și cașcavalul de „antreu", plus o roșie retezată, de care, în prima ediţie, nu beneficiasem.

— Dumneavoastră — ne declară solemn, a doua zi, responsabilul staţiunii — nu vă mai mișcaţi din salonul ăsta, oricine ar veni și orice v-ar spune… „Ascultă — îi nou fiică, sever, administratorului hotelului — dacă-l mai împiedici pe dumnealui să mănânce aici, e ca și cum mi-ai interzice accesul mie".

De pe chipul smead al administratorului reiese fără dubiu că o atare eventualitate e cu desăvârșire exclusă.

Dar după cinci zile se anunţă o delegaţie condusă de Marele Muftiu al unei respectate republici islamice. Încep pregătirile: feţe de mese noi, petale de trandafiri pe farfurii, furculiţe legate cu panglicuţe-fistic și pernuţe de burete pe spătarele scaunelor, prinse cu un fel de șnu ruri lungi, albe, amintind dispozitivul de fixare a indispensabililor bărbătești de glezne. Atrag atenţia celuilalt membru al familiei mele că va trebui, totuși, să ne căutăm un loc convenabil în interiorul stabilimentului, pentru răstimpul înaltei vizite musulmane. Personalul nu spune nimic, dar șeful de sală ne privește cu ochi lăcrimoși și când se dă pe după stâlp, îl auzim oftând discret.

În ziua cu pricina, pe la 12, luăm loc, din proprie iniţiativă, la o masă retrasă, lângă bucătărie — care având un scaun defect și unul lipsă, oferă posibilitatea unui prânz intim, în doi. Un număr mare de persoane cu funcţii hoterliere și alimentare vin să protesteze să ne invite, duios și formal, a ne relua locul în „salonul bej", dar e limpede că, refuzând, le ridicăm bolovanul de pe suflet; ne sunt recunoscători că nu-l vom jena pe oaspetele de seamă, în timpul consumului de friptură berbecească. Ciuguleam tocmai strugurii mărunţi de Topraisar, serviţi ca desert, când văd că se apropie de noi un om distins, cu mustaţă deasă și sprâncene stufoase, într-un costum albastru impecabil. Se apleacă elegant: „Sunt colonelul…" și rostește un nume; după care și titulatura ministerului aparţinător:

— V-aș fi foarte îndatorat — zice, cu un glas melodios, baritonal — dacă mi-aţi acorda câteva minute.

Arunc restul de strugure și mă scol de pe scaun, evident decis să-l urmez.

— Singur, sau și cu ea? – arăt vag, către nevastă, care rămăsese cu o bobiţă în mână.

— Și cu doamna, dacă-i face plăcere, bineînţeles, și n-o supăr. Altminteri, eu pot aștepta.

— Noi am terminat masa, așa că…

— Ah! Aţi și mâncat?

Personajul pare sincer contrariat.

Ieșim în hol; ne îndrumă, prevenitor, pe coridoare, în timp ce soţia îmi suflă în ureche, stins, dramatic: „Să mă duc fuga, să-ţi aduc măcar haina și basca?" îi fac semn că și așa e prea târziu: omul nostru deschisese ușa unui birou elegant, pe care nu-l știusem, și ne poftea să ședem în fotoliile profunde. Ne oferă ţigări. Refuzăm. Ne întreabă dacă am dori un coniac. Mulţumim, nu e cazul.

— Vă supărăm — începe, puţin încurcat — în legă tură cu prânzul și cu cina de azi…

Răspund iute, pe nerăsuflate:

— Știm, suntem informaţi, nu mai călcăm niciodată în salonul bej, vă asigur.

— N-a fost vina noastră — sare și nevastă-mea, mai volubilă decât de obicei — direcţia ne-a poftit, noi n-am cerut, ministrul ne-a chemat, adică soţia lui, dar noi, pe urmă, azi, ne-am retras, vă rugăm să ne scuzaţi, nu mai intrăm deloc acolo, de altfel mai rămânem în staţiune doar trei zile și pe urmă plecăm, s-a terminat și cura, și vacanţa.

— Cunoaştem — spune interlocutorul, elegant — știm că au fost niște întâmplări cam neplăcute, că aţi suportat și o anumită comportare necivilizată, la un moment dat…

Vă rog însă să-mi permiteţi…

— Nu ne plângem de nimic. Iar dacă sunteţi de părere, cât timp e delegaţia aici, noi putem pleca și într-o excursie prin *ojete*, la Valea Seacă, ni s-a spus că e un loc foarte pitoresc, durează două zile, cu cazare la motel…

— Misiunea mea — insistă dânsul, încrucișându-și de getele și arătându-ne două manșete imaculate, cu butoni de argint — e să vă captez bunăvoinţa…

Îl informez însă rezolut:

— Tovarășe colonel, vă rog să nu mai stăruiţi; cât vor fi oaspeţii aici, pur și simplu noi nu vom mânca.

Amândoi suntem cam plinuţi și o zi de post ne va prinde cât se poate de bine.

Omul îşi drege vocea și se uită în tavan:

— Misiunea mea — reia, cu tonul neschimbat — e să vă captez bunăvoinţa în următorul sens: dacă aţi accepta să luaţi prânzul (-acuma văd că sunt deplasat, am întârziat) dar măcar cina, cu delegaţia islamică, pe lângă care sunt acreditat.

Îl privesc ţintă, fără să înţeleg.

Nevastă-mea se uită la mine neliniștită:

— Ai fost coleg cu Muftiul? V-aţi cunoscut pe undeva?

Neg. Dar evaziv. Mai știi…

Suntem lămuriţi pe îndelete:

— Marele Muftiu și-a exprimat dorinţa să stea de vorbă și cu oameni obișnuiţi, nu numai cu oficialităţi. Nu putem să nu-i satisfacem dorinţa, de altfel firească. Știind că vă aflaţi în staţiune, dumneavoastră, personalitate a domeniului în care lucraţi, și doamna, nu mai puţin — și se înclină curtenitor spre ea — ne-ar fi foarte agreabil, sunt convins că și oaspeţilor, dacă aţi primi invitaţia de a-i cunoaşte și a vă întreţine cu ei.

Primim. Cinăm cu Muftiul — un om plăcut, la vreo 45 de ani, îmbrăcat europenește în dril și cămașă de mătase, cu ochelari de aur și bărbuţă neagră. Au loc, cu el și cu însoţitorii, conversaţii interesante și vii. El ne întreabă despre câte unele, noi îi răspundem ce și cât știm.

El îşi exprimă diverse opinii, noi le ascultăm deferenţi.

El rostește rugăciuni, noi asistăm respectuoși. El îmi cere îngăduinţa s-o binecuvânteze pe nevastă-mea în legea sa, eu sunt de acord, după ce mă interesez, politicos, dacă ceremonia poate avea loc în prezenţa mea. Muftiul râde puţin și zice că pentru această întrebare mă va binecuvânta și pe mine. Ne dă cartea sa de vizită și ne poftește să venim în ţara lui, unde ne va primi ca prieteni buni. Noi răspundem că vom fi fericiţi să-l reîntâlnim. Ne despărţim în cei mai buni termeni posibili.

A doua zi, înainte de micul dejun, stăteam nehotărâţi în hol, neștiind încotro s-o apucăm pentru ceaiul de dimineaţă. Eram însă aşteptaţi chiar în uşa restaurantului de trioul directorialo-administrativ, deosebit de afabil.

— Stimaţi tovarăși — începe administratorul — de azi înainte nu vă mai servim decât în salonul bej. Și nu vă mai servește nimeni în afară de mine personal. Dumneavoastră veţi hotărî, în fiecare dimineaţă, meniul. Și, ca să știţi: cât staţi la noi, salonul bej rămâne în întregime și exclusiv la dispoziţia dumneavoastră.

Protestăm. Încântaţi, dar protestăm. E prea mare sforţarea, prea mare cinstea, n-o merităm etc; însă deasurda. Costică primește sarcina să stea de gardă la uşă, pentru ca nu cumva să fim deranjaţi de vreun curios, ori vreun impostor.

A durat o zi și jumătate.

Ne trezim cu un cetăţean masiv, cu figură de boxer, care târăște după el tot

cortegiul de responsabili ai locului. Urlă, răguşit, într-o direcţie imprecisă:

— Cine i-a băgat pe particularii ăştia aici? Cine sunt ăştia?

Suita e mută. Directorul staţiunii, livid, vrea să dea o explicaţie la ureche. Personajul ridică tonul şi mai sus:

— Nu v-am spus să nu băgaţi pe nimeni aici, că venim noi? Cu cine paştele mătii am vorbit — se îndreaptă spre administrator — nu cu tine? Şi voi ce păziţi aici, fire-aţi ai dracilor de căpuşe? – drăcuieşte global, către ceilalţi.

— Domnule — mă ridic aferat — felul dumitale de a te pronunţa…

— Hai, hai, valea — se răţoieşte intrusul — şi să nu vă mai prind pe-aici… Alt loc n-aţi mai găsit? Că dacă nu mâncaţi la salon, vi se apleacă…

Ieşim fără să ne mai uităm înapoi. Urcăm în cameră, interzişi şi închidem uşa cu cheia.

— Plecăm! – rostim amândoi, sumbru, în acelaşi timp.

Sună telefonul. E directorul staţiunii, zugrumat. Se bâlbâie.

— Părăsim hotelul imediat — răspund rece — tocmai ne facem valizele… À-propos: pot să ştiu şi eu cine era mitocanul?

Directorul vorbeşte îngăimat şi plângăreţ:

— E preşedintele clubului sportiv, şi au decis de abia înainte cu o oră să sărbătorească aici, la noi, victoria de ieri… Că ieri am câştigat meciul decisiv şi intrăm în A.

— Din partea mea, puteţi intra unde doriţi, şi în H ori în Y, eu plec acum, la moment. Şi cu individul mă mai întâlnesc eu, n-avea grijă…

— Tocmai asta e — se văicăreşte şi mai abitir directorul — că o să vă reîntâlniţi peste câteva minute… Când aţi ieşit din salon, băieţii, care aşteptau, v-au recunoscut imediat, că vă ştiu de la radio şi de la televizor, şi au zis că fără dumneavoastră în capul mesei nici nu concep să intre în salon, necum să ia prânzul festiv… Şi acum urcă toţi la dumneavoastră, în frunte cu preşedintele… Mi-au luat şi toate florile, pentru doamna… Vă rog frumos să-i primiţi, vă rog eu din suflet…

N-apuc să mai răspund; pe culoar, în faţa uşii, izbucneşte un cor pe douăzeci şi două de voci: „Mulţi ani trăiască, mulţi ani trăiască !” Preşedintele mitocan, acum cu o figură de arhanghel, deschide larg uşa, înaintând cu buchetul de o sută trandafiri ca o pavăză.

CONCEPTUL DE ŢUŢ

Unde să mă duc eu la odihnă, dacă am trei zile libere, în aprilie? Unde e locul mai liniştit, mai puţin aglomerat?

La Marea Neagră. N-a început încă sezonul. E frig. La televizor s-a spus că un anticiclon, şi o depresiune, şi un curent, şi o modificare barică vor face, toate, să scadă temperatura *sensibil.* Cu atât mai bine.

Dau, vrăsăzică, un telefon interurban. Aflu că singurul hotel (şi încălzit) la Mamaia e „Parc”. Excelent. Mai dau un telefon interurban, la „Parc”. „Aş vrea să…” „Se poate — zice recepţionera — care se recomandă Angela

— Dar numai pentru o noapte”. „Și după aceea?” „Ori plecaţi, ori riscaţi să fiţi dat afară”. „Păi nu e încă sezon” — mi-amintesc. „Nu e sezon, dar așa e regula”.Accept regula. Sunt „prenotat”. Mă sui în tren. Cobor din tren. Iau troleibuzul din Constanţa și ajung la Mamaia, la „Parc”. „Sunt cutare, am telefonat ca să…” „Da — zice Angela, plictisită a fi fost întreruptă dintr-o conversaţie animată cu un grup de flăcăi voioși — trebuie să faceţi o formalitate”. „Nu fac nicio formalitate. Vă dau bule unul, îmi daţi cheia și aburc la odaie”. Mă cercetează surprinsă: „Aveţi pe cineva aici, la noi, la *platformă?”* și face un semn spre bagdadie, dând și ochii peste cap.

„S-ar putea — zic — mai știi? Că am o grămadă de rude. Peste tot”. „Atunci nu e nevoie să mai mergeţi nicăieri”. Și nu mă mai duc decât la cameră.

Dorm adânc. E liniște. E cald. Se-aude vuietul surd al mării. E pace.

Dimineaţa, cobor să iau micul dejun. La recepţie e un tânăr smolit. „Trebuie să evacuez?” — întreb, grijuliu.

„Aș — zice — staţi cât poftiţi. Hotelul e aproape gol. De ce să vă grăbiţi?” Chiar. Răsuflu ușurat. Pot lua micul dejun fără grija zilei de mâine.

Sala mare a restaurantului e elegantă, curată. Din cele o sută de mese, sunt ocupate vreo trei. Mă așez unde mi se pare că nu bate prea tare briza prin ferestre și privesc cu simpatie spre grupul celor aproximativ douăzeci de ospătari în frac și ospătăriţe în cămăși cu arnici care se hârjonesc într-o rază de soare, în colţul de sud-est.

Într-un târziu, se desprinde din grup unul mustăcios și întunecat care-mi notifică scurt că n-am voie să mă așez *aici.* Caut să aflu de ce. Sunt așteptaţi niște sportivi. „Când oare? Că e ora zece!” „N-are importanţă — mi se spune — aici nu puteţi fi servit. Treceţi în cealaltă cameră”. Trec în cealaltă cameră, unde sunt numai zece mese și niciun ospătar, astfel că am de ce trage nădejde.

Mă așez unde apuc. „Nu acolo” — îmi strigă din mers un ospătar foarte pomădat. „Dar unde?” „Acolo, nu”. „Află că nu mă mai ridic de aici”. „Înţelege, dom’le, că e reţinută de un șef de la Onete”. „Să vină responsabilul”.

„N-are cum să vină, că e dus”. „Atunci, șeful de sală”.

Peste cinci minute apare un personaj elegant, cu zâmbet larg, de aur, interesându-se cuviincios ce mă doare. „Ce formalitate trebuie să îndeplinesc — zic — ca să pot lua masa?”. „Nicio formalitate: vă așezaţi și comandaţi”.

„M-am așezat dar nu pot să comand: mi s-a spus că trebuie să mă ridic, fiindcă masa e reţinută”. „Nu e reţinută, staţi liniștit. Băiatul care v-a zis, e tâmpit la cap.

Scuzaţi”. Și strigă către o fată, aflată în tranzit prin sală:

„Servește pe tovarășul, că doar aici e raionul tău”. „Da — zice fata — e raionul meu. Vă servesc ce vă place”.

„Dar ăla de ce voia să mă alunge?” „Nu vă potriviţi, e tâmpit la cap. Nici n-avea ce căuta aici”.

Mai dorm o noapte liniștită, în căldură, calm, vuietul mării, etc.

A trea zi cobor iar spre recepţie, să dau cheia. Mă întâlnesc din nou cu Angela în chestiune. „N-aţi plecat?”

— Mă întâmpină mohorâtă. „Nu, că m-au mai lăsat”. „Nu plecaţi azi?” „Ba da. Dar în loc de ora 12, aș dori s-o iau din loc ceva mai târziu, că am tren de-abia la…” „A, în niciun caz — se întunecă din nou recepţionera. Dacă ne vin turiștii?”. „Dacă vin turiștii, atunci mă mut numaidecât în hol”. „Nu se poate — se înnegurează complet domnișoara. Că se supără camerista. Și dacă se supără camerista, e de rău”.

Până va intra în comă furibundă camerista, uite că mă supăr eu și prin urmare solicit un contact cu șeful hotelului, bărbat tânăr și grav, căruia îi spun tot oful.

El mi-l spune pe-al lui. Eu i-l spun din nou pe-al meu.

El insistă să-mi explice că de ce; eu îi explic că cum adică. El mă lămurește, calm, în ce fel stau lucrurile; eu întreb că pentru ce însă; el găsește o soluţie în sensul că, în sfârșit, ce vreau eu anume, concret? „Iată — zic – fiind recent în Tanzania, la Dar-es-Salam…”. „Așa”. „Și plecând avionul meu de-abia la ora 16…” „Așa”. „L-am rugat pe acel hotelier tanzanian să mă îngăduie a rămâne în cameră până la ora 14, în loc de ora 12”. „Așa. Și?” „Și el a fost de acord. Dv. Ce părere aveţi?” „Bună. Că se poate și la noi. Nicio problemă”. „Păi asta e”. „Atâta tot?”

„Atât”.

Și ne strângem mâinile în chip afabil.

Sigur că aș fi preferat să fie el și recepţioner, și restaurator, și cameristă — dar probabil că trecuse prin aceste locuri și considerându-l mai marii săi foarte bun, îl promovaseră; că ăsta-i drumul oamenilor ce se dovedesc de ispravă. Urmând ca din cei proști și răi, ce rămân, să se aleagă, eventual pe alte căi, care, ce și cum, că doar oameni se găsesc peste tot locul și în tot timpul.

La plecarea-plecare, cineva, un necunoscut, trece ra zant pe lângă mine și-mi suflă: „V-au crezut un ţuţ, asta e… Dar n-a mers”.

Ţuţ? Ce-o fi însemnând oare *ţuţ?*

NIFONOMICINA

Reporterul află din întâmplare că în coasta acelei obcine bucovinene trăiește un bătrân de șaptezeci și doi de ani, fost pădurar, care vindecă durerile de cap cu o anumită fiertură de ciuperci. Urcă deci panta foarte piezișă spre casa vopsită în albastru, cu acoperișul ţuguiat, și ascultă povestea despre leacul-minune. Ba îl și încearcă pe propria lui ţeastă, întrucât hurducăturile autoturismului de teren, care-l adusese, și noaptea nedormită, îi dă duseră o migrenă feroce. Nifon Hrubașcu — acesta era numele bătrânului — îi oferi o ceșcuţă cu balsam și, într-adevăr, cam la trei minute după sorbire, gazetarul uită că-l mai duruse vreodată ceva.

Scrise deci un reportaj înflăcărat, publică fotografia moșneagului și propuse ca licoarea să se vândă în far macii. Oferi și treizeci și una de mărturii ale unor local nici, precum și propria sa atestare.

Nu trecu o săptămână și Hrubașcu primi vizita unei comisii judeţene alcătuită din doi psihiatri, un ortoped și o specialistă în puericultură. Ei îl cercetară amănunţit și alcătuiră un raport către forul judeţean în care-l declarară pe miraculosul vraci

popular degenerat psihic și periculos pentru sănătatea publică, semianalfabet, mistificator de profesie.

Carul de televiziune nu putuse intra pe poarta lui moș Nifon, astfel că i se dărâmară gardul și o parte din prispă pentru ca spectatorii „Albumului duminical" să-l poată vedea în mărime naturală, între lăicere și oale, arătând câteva din ciupercile pe care le punea la murat, ca să obţină vestita-i băutură. Fu întrebat de ce nu ia bani pentru leac. Răspunse: „Fiindcă n-am nevoie". Îl întrebară dacă i-ar fi necesar un laborator. Răspunse că n-are nevoie. Îl întrebară dacă e gata să transmită secretul. Răspunse că nu există niciun secret; însă ciupercile trebuie bine cunoscute și alese, iar macerarea lor, apoi fierberea, săvârșite cu anume „tocmeală și vreme".

Telereporterul laudă, în vorbe alese, buna-cuviinţă și modestia vindecătorului.

Procurorul se legitimă politicos și-i povesti fostului pădurar că e nevoit, cu regret, să-i atragă atenţia asupra următoarei situaţii: până nu va obţine autorizaţie legală de practicare a medicinei, nu mai poate da consultaţii și nici distribui medicamente. Îl rugară să nu se supere, dar, deocamdată…

Moș Nifon puse zăvor la poartă și un anunţ: „Dacă vă doare capul, luaţi antinevralgice".

Revista publică, pe pagina întâia, un articol dramatic:

„Cui îi provoacă migrene Nifor Hrubașcu?" Se cerea instituirea unei comisii și intrarea, în producţie de serie, a preparatului denumit (provizoriu) de autorul articolului „Ciupercomigrin".

Direcţia de specialitate din Ministerul de resort numi o comisie alcătuită din nouăsprezece specialiști care să opineze asupra cazului. Comisia se întruni la constituire și apoi după un an și jumătate, întrucât mai toţi specialiștii călătoreau în străinătate la congrese sau erau reţinuţi în ședinţe importante din punct de vedere social. După vreo doi ani se întocmi un memoriu din care re ieșea că pe baza datelor furnizate nu se poate trage nicio concluzie.

Locuitorii satelor din zona veneau noaptea, pe furiș, băteau la ușa din spate a casei lui Hrubașcu și primeau clondire cu „leacul de cap" prin geam. I se aduceau, în schimb, fel de fel de sticluţe goale și ciupercile indicate de el, căci de mai multă vreme nu mai ieșea din casă: turiști români și străini îi înconjuraseră locuinţa cu sute de corturi, așteptând să-l cunoască pe vindecător și să beneficieze de remediul său minune. Erau, printre ei, migrenoși din México City, cefaleici din Covasna și Atena, catare cronice din Lyon și Siracuza, cranii îndurerate din Turnu-Măgurele, Macin, Berna, frunţi fierbinţi din Cod-lea, Valladolid, Roșiorii de Vede.

Ministerul recomandă forului farmaceutic de resort să experimenteze medicamentul obţinut din plante și să se pronunţe, întrucât firma „Bayer" oferise, pentru el, o importantă sumă în valută convertibilă.

Revista îşi îndemnă cititorii să fie liniștiţi, să aibă răbdare și să aștepte rezultatele experimentării, să nu mai bombardeze redacţia cu scrisori interogative.

Nifon Hrubașcu primi vizita scurtă a unui trio civil de la judeţ, după care puse lacăt la ușa din spatele casei, anunţând și aici: „Nu sunt medic. Nu dau consultaţii.

Aveţi dispensar în sat”.

În al patrulea an de la declanșarea afacerii, laboratorul de specialitate informă Ministerul că șarja experimentală dăduse greș, obţinându-se un produs toxic. Re porterul făcu o nouă vizită lui Nifon Hrubașcu. Acesta ascultă calm raportul laboratorului și arătă că: 1) contrar reţetei sale, se introduseseră în experiment două specii de ciuperci puternic otrăvitoare, 2) timpul de macerare fusese scăzut la jumătate, în vreme ce acela de fierbere crescuse de la o oră la două zile și o noapte. Prin urmare rezultase *altceva.*

Se luă din nou atitudine în pagină. Se intervievară șapte medici, farmaciști și chimiști. Fiecare avea o părere diferită de a celorlalţi; niciunul nu respingea ideea, niciunul n-o aproba, niciunul nu avusese ocazia să cunoască lichidul în chestiune, toţi știau despre el doar ceea ce citiseră în revistă.

Nifon Hrubașcu îi scrise redactorului-șef rugându-l să intervină unde crede el, ca să i se permită a ieși din casă, întrucât are nevoie de aer, nu se simte bine. Redactorul șef publică scrisoarea și o citi și la radio, la ora 23,30, când i se crease spaţiu, după transmisia unui meci de tot bal internaţional în nocturnă. Făcu un apel cald la conducerea Ministerului Sănătăţii ca să urgenteze rezolvarea problemei, deoarece e vorba de un om în vârstă și „mâine s-ar putea să ne căim că n-am făcut când trebuia ceea ce era de făcut.”

Ministerul dădu un comunicat în care aprecie rezultatul cercetărilor și experimentării ca neconcludent și se desistă. Cu o zi înainte, însă, adică la opt septembrie ora șase dimineaţa, cetăţeanul Nifon Hrubașcu decedase în spitalul judeţean, din cauza unei vechi boli cardiace.

Revista încetă campania, printr-un articol îndurerat și amar.

Ceea ce nu s-a mai știut însă niciodată e că aproximativ cincizeci de locuitori din acel sat și din altele, apropiate, continuă și azi să prepare în taină fiertura de ciuperci — pe care au numit-o „nifonomicină” — dar pe care n-au mai încredinţat-o nici unui străin și despre care, în acele locuri, nu mai pomenește nimeni, ca și cum n-ar fi fost.

VREAU SĂ VĂ POVESTESC ȘI EU CEVA…

V-am ascultat pe toţi, acum vreau să vă povestesc și eu ceva…

La nunta din comuna D. a Sectorului agricol Ilfov domnișoara de onoare a miresei, numita Lăcrămioara Oracan, a apărut într-o rochie extrem de lungă (călca pe ea) și decoltată (până spre locul indicat în anatomia populară a fi „coșul pieptului”) dintr-un postav rigid, de culoare verzuie, pe care erau imprimate, de mai multe ori, cu negru, inițialele „C.F.R”. Prietenul apropiat al susamintitei, Buhai Logofăt Dăndășoiu (apropiat, în sensul că vieţuia de câţiva ani în coabitaţie cu domnișoara în chestiune, la mama ei, într-o așezare limitrofă) — funcţionând în împrejurarea dată pe postul de cavaler de onoare al mirelui — purta un costum din stofa poreclită „Homespun”, având la gulerul hainei, la manșete, pe coate și pe fundul pantalonilor, aplice din vinilin de culoare vișinie, material decupat, de

asemeni, de pe scaunele va goanelor ceferiste de pasageri, clasa a doua.

Ambele atât de originale veşminte au fost privite cu interes și simpatie de nuntași. În timp ce aceștia se așezau la masă, un binevoitor voluntar a anunţat Miliţia din staţiunea de cale ferată a localităţii că e cazul să vină și ei (adică miliţienii) pe acolo ca să vadă parada modei din cadrul ceremoniei nupţiale.

Ceea ce păzitorii ordinii publice n-au întârziat a face.

La întrebarea pusă Lăcrămioarei Oracan că adică pentru ce motiv anume a smuls ea perdelele din mai multe compartimente ca să-și confecţioneze rochie, tânăra a răspuns candidă (totuși iritată) „Nu știam că nu e voie", declaraţie care l-a făcut pe plutonierul Anâţii G. Toadere, ce redacta procesul verbal, să rămână cu pixul în aer.

La rândul său, Dăndășoiu, mărturisind că are muncă la domiciliu în cadrul cooperativei de hamuri, botniţe și sutiene din R. – deoarece suferă de platfus și deviaţie de sept, conform certificatului nr. 2503/197… eliberat de policlinica specială cu plată din R., semnat de ginecologul șef — a recunoscut că a tăiat cu lama materialul necesar gazonului și celorlalte aplice, de pe scaunele a trei compartimente; el le-a observat însă, de asemenea surescitat, anchetatorilor: „M-am luat și eu după alţii, care făceau la fel. Pe ei cum de nu i-aţi văzut? Că dacă-i vedeaţi și-i opreaţi la timp, eu nu m-aș fi găsit azi în situaţia de faţă". Se prea poate ca remarca să fi iscat oarecari remușcări plutonierului mai înainte evocat; totuși, pe chipul său, aspru și blând totodată, nu se putea sesiza nimic; ba chiar dimpotrivă.

De unde reiese că atunci când suntem chemaţi la o nuntă, ori la o sindrofie, bal etc. Trebuie să avem grijă de felul cum ne îmbrăcăm și mai ales de modul în care sunt (prea) vizibile emblemele unităţilor producătoare (sau destinatare) de textile ori policroruri și acrilate.

Acuma, dumneata, prietene Mișu, nici nu mă lași să isprăvesc și mă și întrebi că anume ce ar fi acela un „binevoitor? îţi răspund bucuros, deoarece am avut ocazia să cunosc personal specia, în intervalul scurt de timp cât am fost directorul unei întreprinderi de înaltă specializare. Se numea astfel pentru că nu producea aproape nimic, ceea ce făcuse să fie subordonată direct ministerului de resort. Cum nu prea aveam treabă, iar președinta sindicatului solicita mereu „sprijinul directorului în organizarea de reuniuni tovărășești în sala cantinei — unde, de altfel, consumam, laolaltă cu personalul, nu odată, delicioasa ciorbă de culoarea miniului de plumb — am hotărât să mă alătur efectiv iniţiativelor vizând „strângerea legăturilor între noi"…

Prima ocazie mi-a oferit-o sărbătorirea zilei de 6 martie, la care forul sindical — condus de energica și mustăcioasa președintă, asistată de corpolenta și zgomotoasa vicepreședintă, totdeauna încălţată în bocanci — a decis să „comaseze" și celebrarea zilelor de 1 martie și 8 martie. Tripla festivitate s-a derulat într-o ambianţă destinsă, cu tombolă și dans. Datorită aceluiași for sindical, muzicanţii erau dresaţi să alterneze ritmurile mai iuţi cu cele mai bătrânești, adică după swing urma obligatoriu un tango, apoi un vals-boston, iar după conga,

periniţa. În ce privește folclorul, în afară de cunoscuta horă cu pupături pe batistă se mai produceau dansuri din toate regiunile, fiindcă salariaţii noștri (așa li se spunea pe atunci, salariaţi) erau adunaţi din toate colţurile de ţară. Ascultam deci bătuta moldovenească, brâul oltenesc, bănăţeană de doi, bărbuncul, geamparalele dobrogene etc., după care se juca, în spiritul înfrăţirii naţionalităţilor, unul până la două ceardașuri și unul două lendere germane cu simpaticele chiuituri montane „iu-hu” și „olario”. Pe la nouă seara (că o începusem la șase) cineva a propus să se cânte muzică de dans din diverse ţări europene, asiatice și latino-americane care dăduseră semne că o pornesc pe calea democraţiei populare, dar după o rumbă sud-americană și o reciniţă bulgară, instrumentiștii s-au vădit a fi haotici în nesiguranţa lor. Iar când au izbucnit, disperaţi, într-un charleston, pretinzând la megafoane că ar ilustra astfel lupta negrilor americani pentru emancipare, s-a sistat acest tip de program și ne-am reîntors uşuraţi la fox-trot-urile noastre.

Întâmplarea a făcut ca nevastă-mea, care era cam suferindă, să refuze a mă însoţi. Ea avea o constituţie costelivă, culoarea neagră și umbla cu părul tuns scurt, băieţeşte. Planificatoarea, care m-a înșfăcat vânjos la damenvals, avea plete blonde, un bust considerabil și o știinţă de a mă dezmierda în timpul dansului despre care, spun drept, până atunci nici nu bănuisem că ar exista. Astfel că am mai dansat de două ori cu ea și anume o învârtită suceveana — în care dânsa a ameţit, neștiind jocul dar și nevrând să lase ceea ce apucase, cogeamite director, înclinându-și deci capul, cu ochii închiși, pe umărul meu — și o polcă îndrăcită, care i-a eliminat pe ceilalţi dansatori din ringul situat între mese, stârnind, la sfârșit, entuziaste aplauze.

Încurajată și aţâţată, mândră de captură, femeia s-a și așezat lângă mine, toţi cei din preajmă privindu-ne cu un aer fericit și îndemnându-ne, foarte binevoitori, să continuăm, deoarece „sunteţi o pereche care a făcut furori” și „vă potriviţi atât de extraordinar, cum nu s-a mai văzut în întreprinderea noastră, de când fiinţează cantina”.

Reuniunea s-a spart la miezul nopţii. A doua zi, la ora zece, am fost chemat la ministru, care mi-a arătat că are pe masă paisprezece scrisori ale unor „binevoitori*, din care reieșea că m-am destrăbălat într-un mod dezgustător în cursul nopţii — dispărând chiar, la diverse intervale, din incintă cu diverse *funcţionare* („că *muncitoarele* nu-i plac directorului nostru intelectual”) pe care le readuceam după câte un răstimp îmbujorate și mototolite. Reieșea că, în total, dusesem, în scopuri obscure, în direcţii necunoscute, în răstimpul a vreo șase ore, optsprezece – nouăsprezece fete și femei — ceea ce, după părerea mea, constituia, la urma urmei, o apreciere indirectă măgulitoare.

Reîntors acasă, am fost încunoștinţat de nevastă-mea că un număr mare de binevoitori voluntari îi telefonaseră și ei în sensul misivelor adresate ministrului.

Până la urmă, cred că întreaga poveste a contribuit hotărâtor la felul în care am fost dat afară din post, adică printr-o ședinţă fulger în care s-a apreciat de mai mulţi că virtuţile mele de dansator și conviv le depășesc cu mult pe cele de coordonator al producţiei și membru de sindicat, luându-se decizia de a mi se acorda imediat

transferul — dacă-l voi cere — la un ansamblu de cântece și dansuri. Directorul general mi-a urat și el, sarcastic și în aplauzele celor prezenţi, ca acolo unde mă duc să am „Succes deplin!”. Cum ulterior și acesta a fost trimis – la capătul unei sedinţe oarecum asemănătoare — la o școală de profil incert, am înţeles că o nenorocire nu nu mai că nu vine niciodată singură dar pleacă de asemenea însoţită, mai reţinând eu și învăţătura de minte că nu trebuie să te iei după președintele de sindicat decât în chestiunile în care poţi bate câmpii.

Văd că iar vreţi o explicaţie suplimentară: doriţi să cunoaşteţi originea expresiei „Adio și-un praz verdeu, de unde vine, ce vrea să spună, cum și când s-o folosim corect. Nu e singura expresie enigmatică. Mai avem „Opt și cu-a brânzei nouă”, „Du-te unde și-a dus mutul iapa și surdul roata”.

Dar despre acestea, altă dată.

PURCEII ȘI PIEILE ROȘII

— Am fost îndrumat la dumneavoastră fiindcă sunteţi considerată cea mai bună din fermă.

Și reporterul îşi scoase șapca neagră, dând să-i sărute mâna; dar se răzgândi la jumătatea drumului. Femeia îşi netezi basmaua, apoi şorţul, și zâmbi.

— E-adevărat că-mi plac purceii, că-s ca niște copii.

Acum avem mai multe scroafe gestante ca niciodată și trag nădejde să nască așa cum se cuvine, să nu-mi facă pocinoage.

— Da, dar pe mine nu animalele mă interesează, nici m-i sectorul meu, asta e parohia colegului Cernat, îl cunoaşteţi, probabil.

Aculina îl cunoștea pe Cernat, dar pe acesta de faţă, nu. El se recomandă „Dubilă” și-i spuse deschis că se află acolo cu alte sarcini decât cele zootehnice: anume, ca să-i ia ei „o declaraţie externă”. Îngrijitoarea se întristă că n-o lasă să vorbească despre hrănirea științifică a râmătorilor și felul cum sunt spălaţi mecanic. Repor terul o rugă insistent să uite pentru o clipă preocupările curente meschine și să se concentreze asupra stării actuale deplorabile a pieilor roșii din Statele Unite.

— Ce am eu cu pieile roșii? – se neliniști femeia, și strigă, într-o doară, către una care nu se vedea: „Minodoro, vezi că Domnișoara și-a scurmat paiele de sub ea și stă pe cimentul gol!” „îi dau eu acuşi una peste codiţă” — se auzi răspunsul vesel al invizibilei Minodore.

— Pieile roșii stau în rezervaţii — începu Dubilă, vădit nerăbdător. Un fel de ţarcuri. De curând au făcut un marș către Washington. Ce cer ei?

— Adică ele… – îl îndreptă blând Aculina.

— Care ele?

— Ele, pieile astea roșii…

— Ei și ele — împlini reporterul — fiindcă atunci când manifestă, ies împreună, bărbaţi, femei, bătrâni și copii. Tot neamul…

— Ies din ţarcuri…

— Da, ies. Au și sate, bunînţeles. Dar mizerabile… Ei bine, neamul lor cere

drepturi, o viaţă civilizată, nediscriminare; vor înapoi pământul strămoșesc.

— Adică să nu mai fie apartheid — își aminti, vag, îngrijitoarea.

Reporterul precizează, ușor excedat, că apartheidul e în Africa de Sud. În America, altfel se pune chestiunea.

Pământul foștilor băștinași a fost expropriat, în secolele trecute, ca să li se vâneze bizonii. Bizonii erau un fel de zimbri. Și atunci ei au fost împinși în munţi. Dar în munţi nu se poate trăi, fiind stânci și frig. Interlocutoarea întrebă dacă nu se află pe acolo, în schimb, capre negre, ca în Făgăraș. Gazetarul o informă că nu sunt capre, ci doar lame, adică un fel de vaci mici cu urechi lungi, și struţi, cărora nu li se pot mânca decât ouăle, însă n-ai cum să te hrănești numai cu ouă, nu? Și mai sunt și vulturi, însă neconsumabili, ba chiar foarte periculoși, căci iau uneori copiii în gheare.

— Parcă noi nu trebuie să-i păzim pe copii? – sus până Aculina. Pe-al meu, pe cel mic, Căluș, l-au ciupit gâscanii de fund, de l-au făcut numai beșici.

— Tocmai — prinse Dubilă ideea din zbor — trebuie să luăm atitudine. Așa că asta voiam eu să vă rog: să vă declaraţi în sprijinul indienilor americani, să protestaţi împotriva celor ce vor să-i lipsească de drepturile lor elementare.

Femeia tăcea și privea la cer.

— Plouă sigur — zise încet. Uitaţi ce e… Eu mă pricep la porci, asta e știinţa mea, meseria mea, despre porci vă declar orice, dar despre piei roșii nu, că n-am avut de unde să le cunosc. De ce mă băgaţi în probleme pe care nu le cunosc?

— V-am explicat doar — se enervă iar gazetarul. Ei luptă pentru o viaţă mai bună și de aceea fac marș.

— Așa…

— Ori dacă le dăm și noi un sprijin moral… Dacă luăm atitudine…

— Atitudine pot să iau — conveni Aculina — că nu mă costă nimica, dar dacă n-am fost acolo, nu-i știu nici cum trăiesc, nici cum arată, ce să le spun eu?

— Dumneata protestezi categoric și le trimiţi un cald mesaj de simpatie.

— Că nu mai pot ei de simpatia mea, na… Ș-apoi cum ajunge mesajul meu la dânșii? Cum să-l citească ei?

— Prin ziar ajunge. Că eu de ce sunt aici?

— Aoleu — râse femeia, strângându-și broboada albă sub bărbie. Apoi ajung „Zorile" noastre tocmai acolo, la vulturi și la struţi? Că eu sunt abonată aici, în judeţ, și de două ori îmi vine, iar de patru nu…

Dubilă o asigură că asemenea mesaje parvin la destinaţie pe mii de căi. Aculina îl rugă să se adreseze mai

curând președintelui cooperativei, care știe mai bine ce să zică în asemenea ocazii. Reporterul îi formulă câteva fraze de probă care ar suna convenabil. Ea acceptă *că* sunt frumoase și-l invită să și le scrie singur. El o lămuri că semnătura lui n-are valoare în atari cazuri. Iscălitura ei e cea necesară. Dacă mă întorc fără declaraţia dumitale, mă nenorocești — aproape că seinei trimisul ziarului judeţean. Că n-am obţinut decât una singură și am sar cină expresă să duc trei. Las' că ne vedem noi cu directorul dumitale la plenara consiliului popular judeţean — îl liniști

femeia — și-i explicăm că e din cauza mea, fiindcă-s nepricepută. Nu-i vorba de asta — oftă Dubilă, îndesându-și amarnic șapca pe cap — e vorba că noi stăm cu purceii în braţe, iar ăia rămân singuri, faţă-n faţă cu guvernul federal, și dracu' știe cum or s-o scoată la capăt…

Și o luă din loc foarte necăjit, fără s-o mai salute.

TOT RĂUL SPRE BINE

Cum coada autoturismelor la pompa de benzină de la marginea orașului B. se prelungise până în comuna Ciumăfaia — unde stăruia zi și noapte — primarul lo calităţii avu câteva idei pe care consiliul așezării le aprobă cu cea mai sinceră încântare.

Se înfiinţă, astfel, o secţie specială a cooperativei de consum care servea lapte bătut și plăcinte cu mac în cursul zilei (satul cultiva numita plantă pe optsprezece hectare, în contract ferm cu „Plafarul"), iar după apusul soarelui, până în zori, ceai de plante cu zaharină (majoritatea automobiliștilor fiind supraponderali) și covrigi împletiţi. Succesul financiar întrecu toate așteptările, înregistrându-se un beneficiu de 1013%, mai ales că în loc de două pastile de zaharină, responsabilul secţiei pusese, de la o vreme, numai una și jumătate, iar calibrul covrigului îl redusese cu 83 de milimetri.

Cum în campionatul inter-continente se anunţa meciul România-Insulele Fiji se construi rapid un șopron pe roate, cu un televizor suspendat de tavan, stabilimentul fiind plimbat de-a lungul șirului de mașini; cine voia, putea să vadă „faze" contra sumei de 1 leu — încasată pe bază de chitanţă. (Cu această ocazie se califică în calitate de casieră soacra președintelui cooperativei, iar ca economistă, cumnata șefului de gară). Șoferii amatori se buluceau înăuntru când crainicul ţipa disperat „Acum băieţi, pe ei băieţi !" și se întorceau dezamăgiţi la volane, când acela exclama nostalgic „Ah! Au ratat de puţin!"

În sfârșit, ultima idee a primarului se dovedi realmente extraordinară: satul avea o formaţie de cântece şi Dan suri cu taraf, „Floricica de susai", care obţinuse multe premii interne și externe, se produsese pe Vezuviu, fusese încoronată cu foi de dafin în San Marino și adusese într-o stare dementială o parte a populaţiei din nordul îndepărtat al Scandinavei. Se decise deci că — numai în timpul zilei — tinerele, în frumoase costume locale, să se așeze lângă automobiliștii așteptători, pe banchetele din faţă, iar tinerii, cu pieptărașe și căciuli de miel, lângă automobiliste, în aceleași spaţii, pentru a informa cuviincios despre tradiţiile satului, bogăţia folclorului, dezvoltarea agriculturii, obiceiuri și datini, momente eroice, meșteșuguri specifice și reţete culinare, făcând astfel mai suportabilă îndelunga adăstare a orășenilor pe teritoriul rural.

Când criza de combustibil se stinse, la un moment dat, șirul de mașini dispăru. Consiliul comunal făcu bilanţul acţiunii și se declară satisfăcut. Cu banii dobândiţi se asfaltară 1,6 kilometri de drum lateral sătesc și se amenaja o crescătorie de șoareci albi, în colaborare cu Institutul de seruri și vaccinuri. O parte din solistele și

dansatoarele ansamblului nu se mai întoarseră la casele părintești, continuând probabil acţiunea de documentare a străinilor asupra comunei, trimiţând însă regulat scrisori și pacheţele. Dispăru și ţambalagiul principal al tarafului, care nu mai trimise însă nimic de nicăieri și fu regretat intens de toţi cei cincisprezece copii nelegitimi pe care-i avea în cătunele aparţinătoare.

Satul speră și azi într-o revenire la situaţia de atunci.

Primarul a și pregătit o surpriză: o mică loterie portativă cu câştiguri în păsări vii și pliculeţe cu muşeţel, cu care se speră să se obţină suma necesară pentru prăsirea știucii într-un proiect de eleșteu.

GIANINA LEOARCĂ

Arhitectul a avut o idee pe cât de năstrușnică pe atât de graţioasă: a înfipt, chiar în vârful muntelui, un hotel în formă de han. De afară pare chiar un han vechi, cu pereţii afumaţi, bolţi joase, fântână cu cumpănă deasupra gardului, hornuri, porţi zdravene de lemn, cu balamale de fier, felinare la podeţul de peste șanţ; înăuntru, în curtea interioară, sunt veșnic două căruţe cu coviltir și o iesle la care rumegă un bou cu coarne lungi și îşi scutură, mulţumită, coama o iapă șargă.

Cum pășești însă dincolo de „Recepţie” dai peste un local luxos, cu holuri ronde și coridoare prelungi, de culoarea bostanului copt, uși trapezoidale, lumini ascunse după site fine de metal, laviţe frumos ornate și acoperite de scoarţe vesele, o compoziţie puţin ciudată dar mărturisind un rafinament al decoraţiei care sensibilizează.

Odaia confortabilă, largă, are tot ce-i trebuie ca să-ţi de vină de îndată familiară. Prin fereastră, privirea aleargă bucuroasă peste plaiul carpatin, cu pajiști proaspete, că rări albe, căsuţe roșii și albastre risipite pe pantele repezi și un torent ce se prăvălește dintr-o stâncă ascunsă de brazi, pe un povârniș iute și prelung.

— O minunăţie — exclamă, fericită, nevastă-mea. Ne vom odihni aici ca în rai.

Nu știu cum se odihnesc oamenii în rai, dar e clar că locul e bine ales și e sigur că va fi liniște.

Nu avem decât să ne desfacem bagajele și să ne spălăm de praful drumului — că aici se ajunge, deocamdată, pe un drum lateral, destul de îngrijit dar cu un colb gros ce se ridică în urma mașinii ca un nor.

Sunt anunţat, din baia strălucitoare, de faianţă cafenie, de către tovarășa de viaţă — căreia i-am cedat întâietatea — că nu curge apă rece, ci numai fierbinte. Ur mează deci să anunţăm recepţia. Bat însă degeaba în furca telefonului; e mort.

Poate că nu-i mort, ci numai scos din priză. Altfel de ce l-ar mai fi pus pe noptieră? Mă bag sub patul solid ca să văd ce-i cu firul. Nu e nimic cu firul și cu priza: pur și simplu nu există. Aparatul e pus ca un bibelou, ca să ne amintească de casă și-atât.

Îi spun recepţionerei, o femeie cu doi dinţi lipsă în dantura superioară și o căutătură fără expresie, că aș dori să avem și apă rece. Mă privește indiferentă și îşi exprimă nedumerirea:

— Cum să nu curgă apa rece?

— O fi vreo defecţiune — zic.

— Păi spuneţi așa… Clar. Deci vreţi să vă trimit instalatorul.

Îi mărturisesc cu sinceritate că asta vreau.

După douăzeci și patru de ore apare un bărbat matur, extrem de păros, în blugi, cu șorţ de piele deasupra. Are o voce dogită, dar manifestă bunăvoinţă:

— Eu, dacă vreţi, numaidecât dau drumul la apa rece, dar atuncea nu vă mai vine caldă deloc.

Nu înţeleg dilema. Așa e la toate camerele?

La cele mai multe. Fiindcă e un defect la instalaţie și trustul de construcţii a făgăduit astă iarnă că va trimite o echipă specială pentru ameliorări, care însă n-a apucat să sosească.

Eu optez pentru apa rece. Nevastă-mea cere să ni se schimbe camera.

— Rău faceţi dac-o schimbaţi — observă omul cu șorţ

— Asta-i cea mai bună din tot hotelul. Fiindcă n-are vecini. Ia uitaţi-vă: e pe colţ, între două culoare, singură.

Nu schimbăm camera. Dar cum facem cu apa?

— Eu i-am spus și directorului — mărturisește instalatorul — și el a scris la judeţ. Iar judeţul a reclamat la București. Poate vine răspuns cât sunteţi aci și aveţi noroc de se rezolvă.

Pleacă, salutându-ne cu un deget la tâmplă.

Ne descurcăm cum putem încă o zi și a treia îl caut pe director.

Un om agreabil, îndatoritor. E surprins de ceea ce ne-a spus omul trimis de recepţie:

— Cum nu e prima oară când mistifică pasagerii, l-am și dat afară. Ieri. Așa că vă trimit numaidecât un altul, bun, care va repara imediat defecţiunea.

Omul bun se prezintă după numai zece minute. E bătrân, înţelept, în salopetă albastră. În timp ce deșurubează chiuveta, bombăne, necăjit, suflându-și mereu nasul cu două degete:

— Uitaţi-vă ce-a făcut mizerabilul acela: ţeava de apă rece era puţin spartă, iar el în loc s-o lipească, a as tupat-o cu totul, ca să nu-și bată capul. Un nemernic.

Nu știu cum de l-au putut angaja. Mai ales că e de me serie potcovar.

— Potcovar?

— Da, potcovar. Știţi ce de-a stricăciuni a făcut pe-aici? De mult voia să-l scoată direcţia dar n-a putut că era cumătrul șefului de la Centrul de fructe de pădure.

Acuma, dacă l-au scos pe acela, că s-a dovedit c-ar fi furat vreo trei mii de kile de mure, fragi și zmeură, a dat dumnezeu și l-au trimis și pe fin după naș.

Plecăm să ne plimbăm ca să nu-l stingherim. Facem o scurtă excursie, vom reveni seara. Îl rugăm să lase cheia la recepţie și-i mulţumim pentru osteneală.

Omul oftează adânc.

— Noroc că eraţi doi la întreţinere — zic.

— Care doi? Că eu îs electrician. Dar, sigur, mă pricep oleacă și mai dau din când în când câte o mână de ajutor…

Cred că netrebnicul acela a defectat atât de rău totul încât va trebui să spargem până la pod și după aceea până în pivniţă.

Parcă nu-mi vine a crede. Întreb:

— Dar alt instalator nu mai e?

— De unde? Că aici suntem în munte. N-aţi văzut?

Un sătuc. Câteva case.

Plecăm cu sufletul îndoit.

Ne întoarcem pe înnoptat.

Cheia nu e la recepţie.

Găsim ușa camerei deschisă. Baia e plină de ţevi, șuruburi, manșoane de cauciuc. Și chiuveta, și dușul sunt demontate. Nu curge niciun fel de apă.

Recepţionera, chemată la faţa locului, ia act de dezastru în chip flegmatic:

— S-o fi dus să caute vreo piesă…

E ora nouă seara.

— Să-l mai așteptăm?

— Da’ eu de unde să știu?

Și ne părăsește, informându-ne peste umăr că mâine dimineaţă îi va comunica directorului.

A doua zi, pe la prânz, omul agreabil și îndatoritor ne vizitează cu demnitate, ia notă de catastrofa din baie și clatină din cap, vădit amărât:

— S-a întâmplat ce-am bănuit!

Vrem să știm și noi ce anume bănuise.

— Bătrânul e un meseriaș bun. Aș pretinde chiar că foarte bun. Ca electrician. Evident, se pricepe și la mecanică, la zidărie, la calorifere… Dar are un obicei nenorocit: când dă peste o problemă încurcată, cum e aceasta, se zăpăcește, lasă totul baltă, se duce și se îmbată la bufetul sătesc, iar noi umblăm să-i dăm de urmă.

Într-adevăr, după căutări îndelungate, care durează câteva ore și la care participă o parte din personalul hotelului, electricianul e găsit, într-o stare imponderabilă, într-o căpiţă de fân dintr-o poiană a pădurii de conifere.

E adus cu greutate pe o targă improvizată. I se administrează, la subsol, dușuri reci și masaje. Se pare că nu va fi utilizabil cel puţin două-trei zile.

Directorul îşi cere scuze, cu eleganţă, și ne anunţă că a doua zi la ora opt va recurge la „soluţia ultimă și radicală). Nu, să nu ne mutăm, e păcat de cameră: e cea care n-are niciun vecin, e cea mai luminoasă, are cel mai lung balcon etc.

Într-adevăr, la ora 8, apare, în halat alb, ușor maculat, o bondoacă tânără, drăguţă, numai zâmbet și cârlionţi aurii, agitând o cheie franceză și un fel de vătrai. Ne anunţă că a venit să pună la punct „toată afacerea”.

— Dumneata ești specialistă? – întreabă, vădit ne încrezătoare, nevasta.

— Da, doamnă. Ce, nu par?

— Așa tânără, cu halat alb, în papuci…

— Nu-s tânără, am treizeci de ani și lucrez jos, la cofetărie, eu fac plăcintele, prăjiturile, îngheţatele pe care le mâncaţi la desert.

Recunosc că acelea au fost gustoase, dar una e cornuleţul cu fragi și frișcă și

alta ţeava spartă.

— Apoi nu, că meseria mea de bază a fost instalator de apă și canal, pot să vă arăt și diploma de la școala profesională — se destăinuie, voioasă, totuși tânără dublă specialistă în timp ce pune surprinzător de rapid ordine în elementele răvășite pe mozaicul din baie… Vedeţi – și ne arată un cauciuc negru care pare a fi fost strivit de un buldozer — unul din deștepţii care au lucrat aici a împins pe ţeavă garnitura, care a blocat apa rece. Aia tot venind cu putere, de sus, a fisurat conducta. Nu-i mare lucru, dar dacă nu te pricepi…

Trage o fugă până la subsol, de unde se reîntoarce cu o lampă; sudează, leagă, strânge șuruburi, ciocănește, cu o dexteritate într-adevăr remarcabilă.

— Și de ce te-ai lăsat de meserie?

— Ei, de ce… Nu eu am lăsat-o, bărbatu-meu m-a obligat. A zis că e prea murdară pentru o femeie și că el vrea ceva mai curat. El e chelner aici, poate că v-a și servit la masă. Când s-a deschis hanul, ne-am prezentat amândoi, că suntem chiar de-aici din sat, și ne-am angajat.

Că între timp eu m-am recalificat în alimentaţie: patiserie și cofetărie… Trebuie să mai asculţi din când în când și de bărbat. Nu, doamnă?

Nevastă-mea e de părere că fiecare din soţi trebuie să asculte de celălalt.

— Nu-i așa — răspunde, sigura de ea, Gianina (că așa o chema) fixând chiuveta în perete. Dacă el e bun cu mine, nu mă bate, nu mă înjură, aduce toţi banii în casă, eu de ce să nu-i fac o plăcere?

— Bine, stimată Gianina — schimb eu cursul discuţiei — Gianina și mai cum?

— Leoarcă.

— Poftim?

— Ei, știu că numele nu-i prea arătos. Pe mine de fată mă chema Clopoţel, dar dacă ăsta-i numele soţului, să nu-l iau că nu-mi place familia?… Și cum vă ziceam

— Sporovăiește, veselă, întrerupându-se din când în când ca s-o întrebe pe nevastă-mea „dar rochia de unde aţi luat-o? „Dar mărgelele?” „dar inelul?” — cum vă ziceam, când e ceva greu, mă roagă tov. Director să repar eu, și pe urmă îmi dă douăzeci și patru de ore libere.

Îi place oare cofetăria?

Îi place. Că se și câștigă bine.

— Ia uitaţi-vă puţin pe geam: vedeţi casa aceea ocru?

— O vedem. Am văzut-o și la sosire și am admirat cum e împodobită cu plăcuţe de ceramică.

— Din câștigul meu și a lui bărbatu-meu am făcut-o, să știţi. Eu am vrut să fie culoarea ocru. Avem, la parter și la etaj, șase camere, așa că trei le-am și închiriat ia turiști. E drept că ne-a mai dat și mămica vreo cincizeci de mii, că ea e responsabilă la cooperativă, a mai pus și socru-meu vreo șaptezeci, că el e cioban…

— Ei, de unde era să scoateţi de la un biet cioban atâţia gologani?

— Ce biet, domnule? De ce-l porecliţi așa? Dumneavoastră știţi cât scoate un cioban acuma, pe lună? Știţi ce căutare are? Că se bat pe el cinci ceapeuri și o

sută de individuali?

Și, deodată, ne roagă să umblăm la robinete, să vedem cum curge, în șuvoi furtunos, și apa fierbinte, și cea rece.

Chiar. O felicităm. O poftim să mai stea o clipă cu noi. S-o cinstim cu ceva, după obicei. Acceptă, dar numai după ce-o să strângă și o să mătură în baie, ca să fie treaba „completă".

Ne așezăm pe paturi și nevastă-mea îi oferă la alegere pișcoturi, bere, vin sau vișinată de casă. Alegem, toţi trei, vișinata. Pișcoturile sunt tratate cu circumspecţie.

— Și așa… Socrul dumitale păstorește oiţele cu folos.

Apoi deh… Cu ce credeţi că urcă el la stână?

Nu-mi închipui cu ce.

— Cu autoturismul de teren „Aro", proprietate personală. Câştigat cinstit: din muncă… Și ajutoarele lui? Că are două ajutoare, doi fraţi gemeni…

— Nu-i ia cu el în mașină?

— Nu, că vin și pleacă pe rând. Fraţii vin cu motocicleta lor japoneză. Cu ataș.

Apreciez că e „foarte frumos". Și probabil că s-au obișnuit și oile cu vehiculele în chestiune.

— Nu-i o problemă să obișnuiești oile cu ceva — filosofează, inspirată, Gianina Leoarcă, bând, cumpătat, păhărelul. Se obișnuiesc ei oamenii, d-apoi vitele. Eu cum m-am obișnuit cu cofetăria? Ba am mai fost și în străinătate la perfecţionare, de m-am perfecţionat și eu, i-am perfecţionat și pe ei.

Suntem dornici să aflăm amănunte. Umplem din nou păhăruţele cu vișinată.

— Eu, dragă doamnă și dragă domnule —, îşi scutură zulufii instalatoarea-cofetăriţă — am, așa, un fel de fantezie că mereu născocesc alte prăjituri, de se miră și maiștri cu experienţă. Și fac eu într-o zi niște rândunici, ce nu s-a pomenit. Aveau vrăsăzică un căpşor și codiţa de ciocolată, iar trupul din zahăr ars, cu aripi de porto cală. Vin două autocare cu elveţieni la hotel și după ce mănâncă două-trei rânduri de rândunici de-ale mele, că nu se mai săturau, întreabă cine le-a făcut și mă cheamă să mă laude. Unul din turiști era un fel de șef chiar la n întreprindere de dulciuri. Mă tot descoase, îmi cere reţete și pe urmă mă întreabă dacă n-aș vrea să vin o vreme la ei, să fac și acolo ce știu, să-mi plătească drumul, și șederea, să-mi deie și leafă. Mă sfătuiesc cu bărbatu-meu, el zice că mă lasă dar dacă află cumva că n-am fost cu minte, mă schilodește. Că asta e vorba lui iubită: „Te mutilez.

— Și-ai fost?

— Am fost. Am lucrat trei luni încheiate la „La Grand Patiseri dă Lozan", pe strada Volter, drept în centrul orașului. Aţi fost la Lozan?

Nevastă-mea îşi amintește că a fost.

— Atunci o știţi, e pe tot parterul, la stradă, și deasupra sunt opt etaje cu mărunţișuri.

Nevastă-mea nu-și amintește de la Grande Patiserie, ea nu prea consumă dulciuri, știe însă că există la Lausanne o stradă Voltaire.

— Aflaţi că m-au ţinut foarte bine, m-au plătit, mi-am luat și rochii, ba chiar fiul patronului m-a cerut și de nevastă — dac-a văzut că-s fată serioasă și altfel n-ajunge cu mine la nicio socoteală; dar eu nu puteam să-l las pe Leoarcă al meu, să las casa făcută după planul meu, așa cum am vrut eu, și iaca, m-am întors și sunt mai învăţată decât când am plecat.

Ne arătăm sincer încântaţi de relatări, o felicităm și-i dorim toate izbânzile ce și le râvnește.

Gianina ne propune să poftim a-i vedea casa și pe dinăuntru. Vișinata și conversaţia, poate și amintirile el veţiene, au încălzit-o.

Venim, de ce nu? Invitaţia e acceptată cu plăcere.

— Să vă servesc cu ceva bun — zice. Că dumneavoastră văd că umblaţi cu produse tradiţionale, cam demodate, să mă iertaţi doamnă, altfel îmi sunteţi foarte simpatică.

Remarca ne bine dispune.

— Și ce anume bunătăţi moderne ai dori să ne oferi?

— Mă interesez.

— Să vă dau și eu un Curvoazie veritabil, dacă vă place, dacă nu un Blecănduait cu cuburi de gheaţă, să fumaţi un Dănhil, să mușcaţi dintr-un Toblerone, bine înţeles cu ceva gâscă umplută la mijloc…

Foarte îmbietor.

Nevastă-mea îi propune însă ca până atunci să ne facă și nouă, la masa de mâine, niște rândunele din acelea cu care i-a dat gata pe elveţieni.

Gianina se ridică, mulţumind de trataţie:

— Leeiș face, dragă doamnă, că nu mi-i greu… Dar cu ce? Că eu dacă nu dispun de tot ce scrie în reţetă, nu pot să înlocuiesc portocalele cu prune și ciocolata eu te temea. Așa că diseară, de pildă, dacă vreţi desert, vă servesc compot cubanez de ananas presărat cu vanilie sau zmeură cu lapte bătut. Dar când veniţi la mine — să știu însă cu două zile înainte — vă trântesc un tort „Ceahlăul”, cu care am câștigat eu o mie de franci la o întrecere la Lozan, de n-o să mă uitaţi toată viaţa!

MINUT CU MINUT

Dacă doriţi, vă pot furniza extrase din planificarea personală a zilelor de 31 decembrie anul curent și 1 ia nu arie anul viitor.

Miercuri, ora 15. Mă culc și dorm pe sponci, întrucât am sub fereastră staţia a 16 troleibuze și a 5 maxi-taxiuri; în plus, se mai așază, spre staţionare, un autocamion de depanare, care nu obișnuiește să stingă motorul.

Ascult ca prin vis harapnice, pocnituri, hăulituri, chiote și zbieretul celor pe lângă care trec în goană mașinile cu pătrăţele: „Taxi!” Taaaxi!”, „Taxiii!” și „Nu stă, fire-ar al dracilor, de ce să stea?”

Ora 19. Mă trezesc, mă rad, încep să mă îmbrac festiv. Cămășile albe au lipsă nasturi. Găsesc numai câte un singur buton din cele 23 de perechi pe care le posed.

Cravatele care se potrivesc nu sunt călcate. Cele care sunt călcate au pete. Cele care n-au pete s-au desprins discret pe dos.

19,30. Primesc cu uratul cinci copii și adulţi în vârstă de la 7 la 40 ani. Împart monezi.

19,40. Primesc cu uratul gunoierii. Le dau o bancnotă și o sticlă de ţuică. „Nu vă supăraţi, vodcă nu ţineţi?” îi dezamăgesc. Aud cum mă înjură pe scară, de mamă.

20,00. Deschid televizorul.

20,05. Închid televizorul.

20,15. Îmi face urări telefonice o admiratoare bătrână, din vecini. Mă întreabă dacă nu-i pot obţine o negaţie pentru nepoţica ei ginecoloagă care a fost repartizată în Deltă și ar găsi un post de educatoare în București la o școală de ambliopi.

20,30. Deschid radioul.

20,33. Închid radioul.

20,45. Nu primesc cu uratul, deoarece în cadrul ușii apare un tânăr costumat în coșar, într-o asemenea stare de ebrietate încât îmi cere să-i cânt eu, iar el să mă acompanieze.

21,00. Deschid televizorul. Sună prietenii care m-au invitat, rugându-mă să aduc opt furculiţe, douăsprezece pahare și câteva suluri de hârtie igienică. Sună la ușă vecinii, cerându-mi să le împrumut patru scaune și un polonic.

21,30. Telefonez șefului meu, ca să-l felicit. Îmi râs punde nevastă-sa că e în baie și că o să-i transmită prin ușă, deoarece stă încuiat acolo de o oră.

22,00. Primesc capra. Aștept în cămașă, pe hol, în vineţit și zâmbitor, până ce isprăvesc băieţii programul. Sunt opt. Le împart monezi, bancnote, chifle și nuci.

22,15. Ascult o schiţă la radio pe taraful de la televizor. Efect surprinzător de concordanţă. Mi-aduc aminte că nu i-am felicitat pe prietenii din Gura Ocniţei. Sun a 057, telefonarea telegramelor. Dau numărul meu. Mi e promite că voi fi chemat.

23,10. Reușesc să mă echipez convenabil. Oglinda îmi oferă o imagine mulţumitoare, de manechin din vi trina unui magazin universal. Prietenii la care mă duc întreabă, telefonic, când am de gând să vin cu paharele și hârtia igienică. De furculiţe nu mai e nevoie, s-au pus scobitori făcute ad-hoc, la traforaj.

23,30. Sunt sunat în sfârșit pentru telegramă. Mi se respinge formula „Să trăiţi, hipopotamilor!” deoarece nu se transmit insulte prin telegraf.

23,40. Întrucât s-a depus zăpadă multă și transportul în comun pare să fie stingherit, telefonez prietenilor care m-au invitat că nu mai vin. Proteste slabe. „Trimite măcar pe cineva cu ce ţi-am cerut”.

0,25. Deschid o sticlă de vin. Beau un pahar în sănătatea mea. Deschid și o conservă de hamsii. Îi consum privind la televizor. Fac câţiva pași de dans după tango-ul cântat de solista de pe micul ecran și-l îngân pe cel care intonează „Magistralaalbaaastră!…”

0,40. Citesc pagina veselă a ziarului. (Notă: dacă ziuarul va avea doar o jumătate de pagină veselă, o voi citi doar pe aceea. Dacă nu va avea nici măcar un colţ vesel, îmi voi umple timpul rezervat lecturii cu altceva, tot atât de plăcut și

util).

0,50. Mă dezbrac. Îmi pun pijamaua. Îmi fac patul. Răspund la telefon vecinilor care-mi urează „La mulţi ani!" „Și eu dumneavoastră".

1,20. Privesc pe geam. Linișteș și nea înaltă.

1,30. Mă culc.

Cer scuze pentru câteva sărituri orare dar e vorba de intervale cu preocupări strict personale. Mulţumesc pentru atenţie.

POȘTA VESELĂ

POȘTA VESELĂ

Din miile de scrisori trimise emisiunii umoristice săptămânale a postului românesc de radio — fenomen interesant de veselie populară colectivă — cărora le-am răspuns, hebdomadar, câţiva ani, la rubrica ce poartă ti dul de mai sus, încredinţez tiparului un număr de dialoguri; mi s-au părut reprezentative fie pentru umorul conștient mascat de seriozitate, al corespondenţilor, fie pentru seriozitatea răsturnată involuntar în umor, fie pentru hazul epistolar pur și simplu, rezultat din nevoia, atât de pură în omenescul ei și atât de stenică în lumea actuală, de a glumi.

O scrisoare indignată de la Paul N., dintr-o comună ialomiţeană, relatează; „Trecând spontan pe una din străzile frumosului oraș Călărași, mai precis 13 Decembrie, văd pe geamul unui imobil particular un anunţ în care scria: „Vând lampă de gătit, dormeză, ceas etc". După ce l-am citit conștiincios și complet, m-am apucat să-mi continui drumul, când o cetăţeancă de vârstă și statură medie, îmi iese din curte cu o privire penetrantă, cu ton agresiv și următoarele cuvinte triviale: „Tovarășe, de ce ești impertinent și te uiţi pe geam?" „Tovarășă — i-am răspuns — verifică-ţi exprimările fiindcă n-ai justificări de a vorbi în asemenea stil". Și merg cu ea în faţa anunţului sus-menţionat, arătându-i conţinutul. „Dumneata — zice ea — n-ai știut că acest anunţ zace aici de un an de zile și și-a pierdut valabilitatea?" Și altele la fel, ceea ce eu văzând că ea ţine lanţ exprimă rile sale infernale i-am cerut scuze și am plecat, lâsând-o în spate cu aceste exprimări. De aceea aștept curios părerea dv. Cu consideraţiune".

Stimate corespondent, aţi procedat întru totul just; altă dată n-au decât să pună sub anunţ un alt anunţ precum că cel de deasupra și-a pierdut valabilitatea.

*

Două „înflăcărate microbiste" din orașul Buzău, Paula și Mariana, ne roagă să peţim pentru ele doi fotbaliști celebri din echipa naţională. Ni se indică numele acelora și ni se spune că ele, fetele, au întors adesea capul după ei oftând, dar ei n-au observat. Principalele calităţi cu care se laudă logodnicele sunt că au amândouă 18 ani și „suntem atât de frumoase, încât toată lumea întoarce capul după noi". Datele scrisorii ne provoacă oarecari îndoieli cu privire la valabilitatea unui atare mariaj. Căsătoriile acestea pornite din capete întoarse nu prea au viaţă

lungă. În altă ordine de idei, vă încunoştinţăm că telefonându-le celor doi fotbalişti, ei v-au mulţumit pentru ofertă şi v-au rugat să-i cereţi în căsătorie direct soţiilor lor, întrucât nefiind singuri pe lume n-ar putea lua o atare importantă hotărâre în mod independent.

*

Funcţionarul bucureştean Mircea Merişor ne descrie un coleg mai în vârstă care, pregătindu-şi retragerea din serviciu, vrea să lase în urmă-i, asupra unor confraţi mai tineri, câteva mici pete. Adică să-i murdărească puţin.

Din invidie. Corespondentul ne propune să facem o zeflemea glumeaţă la adresa acestei porniri meschine. Să glumim la adresa invidiei, stimabile? Luaţi prea uşor lucrurile, zău. Ştiţi dumneavoastră oare ce forţă tenace reprezintă invidia colegială? Ea îţi poate schimba meritele, câte le ai, în cusururi, iar pe fiecare din cusururile adevărate e în stare să ţi-l umfle până ce devine mai mare decât tine însuţi; e capabilă să te răsucească din drum şi să a te lase buimac în mijlocul lui, să te facă centrul de atenţie al tuturor şedinţelor şi să te dea cu capul de toţi pereţii înainte de a apuca să te dezmeticeşti măcar că despre tine e vorba. Din invidie, un zeu, Apollo, a jupuit un om, iar o consoră a domniei sale a prefăcut toate femeile unui ţinut în vaci. I-auziţi ce zice şi ilustrul poet Ovidiu: „Invidia are faţa palidă, trupul scheletic, privirea niciodată dreaptă, dinţii pătaţi de rugină, mistuie şi se mistuie totodată". Nu prea e obiect de glumă, nu? S-o lăsăm deci deocamdată pe mâna moraliştilor, care tot pilduind-o de câteva milenii încoace au să-i vină într-o bună zi de hac.

*

Luând o curbă periculoasă cu viteză prea mare, motociclistul Pavel D. din Craiova a pierdut ataşul, care devenind independent a intrat vijelios în curtea săteanului Mincu M. dintr-o comună doljeană, făcând prăpăd în raţele locale. Proprietarul raţelor a apreciat spontan că păsările schilodite sunt echivalente, ca valoare, cu aţa să-l rătăcitor şi a reţinut numaidecât obiectul în compensaţie. Motociclistul păgubaş, făcând un alt calcul, a dedus că nu are nicio obligaţie faţă de sătean, ori faţă de familia raţelor, întrucât a fost accident şi ca atare nimeni nu e răspunzător. Din controversa aceasta de idei şi de matematică, ataşul a ieşit sfărâmat cu furca, motociclistul şi-a mai pierdut casca şi ochelarii, iar săteanul s-a îmbogăţit cu câteva cucuie. Martorul ocular care ne desscrie sceneta, ne întreabă ce zicem noi despre problemă.

Noi, ca noi, putem zice orice — deşi, la drept vorbind, nici nu ştim ce-ar trebui să zicem. Dar raţele, săracele, pe ele cine le întreabă?

*

Corneliu M., craiovean, s-a certat cu soţia şi i-a spus: „Dacă tăceai, filosof rămâneai", la care ea i-a replicat că femei-filozof n-au existat niciodată pe lume şi deci de ce ar fi ea cea dintâi? Soţul a tăcut ruşinat şi ne consultă asupra a ceea ce ar trebui să-i răspundă „ca s-o înfund şi eu".

Nu înţelegem de ce ar trebui s-o înfundaţi, nevestele există pe lume nu ca să fie înfundate de bărbaţii lor, ci pentru multe alte motive, pe care dacă nu le-aţi

descoperit până acum, înseamnă că aţi fost foarte ocupat cu altele. Cu alte probleme, evident. Ce-i drept, în cazul în speţă, soţia dv. Nu are pe deplin dreptate, dacă n-ar fi s-o amintim decât pe Hipparchia, care a trăit acum vreo douăzeci și două de secole în Beoţia și care s-a îndrăgostit atât de tare de soţul ei, filosoful Crates, încât i-a deprins și meseria, înfundând ea, cu judecăţi strălucite, învăţaţi ai vremii.

*

O revendicare a lui P.B. dintr-o comună a judeţului Prahova: el a vizitat, împreună cu prietenul său I.C., orașul Brașov, unde au cumpărat amândoi câte o gogoașă.

S-au plimbat liniștiţi o vreme, dar — zice autorul scrisorii — „în timp ce căscam gura pe la vitrine am simţit că mi se umflă, de unde am dedus la moment că gogoașele au fost otrăvite". La policlinică li s-a explicat că gogoașa era inocentă, dar că în ea s-a aflat o albină perfidă ce l-a înţepat pe Petre Bălan tocmai în buze, și încă în amândouă. În ce constă revendicarea dumisale: „Altă dată când vom mai merge la Brașov să nu să mi întâmple așa ceva". Bine. Vă asigurăm că se va proceda la o dezalbinizare a gogoșilor brașovene, pentru ca niciun oaspete al municipiului să nu mai rămână cu buzele umflate.

*

Un tânăr ploieștean foarte inimos, Dumitru Neguţ, ne cere încuviinţarea să bată un stâlp indicator cu numele său la colţul străzii — „cam cum sunt alea de scrie „Câmpina, 34 kilometri" — întrucât are o adresă încurcată și prietenii care-l caută, se rătăcesc. Din partea noastră, vă dăm bucuroși încuviinţarea. Avem însă impresia vagă că ar trebui să mai întrebaţi pe cineva, local, ca nu cumva să vă treziţi între zi că vă vine, după indicator, în vizită, și un prieten cu o citaţie, ori cu un chitanţier.

*

Virgil S. din București, Bulevardul Pieptănari, doreşte să scrie cronică cinematografică și ne trimite o primă mostră, cu privire la filmul „Un bărbat și o femeie": „Acest film francez de culoare este jucat de doi artiști foarte celebri el însă fiind mai jos de statură decât ea totuși potrivindu-se din figuri. Subiectul arată cum aceștia doi se întâlnesc datorită copiilor lor orfani respectiv de mamă și tată însă a fiecăruia invers ca la celălalt, așa că împrietenindu-se cu toţii vor face mai târziu un cămin fericit. El a mai fost căsătorit cu o femeie care s-a sinucis din greșeală, fiind nervoasă, iar ea a mai fost și ea căsătorită cu un bărbat care a murit în Brazilia în timp ce cânta pentru un film samba și a făcut explozie aparatul. Fiind văduvi au câte un regret de conștiinţă. Dar mai apoi cunoscându-se și aprofundându-se se iubesc uitând trecutul amar și construindu-și împreună un viitor luminos. Cu toate că mi-a plăcut și aș putea spune chiar că au fost scene la care am plâns, totuși aș aduce și o critica acestui film deoarece nu arată măcar o discuţie serioasă între viitorii soţi cum înţeleg ei să-și refacă viaţa și dacă ea e de acord în fondul sufletului *ca* el să-și mai rişte existenţa cu automobilul de curse care e periculos. Mi-a plăcut foarte mult operato rul care a fost foarte bun căci filmul nu s-a rupt niciodată în

aparat, cum se întâmplă cu multe altele chiar și din producţia noastră indigenă”.

„Dacă vă place, încheie scrisoarea, eu pot să vă trimit de astea o dată pe săptămână că nu e cine știe și la cinema mă duc oricum”.

*

Un ascultător din judeţul Caraș-Severin, semnând C. Gogulică, propune un proiect de salvare a turnului din Pisa, despre care a auzit că e pe cale de a se prăbuși: “Deoarece faimosul turn continuă să se încline, sunt de părere să se construiască un altul, înclinat în faţa acestuia, în așa fel încât amândouă să se atingă la partea din vârf”.

*

Virginia M. din Câmpulung-Muscel s-a logodit cu Constantin D., simpatic și plin de calităţi — după cum ne asigură tânăra musceieancă — dar care, câteva zile după logodna oficială, a amanetat inelele la un joc de popice. „Vă întreb — zice patetic scrisoarea — dacă pot să-mi încredinţez destinul și fericirea în mâinile acestui om, sau să-l las baltă cu popicele lui vicioase”. Ca să fim drepţi, jocul de popice nu e primul pe lista viciilor omului; desigur, de la o anume sumă în sus, poate deveni. Fiindcă ne-aţi cerut totuși un sfat, noi zicem așa: să-i puneţi acelui tânăr următoarea problemă: ce preferă? Să aducă imediat îndărăt inelele, sau să-l lăsaţi baltă? Dacă alege a doua alternativă, cred că n-ar mai trebui să staţi la îndoială. Dacă o alege pe prima, luaţi-vă inelele și mai gândiţi-vă; căci timpul poate fi un sfetnic destul de bun.

*

Colecţionară pasionată de pinteni, Adelina Lagurda cosmeticiană, ne informează că i s-a cerut o sumă exorbitantă pe un asemenea obiect, ofertantul pretinzând că el, pintenul ar fi aparţinut unui domnitor fanariot. Unde i se poate face, deci, o expertiză?

Părerea noastră e să-l duceţi mai întâi la expertiză pe ofertant: fanarioţii nu prea umblau călare și s-ar putea ca pintenul să aibă o origine ori mult prea veche, ori mult mai proaspătă. Pentru această din urmă eventualitate e bine să treceţi și pe la hipodrom.

*

Ionel C. din orașul V. îi spunea niște anecdote atât de nostime Marianei N. din R., care era la volanul unui “Fiat”, încât aceasta, într-un hohot nestăpânit, a intrat în prima farmacie de pe traseu, prin vitrină, frânând cu precizie exact în faţa ghișeului de eliberare a reţetelor. Cum farmacistul de la ghișeu nu fusese vizitat până atunci de un automobil, a leșinat, fiind readus cu greu în simţiri. El, Macarie R., e de părere să-i dea în jude cată pe veselii turiști, care au scăpat teferi, dar totodată vrea să-i supunem — cum zice domnia sa — „ridicolului public”.

Totuși, am opina noi, să-i mai cruţaţi până ce-și rezolvă și celelalte mici angarale, în valoare de câteva zeci de mii de lei; între timp, rugaţi-l pe șturlubaticul Ionel C. să vă spună și dv. anecdote, ca să vedeţi dacă într-adevăr devierea de sens a veseliei Marianei a avut totuși un motiv cu adevărat irezistibil.

*

„M-am trezit asudat la 1 noaptea și am simţit că mi-a venit inspiraţia. Atunci m-am aruncat asupra hârtiei și nu m-am mai ridicat de la birou decât la 11, a doua zi.

Vă trimit poemul pe care l-am scris astfel, pot zice dintr-o răsuflare, să-l vadă un ochi proaspăt și să-mi spună dacă până la urmă a ieșit ceva din mine”.

Stimate Hariton M. am citit cu luare-aminte și scrisoarea din care am citat, și poemul care a bătut drumul tocmai de la Săliștepână aici și vă răspundem cu o propoziţie a lui Goethe: „Până la urmă a ieșit ceva care de fapt nu e nimic dar arată ca și cum ar fi ceva”. Că v-aţi trezit poet în cursul nopţii nu e mare lucru. Hotărâtor e să vă culcaţi astfel de cu seară…

*

Într-o familie constănţeană s-a petrecut o mică dramă.

Soţul, Gicu T., stătea de vorbă pe înserat cu o vecină, în casă; soţia, Milica T., sosind cam brusc și mirându-se de prezenţa vecinei și de faptul că „nu era aprinsă electrica”, deși era „aproape încă ziuă” — cum ni se scrie — a luat atitudine, în sensul că și-a maltratat consortul expulzându-l din domiciliu și interzicându-i, sub pedeapsa „ruperii picioarelor”, să mai intre în curtea conjugală. Gicu T. ne scrie cu lacrimi în ochi s-o criticăm la radio — „că ea de satirică se teme grozav” — și s-o ameninţăm că dacă nu-l reprimește, el va face proces, și-i va cere „pensie alimentară”.

Stimate Gicule, întrucât chestiunea cu vecina și cu electrica e cam în obscuritate, nu ne-am putea lua râs punderea unei critici așa cum ne ceri dumneata. Nici chestiunea cu pensia nu prea ţine, pentru asta ar trebui să-i fii soţiei dumitale cel puţin mamă. Îţi sugerăm să cauţi o cale de împăciuire fără comisie, pe bază de făgăduieli solemne făcute peste gard. E posibil ca după oarecare stăruinţă să ţi se redeschidă și poarta.

*

Instructorul unei case de cultură dintr-un oraș nu prea depărtat ne trimite o listă de obiecte găsite în cântă după balul care a avut loc aici, la 4 februarie: adică, două perechi de pantofi antilopă, patru stilouri, o mănușă de mătase neagră până la cot, un landou de copil (fără copil) și copilul fără landou, adormit pe canapeaua din biroul directorului, cinci umbrele, un buletin și o găină vie, legată cu sfoară de mașina de scris din același birou directorial. Autorul scrisorii nu e surprins decât de găină care, de altfel, a și apucat să se manifeste necuviincios asupra planului de activităţi pe luna în curs, lăsat y măsuţa dactilografei.

*

„Ar fi bine să se facă și un campionat republican de table” — propune Dragomir Papadopol din Brăila, adăugând că dumnealui cunoaşte cel puţin zece persoane locale care ar putea câștiga eventuala cupă. Ni se și demonstrează, cu felurite citate, că e vorba de un joc „nu numai de hazard, ci și de bătaie de cap, strategie, tactică și pregătire multilaterală, chiar fizică”. Ca un argument decisiv, autorul scrisorii pretinde că însuși Iuliu Cezar juca table căci, după cum se știe, „a dat cu zarurile înainte de a trece Rubiconul”.

*

Mauricia G., de profesie casnică, din București, Calea Șerban Vodă, semnalează fapta de eroism a unui tânăr. Dumneaei trecea pe podul Grozăvești, de unde a aruncat în apă o poșetă veche, pe care nu mai voia s-o repare niciun atelier de marochinărie. Un tânăr, despre care nu știe decât că era „cu bască și trenci cu mesadă", aflat în preajmă, a sărit peste gardul de pe mal și intrând în apă până la șold a pescuit poșeta, înapoind-o păgubașei. „Apa era îngrozitor de rece și mă tem ca tânărul să nu se fi îmbolnăvit. Nu a vrut să-mi spună numele și să-mi dea adresa și deci nu-i pot mulţumi public decât pe această cale, pentru gestul său impresionant, deși lipsit de valoare". Foarte frumos. Răspunzând dorinţei dumneavoastră, rugăm însă la rândul nostru să aruncaţi a doua oară obiectul în foc și — dacă se poate — după ce controlaţi că nu e niciun tânăr prin preajmă.

*

Ploieșteanul Tăsică M., aflându-se împreună cu prietena dumisale la vizionarea unui film în incinta unui cinematograf din localitate și întorcându-și la un moment dat ochii de la ecran, a observat cu stupoare câţiva șoareci care priveau și ei cu mult interes pelicula.

Angajând o discuţie cu femeile de serviciu, ele l-au liniștit, explicându-i că sunt șoareci de casă, nu de câmp, care, de altfel și ajută la curăţenie, întrucât ronţăie hârtiile aruncate de public.

Spectatorul, intrigat, îşi exprimă nedumerirea. Și noi. Cu singura rezervă, dacă nu cumva pelicula era un documentar din viaţa rozătoarelor, sau filmul artistic „Oameni și șoareci", ceea ce ar explica întrucâtva curiozitatea inocentelor animale. Le spunem inocente, până o să roadă și scaunul responsabilului.

*

Florina Moinea Cămăruș din Ploiești ne roagă să anunţăm prin radio că i s-a rătăcit câinele iubit, de culoare alb-gălbui, tuns leu, în vârstă de un an, în stare de totală ebrietate. Dumneaei a pus boabe de ienupăr în rachiul de casă, apoi l-a strecurat prin tifon și l-a lăsat într-un lighenaș pe scaun, ieșind pentru o vreme din odaie. Neștiutorul animal a lipăit tot lichidul și, într-un acces de euforie, a sărit pe fereastra deschisă, de la etajul întâi intrând numaidecât în viteza întâi și gonind năuc prin oraşul petroliștilor. Cine îl zărește să știe că nu-i turbat, ci numai bine dispus și s-o vestească „prin facere de bine", pe îndurerata stăpână, la Oficiul P.T.T. Ploiești, post-restant.

*

Schiţa din viaţa păsărilor și a altor animale, ce ne-aţi trimis-o, stimate Adrian B. din Pașcani, solicită unele precizări de ordin zoologic. Pinguinii sunt păsări dar nu zboară. Opinia dumneavoastră că li-i frică de apă este contrazisă de faptul că aproape toţi, cu excepţia infirmilor, înoată excelent, ba se și scufundă în valuri. Imaginea focii care-și clocește grijulie ouăle este, desigur, plină de sensibilitate, se cuvine însă să ţineţi seama și de faptul că ea, foca, face pui vii, nu ouă și că, deci, situaţia de cloșcă în care aţi pus-o i-ar produce chiar și ei oarecare consternare.

*

Telegrama de felicitare trimisă de familie din Bucureşti Constanţei I. la Craiova,

a fost expediată prin Constanţa și a ajuns după 15 zile. Destinatara roagă ca pentru răspunsul ce intenţionează să-l trimită de la Craiova la București, să se folosească via Suceava, pe unde crede că s-ar putea realiza un termen de numai zece zile.

Un coleg îşi exprimă părerea că s-o fi făcut contuzie între numele persoanei și oraș: Constanţa. Se poate, dar noi avem pe cineva în Radio care se numește ener, adică Venus Constantinescu; ori dacă i se trimite o telegramă, și aceasta e îndrumată spre planeta care-i poartă numele, cu care nu sunt încă stabilite legături poștale, atunci ce se face persoana?

*

Tânărul clujean C.M. s-a întors de la examenul de conducător auto cu calificativul reușit, intrând plin de entuziasm în casa părintească — însă cu mașina, și anume prin ușa principală, care fiind cam strâmtă a cedat automobilului, acesta cedând curtenitor, la rândul său, o aripă zidăriei locale. Tatăl ne scrie obidit, c-ar trebui să luăm atitudine împotriva acestei „boli a secolului”.

Ne vom mulţumi deocamdată să luăm atitudine împotriva coniacului cu care a fost sărbătorită, de fiul victorios, reușita la examen și să felicităm familia că tânărul a rămas totuși în stare de funcţionare. Celelalte, după cum bine se știe, se mai repară. Și apoi de ce să tot criticăm secolul, săracul, pentru orice jumătate kilogram de băutură consumată inoportun?

*

Anton C., din Constanţa, e un pasionat colecţionar de mături și ar dori să facă schimb cu persoanele care nutresc aceeași patimă ca a dumisale. Ne scrie că posedă până acum „optzeci și una de exemplare, de variate dimensiuni și formate, cu coadă sau fără, în stare de capacitate totală și excepţional întreţinute” și că toate eforturile de a găsi parteneri de schimb s-au soldat până acum cu eșec. Ne roagă să-i prilejuim, prin radio, cunoștinţa cu eventuali amatori, dar serioși și competenţi, fiindcă punând un anunţ pe un stâlp din oraș, a primit un telefon de la cineva care-i oferea un aspirator defect, contra o mătură bună. Firește, de îndată ce se vor ivi amatori serioși, îi vom pune în legătură cu dv. Vă mulţumim pentru încrederea cu care ne onoraţi.

*

Elevul R.P. din Ploiești s-a dus să se tundă la o frizerie din centrul orașului. În timpul operaţiunii, au avut loc între tânărul client și maestrul foarfecelor, P.R., următoarele simpatice dialoguri de întreţinere:

— În ce clasă a dat dracu’ de-ai ajuns, mă? a întrebai jovial frizerul.

— În clasa a X-a — a răspuns cuviincios elevul.

— Și ce naiba vă învaţă pe voi acolo, bă? s-a interesat Figaro-ul ploieștean.

— Felurite cunoștinţe.

— Dar cât costă un tuns, vă învaţă?

Clientul a zis că nu.

— Vezi — i-a observat drastic frizerul — degeaba umbli la școală, că tot prost ai rămas.

„Nu mi-a părut rău atât de conversaţie — ne scrie elevul — cât de faptul că

m-a și tuns în bătaie de joc; arăt ca locuitorul unuia din acele arhipelaguri îndepărtate ce apar în filmele etnografice…”

Rugăm conducerea cooperativei ploieștene să ne comunice când mai e în tură maestrul cu pricina, de a cărui fermecătoare conversaţie am vrea să avem și noi parte, eventual în timpul unui spălat pe cap cu frecţie.

*

O epistolă dintr-un sat al judeţului Olt ne relatează o întâmplare nostimă a locuitorului T.M. El a cerceta o zi întreagă calitatea vinurilor din restaurantul local, iar pe seară a pornit-o spre casă, intrând în locuinţa unui vecin. Soţia vecinului s-a arătat întrucâtva surprinsă că e confundată de T.M. atât ca locuinţă cât și ca persoană, — și a strigat peste gard către doamna T.M. să vină să-și recupereze soţul și să-l conducă în apartamentele sale. La sosirea adevăratei soţii, T.M. s-a supărat, luându-le la bătaie pe amândouă și anume cu giurgiuvelele de la geamuri, pe care le-a desprins în acest scop. Ulterior, el a scos din ţâţâni și ușa, desfăcând și un număr de scaune găsite prin preajmă, sfâșiind și un fotoliu — din care însă, n-a putut desprinde arcurile, cu toată râvna depusă.

La isprăvirea operaţiei, T.M. a întrebat, într-adevăr „Unde mă aflu?”, semn că îi venise la cap judecata limpede, dar probabil fiindcă între timp sosise și vecinul, care îi reintrodusese această judecată limpede în cap cu ajutorul tuturor sfărâmăturilor de cherestea aflate la locul sinistrului. De atunci, un număr de maeștri și lucră tori calificaţi lucrează la recondiţionarea inventarului, conform tarifelor în vigoare. T.M. s-a restabilit și a fost de acord să contribuie la întreaga lucrare cu un număr, încă nefixat, de rate lunare. Se speră și într-o restabilire a raporturilor de bună vecinătate, deocamdată încă deteriorate.

*

Doi logodnici din Oradea protestează, cu fineţe, recunoaştem, împotriva „atacurilor” la care-i supun umoriștii pe cei cu plete lungi și bărbi. Ne trimit și fotografiile lor — sunt foarte simpatici — în care se vede clar că amândoi au plete foarte bogate. Dedesubtul uneia din poze scrie, cu un semn de întrebare: „Ne șade oare chiar atât de rău?” N-am putea zice, singura dificultate e să vă deosebim unul de altul. Puţină dreptate trebuie deci să daţi și umoriștilor. Cunoaşteţi probabil întâmplarea — care a devenit anecdotică — de la un oficiu de stare civilă. Au sosit, pentru contractarea căsătoriei, două fiinţe tinere, bucălate, amândouă blonde, cu zulufi enormi, amândouă cu veșminte identice: bluză și pantaloni de catifea neagră. După rostirea cuvântului solemn, ofiţerul stării civile, cam stânjenit, s-a adresat cuplului cu următoarea rugăminte: rog pe unul din dv. Să-l sărute pe celălalt ca să ne putem da seama care-i soţul și care soţia.

Probabil însă că și umoriștii îşi au exagerările lor.

*

De vreme *ce avem* în comerţ gumă de mestecat — zice Dorina T., din Timișoara — n-ar fi normal ca prin radio ori televiziune să se explice copiilor modul de folosinţă? Pentru că, iată, de exemplu, fetiţa mea are obiceiul de o mestecă ce-o mestecă și pe urmă o înghite.

Rău face. Dar de ce trebuie să staţi de vorbă cu fetiţa dv. Prin radioteleviziune? Vă recomandăm cu că-l dură convorbirea directă. A dat rezultate în multe ocazii. Încercaţi.

*

Dumitru V. din Mediaș a cumpărat o păpușă care la magazin zicea „ma-ma” și dădea ochii peste cap, iar acasă a rămas mută și oarbă. A dus-o înapoi, i s-a dat în schimb alta; aceasta a continuat să se pronunţe, dar după câteva mișcări din ochi i-au căzut genele. A dus-o din nou la magazin, i s-a dat alta etc.

Se pare că povestirea nu se va termina decât când veţi renunţa la păpușă și vă veţi hotărî pentru ceva care tace și nu clipește, fiindcă e de presupus că mai aveţi şi alte treburi pe lume, decât să faceţi toată viaţa naveta între domiciliu și magazin.

*

Coriolan Tecu, student bucureștean, e de părere să criticăm săptămânal vânzătorii lipsiţi de bună-cuviinţă din reţeaua comercială, astfel ei se vor îndrepta definitiv.

Convingerea dv. E stimabilă și ne amintește, prin candoare, de credinţele antice. Unii romani, de pildă, credeau ferm că sciatica poate fi vindecată prin cântece din flaut.

*

Un student ieșean, Vintilă C., ne povestește foarte pe lung o păţanie a dumisale dintr-o vacanţă: „M-am întors pentru o săptămână în regiunea geografică rurală unde m-am născut. Mă plimbam visător pe sub conifere, când, deodată, am prins în periscop o rumegătoare tânără, solitară. M-am apropiat să văd de ce umblă liber avutul obștesc prin acele locuri primejdioase, bântuite de vânatul ţinutului natal. De-abia în proximitatea imediată a patrupedei am observat că e păzită de o membră a organizaţiei de tineret și încă nu singură, ci însoţită de o surioară, o hidrocarbură întunecoasă, cu broboadă pe vizor. Îmi propuseră să iau loc și să intrăm într-o reacţie în lanţ”. Tânărul a refuzat; totuși, până la urmă, conversaţia s-a legat, dar nu se știe prin ce împrejurare rumegătoarea s-a rătăcit și fetele au dat vina pe intelectualul visător, obligat acum de părinţii acelora să suporte paguba. El ne invită să-i susţinem nevinovăţia prin radio, „pentru a forma o opinie publică în favoarea mea, altminteri s-ar putea să mă îmbrăţișeze zeiţa justiţiei”.

Întrucât scrisoarea e nostimă și dv. Păreţi simpatic am fi gata să vă sprijinim; vă rugăm numai să ne clarificaţi câteva puncte obscure ale împrejurării: cum a căzut oaia într-o văgăună rupându-și picioarele? Cine a fugărit-o şi de ce? De ce au început fetele să ţipe după ajutor și ce-aţi făcut dv atunci? Așteptăm răspunsul ca să vă putem oferi tot sprijinul nostru.

*

O ascultătoare din comuna G., judeţul Galaţi, s-a dus la căminul cultural, într-o seară de decembrie, să vadă filmul: *Bună ziua, contesă.* Pe la jumătatea proiecţiei, când contesa tocmai prinsese curaj să facă ceea ce avea ea în sarcină să facă, s-a aprins lumina în sală și pe ecran a apărut directorul căminului, care a invitat spectatorii — să iasă afară și să-și cumpere bilete pentru bal, întrucât urma balul

de sâmbătă seara. Altă dată s-a întâmplat — se pare — același lucru, în vederea unei nunţi, unde se putea cumpăra, pentru participare, un tacâm. Am sugera deci conducerii căminului să simplifice operaţiunea și anume, să anunţe din timp că la baluri, nunţi, botezuri și înmormântări se poate viziona în preţul de intrare la cămin, și o jumătate dintr-un film adecvat împrejurării.

*

Soţia ascultătorului A.F., din Ialomiţa, a auzit la radio, la o emisiune de sfaturi utile, că o cataplasmă de pătrunjel aplicată pe figură previne și combate ridurile. Ea întrebuinţează cu mult devotament metoda, dar cum de atunci au trecut două luni, ascultătorul roagă redactorii emisiunii respective să transmită și încetarea operaţiunii, adică să dea un termen final dincolo de care sistemul poate duce la eroziuni fatale; dacă nu. Să se recomande măcar variaţiuni cu alte legume de efect cosmetic, altminteri casă, masa, patul conjugal și atenansele se vor pătrunjeii atât de rău, că vor deveni în utilizabile.

*

O scrisoare din Sighet semnată „Măgărel” zice: sunt elev și, într-o seară, din gelozie prostească, am dat, pe furiș, cu piatra, în geamul casei unde stă prietena mea cea mai dragă. Mă căiesc. Dar dacă-i spun, înseamnă s-o pierd pentru totdeauna; dacă nu repar fapta, mă chinuie remușcările. Ce să fac?”

Ca să reparaţi fapta, începeţi, totuși, prin a repara geamul. Cu asta se rezolvă, simultan, căinţa, chinul remușcărilor și chiar încălzirea odăii în care stă draga dv., ceea ce nu-i tocmai puţin lucru pentru căldura viitoare a sentimentelor ei.

*

Claudiu T., din Oradea, întreabă cum de-a ajuns numele lui Hector, celebrul erou troian, „să fie dat la câini?” Fiindcă pe strada dumisale o doamnă are un „şpiţ” care seamănă cu o cratiţă umblătoare și de câte ori aude cum stăpâna strigă Hector, el, corespondentul, suferă ca de un sacrilegiu.

În problema aceasta credem că nu vă pot lămuri decât cei doi în cauză. Luaţi legătura în special cu doamna, întrucât o discuţie cu șpiţul probabil că n-ar duce la rezultate concludente.

*

Soţilor Elisabeta și Marian G. din București, care ne-au trimis o epopee, le transmitem o vorbă înţeleaptă a moralistului La Bruvăre: „Gloria sau meritul unor oameni stă în a scrie bine; al altora, în a nu scrie deloc.

Vă îndemnăm, amical, să râvniţi la această a doua glorie.

*

Un iubitor ale celei de-a șaptea arte din Ploiești ne informează că la un anumit cinematograf din localitate e obiceiul a se vinde cam două sute de bilete pe scaune și cam o sută în picioare. Tendinţa omenească a celor ce stau în picioare este de a se așeza în braţele celor ce stau pe scaune, fiindcă nu mai încap între pereţi și bănci. Tendinţa celor care stau pe scaune este de a respinge, cu mici ghionturi, lovituri secrete de gambă și felurite expresii amicale, pe cei ce li se așază în faţa ochilor. În acest fel, filmul e mereu dublat de spectacolul din sală, un fel de comedie

pe întuneric, sui-generis. Se cer oarecari măsuri.

Ar fi și cazul.

*

Nu vi s-a părut că pasta de dinţi „Menta” are în ultima vreme un gust de săpun de rufe? – ne întreabă o tânără ascultătoare din Bran. Nu știm, în ultima vreme n-am prea mâncat săpun de rufe. Dar că n-are gust de mentă, o putem afirma fără nicio șovăială.

*

Tânără E.B. din Covasna ne roagă să-i furnizăm, cât mai discret posibil, un leac împotriva geloziei. Soţul meu — glăsuiește scrisoarea — îmi face mizerie și mă jur faţă de dumneavoastră, deși nu mă cunoaşteţi, că pe ne drept. Cineva m-a sfătuit să-i strecor busuioc sub pernă, altcineva zicea că ar fi bine să-l pun să bată covoarele zilnic, dar eu nu prea cred în leacurile acestea băbești.

Mă adresez dumneavoastră, pentru că citind atâtea scrisori aţi căpătat o experienţă de viaţă și puteţi da un sfat folositor.

Fiind o problemă atât de gingașă, în care soluţii universale nu s-au descoperit încă, și cum scrisoarea ce ne-aţi trimis-o e zgârcită în amănunte, vă rugăm să re veniţi măcar cu o precizare: dacă aţi încercat, totuși, cu bătutul covoarelor și care a fost rezultatul. Între timp, mai consultăm și noi specialiștii din sectoarele înrudite.

*

Dintr-o comună a judeţului Dolj, cineva ne aduce la cunoștinţă că citind *Vieţile pictorilor, sculptorilor și arhitecţilor* de Giorgio Vasari a rămas încântat de faptul că din două în două pagini cartea are o filă albă, probabil pentru ca cititorul să-și poată face mici însemnări de lectură. Din păcate, în acest fel, biografia artiștilor cu prinși în volum are curioase salturi, unii murind la foarte scurtă vreme după ce s-au născut, fără a fi săvârșit mai nimic, alţii începându-și cariera la bătrâneţe.

Iar câţiva rămânând nemuritori și la propriu, adică fără sfârșit. Corespondentul se interesează cui trebuie să ceară lămuriri suplimentare — editurii, tipografiei sau autorului?

*

Din Huși, Lilica T. ne ridică următoarea grea problemă: tânărul pe care-l iubește i-a spus că e nevoit săpună la încercare sentimentele și ca atare i-a cerut ei.

Lilicăi, să-l aștepte la punctul de întâlnire fixat „până va veni”. E o încercare de rezistenţă, firește. Acţiunea a pornit într-o miercuri și corespondenta ne întreabă dacă după ce a așteptat până sâmbătă — zilnic, câte trei ceasuri — mai are rost să continue, de vreme ce junele n-a venit.

Nu, hotărât nu. Dacă era bărbat adevărat și nu un fleac, nu l-ar fi răbdat inima să nu se arate cel mai târziu după primul ceas din prima zi. Acum faceţi dumneavoastră încercarea de a-l uita și vedeţi câte zile rezistaţi. După vreo treizeci, veţi observa că problema se rezolvă de la sine.

*

Un ascultător din București ne trimite prospectul unui medicament numit „Hipazin”, folositor — se pare — în cazurile de hipertensiune arterială. Iată însă ce

fenomene secundare determină acest util medicament — după cum ne informează, albastru pe alb, prospectul: tahicardie, palpitaţii, greţuri, hipotensiune ortostatică, edem al mucoaselor, lăcrimare, injectarea conjunctivitelor, insomnii, senzaţie de oboseală a membrelor inferioare. Dacă, peste toate acestea, bolnavul va mai avea stări de depresiune și simptome de artrită, prospectul e de părere că tratamentul cu Hipazin poate fi întrerupt. Altfel, firește, medicamentul e dătător de sănătate.

*

Dorin Ţupa din Cluj-Napoca ne mărturisește că, în ziua echinoxului, la 21 martie, a simţit o adâncă tulburare sufletească și se interesează dacă „aceasta e din cauza magnetismului terestru". Nu ne putem da seama, întrucât nu ne-aţi descris pe larg simptomele tulburării.

Dar legătura dintre ceea ce aţi simţit și magnetism e tot atât de puţin probabilă ca aceea dintre industrializarea leușteanului și migraţia păsărilor.

*

Stimate Virgil Clopan din Cluj-Napoca, am citit cu luare aminte povestirea dumneavoastră istorică *Din culisele veacurilor* și n-am putut să nu observăm o oare care îndemânare a dialogului. Rezervele noastre încep la situaţiile insolite în care v-aţi așezat personajele. Napoleon n-avea cum să fie căsătorit cu Maria Tereza, întrucât aceasta îi era soacră, iar Fouché nu era „servitoarea lui Talleyrand** ci tot atât de bărbat și demnitar napoleonian cât și celălalt. Totdeauna am fost de părere că o anume diferenţă de vârstă între soţi nu strică, dar dumneavoastră exageraţi când ţineţi să-l însuraţi pe Bonaparte cu Eugenie de Montijo; la acea dată, doamna, care de fapt apucase să se mărite cu Napoleon al III-lea, ar fi fost mai matură decât soţul oferit de dumneavoastră cu vreo șaizeci de ani. Mult mai potrivit ni s-ar fi părut, istoricește vorbind, să-l daţi pe împărat după Eugenie Grandet de Balzac, a cărei etate era, în Orice caz, mai apropiată.

*

O tânără, în vârstă de 19 ani, din comuna S., judeţul Argeș, mă cere în căsătorie, pentru că, zice, „îmi place foarte mult vocea, sună ca un clopoţel".

Stimată corespondentă, deși foarte mișcat de această cerere, declar sincer că nu-i pot răspunde favorabil. Sunt mai multe cauze, dar una e hotărâtoare: eu nu cunosc glasul dumitale și ca atare nu știu dacă ne-am potrivi sonor. Independent însă de acest refuz, pe care nădăjduiesc să nu mi-l iei în nume de rău, mi-aș îngădui să-ţi sugerez a nu te căsători în niciun caz după auz. Crede-mă, nu se poate trăi cu o voce, după cum nu se poate trăi cu un umblet, oricât ar fi el de elegant, ori cu un chip, oricât ar fi de arătos. Mult mai bine ar fi să cauţi un om întreg și adevărat. Îţi doresc, neapărat să-l găsești.

*

Nichita Domaciński din București a cumpărat un canar din Piaţa Obor, de la o necunoscută „cu palton maron și părul roșu" și după vreo două săptămâni a observat nu numai că pasărea nu cântă, ci doar ciripește, dar că i se evaporă și galbenul de pe pene. O expertiză sumară a dus la concluzia că zburătoarea era o simplă vrabie. Corespondentul întreabă de ce nu se iau „Unele măsuri". Ce fel de

măsuri? întrebăm și noi. Că împotriva vrăbiilor s-au mai luat, dar zadarnic.

*

Un tehnician telefonist bucureștean, Ciocârlan L., a fost la o expoziţie de pictură și după ce a vizitat-o cât a vizitat-o, s-a gândit să-și scrie impresiile în catastiful pus la intrare în atare scop. Pictorul s-a apropiat, a citit ce-a scris vizitatorul și, în consecinţă, a rupt foaia, i-a pus-o în mână autorului și l-a dat afară. Ciocârlan ne trimite cele scrise, rugându-ne să le citim și noi „foarte profund" și să judecăm „dacă a fost în drept să facă așa ceva, acel infam pictor".

Am citit cât am putut de profund istoria și să știţi că l-am înţeles într-un fel și pe artist. N-a fost frumos că v-a dat afară din expoziţie, era dreptul dv. s-o vizitaţi, dar faptul că după lectură a rupt numai fila aceea și nu tot caietul, denotă totuși că e un om cu multă stăpânire de sine.

*

Tudor Cându, câmpulungean, se interesează „dacă un ou de struţ ar putea fi clocit în condiţiile climaterice din ţara noastră".

Cred că da, numai să găsiţi și persoana dispusă s-o facă.

*

Cecilia T. din Galaţi are un cusur pentru a cărui în lăturare cere sprijin: „Mi-e imposibil să deosebesc Arctica de Antarctica, niciodată nu știu care e la Polul Nord și care e la Polul Sud și mă fac de râs în discuţiile din societate. Învăţaţi-mă cum să procedez ca să nu le mai încurc".

Deocamdată, alt sistem decât a ţine minte că una e la Nord și cealaltă la Sud, din nefericire, nu s-a descoperit. Dacă vă poate ajuta cu ceva, mai ţineţi minte că în timp ce în Nord sunt urși albi și nu-s pinguini, în Sud sunt pinguini dar nu sunt urși albi. Cel puţin asta era situaţia până azi-dimineaţă.

*

O persoană în vârstă din Târgu-Bujor, E.R., întreabă dacă se poate dresa un ogar până să devină mops. Nu, e imposibil, e ca și cum aţi încerca să transformaţi, prin exerciţii zilnice, o lumânare într-un crenvurșt.

*

La 20 noiembrie, ora 14, anul curent, Vasile Dumitrașcu, giurgiuvean, a coborât dintr-un salt pe peronul gării „Progresul", cu care ocazie i-a sărit căciula din cap și capacul geamantanului, conţinutul acestuia risipindu-se în mai multe părţi deodată. Un număr relativ mare de pasageri mai mult sau mai puţin întâmplători au sărit în ajutorul sinistratului, strângându-i mărunţișurile din preajmă și ajutându-l să le reintroducă în valiză, legată apoi, provizoriu, cu trei șireturi de pantofi ale unor binevoitori. La hotel, unde posesorul valizei a făcut un prim inventar, a reieșit că îi lipseau: o cămașă, aparatul de ras și revista „Cinema", dar că în schimb avea, în plus, adică peste prevederi, un pieptene verde de damă, două spelci, o fundă și o pereche de șosete „ca de copil". Corespondentul își dă seama că obiectele sale rătăcite nu mai trebuie căutate dar îi anunţă pe cei ce i-au dăruit, greu de înţeles cum, plusurile, că le-a depus, cu recunoștinţă, la Biroul de obiecte găsite.

*

Gheorghe Vadu, teleormănean, întreabă dacă nu s-ar putea face la televiziune un curs de „jujiţu, metoda aceea cu care tu îi poţi bate pe toţi dar pe tine nu te poate atinge nimeni1. Transmitem cu plăcere sugestia teleconfraţilor noștri. Poate noaptea, târziu, eventual după emisiunile sportive…

*

Studentul ieșean Dudu Ciolac s-a aflat într-un tramvai „alături de o cucoană care ducea un căţel bej într-o sacoșă; eu i-am făcut semne amicale, dar bestia s-a scandalizat, iar proprietara m-a avertizat c-o să mă muște. Dacă el mă mușcă pe mine, am spus cu glas tare, atunci îl muşc și eu pe el. Și am întins mâna, care mi-a fost prinsă feroce de un deget. Bineînţeles că mi-am ţinut cuvântul dat în public și l-am mușcat și eu, instantaneu, de o ureche. De aici ţipete, scandal, oprire de tramvai, coborâre înainte de staţie, plictiseli etc. Probabil c-o să mă dezaprobaţi, dar vreau să cunosc motivul exact și obiectiv: de ce sunt vinovat eu, care n-am făcut decât să răspund cum se cuvine acelei infame provocări canine?”

Păi chiar dumneata spui că ai fost provocatorul, după câte am reţinut, căţelul nu ţi-a adresat nici semne amicale, nici declaraţii belicoase. Dacă voiai să fii pe deplin obiectiv, de vreme ce el te-a mușcat de un deget trebuia să-l prinzi și dumneata tot de acolo; acum se va spune despre *dânsul* că a rămas într-o ureche, ceea ce nu mi se pare echitabil. Altminteri, formal vorbind, n-ai nicio vină și dacă simţi vreodată impulsul de a pedepsi în ace lași fel și un dulău ciobănesc ce ţi se va părea insolent, vom avea cu toţii dovada optimă a absolutei dumicate inocenţe.

*

Când am desfăcut plicul expediat de Gigi R. din Agnita a căzut pe masă o pietricică de mărimea unui ciucure. Corespondentul ne informează că a găsit-o într-o conservă de costiţă cu fasole și are impresia că nu e nici costiţă, nici fasole Nu, nu e, putem afirma, e piatra de terasament de cale ferată și credem că aţi procedat just refuzând s-o consumaţi, chiar și în forma aceasta conservată și în suc propriu. Nu rămâne decât să stabilim din ce porţiune feroviară se aprovizionează fabrica în cauză, ca nu cumva, dat fiind volumul mare al producţiei, să se slăbească stabilitatea șinelor pe acel tronson.

*

Cum au ieșit mugurii și a bătut un vânticel de primăvară, Marcel T., din Lugoj, a pornit la iarbă verde cu prietena dumisale, Dora, și în timp ce, cum zice dumnealui, se odihneau la rădăcina unui pom admirând renaşterea naturii, dumneaei a fost mușcată de un arici. Tânărul, îngrijorat, a luat imediat unele măsuri sanitare; a întrebat dacă o atare mușcătură ar putea fi mortală.

Nu știu ce fel de arici o fi fost că s-a dat la om; de obicei, aceste vietăţi înţeapă și adeseori fără premeditare; dar, în sfârșit, vă putem asigura că literatura de specialitate nu cunoaşte până acum cazuri de deces din pricina amintită. Ni se pare și nouă că măsurile imediate pe care le-aţi luat au fost binevenite și suficiente. Cât despre ipoteza dv. Că ariciul putea fi „turbat”, ea rămâne de de meniul fanteziei. De altminteri, cred că în aprilie era și cam devreme să turbe, de-abia se dezmorţise.

*

La un bal dintr-o comună a judeţului Ilfov, tânăra Dumitriţa L. a fost lăsată de orchestră să cânte la microfon „Traviata” dar „a intrat într-o asemenea turaţie — ne scrie conducătorul orchestrei — încât a făcut praf staţia de amplificare. Acuma îi cerem să plătească reparaţia și ea nu vrea, zice că o voce de operă face totdeauna ravaje care intră în contul statului. Poate dacă o criticaţi la „Unda veselă”, tatăl ei s-o îndura să ne dea vreo două sute cincizeci de lei”.

Un locuitor al orașului Covasna ne transmite plăcuta veste că, după o strădanie îndelungată, a izbutit să organizeze o competiţie între trei melci. El i-a obișnuit să străbată trasee în linie dreaptă, preparându-le pe acele porţiuni o substanţă nutritivă. Cursa s-a desfășurat pe distanţa de opt metri plat și a fost câştigată de melcul numit Azor, care a parcurs itinerarul fixat cam într-o ori și treizeci de minute, realizând o medie de un milimetru și jumătate pe secundă. El a fost talonat îndeaproape de melcul Mercur, ieșit al doilea. Al treilea, numit Lăcăţel, păruse a abandona cursa, pe la jumătate, adormind probabil, dar ulterior și-a revenit, ajungând la start — însă, desigur, plasat. Corespondentul e încântat de rezultatele obţinute și ne înștiinţează că în vară va organiza și un concurs de alergări pentru raci.

*

Direcţiunea unui hotel moldovean o întreabă pe această cale pe Georgeta V. din Ploiești, care a luat din cameră, la plecare, testeaua de ace și aţă, peria de haine și un umeraș, dacă n-are nevoie și de așternut, precum și de covor, pe care probabil le-a scăpat din vedere — ori nu i-au mai încăput în valiză.

*

Un tânăr din Baia de Arieș, Viorel C., ni se plânge că prietena sa Cecilia vine întotdeauna la întâlniri cu o altă prietenă, care consumă, hămesită, cantităţi îngrijorătoare de prăjituri în contul cavalerului. Tânărul ne roagă să facem ce-om ști „ca să îndepărtaţi acest scai de pe inima mea”.

Nouă, de aici, ne e cam greu, dar dumneata, dacă vezi că prietena cu pricina nu e interesată să vă însoţească decât pentru prăjituri, fă o dată încercarea să i le dai la pachet și s-o trimiţi undeva să le mănânce solitară. Poate că te va înţelege.

*

Măricel B. din Dorohoi i-a împrumutat amicului, Ştefanei N., locuind vizavi, o pereche de bretele pe care acela le-a pus ca să se ducă la o reuniune, de unde s-a întors fără ele. Evident că s-a oferit să-i restituie lui Măricel costul obiectului. Dar acesta pretinde că era vorba de o „Amintire scumpă de familie care nu se poate plăti” și e gata să introducă acţiune civilă pretinzând daune care depășesc de vreo două sute de ori „costul bretelelor în comerţul legal”.

*

Maria L.L. din Iași povestește: „Fiind văduvă fără copii am întâlnit un bărbat cu care am convieţuit satisfăcător. În una din zile am plecat la ţară și întoarsă după 22 ore lipsă n-am mai găsit bărbatul, plus de asta el a lăsat un șoșon, un pantof, o sanda, numai borcanul cu zece kilograme de brânză l-a luat cu totul. Nu pot să înţeleg ce a fost în capul lui, că doar la plecare îl lăsasem cu două picioare, ce-o

să facă numai cu un șoșon, o sanda, un pantof?”

Într-adevăr, ni se pare și nouă curios, deși sunt împrejurări când, nevoiţi s-o ia din loc rapid, unii sunt gata să alerge și într-un picior. Exemplul cu brânza ne dă însă siguranţa că, ce a luat, a apucat cu amândouă mâinile; aceasta vă îndreptăţește și pe dumneavoastră ca în alte împrejurări să priviţi cu amândoi ochii, și încă larg deschiși, la binevoitorii care se oferă să vă sprijine în viaţă.

*

Doi intelectuali din cartierul Pantelimon au intrat într-o dificultate. Grefierul-pensionar I.T., refăcându-și gardul, a ciupit, se pare, vreo trei centimetri din curtea vecinului, avocatul-pensionar R.R. Vecinul, folosind cu îndemânare o toporișcă, a distrus sârma întinsă pe bulumaci. Ca răspuns, I.T. a dat foc unui sul de carton cu dronat vechi, proprietatea vecinului. R.R. n-a mai acţionat, dar i-a trimis vorbă inamicului că o să-i pună bombă sub casă. I.T. s-a înfricoșat realmente și ne-a scris rapid toată tărășenia, întrebându-se alarmat: „De unde o să ia el o bombă?” Într-adevăr, comerţul de stat nu e aprovizionat cu acest articol și cred că nici Consignaţia nu-l are în stocurile ei. Până aflăm răspunsul, poate-i redaţi vecinului cei trei centimetri ciupiţi și nu-l mai obligaţi să umble după bombe tocmai acum în iulie, când s-a făcut atât de cald.

*

Într-o zi de toamnă, la Bârlad, s-a stârnit un vânt puternic, care izbind ferestrele lăsate deschise i-a spart trei geamuri lui Ionel Jurj. „Eu nu eram acasă și când m-am întors la locul catastrofei am stat și mi-am pus următoarea întrebare: pe astea cine le mai plătește?” Era să vă răspundem cu un vers dintr-un cântec vechi: „Întreabă vântul, de vrei să știi, întreabă ploaia” dar îmi închipui că sunteţi prea necăjit ca să vă ardă de glume. Totuși, nici ideea dv. Că „urmările calamităţii ar trebui suportate de primărie” nu cred că are șanse de izbândă.

*

Virgil R. dintr-o comună băcăuană o reclamă pe soţia dumisale pentru lipsă totală de interes faţă de orice activitate practică, ea preferând activitatea teoretică, adică meditaţia vara la umbră, iarna pe cuptor. „Cu mari rugăminţi și amenințări — ne scrie — am scos-o într-o zi la câmp, unde a dat o sapă la răsărit, alta la apus și una la miazăzi și când s-o dea și pe ultima, spre nord, a zis că i-e somn. Vă rog să mă sfătuiţi dacă e just s-o arunc în Siret”. Nu, nu e just, nu vă sfătuim, mai ales acum, în plină campanie împotriva poluării apelor.

*

După ce a luat două lecţii de călărie și a trebuit să întrerupă cursul, fiind prins de o altă ocupaţiune, tânărul Pandele Dogaru din București a împrumutat o șa și un frâu — nu știu de unde — și le-a montat — nu știu cum — pe un fotoliu: „Credeţi — se interesează — că aș putea obţine unele progrese perseverând în acest fel până la primăvară?”

Am oarecari îndoieli — vă răspund; ca să folosesc vorba unui filosof romantic — e ca și cum aţi dori să studiaţi anatomia pe un trunchi de mesteacăn. Așteptaţi totuși zilele frumoase; în materie de călărie, calul ca mine sfânt.

*

Ţintarul pe care l-a prins G.G. din Blaj, o păsărică negricioasă cu căpşorul roşu, dă din când în când câte un mic concert în colivia în care e ţinut. Ceea ce-l intrigă pe corespondent este factura curioasă a cântecului. Căci dintr-o cărticică despre „Păsările de apartament" a aflat că renumitul ţintar ar trebui să facă, de regulă, ticu-ticuticup-târrr și tieee; or păsărică dumnealui face ptrrrrr, ţup, ţup, şic, şic, şic și clac. Atunci, una din două: ori nu e ţintar veritabil, ci un hibrid, ori a trăit în tovărășia unor sălbăticiuni care i-au stricat cântecul.

Preciziunile pe care ni le solicitaţi nu vi le putem oferi, din lipsă de date. Studiind bibliografia indicată și de dv. a reieșit că au loc multe așa-zise încrucișări de asemenea păsări. De pildă, s-a obţinut ceva ce seamănă a ţintar, dintr-un scatiu roșu de Venezuela și o cănăriţă oranj de Mozambic. Pe de altă parte, ne gândim și noi: dacă ţintarul dv, a frecventat o vreme societatea coţofenelor, acestea nu i-or fi alterat oare pronunţia?

E bine, totuși, s-o arătaţi unui specialist. Poate că e o păsărică reeducabilă.

*

Văzând, într-o noapte, pe una din străzile orașului Galaţi, doi cetăţeni care se băteau, T.L. din Cavadinești s-a apropiat din curiozitate să vadă care e motivul și eventual să ducă o discuţie lămuritoare cu preopinenţii.

Spre dezamăgirea dumisale, niciunul din luptători n-a vrut să-l asculte „cu binele1. „Atunci — scrie corespondentul — m-am înfuriat de asemenea rea-credinţă și am strigat: „ia staţi așa, măi fraţilor!" dându-i o palmă unuia și apoi alta celuilalt. Nu vă mai povestesc ce-a urmat, căci am avut impresia că au renunţat la ceea ce-i despărţea și m-au bătut amândoi pe mine, timp de aproape un ceas, până m-au lăsat plăcintă. Ce vreau eu acuma să vă întreb: dacă mai apuc vreodată să-l prind pe unul din acești indivizi, ce vorbă să-i spun ori ce să-i fac, ca să-i treacă pofta de harţag altă dată?"

Dacă-i mai întâlniţi pe cei doi bătăuși, să rămâneţi perfect calm și, în timp ce ei îşi văd de-ale lor, dumneavoastră să vă vedeţi de ale dv.

*

„Stăteam lângă baltă și mă gândeam — zice Panaite D. din Fălticeni — și deodată mi-a venit o poezie care m-am gândit să vi-o trimit momentan s-o audă toată românimea la radio supt numele meu".

Poezia sună așa: „Soarele se stinge-n zare / Ziua-n umbră a adormit: sălcii-și pleacă visătoare / Crengi pe iazul liniștit / Tainic când amurgul vine / Pe poteci prin stejăriș / Draga mea, gândind la tine / Trec visând spre păpuriș". Foarte frumos, numai că poezia a făcut rău că „v-a venit" dv; trebuie s-o certaţi pentru aceasta și s-o trimiteţi tot atât de momentan înapoi la poetul Lenau, care a scris-o sub titlul „Cântec din păpuriș". Și ca să vedeţi cât de neprielnică i-a fost vizita inoportună pe care v-a făcut-o, e că pe drumul dintre volumul poetului și transcrierea de „supt" numele dumneavoastră și-a pierdut o grămadă de semne gramaticale. Foarte urât din partea ei.

*

Un prilej de satisfacţie ni l-a oferit Luminiţa Cărpinișan din Subcetate, care se afla la o școală, la Deva. „Vă amintiţi — zice — de băiatul acela care m-a acostat astă-vară și mi-a spus cuvinte urâte și eu era să-i scot un ochi și l-am aruncat într-un canal după ce-am scos capacul, chiar pe bulevard?” Noi nu ne amintim de acea scrisoare, ori n-am primit-o, dar nu asta are importanţă, ci ce ni se transmite mai departe: „Vă rog să luaţi la cunoștinţă că s-a prezentat reglementar cu părinţii și la primăvară ne căsătorim, eu fiind de acord. Cu toate că schiul și o bucată de frunte sunt încă puţin umflate, el totuși drăguţ și sunt sigură că are să mă asculte totleauna, făcându-ne astfel un cămin fericit”.

*

Cocuţa Șipot din Fălticeni, aflată în vizită la o mătușă a ei din Tecuci, i-a tăiat acesteia cozile — pe când dormea — a plecat cu ele pe nepusă masă și le-a vândut la un coafor din București, pentru peruci. Mătușa a izbutit să pună mâna pe năbădăioasa nepoată, a dezbrăcat-o în cămăşuţă și i-a vândut rochia, inclusiv celelalte din geamantan, la haine vechi, pentru a recupera banii dobândiţi de tânără pe păr. Mama Cocuţei ne-a rugat să intervenim pe lângă mătușă ca fata că se poate întoarce la Fălticeni. Din păcate, n-am putut obţine, pentru înlesnirea voiajului, decât un capot de casă și un fulgarin vechi de la neînduplecata tanti. Bănuim că, astfel echipată, domnișoara Șipot a ajuns totuși teafără în urbea natală.

Alexandru Hupluc, buzoian, auzind că în unele locuri se duce o campanie de stârpire a ciorilor, ca dăunătoare, propune să fie utilizate în industria alimentară, ceea ce va spori interesul pentru fructificarea lor. Propunerea nu e prea încântătoare; de altminteri, judecând după anumite proprietăţi ale cărnii acestor păsări, ele ar fi mai potrivite pentru industria de jartiere.

*

O bihoreancă, Lăcrămioara T., ne trimite fotografia unui tânăr chipeș cerându-ne să-i facem „analiza grafică a figurii, să știu și eu dacă are caracter, să nu mă încurc cu oricine”.

*

Un tată-socru ne cere sfatul într-o complicaţie familială. Scrisoarea vine de la Iași și e semnată C.S. „Acum 11 ani, pentru a o corija pe nora mea de anumite greşeli, i-am dat câţiva pumni în cap, căci altfel nu se putea. Soţul ei, fiul meu, m-a înţeles dar ea nu (era și greu, aș zice eu, ia să-i fi dat fiului pumnii, să vedeţi cum v-ar fi înţeles nora). Totuși, am căutat să mă împac cu ea, dar nu a vrut și mă gândesc că, dacă nu se poate altfel, să repet tratamentul de atunci. Sfătuiţi-mă, voi face cum veţi zice”.

Corijările efectuate direct pe cap, oricât de bine ar fi îndesate cu pumnii, nu intră niciodată acolo. Ba mai rău chiar, după folosirea unei atare metode rezultatul e că-ţi vine să-ţi dai ţie în cap ce nu i-a intrat aceluia. Faptul că dv. Sunteţi gata să vă boxaţi din nou nora pentru a o face să înţeleagă că aţi greșit o dată faţă de ea, e demn, cred, de stima întregii familii, întrucât arată că sunteţi un om cu convingeri nestrămutate. Mi-aţi amintit de o poveste: dihorul se furișa noaptea spre coteţul cu găini și, fără să vrea, lovi o bibilică ce se afla în cale-i.

„Îmi pare grozav de rău — îi zise — că ţi-am căşunat, ori de câte ori te-aş vedea, de acum încolo, aş fi încercat de păreri de rău, așa că să-mi dai voie să te mănânc, ca să scap de remuşcările ce m-ar chinui toată viaţa”.

*

„Dv, aţi observat vreo schimbare pe lună de când au fost oameni acolo? – ne întreabă Dragomir Posteucă, din Dorohoi — că eu, oricât mă uit, văd că nu”.

Nu pot decât să vă felicit, aveţi un ochi excelent.

*

Rugămintea pe care ne-o adresează Timotei P. din Tulcea e să-l scăpăm de o „pacoste”. Dumnealui i-a adresat unele cuvinte galante tinerei sale vecine Emilia C. care i-a întors însă sistematic spatele. Drept răzbunare, cavalerul ultragiat a început să-i strige, în loc de „bună dimineaţa”, „ce mai faci, chioaro?” și aceasta cam în fie care zi. Tânăra femeie a depus, se pare, o plângere la autoritate. Timotei e îngrijorat dar îşi exprimă încrederea că „nu există lege care să pedepsească o glumă”. O glumă nu, dar ce fel de glumă a fost a dumneavoastră? Codul Penal, o cărticică utilă, are un articol care pomenește despre asemenea glume și anume, numărul 205 din capitolul IV: „Atingerea adusă onoarei ori reputaţiei unei persoane prin cuvinte, prin gesturi sau prin alte mijloace, ori prin expunerea la batjocură se pedepsește cu închisoarea de la o lună la 3 luni sau cu amendă. Aceeași pedeapsă se aplică și în cazul când se atribuie unei persoane un defect, boală sau infirmitate care, chiar reale de-ar fi, nu ar trebui relevate… împăcarea părţilor înlătură răspunderea penală”.

Urmăriţi cu insistenţă recomandarea ultimului para graf al articolului suscitat.

*

„Eu am prins o ţarcă — ne anunţă Pascu V. din Bicaz — și atâta am chinuit-o până acum ca s-o învăţ să vorbească, încât am observat că atunci când mă apropii din nou cu lecţia de ea, se dă ca capul de gratiile coli viei. Vă rog să-mi spuneţi dacă e adevărată ideea răspândită de unii că și aceste păsări pot vorbi, fiindcă altfel o las și eu în dumnezeul ei, să se ducă unde o ști, că prea mult timp mi-am pierdut cu ea”.

Ideea de care pomeniţi e adevărată, unele experienţe făcute — cu ţărci, cu corbi bătrâni — au arătat că această pasăre poate reproduce câteva cuvinte, sau măcar sunete ale graiului omenesc. Un corb în vârstă de două sute cinci zeci de ani, păstrat la Universitatea din Upsala, știe să rostească distinct și patru versuri din epopeea „Kalevala”. Nu cunosc metoda didactică folosită de dumneavoastră cu ţarca prinsă, poate că nu e de efect maxim. Pe de altă parte, e de văzut și dacă e o ţarcă de caracter, care adică vrea să înveţe, ori e o leneșă și îndărătnică din năs care. Părerea mea e să-i daţi vacanţă deocamdată și dacă veţi vedea, după vreo săptămână, că vine singură înapoi, atunci să ştiţi că s-a decis și trebuie să vă puneţi din nou pe capul ei până va învăţa măcar cuvintele: „vezi-ţi de treabă, omule!”

*

Un clujean, Pompiliu T., ne-a scris cu mâhnire despre comportarea unui medic local. Chemat la domiciliu să vadă de ce suferă fetiţa, acel doctor i-a ironizat pe

părinţi și a dat dovadă de superficialitate.

Am pornit deci pe firul întâmplărilor și ce am aflat? Fetiţa, în vârstă de patru ani, se suise în nucul din curte, unde dădea un recital de poezie și de unde nu voia să coboare în ruptul capului, tatăl ajungând la concluzia că mititica și-a pierdut minţile. În consecinţă, a chemat iute medicul la telefon. Acesta s-a suit în copac, a adus bini șor pe pământ copilul, care de altfel se amuza grozav, l-a consultat, l-a găsit perfect sănătos, dar cam obraznic și a plecat, apreciind că și-a irosit timpul de pomană.

Am mai cunoscut un caz asemănător, într-o povestire a umoristului francez Cami. O mamă, constatând că băieţelul ei nu se poate ţine pe picioare — cum îl ridică, iar cade — a chemat îngrozită un specialist, care după ce i-a făcut micuţului un consult ştiinţific, ineficace, a observat că mama îi îmbrăcase ambele picioruşe în același crac al pantalonului. Evident că în asemenea condiţii e cam greu să te ţii drept, chiar și când ești adult.

*

O observaţie critică cinematografică formulează ascultătorul C.D. din Crăcăuani, judeţul Neamţ: „Deși sunt un adept al filmelor de toate nuanţele, observ cu dezgust că, în unele, personajele au obiceiul, să mă scuzaţi, de se pupă. Cred că ar trebui luat exemplul unui film indian, pe care l-am văzut, și în care personajele care se iubesc se manifestă de la distanţă, prin zâmbete. După părerea mea e și mai igienic. Vă salut și aștept răspunsul”.

Ne-aţi pus în încurcătură, nu prea știm ce să vă răspundem. În orice caz, în chestiunea cu igiena s-ar putea să aveţi dreptate, dar parcă cine te ascultă?

*

Dăm curs scrisorii lui Mihai Z. din Băicoi, pentru robustul ei optimism: „Într-o lună din toamna lui ’81, unul sau mai mulţi necunoscuţi au trecut gardul locuinţei mele din curtea căreia au luat un căruţ cu două roţi. Le cer pe această cale, dacă au terminat treaba ce au avut-o cu acel căruţ, să-l aducă înapoi, fiindcă am și eu nevoie de el, nemaivorbind de faptul că mi-l cer cu împrumut și vecinii”.

*

Trecând pe strada principală din Strehaia, Constantin Puică a fost stropit de la o fereastră de cineva care spăla un covor pe pervaz. Atunci el a luat hotărârea de a azvârli cu o piatră pe geamul deschis. Urmările: „Am fost apucat de gulerul paltonului de către un om tânăr, care m-a tras cu sila în casă, la etaj, să văd cum am spart o vitrină de cristal și s-o plătesc. Acolo ne-am luat la bătaie, consoarta tânărului dând și ea cu băţul de covoare în mine. Văzând eu aceasta, fiindcă sunt mai în vârstă le-am rupt băţul și i-am bătut pe amândoi frumos, la fund, să mă iertaţi, până mi-au cerut iertare și pe urmă nu m-au lăsat să plec până ce n-am băut o cafea cu lichior. Acum ne-am împrietenit, am plătit și eu geamul de cristal, dar dacă ar fi o ordonanţă să nu se toarne apă pe ferestrele dinspre stradă, poate că am găsi și alte ocazii de împrietenire”.

*

Cineva i-a recomandat Luciei Furnică din Orșova să mănânce cât mai mult

morcov dacă vrea să aibă ochii strălucitori. Ne întreabă dacă sfatul acela e bun.

Este adevărat că lipsa vitaminei A, care se găsește în morcovi, ca și în spanac sau roșii, în dovlecei sau urzici, provoacă dificultăţi organului vederii. O cură intensivă de morcovi nu poate să vă facă rău. E posibil ca după consumarea câtorva sute de kilograme, privirea dumneavoastră să capete o strălucire cu totul ieșită din comun.

Iepurii, de pildă, care rod cu lăcomie asemenea legume, au, dacă aţi observat, ochi de-a dreptul fascinanţi.

*

O tânără viforoasă din Adjud, Octavia P., e puternic supărată pe prietenul dumneaei, Vicu D., care a lăsat-o singură în bal, la miezul nopţii, ea devenind astfel ţinta multor ironii. „Aș vrea — scrie fata, scrâșnind din dinţi – să-i dau cea mai usturătoare pedeapsă cu putinţă, ceva de care să se pomenească, ceva cum numai în cărţi se poate citi. Fiţi buni și sfătuiţi-mă”.

Să deschidem deci o carte, iată, „Poveste de iarnă”, de Shakespeare și să citim ce reţetă dă personajul Autolycus: „Să fie jupuit de viu, apoi uns cu miere și așezat deasupra unui viespar unde va fi lăsat până ce va muri pe trei sferturi și jumătate. Apoi să fie readus la viaţă cu acvavit sau altă buruiană întremătoare, după care, carne vie cum a rămas, să fie pus, în cea mai călduroasă zi scrisă în calendar, lângă un zid de cărămidă unde soarele de miazăzi să se uite la el cum îl înţeapă muștele până-și dă duhul”.

Dacă și după asta prietenul vă va mai lăsa vreodată singură în bal, înseamnă că n-are leac și trebuie să-l lăsaţi și dv. Pe el.

*

O întrebare dificilă pune ploieșteanul Andrei N. Dumnealui se interesează de ce torc pisicile când sunt mângâiate, spre deosebire de alte animale, care nu procedează în același fel, căci tot dumnealui a mângâiat personal un câine, apoi un cal și a observat că aceia nu numai că nu s-au apucat să toarcă, ba chiar, dimpotrivă, erau să-l și dește. De unde, evident, și concluzia că nu e bine să dezmierzi toate vietăţile din lume din pura plăcere de a vedea dacă au disponibilităţi spre tricotaje sonore.

După cum spun zoologii, murmurul înăbușit și continuu pe care-l emit pisicile când le e bine, e un semn specific al satisfacţiei lor. Fiecare animal se manifestă în felul său. Căţeii, de plăcere, scheaună, purceluții, scăldaţi în zilele toride, se exprimă prin simpatice și îndelungi grohăituri, există chiar, relativ la o distinsă patrupedă, expresia „a mugi de plăcere”. Înţelegem dorinţa dv. Sinceră ca și alte creaturi domestice să toarcă, dar vă daţi seama ce încurcături s-ar provoca dacă s-ar apuca de tors și raţele? Atunci, ne întrebăm noi, de-o pildă, cine-ar mai măcăi pe lume, nu? Am fi deci de părere să lăsăm lucrurile așa cum sunt și să așteptăm în liniște schimbările eventuale din viaţa speciilor, în secolele următoare.

*

O mamă din Prahova ni se plânge de fiica ei, Angelica, precum că a luat o sută de lei de la soţul dânsei pentru a cumpăra marinată de pește și nu s-a mai întors.

Ni se dau amănuntele că persoana „era îmbrăcată într-o canadiană de fâș, cu părul tapat și pantofi cu tocul evazat”, dar aceste amănunte pălesc pe lângă acela că foarte tânăra gospodină a mai plecat de vreo trei ori de acasă, nu după marinată, ci după un contabil, după un șofer și s-a întors de asemeni de fiecare dată foarte târziu, adică după câte o lună, două. Aceste mici escapade l-au determinat de altfel pe soţ să plece și dânsul, definitiv și fără rămas-bun. Noi o rugăm pe Angelica dumneavoastră, prea şti mată mamă, să vă dea de veste unde și — dacă se poate — cu cine face turism actualmente dar mai gândiţi-vă și dumneavoastră: n-aţi măritat-o oare cam de vreme, la 14 ani și jumătate?

Iată ce problemă o frământă pe Tudoriţa R. din comuna Cârligele, judeţul Vrancea: „Întrucât pentru pene și fulgi de păsări domestice se obţin la noi bani buni și produse industriale casnice folositoare, dar deoarece n-aș vrea să-mi sacrific găinile și curcile, vă rog să-mi indicaţi dacă ar fi just să le smulg penele lăsându-le în viaţă și dacă există un fel de a le jumuli fără dureri, gândindu-mă eu, pe de altă parte, că spre primăvară oricum se pot plimba și cu pielea, fără să sufere de frig”.

Dacă ele îşi dau asentimentul să sufere operaţiunea și apoi să facă striptease prin ogradă, atunci problema e ca și rezolvată.

*

Maria A. din Bacău a observat, cu durere sinceră, cum se îndrăgostește, pe zi ce trece, de un actor din serialul de televiziune „Planeta Giganţilor”. Când a fost definitiv convinsă, a hotărât să ia două măsuri: 1) să rupă relaţiile cu prietenul ei, Ionel A. 2) să ne ceară nouă adresa celui din planetă, „pentru a intra imediat în legătură cu E1.

Iată ce vă răspundem noi, în trei puncte: 1) Reluaţi imediat prietenia cu Ionel A., că între giganţii și pigmeii de pe alte planete tot mai buni sunt omuleţii de lângă noi. 2) Nu cunoaştem adresa cerută, dar actorul în chestiune a ratat posibilitatea de a-și găsi o mireasă băcăuană, întrucât are una americană, care i-a făcut și o fetiţă de toată frumuseţea. 3) Mai gândiţi-vă.

*

O întâmplare stranie i-a fost dat să trăiască unui flăcău din Cristian-Brașov: „Într-o seară am cunoscut o fată de 18 ani care mi-a plăcut mult. M-a recomandat părinţilor ei și am convenit toţi ca eu cu ea să ne căsătorim. După vreo câteva zile îi găsesc, la gazda unde stăteam, pe fată și pe părinţii ei, care-i aduseseră și lucrurile, pretinzând că atât ţin toţi la mine, încât râu mai pot amina convieţuirea. Gazda nefiind de acord, părinţii ne-au chemat să ne ducem imediat în casa lor, ceea ce am și făcut. Stăm noi aici ce stăm vreo trei zile, până într-o duminică dimineaţă când văd că bate un tânăr la ușă și mă întreabă ce caut acolo; zic: sunt la nevasta mea. Zice: ba ești la a mea, uite certificatul. Mă uit la certificat, era real, mă uit la fată, ea tace, mă uit la părinţi, ei tac. Mă uit la soţul adevărat, el se uită la mine, eu mă uit iar la certificat și tot așa vreun ceas până ce mi-am luat lucrurile și am plecat, fără să ne mai spunem nimic.

Rog respectuos să-mi răspundeţi: eu acum ce să fac?

Vă răspund bucuros și numaidecât cu vorbele pe care le-a adresat Nastratin

Hogea unuia ce venise să-l întrebe dacă a făcut bine că s-a suit să doarmă în copac, fiindcă toată noaptea s-a temut să nu cadă de acolo. „Ce-ai făcut e bun făcut — i-a zis înţeleptul — atât doar, să n-o mai faci a doua oară, fiindcă atunci s-ar putea să nu mai ajungi până la mine ca să mă întrebi dacă ai făcut bine sau nu".

*

Ploieșteanul Grigore D. ne informează: „Întreţin în curtea domiciliului conjugal, în mod absolut dezinteresat, un câine de rasă banală, a cărui blândeţe și devotament îmi dau un sentiment zilnic de calm sufletesc, umplându-mă de bucurie. Soţia mea pretinde însă că mă umple nu numai de bucurie, ci și de o populaţie măruntă de fiinţe greu vizibile și extrem de mobile, atât de mobile încât au trecut și în familiile înrudite, cu care avem gard comun. Presupun — deocamdată e o simplă presupunere – că din acest motiv se pune la cale un complot împotriva nevinovatei creaturi pe care, de altfel, am spălat-o în secret cu cei mai buni detergenţi aflaţi în comerţul nostru de stat. Când sunt acasă pot să-l apăr pe Baiazid, acesta-i numele câinelui, dar la serviciu fiind, iar soţia casnică, la cine altcineva pot spera că va bara drumul tenebroșilor ucigași, decât la dv? Mă veţi înţelege oare? Mă veţi ajuta oare?"

Evident, n-am putut rămâne insensibil la neliniștitul dv. mesaj. După cum aţi și aflat probabil, între timp, colegul ploieștean pe care l-am rugat să ia legătura cu soţia dv. şi căruia câinele i-a făcut o impresie cu adevărat memorabilă, întrucât părea să lăcrimeze tot timpul și-l urmărea necontenit cu o privire extrem de tandră, i-a înmânat tovarășei dv. De viaţă o reţetă cu ajutorul căreia blana animalului va fi radical descotorosită de orice vietate la purtător. Ea, adică soţia, a promis, ca să folosim pitoreasca dumisale expresie, că „îl las în damblaua lui", ceea ce nădăjduim că așa s-a și întâmplat, iar dacă nu, v-o dorim cu sinceritate să se petreacă, spre binele cele trei părţi direct interesate.

*

„În cursul iernii — ne scrie M.I. din Ploiești — mă uitam la cele patru găini și la cocoșul din curte cum se zgribuleau de frig și făcându-mi-se milă, le-am confectionat, cum m-am priceput, câteva rochiţe. Neavând material de un singur fel, le-am executat două galbene, una verde și una lame, iar pentru cocoș, am cusut o hăinuţă din ce-a rămas. Sincer să vă spun, m-am aşteptat să văd din partea lor oarecare mulţumire, după ce le-am îmbrăcat. Dar când colo a început o adevărată tragedie, ceva ca supranatural, care credeam că le-a luat minţile. Se ciocăneau una pe alta, săreau încoace și încolo, se ascundeau înnebunite, iar cocoșul privea prostit la tot ce se întâmplă. Până la urmă și-au rupt cu ciocurile rochiţele și eu nu pot să înţeleg de ce. Să fie oare din cauză că nu le-am făcut la toate din același material?"

Înclinăm să credem că acesta ar fi motivul veritabil al amocului care v-a cuprins ograda. Totuși, n-am fi de părere să stăruiţi întrucât natura a avut grijă de numitele păsări într-un alt chip decât credeţi. Ia imaginaţi-vă că ele v-ar vedea tremurând de frig în palton și le-ar veni ideea să vă îmbrace suplimentar în pene. Impresia noastră e că v-ar deranja.

*

Benedict Crăiuţ din Târnăveni e pe cale de a-și pune la punct un aparat de zbor individual după o concepţie personală; crede că pentru început s-ar putea transporta cu el la aproximativ cincizeci de metri distanţă, la înălţimea de un metru de la sol. „Toată problema — ne scrie — e cum să claxonez ori să strig la lume să se ferească, să se aplece, mă rog, să nu retez capul cuiva din greșeală, că frână n-am prevăzută”.

*

Liliana D. din Tușnad se interesează dacă ghicitul în cafea frapată e la fel de valabil ca acela în cafea fierbinte, fiindcă a avut impresia că „cineva a vrut să mă ducă în această privinţă”.

Să nu vă lăsaţi dusă; singurul ghicit ale cărui rezultate le garantăm este în patruzeci și patru de ouă de gărgăriţă pe o foaie de gutapercă.

*

Despre o întâmplare petrecută la Bârlad, am primit următoarele trei relatări diferite:

Ascultătorul B. T.: „Fiindu-mi plecată soţia de acasă și eu trebuind să mă duc neapărat și urgent la o festivtate de premiere, la serviciu, am rugat-o pe vecina mea L. D. să-mi calce o cămașă, căci nu mai aveam călcate. În timp ce ea călca, a apărut soţia mea cu o mină foarte supărată, dezlănţuind un scandal monstru, nelăsându-mă măcar să-i explic și insultând vecina. Nu după mult timp, iată că apare și soţul vecinei, M.D., care intră și el în scandal, aţâţând chiar nervii celor de faţă. Cred că criticând public atitudinile de mai sus veţi da o palmă bine venită celor ce caută totdeauna scandal și jignesc oamenii fără motiv”.

Ascultătoarea R. T.: „Văzând că soţul meu B.T. vă scrie despre întâmplarea de alaltăieri, vreau să vă scriu și eu, căci dacă m-am măritat cu un mincinos înţeleg să-l suport în casă, cel mult în bloc, dar nu și la radioteleviziune. Întorcându-mă acasă și negăsindu-l, am fost în formată de o vecină binevoitoare că soţul meu s-ar afla la vecina L.D. Am urcat imediat, am sunat, mi-a deschis chiar ea, încurcată, zicându-mi că-i acolo și că-i calcă nu știu ce. Găsindu-l în maiou, l-am întrebat: „Ce e, dragule, că ai opt cămăși călcate în șifonier, de ce ai venit tu aici, sub acest pretext, la vecina?” El a început să spună că n-a știut și în acest timp vecina a făcut gestul de a pleca din apartament. De pe scări însă a fost adusă cu forţa de soţul ei M.D., cu intenţia de a o bate cu fierul de călcat. Soţul meu nefiind la prima abatere de acest fel, eu voi încerca să-l reeduc, neavând nevoie de ajutorul dv, scriindu-vă însă ca să nu luaţi în consideraţie minciunile care sunt sigură că vi le-a trimis”.

Ascultătorul M. D.: „Vă cer scuze pentru deranj, dar ţin să vă informez că soţii T., vecinii noștri, obișnuiesc să se certe nu numai în propria lor casă, ci și prin vecini, pe care caută să-i antreneze, fiecare în cauza sa umblând, într-un fel, după flagrante delicte și martori pentru un eventual proces de divorţ. Fiind surprinsă de o asemenea tentativă, soţia mea, care s-a trezit cu vecinul în maiou și cu o cămașă în mână și apoi, la câteva minute, cu soţia acestuia pusă pe scandal, a luat de furie

fierul de călcat vrând să-i ardă cu el pe amândoi. Noroc că am sosit la timp acasă, pentru a împiedica fapta. Eu și soţia mea vă rugăm să nu daţi crezare infamiilor ce vi le-au scris, ei fiind în genere cunoscuţi în bloc și repudiaţi de colectivitate".

Încheiem corespondenţa aici, fără altă părere de rău decât că vecina L.D. nu știe să mânuiască, cu destul sânge rece, fierul de călcat fierbinte.

*

Constantin D. din Dorohoi s-a trezit într-o dimineaţă în spatele casei cu un animal domestic decedat; presupunând că i-a fost aruncat peste gard de un vecin cu care întreţine vechi și durabile neînţelegeri, el i-a retrimis aceluia peste gard corpul defunctei. Vecinul, Dumitraș B., a avut inspiraţia să împacheteze rămășiţele pământești ale animalului, să le introducă într-un container metalic și să le expedieze prin poștă la adresa lui Constantin D.

După primirea și desfacerea coletului, destinatarul a rămas — după cum ne scrie — „totalmente îngrozit de neanderthalismul lui Dumitraș B". Și ne întreabă, „la ce procedură viitoare ar trebui să recurg".

Noi zicem s-o retrimiteţi telegrafic vecinului, care la rândul său vi-o va reexpedia fulger și tot așa mai departe, până ce din biata pisică a nimănui va rămâne exclusiv amintirea, spre deplina liniște sufletească a tuturor părţilor poștal interesate.

*

O Maricică dintr-o comună a judeţului Botoșani s-a îndrăgostit de tânărul Nicu. „În schimb el nu-mi dă nici atenţie și mă tot îndepărtează. Ce v-aș ruga eu, e să-l îndemnaţi să mă lase să-l sărut numai o dată și după ceea, dacă n-o umbla el ca turbat după mine, să-mi zică cuţu".

Nu suntem de acord să vi se spună „cuţu" în nicio împrejurare. De aceea nu ne putem lua răspunderea riscantă de a-l îndemna pe Nicu să facă ce vreţi dv. Nemaivorbind de faptul că ideea de a-l vedea turbat — cum ziceţi — ne produce o strângere de inimă atât de grea încât am hotărât că e mai bine să rămânem toţi cum am fost și până acum.

*

Având în vedere progresele științei, pe care nu le pot cuprinde oricât aș citi — ne scrie Tudorică D. din Oraviţa — vă rog să mă informaţi dacă s-au inventat clocitori mecanice și pentru fiinţe superioare.

Despre ce fiinţe superioare vă interesaţi? E cert că toate clocitorile mecanice, chiar și cele mai perfecţionate, sunt adecvate ouălor produse de fiinţele care se ouă. Cu părere de rău, nu vă putem furniza nicio altă informaţie în materie. Evident, cum survine ceva nou, nu vom întârzia a vă înștiinţa.

*

Un tânăr dintr-o comună subordonată Capitalei, a auzit „cum că mi-ar fi cântat la dv., la orchestră, la Radio, un cântec cu numele meu, adică *Gică,* făcut de unul *Debusi.* Dacă-i așa, doresc să am și eu cuvintele ca, din când în când, s-o aud și pe prietena mea, cum mi-l cântă, că ea are voce frumoasă și când i-am spus, a zis că vrea, numai să fie cuvintele scrise frumos și pe curat". Stimate Gică Nicolae, compoziţia la care vă referiţi e numai pentru instrumente, se numește exact *Giga,*

după numele unui vechi dans englez și a fost scrisă de compozitorul francez Claude Debussy. Ne pare rău, deci: prietena dv. Trebuie să vă cânte altceva cu vocea ei frumoasă, bucata asta nu i-ar veni tocmai la îndemână.

*

Costică R. din comuna Șopuri — Ialomiţa e muncit de gândul că până la 29 de ani nu a ajuns destul de vestit în satul și în judeţul său și întreabă dacă n-ar fi cazul să-și schimbe numele de familie, adică să-l cheme Costică Shakespeare, pentru a dobândi oarecare faimă.

*

Drama lui Petrică B., cu domiciliu flotant în Eforie Sud:

„Am iubit atât de mult o fată, încât la a patra întâlnire am cerut-o în căsătorie. Ne-am cununat și am început să ne certăm pentru că ea avea pretenţia s-o ascult eu pe ea, iar eu aveam pretenţia să mă asculte ea pe mine, deoarece eu sunt bărbat, cu toate că ea mă făcea copil, eu având 20 de ani și ea 24. Cu astfel de conflicte de păreri eu o băteam din când în când, devenind foarte nervos mai ales când o auzeam zicându-mi „copilule”.

Am plecat cu ea o lună în Moldova, la mama, căreia i-a fost drag de ea și unde iar am mai bătut-o puţin. O lună am dus-o apoi la Brașov, la o mătușă, unde am bătut-o numai de două ori; pe litoral însă, unde ne-am luat serviciu amândoi, după multe certuri și bătăi am fost la judecată și ne-am despărţit. Menţionez că în casă eu făceam mâncare, eu măturam, eu spălam rufe și o spălam și pe ea pe cap. După revelion am hotărât să ne împăcăm, să — redevenim familia ideală, după cum s-a și întâmplat până la 10.1.1974, când am fost arestat și închis pentru o cauză justă. Când m-am eliberat, am râs împreună, am dansat, am bătut-o, ușor însă, și ea a plecat definitiv. Nu pot să înţeleg de ce m-a părăsit și vă rog să-i transmiteţi prin radio că o aștept până începe din plin sezonul estival; după aceea să nu mai conteze pe mine”.

Iată ce zicem noi, stimate Petrică B: să vă stabiliţi exact zilele din săptămână când sunteţi dispus să vă bateţi fosta nevastă, iar noi să-i transmitem să se întoarcă nu mai în acele zile, pentru ca să aveţi și dumneavoastră plăcere de căsnicie. Precizaţi eventual și locul din ţară unde doriţi s-o bateţi, adică în Moldova, la Brașov, la Constanţa, pentru ca ea să vină direct acolo unde vă va fi mâna mai grea, să nu vă mai încurcaţi cu transportul și s-o puteţi lua în primire chiar din gară.

*

Victor D. din Craiova se interesează dacă numele prăjiturii jofră vine de la vestitul mareșal francez Joffre, dacă numele pălăriei zisă gambetă vine de la celebrul om politic francez din secolul trecut Leon Gambetta și, în cazul acesta, numele mâncării zisă ostropel de la cine oare vine.

Prăjitura jofră a fost într-adevăr dedicată de un cofetar parizian mareșalului cu același nume. Ea are deci o vechime de aproximativ cincizeci și cinci de ani, producându-se și azi în cofetăriile noastre, unde nu are niciodată o vechime mai mare de douăsprezece săptămâni, după cum am fost asiguraţi. Pălăria zisă gambetă nu e în relaţie cu Leon Gambetta, e o coincidenţă de denumire. Ostropelul

sau ostropăţul, mâncare cu usturoi, are — după Haşdeu, Șăineanu și alţii — o origine necunoscută, adică nu se știe de unde vine; din punct de vedere etimologic, se mănâncă deci în neștire.

*

Un grup de tineri în frunte cu Florea M. din Uda Paciurea, judeţul Teleorman a decis să întreprindă o expediţie în cursul vacanţei, după cum urmează: „Sunteni patru persoane, care am pus la punct o căruţă cu patru roţi, dotată cu toate cele necesare circulaţiei pe drumurile publice. Căruţa va fi trasă de șase măgari.

Expediţia are ca scop verificarea științifică a rezistenţei acestor animale pe drumuri cu relief diferit și în condiţii climaterice dure. Itinerarul stabilit de noi va fi: comuna Uda-Paciurea, Valea Oltului, Valea Prahovei, București, Alexandria, Turnu-Măgurele. Dacă socotiţi că ni se va permite parcurgerea traseului, informaţi-ne afirmativ”.

*

Sincer surprins, Tudor H, din Dej, zice: «„Vine la mine prietenul meu Cristei T. și-mi spune așa, nitam-nisam: „Bă, tu știi că pământul se răcește, și eu pe tine te văz că umbli numai în cămașă cu mâneci scurte”. La aceste cuvinte eu fac de două ori „ha, ha” adică râd. El zice, „nu râde, că e un fenomen constatat”. Eu zic „Fugi mă, de-aici, că tu, cu superficialitatea ta, fiindcă nu citeşti, n-ai de unde să știi”. El dă să plece supărat, dar totuși îmi scoate ziarul și-mi citește că pământul, adică Globul acesta al nostru, îngheaţă din zece în zece mii de ani și apoi își revine, acuma apropiindu-se iar un în gheţ. Eu rămân mut și mă hotărăsc să vă întreb: e cazul să mă ocup de haine groase? De încălzire specială?”

*

Lola Căpăţână și Maricica Tudose din Botoșani s-au apucat să lucreze o flanea pentru un băiat din Dorohoi, pe care l-au cunoscut. Lola o lucrat mânecile, Maricica pieptul și spatele. Tânărul arătând mai mult interes uneia din cele două prietene, acestea s-au certat; cum flaneaua e gata, cea care a confecţionat braţele le cere înapoi, sub motiv că n-o mai interesează. Autoarea pieptului și spatelui ne roagă să intervenim ca să nu se destrame problema.

*

Bucureșteanca Aluniţa D., posesoare a unui autoturism „Dacia”, a rămas fără benzină pe Șoseaua Olteniţa, la o oră de seară. A făcut semn altui conducător auto, acesta a oprit serviabil și a executat prompt o transfuzie de combustibil dintr-o canistră o dumisale în rezervorul „Daciei”. N-a vrut să primească în niciun chip contra valoarea lichidului și a plecat bucuros că a putut fi de folos. Mișcată de gestul cavaleresc, corespondenta îi mulţumește pe această cale gentilului necunoscut și-l întreabă ce anume produs a binevoit să-i dăruiască, deoarece, după plecarea dumisale, mașina dumneaei n-a mai pornit deloc, a trebuit să fie remorcată și apoi spălată timp de o săptămână, acţiune în urma căreia în interior persistă încă un miros foarte pătrunzător, amintind de parfumul inegalabil al ţuicii de prune.

*

Am primit la redacţie un interesant volum, romanul *Un păstor și o păstoriţă,*

apărut în colecţia „Romane de dragoste”. E un volum original, dacă ţinem seama de faptul că începe cu dosul. Deschizi coperta și te întâlnești cu cincisprezece pagini așezate cu josul în sus și intitulate „Partea a doua”. Încerci să depășești acest mic impediment și nimerești la o pagină plasată normal, pe care scrie iar „Partea a doua”, adică ai de-a face a doua oară cu partea a doua, de astă dată pusă pe faţă. Deci cititorul e liber să-și aleagă care parte a doua îi place, ceea ce e un avantaj faţă de cărţile ce au o singură dată o parte a doua. Volumul a fost tipărit în 60.000 exemplare. Dacă și celelalte sunt la fel cu acesta, trimis nouă de Petrică C. din Brăila, înseamnă că unul din capitole poate fi citit de 120.000 de ori pe faţă și pe dos ceea ce constituie, orice s-ar spune, o performanţă remarcabilă.

*

„Stăteam și mă uitam la grădina zoologică — ne dă de veste Radu Dan E. din București — și-mi ziceam în sinea mea: ce s-ar întâmpla dacă ar fi puși într-o singură cușcă un giraf și cu o leesă? S-a făcut oare vreo încercare de aceasta?”

Mai întâi ne permitem a vă atrage atenţia că girafa bărbat se numește tot girafă; cuvântul *giraf* n-a fost încă acreditat în limba noastră; tot astfel, femela-leu se numeşte deocamdată leoaică, nu leesă. Cât privește eventuala coabitaţie dintre o girafă și o leoaică nu vă putem da nicio știre. Nu știm adeseori ce rezultate se vor obţine din convieţuirea, într-o încăpere unică, a unui bărbat și a unei femei din aceeași specie, d-apoi când e vorba de indivizi din specii diferite…

*

„Îngrăşându-mă din cale-afară — ne anunţă Anastase Butucescu din Turnu Severin — am fost pus în situaţia de a mă gândi dacă nu trebuie să-mi duc toate hainele la croitor să mi le lărgească. Făcându-mi însă o socoteală, cu pixul în mână, a reieșit că aș realiza un avantaj economic cu circa 66% dacă în loc să-mi dau hainele la lărgit m-aș da pe mine la strâmtat. Astfel că m-am pus la cură de slăbire, realizând în numai două săptămâni o scădere de 0,870 kilograme, ceea ce mă determină să cred, dacă menţin acest ritm, că în numai un an și patru luni aș reîncăpea în toate veşmintele confecţionate anterior. Vă rog să-mi verificaţi calculele și să vă convingeţi.”

*

S. M. din Deva plimba căruciorul cu copilul și se uita la vitrine. Din direcţia opusă venea alt tată cu cărucior, uitându-se și el la vitrine. Cărucioarele s-au ciocnit cu oarecare violenţă. Între cei doi părinţi s-a iscat o alterca ţie, cel ce venea dinspre sud întrebându-l la un moment dat pe cel ce venise dinspre nord: dumneata ai permis de conducere? Interpelatul a tăcut vinovat, mormăind „Am dar nu-l port la mine”, plecând de la locul accidentului foarte grabnic și temător. Întreabă dacă într-adevăr e nevoie de permis pentru landou și de unde se poate scoate.

În chestiunea aceasta trebuie să vă adresaţi biroului de la care a scos Păcală adeverinţă că a vândut vaca unui copac. Până ce-l găsiţi, vă îndemnăm ca atunci când mai plimbaţi landoul să vă uitaţi, în cea mai mare parte a timpului de circulaţie, drept înainte. Când staţionaţi, pu teţi privi în toate direcţiile.

*

„Practicând yoga intens, de doi ani, soţul meu a ajuns să stea fără să facă nimic, nicio mișcare, până la șase ore pe zi — ne vestește Florica N. din Ploiești. Aceste exerciţii le execută după ce se întoarce de la serviciu, astfel că atunci când le isprăvește, se culcă. Mi-a spus că are tendinţa de a ajunge la zece ore de nemișcare zilnică.

Eu i-am propus să facem yoga cu schimbul: o săptămână să stau eu nemișcată și să se ocupe el de gospodărie, și o săptămână să stea el în încremenire totală?

*

Lefter B., locatar al unui bloc bucureștean, a avut ingenioasa idee de a amenaja pe întinsa terasă a clădirii o popicărie de uz intern, adică pentru dânsul și câţiva amici foarte apropiaţi. Efectele resimţindu-se cam între etajele 12 și 6, locatarii respectivi i-au rugat pe bravii popicari amatori să-și mute sediul activităţii. Iniţiatorul ba zei sportive locale i-a încunoştinţat pe vecinii protesta tari că el e liber să practice pe terasă orice sport vrea, ei fiind de asemeni liberi să facă acolo orice sport vor. Consultându-se cu noi, membrii comitetului de bloc au hotărât să înființeze în același spaţiu o asociaţie de ridicare a greutăţilor, astfel că o echipă halterofilă s-a prezentat inopinat pe terasă și a ridicat popicele și bilele în stilurile „Smuls” și „azvârlit”. Succesul manifestării a fost de plin: terasa a redevenit un loc liniștit de contemplaţie a frumuseţilor orașului. Am primit, în acest sens, o scrisoare a președintelui comitetului de bloc, Vasile D., cu următorul conţinut laconic: „Vă mulţumim foarte mult”.

Pentru foarte puţin.

*

Veta B. din Vaslui se plânge de soţul dumneaei care „De la o vreme, obișnuiește ca de la serviciu să plece direct în comuna B. la o tovarășă cu care continuă problemele de muncă într-un mod ce pe mine nu mă aranjează. I-am atras atenţia și acelei tovarășe, care mi-a spus că se simte insultată, deoarece ea lucrând în agricultură nu este normată și deci se împarte între producţie și alte activităţi, după cum e sezonul, și primește musa firi după buna plăcere. Dacă nu luaţi dv. Atitudine, apoi iau eu și deoarece activez în ramura confecţii, cred că voi ști să croiesc soluţia după măsură”.

*

Ideea târgovișteanului Filip M. de a-și usca rufele pe firele de telegraf a produs oarecare nervozitate unui factor autorizat, care l-a chemat la ordine. „De ce oare? – ne întreabă omul cu ideea. De ce? împiedică indispensabilii mei transmiterea telegramelor?”. Probabil că nu, dar cred c-au luat măsura pentru ca să nu rugineasc firele și să vă păteze lingeria, deci tot în interesul dv.

„Eu dacă aș apuca să pun mina pe o farfurie de acelea zburătoare, v-aș spune precis ce-i cu ea — ne asigură, cu fermitate, Radu P. din Beiuș — fiindcă mi-a plăcut de mic lăcătușeria și în casă tot ce se strică la încuietori, eu repar”.

*

Fănel Dumbravă, foarte tânăr locuitei al orașului Botoșani, a încercat să adapteze o pânză „ca de corabie” la sania dumisale, pentru ca ea să fie acţionată

astfel de energia eoliană. Interesanta experienţă a fost întreruptă în chiar cursul ei, cu ajutorul unui melesteu, de către mama inventatorului, sub motivul distrugerii unui ce-ar ceaf pentru confecţionarea pânzei. Tânărul deplânge atât vânătăile obţinute cât și nerealizarea ambarcaţiunii. Mama deplânge cearşaful. Ce să vă spunem, stimate corespondent? Pe viitor, e bine ca la experienţele ştiinţifice în care intenţionaţi să folosiţi materiale casnice s-o cointeresaţi moral și pe mama dumneavoastră, administratoarea autorizată a acelor materiale. Altfel veţi avea a vă lovi și de alte grave impedimente, pe lângă care melesteul vi se va părea o tulpină de crin.

*

„Aud că marele nostru poet M. Eminescu ar avea o poezie „S-a dus amorul…" Cum la mine e un caz la fel aș dori să-mi transcrieţi acea poezie cu litere de tipar și să mi-o trimiteţi recomandat expres, înţelegând să plătesc această muncă ce vi-o cer, la baremul stabilit". (Petrișor P. din Slatina).

*

O iepșancă, Rădiţa C., ne mulţumește în legătură cu sfatul pe care i l-am dat atunci când ne-a întrebat cum să se descotorosească de o dușmancă și să-l păstreze nu mai pentru ea pe numitul Mihăiţă B. „Am făcut cum m-aţi învăţat și astfel a dat dumnezeu că dușmanca a fost pedepsită, fiindcă s-a măritat cu Mihăiţă și a ieșit o căsnicie de care de-abia acum mi-am dat eu seama ce năpastă s-ar fi abătut pe capul meu, dacă-l luam eu.

Deci vă doresc sănătate multă și noroc".

*

Din Alba-Iulia, de la Carol D., aflăm că vecinul dumisale, Iuliu B, se trezește special la ora 4 dimineaţa și se apucă de bătut un cui într-un lemn. După ce ispră vește, se duce din nou la culcare. „Numai că mie mi-a pierit somnul. Deoarece suntem certaţi de ani de zile, presupun c-o face într-adins, din sadism. Cum să-l opresc, că altfel intru la ospiciu?". Ne-am gândit mult la un sfat bun și am ajuns la concluzia că timp de ei te va nopţi trebuie să vă sculaţi la ora trei și jumătate și să bateţi câte un cui în câte-un lemn. E probabil că, cu timpul, se vor trezi și alţi vecini în jurul acelorași ore și bă tind cu toţii cuie în lemne se va ajunge la o obișnuinţă care va restabili somnul normal al tuturor".

*

Fata lui Constantin Ancuţa din Tușnad i-a deșertat tatălui ei o sticlă cu lapte în cap, în timp ce acesta dormea. „Ce metode ar trebui să folosesc — întreabă tatăl îngrijorat — ca s-o feresc de a fi iresponsabilă?" Dată fiind vârsta relativ redusă a fiicei dv., adică 11 luni, părerea noastră e că principala metodă ar fi să puneţi sticlele cu lapte într-un loc inabordabil pentru tânără. Scrieţine peste câţiva ani, dacă totuși persistă.

Tânărul C.V. s-a dus la bal, în satul Suseni din judeţul Vaslui, unde, bineînţeles, a poftit, la un moment dat, la dans, o tânără localnică. Au dansat ei ce-au dansat, până s-a apropiat de ei un cetăţean adult, care l-a bătut pe umăr pe tânăr spunându-i „lasă fata, copile", dându-i-o apoi în continuare unui nepot de-al său,

ce aștepta timid într-un colţ. C.V. a rămas stingher în mijlocul ringului și ne întreabă: „acum eu ce să fac?”

Presupunând că „acum” e o floare de stil, că doar n-aţi rămas — acolo, așa, stingher, de când ne-aţi scris, vă su gerăm ca în alte împrejurări de acestea să nu cedaţi dan satoarea, iar celui care vă va bate pe umăr cu îndemnul „Las-o!”, să-i răspundeţi cu o tot atât de prietenească bătaie pe umăr și un tot atât de amical îndemn: „lasă-mă dumneata, până se isprăvește dansul”.

*

Din Tămășeni-Neamţ, de la Valeria B.: „Fiind tânără, șatenă și cu părul lăsat pe spate, m-am îndrăgostit de Toni del Monaco pe care însă l-am uitat deoarece n-a fost o iubire legitimă. Acum caut un băiat de preferinţă șaten, cu perciuni lungi și care să știe să danseze distractiv, ca să mă căsătoresc cu el”.

*

„Dacă s-a aflat, în cele din urmă — se interesează că mii P. din Buhuși — cine a descoperit roata”. Nu, din păcate nu, problema e încă în cercetare.

*

Ploieșteanul Iliuţă D. relatează următoarea întâmplare senzaţională: „Am plecat pe Valea Prahovei, cu mașina, să mă plimb. La un moment dat am luat-o pe un drum secundar, înfundându-mă în pădure, pentru a-i arăta prietenei, cu care eram, frumuseţile naturii. Când deodată auzim cum cineva îmi sparge geamul la mașină. Am venit în goană și ce să vezi? Un cerb dădea cu coarnele în auto turism, cu o furie nemaipomenită. Am luat un lemn și am început să-l lovesc, în timp ce prietena mea ţipa la el ca să-l pună pe fugă. L-am alungat cu greutate. În timp ce mă uitam cu jale la pagubele pricinuite a sosit cineva care mi-a spus că pot fi acuzat de braconaj, că am vrut să omor animalul cu parul şi că voi plăti o amendă. I-am arătat geamul spart și caroseria deteriorată și el mi-a spus că eu sunt vinovat, deoarece acolo e pădure, nu drum de plimbare și cerbul s-a văzut în geam ca într-o oglindă, luându-se la harţă cu celălalt, pe care-l zărise în fereastră. Dumneavoastră ce părere aveţi, fiindcă eu sunt foarte revoltat”.

*

Adormind în căruţă, într-o noapte, Stan R. din Târgu-Bujor a realizat la un moment dat că a căzut din acest dormitor improvizat și inadecvat: „Natural — scrie – că în somn nu mi-am dat seama, dar când am ajuns direct pe pământul comunei, ori răceala, ori izbitura, ori cine știe ce, m-au făcut de am observat că-s jos. De ce vă scriu eu despre această întâmplare, care n-a avut consecinţă, deoarece căruţa era trasă la marginea șanţului, cu calul deshămat? Nu știu dacă am căzut din cauză normală, că m-am sucit eu într-un fel, ori din vreun cutre mur, care fiind eu complet adormit, nu mi-am dat seama că are loc atunci, în acel moment?”

Aţi căzut din cauza gravitaţiei universale, nu trebuie să vă faceţi probleme, e o cauză firească. Efectul acestei legi naturale poate fi contracarat cu o loitră. Cu alte cuvinte. Când mai aveţi inspiraţia de a vă repauza în căruţă, puneţi-i și loitrele, scândurile mărginașe, care vă vor feri categoric de atracţia irezistibilă a centrului pământesc.

*

Tânărului Matei D. din Strehaia i-a venit într-o seară următoarea idee: arzându-i-se becul din plafon, a ieșit în drum cu scara, a proptit-o de stâlpul din faţa casei, s-a urcat, a deșurubat becul lămpii publice şi l-a pus la dumnealui în odaie. Doi drumeţi au privit în tăcere scena, au intrat după el în casă, i-au deșurubat becul, au luat scara, au pus becul înapoi la stâlp, i-au dat scara, i-au tras trei perechi de palme și au plecat fără altă conversaţie. „Sunt absolut revoltat — ne anunţă Matei D. Eu am luat becul fiindcă aveam de scris cuiva o scrisoare și la ora aceea nu era de unde să-mi procur altul, avino de gând ca imediat după terminarea scrisorii să-l pun înapoi. Vreau să știu cine sunt acei oameni, pentru ca eventual să-i dau în judecată”.

*

Ascultătoarea N.R. din Aiud a aflat, pe cale particulară, că „există un animal numit prepeliţă”, care ar face „Picpaclac” și se interesează unde ar putea să găsească un exemplar pentru a verifica, întrucât e neîncrezătoare „atât în ce privește existenţa acelui animal cât și modul său de a se exprima”. Animalul de care vorbiţi e o pasăre. Ultima oară când l-am auzit — dacă n-a suferit schimbări esenţiale — făcea „pitpalac”, nu „picpaclac” cum scrieţi.

Nu vă putem furniza o adresă exactă unde l-aţi putea găsi în stare de funcţionare. Încercaţi, în orice caz, pe câmp, pe la marginea crângurilor, nu însă înainte de a se împrimăvăra bine.

*

Citind într-un ziar un raport al Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii din care reieșea că pe planeta noastră sunt mai mulţi șoareci decât oameni, I. Gh, din Abrud întreabă când a avut loc acest rencesământ al șoarecilor, că dumnealui nu se afla acasă și are impresia că ai săi n-au fost număraţi.

După ce a defilat pe un bulevard timișorean cu cămașa ieșită din pantaloni și pantalonii lăsaţi ceva mai jos de șale, cântând „Gaudeamus igitur”, cetăţeanul Aurel N. a intrat în curtea cetăţeanului Banu B., a dezlegat căţelul de pe lanţ, aruncându-l peste gard și s-a culcat cu capul în cușcă și restul în exterior. Făcându-i-se un duș cu un furtun, de către gazdă, inopinatul musafir și-a venit în fire și a spart toate geamurile aflate în preajmă. El a fost imobilizat cu greutate și cu o frânghie de rufe, după care a rămas o vreme la uscat, în admiraţia nestăvilită a publicului intrat la spectacol fără bilete. Cel ce ne scrie, ne încunoștinţează că, din fericire, căţelul n-a suferit niciun fel de leziuni, cu toate că a fost luat cam pe neașteptate și a aterizat în stradă, cam de sus. Suntem întrebaţi cum se împacă oare calitatea de intelectual — pe care și-a declinat-o numitul când a ieșit din frânghii — cu întreaga sa manifestare.

Răspundem: nu știm cum.

*

Ivan P. din Zalău ne roagă să precizăm care ar fi proporţia cea mai cuviincioasă și acreditată în practica internaţională, a celor două lichide, în băutura numită șpriţ. „Vă întreb, fiindcă s-a născut o controversă la restaurant și aici, în oraș, n-are cine

să pună lucrurile la punct”. Neexistând o organizaţie internaţională de spriţologie nu vă putem furniza informaţii despre etaloanele mondiale. Pe meridianul nostru se obișnuiește a se considera un spriţ autentic, jumătate vin, jumătate sifon. Cu condiţia ca jumătatea de vin să fie și ea autentică.

Iulian B. din Balinteşti-Galaţi produce epigrame sub un motto celebru: „Ai izbutit, continuă, n-ai izbutit, continuă”.

Cu tot respectul pentru cel care v-a furnizat deviza, ne îngăduim a adăuga: „Dar mai și odihnește-te”.

CUPRINS

RELIEFURI COLINARE
Spectacol în aer liber 2
Ciupercile 4
O mamă distrată 6
Ipoteze de gradul trei 8
Fănică 11
Interferenţe culturalo-culinare 13
PARODII. Breviar de literatură contemporană 16
Seara pe trepte. Nuvelă psihologică 16
Misterioasa coliziune din spaţiul intergalactic. Proză ştiinţifico-fantastică 17
Un nou și nobil stabiliment pe harta Judeţului o realizare frumoasă care inspiră respect și deschide o vastă perspectivă. Reportaj literar. 19
O expunere accidentată 22
Poezie organoleptică 25
Ceaţa 33
Documente 35
Testament 35
Contract 36
Ceas calm sub nuc 37
Un nasturolog al epocii noastre 40
Fiara din livada cu meri 44
Teoria lui Costică 49
Flotaţii 52
Examen de admitere 52
Papetărie 53
Purcelul 54
LA PUNCTUL DE FIERBERE
Clipă spitalicească 56
Cascatorii 57
Delicii poștale 59
Cine se mai înscrie? 60
Premiul de departe 62

Într-o odaie goală 63
Căciula de vidră 65
Călătorie prin Pampas 67
O partidă de table 70
Salonul bej 72
Conceptul de ţuţ 77
Nifonomicina 79
Vreau să vă povestesc și eu ceva… 81
Purceii și pieile roșii 84
Tot răul spre bine 86
Gianina Leoarcă 87
Minut cu minut 93
POȘTA VESELA 94